CODUL DE PROCEDURA PENALĂ din 12 noiembrie 1968 (**republicat**)

EMITENT • **PARLAMENTUL**

Publicat în MONITORUL OFICIAL nr. 78 din 7 septembrie 2006

Data intrării în vigoare 30-04-1997

Formă consolidată valabilă la data 07-09-2006
Prezenta formă consolidată este valabilă începând cu data de 07-09-2006 până la data de 04-04-2007

Abrogat de Articolul 108, Titlul IV din LEGE nr. 255 din 19 iulie 2013 la data 01-02-2014

---

*) Textul iniţial a fost publicat în MONITORUL OFICIAL nr. 78 din 30 aprilie 1997. Aceasta este forma actualizată de S.C. "Centrul Teritorial de Calcul Electronic" S.A. Piatra Neamt, până la data de 7 septembrie 2006, cu modificările şi completările aduse de: ORDONANŢA DE URGENŢĂ nr. 207 din 15 noiembrie 2000; LEGEA nr. 296 din 7 iunie 2001 ; LEGEA nr. 456 din 18 iulie 2001; LEGEA nr. 704 din 3 decembrie 2001; LEGEA nr. 756 din 27 decembrie 2001; LEGEA nr. 169 din 10 aprilie 2002; ORDONANŢA DE URGENŢĂ nr. 58 din 23 mai 2002***); LEGEA nr. 281 din 24 iunie 2003; ORDONANŢA DE URGENŢĂ nr. 66 din 10 iunie 2003; ORDONANŢA DE URGENŢĂ nr. 109 din 24 octombrie 2003; DECIZIA nr. 100 din 9 martie 2004; LEGEA nr. 159 din 14 mai 2004; ORDONANŢA DE URGENŢĂ nr. 55 din 25 iunie 2004; LEGEA nr. 302 din 28 iunie 2004; ORDONANŢA DE URGENŢĂ nr. 72 din 30 septembrie 2004; LEGEA nr. 480 din 8 noiembrie 2004; DECIZIA nr. 482 din 9 noiembrie 2004; LEGEA nr. 576 din 14 decembrie 2004; LEGEA nr. 160 din 30 mai 2005; ORDONANŢA DE URGENŢĂ nr. 190 din 21 noiembrie 2005; LEGEA nr. 356 din 21 iulie 2006; ORDONANŢA DE URGENŢĂ nr. 60 din 6 septembrie 2006.

**) Codul de procedură penală a fost publicat în Buletinul Oficial nr. 145-146 din 12 noiembrie 1968 şi a mai fost republicat în Buletinul Oficial nr. 58-59 din 26 aprilie 1973, în temeiul art. 3 din Legea nr. 7/1973, publicată în Buletinul Oficial nr. 49 din 6 aprilie 1973; republicat în M. Of., Partea I, nr. 78 din 30 aprilie 1997, în temeiul art. IV din Legea nr. 141/1996, publicată în M. Of. Partea I, nr. 289 din 14 noiembrie 1996.

***) Art. II din ORDONANŢA DE URGENŢĂ nr. 58 din 23 mai 2002, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 351 din 27 mai 2002 care modifica Codul de procedură penală a fost abrogat de LEGEA nr. 160 din 30 mai 2005, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 470 din 2 iunie 2005.

****) Conform alin. (1) al art. III din LEGEA nr. 356 din 21 iulie 2006, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 677 din 7 august 2006 prezenta lege intră în vigoare la 30 de zile de la publicarea în Monitorul Oficial al României, Partea I, iar prevederile privind persoana juridică, la data intrării în vigoare a normelor corespunzătoare din Codul penal, respectiv 10 octombrie 2006.

Partea GENERALĂ

Titlul I
REGULILE DE BAZA ŞI ACŢIUNILE ÎN PROCESUL PENAL

Capitolul I
SCOPUL ŞI REGULILE DE BAZA ALE PROCESULUI PENAL

Scopul procesului penal

Articolul 1

(1) Procesul penal are ca scop constatarea la timp şi în mod complet a faptelor care constituie infracţiuni, astfel ca orice persoană care a savirsit o infracţiune să fie pedepsita potrivit vinovatiei sale şi nici o persoană nevinovată sa nu fie trasa la răspundere penală.

(2) Procesul penal trebuie să contribuie la apărarea ordinii de drept, la apărarea persoanei, a drepturilor şi libertăţilor acesteia, la prevenirea infracţiunilor, precum şi la educarea cetăţenilor în spiritul respectării legilor.

Legalitatea şi oficialitatea procesului penal

Articolul 2

(1) Procesul penal se desfăşoară atât în cursul urmăririi penale cît şi în cursul judecaţii, potrivit dispoziţiilor prevăzute de lege.

(2) Actele necesare desfăşurării procesului penal se îndeplinesc din oficiu, afară de cazul când prin lege se dispune altfel.

Aflarea adevărului

Articolul 3

În desfăşurarea procesului penal trebuie să se asigure aflarea adevărului cu privire la faptele şi împrejurările cauzei, precum şi cu privire la persoana făptuitorului.

Rolul activ

Articolul 4

Organele de urmărire penală şi instanţele de judecată sunt obligate să aibă rol activ în desfăşurarea procesului penal.

Garantarea libertăţii persoanei

Articolul 5

(1) În tot cursul procesului penal este garantată libertatea persoanei.

(2) Nici o persoană nu poate fi reţinută, arestata sau privată de libertate în alt mod şi nici nu poate fi supusă vreunei forme de restrangere a libertăţii decât în cazurile şi condiţiile prevăzute de lege.

(3) Dacă cel împotriva căruia s-a luat măsura arestării preventive sau s-a dispus internarea medicală ori o măsura de restrangere a libertăţii considera ca aceasta este ilegala, are dreptul, în tot cursul procesului penal, să se adreseze instanţei competente, potrivit legii.

(4) Orice persoană care a fost, în cursul procesului penal, privată de libertate sau căreia i s-a restrâns libertatea, ilegal sau pe nedrept, are dreptul la repararea pagubei suferite, în condiţiile prevăzute de lege.

(5) În tot cursul procesului penal, invinuitul sau inculpatul arestat preventiv poate cere punerea în libertate provizorie, sub control judiciar sau pe cauţiune.

Alin. (2)-(4) ale art. 5 au fost modificate de LEGEA nr. 281 din 24 iunie 2003 publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 468 din 1 iulie 2003.

Respectarea demnităţii umane

Articolul 5^1

Orice persoană care se afla în curs de urmărire penală sau de judecată trebuie tratata cu respectarea demnităţii umane. Supunerea acesteia la tortura sau la tratamente cu cruzime, inumane ori degradante este pedepsita prin lege.

Prezumţia de nevinovatie

Articolul 5^2

Orice persoană este considerată nevinovată până la stabilirea vinovatiei sale printr-o hotărâre penală definitivă.

Art. 5^2 a fost introdus de LEGEA nr. 281 din 24 iunie 2003 publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 468 din 1 iulie 2003.

Garantarea dreptului de apărare

Articolul 6

(1) Dreptul de apărare este garantat învinuitului, inculpatului şi celorlalte părţi în tot cursul procesului penal.

(2) În cursul procesului penal, organele judiciare sunt obligate să asigure părţilor deplina exercitare a drepturilor procesuale în condiţiile prevăzute de lege şi sa administreze probele necesare în apărare.

(3) Organele judiciare au obligaţia sa-l încunoştinţeze, de îndată şi mai înainte de a-l audia, pe invinuit sau pe inculpat despre fapta pentru care este cercetat, încadrarea juridică a acesteia şi să-i asigure posibilitatea pregătirii şi exercitării apărării.

(4) Orice parte are dreptul să fie asistată de apărător în tot cursul procesului penal.

(5) Organele judiciare au obligaţia sa încunoştiinţeze pe invinuit sau inculpat, înainte de a i se lua prima declaraţie, despre dreptul de a fi asistat de un apărător, consemnindu-se aceasta în procesul-verbal de ascultare. În condiţiile şi în cazurile prevăzute de lege, organele judiciare sunt obligate sa ia măsuri pentru asigurarea asistenţei juridice a învinuitului sau inculpatului, dacă acesta nu are apărător ales.

Alin. (3) al art. 6 a fost modificat de LEGEA nr. 281 din 24 iunie 2003 publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 468 din 1 iulie 2003.

Limba în care se desfăşoară procesul penal

Articolul 7

(1) În procesul penal procedura judiciară se desfăşoară în limba română.

(2) În faţa organelor judiciare se asigura părţilor şi altor persoane chemate în proces folosirea limbii materne, actele procedurale intocmindu-se în limba română.

Art. 7 a fost modificat de LEGEA nr. 281 din 24 iunie 2003 publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 468 din 1 iulie 2003.

Folosirea limbii oficiale prin interpret

Articolul 8

Părţilor care nu vorbesc sau nu înţeleg limba română ori nu se pot exprima li se asigura, în mod gratuit, posibilitatea de a lua cunoştinţa de piesele dosarului, dreptul de a vorbi, precum şi dreptul de a pune concluzii în instanţa, prin interpret.

Art. 8 a fost modificat de LEGEA nr. 281 din 24 iunie 2003 publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 468 din 1 iulie 2003.

Capitolul II
ACŢIUNEA PENALĂ ŞI ACŢIUNEA CIVILĂ ÎN PROCESUL PENAL

Secţiunea I
Acţiunea penală

Obiectul şi exercitarea acţiunii penale

Articolul 9

(1) Acţiunea penală are ca obiect tragerea la răspundere penală a persoanelor care au savirsit infracţiuni.

(2) Acţiunea penală se pune în mişcare prin actul de inculpare prevăzut de lege.

(3) Acţiunea penală se poate exercita în tot cursul procesului penal.

Cazurile în care punerea în mişcare sau exercitarea acţiunii penale este împiedicată

Articolul 10

(1) Acţiunea penală nu poate fi pusă în mişcare, iar când a fost pusă în mişcare nu mai poate fi exercitată dacă:

a) fapta nu exista;

b) fapta nu este prevăzută de legea penală;

b(1) fapta nu prezintă gradul de pericol social al unei infracţiuni;

c) fapta nu a fost săvârşită de invinuit sau de inculpat;

d) faptei îi lipseşte unul din elementele constitutive ale infracţiunii;

e) exista vreuna din cauzele care inlatura caracterul penal al faptei;

f) lipseşte plîngerea prealabilă a persoanei vătămate, autorizarea sau sesizarea organului competent ori alta condiţie prevăzută de lege, necesară pentru punerea în mişcare a acţiunii penale;

g) a intervenit amnistia, prescripţia ori decesul făptuitorului sau, după caz, radierea persoanei juridice atunci când are calitatea de făptuitor;

h) a fost retrasă plîngerea prealabilă ori părţile s-au împăcat, în cazul infracţiunilor pentru care retragerea plingerii sau împăcare părţilor inlatura răspunderea penală;

i) s-a dispus înlocuirea răspunderii penale;

i^1) exista o cauza de nepedepsire prevăzută de lege;

j) exista autoritatea de lucru judecat. Împiedicarea produce efecte chiar dacă faptei definitiv judecate i s-ar da o alta încadrare juridică.

(2) În cazul prevăzut la lit. f), acţiunea poate fi pusă în miscarea ulterior în condiţii legale.

Lit. i^1) a alin. (1) al art. 10 a fost introdusă de LEGEA nr. 281 din 24 iunie 2003 publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 468 din 1 iulie 2003.

Lit. g) a alin. (1) al art. 10 a fost modificată de pct. 1 al art. I din LEGEA nr. 356 din 21 iulie 2006, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 677 din 7 august 2006.

Clasarea, scoaterea de sub urmărire, încetarea urmăririi penale, achitarea şi încetarea procesului penal.

Articolul 11

Când se constata existenta vreunuia din cazurile prevăzute în art. 10:

1. În cursul urmăririi penale procurorul, la propunerea organului de cercetare penală sau din oficiu, dispune:

a) clasarea, când nu exista invinuit în cauza;

b) scoaterea de sub urmărire, în cazurile prevăzute în art. 10 lit. a)-e), când exista invinuit sau inculpat în cauza;

c) încetarea urmăririi penale, în cazurile prevăzute în art. 10 lit. f)-h), i^1) şi j), când exista invinuit sau inculpat în cauza.

2. În cursul judecaţii instanţa pronunţa:

a) achitarea în cazurile prevăzute în art. 10 lit. a)-e);
b) încetarea procesului penal în cazurile prevăzute în art. 10 lit. f)-j).

Lit. c) a pct. 1 al art. 11 a fost modificată de pct. 2 al art. I din LEGEA nr. 356 din 21 iulie 2006, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 677 din 7 august 2006.

Sesizarea altor organe decît cele judiciare

Articolul 12

În cazurile arătate în art. 10 lit. b), d) şi e), procurorul care dispune clasarea sau scoaterea de sub urmărire, ori instanţa de judecată care pronunţa achitarea, dacă apreciază ca fapta ar putea atrage măsuri ori sancţiuni altele decît cele prevăzute de legea penală, sesizează organul competent.

Continuarea procesului penal în caz de amnistie, prescripţie sau retragere a plângerii prealabile ori de existenta a unei cauze de nepedepsire

Articolul 13

(1) În caz de amnistie, prescripţie sau retragere a plângerii prealabile, precum şi în cazul existenţei unei cauze de nepedepsire, invinuitul sau inculpatul poate cere continuarea procesului penal.
(2) Dacă se constata vreunul din cazurile prevăzute în art. 10 lit. a)-e), procurorul dispune scoaterea de sub urmărire, iar instanţa de judecată pronunţa achitarea.
(3) Dacă nu se constata vreunul dintre cazurile prevăzute în art. 10 alin. 1 lit. a)-e), procurorul dispune încetarea urmăririi penale, cu excepţia cazului prevăzut în art. 10 alin. 1 lit. i), iar instanţa de judecată pronunţa încetarea procesului penal.

Denumirea marginala şi alin. (1) şi (3) ale art. 13 au fost modificate de LEGEA nr. 281 din 24 iunie 2003 publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 468 din 1 iulie 2003.

Alin. (3) al art. 13 a fost modificat de pct. 3 al art. I din LEGEA nr. 356 din 21 iulie 2006, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 677 din 7 august 2006.

Secţiunea II
Acţiunea civilă

Obiectul şi exercitarea acţiunii civile

Articolul 14

(1) Acţiunea civilă are ca obiect tragerea la răspundere civilă a inculpatului, precum şi a părţii responsabile civilmente.
(2) Acţiunea civilă poate fi alăturată acţiunii penale în cadrul procesului penal, prin constituirea persoanei vătămate ca parte civilă.
(3) Repararea pagubei se face potrivit dispoziţiilor legii civile:
a) în natura, prin restituirea lucrului, prin restabilirea situaţiei anterioare săvârşirii infracţiunii, prin desfiinţarea totală ori parţială a unui înscris şi prin orice alt mijloc de reparare;
b) prin plata unei despăgubiri băneşti, în măsura în care repararea în natura nu este cu putinta.
(4) De asemenea, se acordă despăgubiri băneşti pentru folosul de care a fost lipsită partea civilă.
(5) Acţiunea civilă poate avea ca obiect şi tragerea la răspundere civilă pentru repararea daunelor morale, - potrivit legii civile.

Alin. (5) al art. 14 a fost introdus de LEGEA nr. 281 din 24 iunie 2003 publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 468 din 1 iulie 2003.

Constituirea ca parte civilă

Articolul 15

(1) Persoana vătămată se poate constitui parte civilă în contra învinuitului sau inculpatului şi persoanei responsabile civilmente.
(2) Constituirea ca parte civilă se poate face în cursul urmăririi penale, precum şi în faţa instanţei de judecată până la citirea actului de sesizare.
(3) Calitatea de parte civilă a persoanei care a suferit o vătămare prin infracţiune nu inlatura dreptul acestei persoane de a participa în calitate de parte vătămată în aceeaşi cauza.
(4) Acţiunea civilă este scutită de taxa de timbru.

Partea responsabilă civilmente

Articolul 16

(1) Introducerea în procesul penal a persoanei responsabile civilmente poate avea loc, la cerere sau din oficiu, fie în cursul urmăririi penale, fie în faţa instanţei de judecată până la citirea actului de sesizare.

(2) Persoana responsabilă civilmente poate interveni în procesul penal până la terminarea cercetării judecătoreşti la prima instanţa, luând procedura din stadiul în care se afla în momentul intervenţiei.

(3) Partea responsabilă civilmente are, în ce priveşte acţiunea civilă, toate drepturile pe care legea le prevede pentru invinuit sau inculpat.

Exercitarea din oficiu a acţiunii civile

Articolul 17

(1) Acţiunea civilă se porneşte şi se exercită şi din oficiu, când cel vătămat este o persoană lipsită de capacitate de exerciţiu sau cu capacitate de exerciţiu restrânsă.

(2) În acest scop, organul de urmărire penală sau instanţa de judecată va cere persoanei vătămate ca, prin reprezentantul sau legal, ori, după caz, persoanei care îi încuviinţează actele, să prezinte situaţia cu privire la întinderea pagubei materiale şi a daunelor morale, precum şi date cu privire la faptele prin care acestea au fost pricinuite.

(3) Instanţa este obligată să se pronunţe din oficiu asupra repararii pagubei şi a daunelor morale, chiar dacă persoana vătămată nu este constituită parte civilă.

Art. 17 a fost modificat de LEGEA nr. 281 din 24 iunie 2003 publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 468 din 1 iulie 2003.

Susţinerea acţiunii civile de către procuror

Articolul 18

(1) Procurorul poate susţine în faţa instanţei acţiunea civilă pornită de persoana vătămată.

(2) Când cel vătămat este o persoană lipsită de capacitate de exerciţiu sau cu capacitate de exerciţiu restrânsă, procurorul, când participa la judecata, este obligat sa susţină interesele civile ale acesteia, chiar dacă nu este constituită parte civilă.

Alin. (2) al art. 18 a fost modificat de LEGEA nr. 281 din 24 iunie 2003 publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 468 din 1 iulie 2003.

Acţiunea adresată instanţei civile

Articolul 19

(1) Persoana vătămată care nu s-a constituit parte civilă în procesul penal poate introduce la instanţa civilă acţiune pentru repararea pagubei materiale şi a daunelor morale pricinuite prin infracţiune.

(2) Judecata în faţa instanţei civile se suspenda până la rezolvarea definitivă a cauzei penale.

(3) De asemenea, poate să pornească acţiune în faţa instanţei civile persoana vătămată care s-a constituit parte civilă sau pentru care s-a pornit din oficiu acţiunea civilă în procesul penal, dar acesta a fost suspendat. În caz de reluare a procesului penal, acţiunea introdusă la instanţa civilă se suspenda.

(4) Persoana vătămată care a pornit acţiunea în faţa instanţei civile poate să părăsească această instanţă şi să se adreseze organului de urmărire penală sau instanţei de judecată, dacă punerea în mişcare a acţiunii penale a avut loc ulterior sau procesul penal a fost reluat după suspendare. Părăsirea instanţei civile nu poate avea loc dacă aceasta a pronunţat o hotărâre chiar nedefinitiva.

Alin. (1) al art. 19 a fost modificat de LEGEA nr. 281 din 24 iunie 2003 publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 468 din 1 iulie 2003.

Cazuri speciale de rezolvare a acţiunii civile

Articolul 20

(1) Persoana vătămată constituită parte civilă în procesul penal poate să pornească acţiune în faţa instanţei civile, dacă instanţa penală, prin hotărârea rămasă definitivă, a lăsat nesolutionata acţiunea civilă.

(2) În cazurile în care acţiunea civilă a fost exercitată din oficiu, dacă se constata din probe noi ca paguba şi daunele morale nu au fost integral reparate, diferenţa poate fi cerută pe calea unei acţiuni la instanţa civilă.

(3) De asemenea, persoana vătămată se poate adresa cu acţiune la instanţa civilă pentru repararea pagubelor materiale şi a daunelor morale care s-au născut ori s-au descoperit după pronunţarea hotărârii penale de prima instanţa.

Alin. (2) şi (3) ale art. 20 au fost modificate de LEGEA nr. 281 din 24 iunie 2003 publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 468 din 1 iulie 2003.

Exercitarea acţiunii civile de către sau faţă de succesori

Articolul 21

(1) Acţiunea civilă rămâne în competenţa instanţei penale în caz de deces al uneia din părţi, introducîndu-se în cauza moştenitorii acesteia.

(2) Dacă una dintre părţi este o persoană juridică, în caz de reorganizare a acesteia se introduc în cauza succesorii în drepturi, iar în caz de desfiinţare sau de dizolvare se introduc în cauza lichidatorii.

Alin. (2) al art. 21 a fost modificat de pct. 4 al art. I din LEGEA nr. 356 din 21 iulie 2006, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 677 din 7 august 2006.

Autoritatea hotărârii penale în civil şi efectele hotărârii civile şi penal

Articolul 22

(1) Hotărârea definitivă a instanţei penale are autoritate de lucru judecat în faţa instanţei civile care judeca acţiunea civilă, cu privire la existenta faptei, a persoanei care a savirsit-o şi a vinovatiei acesteia.

(2) Hotărârea definitivă a instanţei civile prin care a fost soluţionată acţiunea civilă nu are autoritate de lucru judecat în faţa organului de urmărire penală şi a instanţei penale, cu privire la existenta faptei penale, a persoanei care a savirsit-o şi a vinovatiei acesteia.

Secţiunea III
Părţile în procesul penal

Inculpatul

Articolul 23

Persoana împotriva căreia s-a pus în mişcare acţiunea penală este parte în procesul penal şi se numeşte inculpat.

Alte părţi în procesul penal

Articolul 24

(1) Persoana care a suferit prin fapta penală o vătămare fizica, morala sau materială, dacă participa în procesul penal, se numeşte parte vătămată.

(2) Persoana vătămată care exercită acţiunea civilă în cadrul procesului penal se numeşte parte civilă.

(3) Persoana chemată în procesul penal sa răspundă, potrivit legii civile, pentru pagubele provocate prin fapta învinuitului sau inculpatului, se numeşte parte responsabilă civilmente.

Titlul II
COMPETENTA

Capitolul I
FELURILE COMPETENTEI

Secţiunea I
Competenţa după materie şi după calitatea persoanei

Competenţa judecătoriei

Articolul 25

(1) Judecătoria judeca în prima instanţa toate infracţiunile, cu excepţia celor date prin lege în competenţa altor instanţe.

(2) Judecătoria soluţionează şi alte cazuri anume prevăzute de lege.

Alin. (2) al art. 25 a fost introdus de LEGEA nr. 281 din 24 iunie 2003 publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 468 din 1 iulie 2003.

Competenţa tribunalului militar

Articolul 26

Tribunalul militar:

1. judeca în prima instanţa:

a) infracţiunile prevăzute în art. 331-352 din Codul penal, precum şi alte infracţiuni săvârşite în legătură cu îndatoririle de serviciu, comise de militari până la gradul de colonel inclusiv, cu excepţia celor date în competenţa altor instanţe;

b) abrogată;

2. judeca şi soluţionează şi alte cauze anume prevăzute de lege.

Art. 26 a fost modificat de LEGEA nr. 281 din 24 iunie 2003 publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 468 din 1 iulie 2003.

Lit. b) a pct. 1 al art. 26 a fost abrogată de pct. 5 al art. I din LEGEA nr. 356 din 21 iulie 2006, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 677 din 7 august 2006.
Competenţa tribunalului

Articolul 27

Tribunalul:
1. judeca în prima instanţa:
a) infracţiunile prevăzute de Codul penal în art. 174-177, art. 179, art. 189 alin. 3-5, art. 197 alin. 3, art. 211 alin. 3, art. 212 alin. 3, art. 215 alin. 5, art. 254, art. 255, art. 257, art. 266-270, art. 279^1, art. 312 şi art. 317, precum şi infracţiunea de contrabanda, dacă a avut ca obiect arme, muniţii sau materii explozive ori radioactive;
b) infracţiunile săvârşite cu intenţie, care au avut ca urmare moartea sau sinuciderea victimei;
c) abrogată;
d) infracţiunea de spalare a banilor, precum şi infracţiunile privind traficul şi consumul ilicit de droguri;
e) infracţiunea de bancruta frauduloasă, dacă fapta priveşte sistemul bancar;
e^1) infracţiunile la regimul drepturilor de proprietate intelectuală şi industriala;
f) alte infracţiuni date prin lege în competenţa sa;
2. ca instanţa de apel, judeca apelurile împotriva hotărârilor penale pronunţate de judecătorii în prima instanţa;
3. ca instanţa de recurs, judeca recursurile împotriva hotărârilor penale pronunţate de judecătorii în cazurile anume prevăzute de lege;
4. soluţionează conflictele de competenţa ivite între judecătoriile din circumscripţia sa, precum şi alte cazuri anume prevăzute de lege.

Lit. a) şi d) ale pct. 1 al art. 27 au fost modificate de ORDONANŢA DE URGENŢĂ nr. 207/2000 publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 594 din 22 noiembrie 2000.
Lit. a) şi d) ale pct. 1 al art. 27 au fost modificate de Legea nr. 456/2001 publicată în M. Of. 410/25.07.2001 pentru aprobarea cu modificări şi completări a ORDONANŢEI DE URGENTA. nr. 207/2000.
Lit. a) a pct. 1 al art. 27 a fost modificată de ORDONANŢA DE URGENŢĂ nr. 58 din 23 mai 2002 publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 351 din 27 mai 2002.*)
*) Art. II din ORDONANŢA DE URGENŢĂ nr. 58 din 23 mai 2002, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 351 din 27 mai 2002 care modifica art. 27, pct. 1, lit. a) din Codul de procedură penală a fost abrogat de LEGEA nr. 160 din 30 mai 2005, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 470 din 2 iunie 2005.
Pct. 4 al art. 27 a fost modificat de LEGEA nr. 281 din 24 iunie 2003 publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 468 din 1 iulie 2003.
Lit. a) a pct. 1 al art. 27 a fost modificată prin articolul 1 punctul 1 din ORDONANŢA DE URGENŢĂ nr. 109 din 24 octombrie 2003, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 748 din 26 octombrie 2003.
Lit. e^1) de la pct. 1 al art. 27 a fost introdusă de art. V din ORDONANŢA DE URGENŢĂ nr. 190 din 21 noiembrie 2005, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 1.179 din 28 decembrie 2005.
Lit. a) şi b) ale pct. 1 al art. 27 au fost modificate de pct. 6 al art. I din LEGEA nr. 356 din 21 iulie 2006, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 677 din 7 august 2006.
Lit. c) a pct. 1 al art. 27 a fost abrogată de pct. 7 al art. I din LEGEA nr. 356 din 21 iulie 2006, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 677 din 7 august 2006.
Pct. 2 şi 3 ale art. 27 au fost modificate de pct. 8 al art. I din LEGEA nr. 356 din 21 iulie 2006, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 677 din 7 august 2006.
Competenţa tribunalului militar teritorial

Articolul 28

Tribunalul militar teritorial:
1. judeca în prima instanţa:
a) infracţiunile menţionate în art. 27 pct. 1 lit. a)-e^1), săvârşite în legătură cu îndatoririle de serviciu, de militari până la gradul de colonel inclusiv;
b) alte infracţiuni date prin lege în competenţa sa;
2. ca instanţa de apel, judeca apelurile împotriva hotărârilor pronunţate în prima instanţa de tribunalele militare, cu excepţia infracţiunilor contra ordinii şi disciplinei militare, sancţionate de lege cu pedeapsa închisorii de cel mult 2 ani;
3. ca instanţa de recurs, judeca recursurile împotriva hotărârilor pronunţate de tribunalele militare în cazul infracţiunilor contra ordinii şi disciplinei militare, sancţionate de lege cu pedeapsa închisorii de cel mult 2 ani, precum şi în alte cazuri anume prevăzute de lege;
4. soluţionează conflictele de competenţa ivite între tribunalele militare din circumscripţia sa, precum şi alte cazuri anume prevăzute de lege.

Art. 28 a fost modificat de LEGEA nr. 281 din 24 iunie 2003 publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 468 din 1 iulie 2003.
Lit. a) a pct. 1 al art. 28 a fost modificată de pct. 9 al art. I din LEGEA nr. 356 din 21 iulie 2006, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 677 din 7 august 2006.
Pct. 2 şi 3 ale art. 28 au fost modificate de pct. 10 al art. I din LEGEA nr. 356 din 21 iulie 2006, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 677 din 7 august 2006.
Competenţa Curţii de Apel

Articolul 28^1

Curtea de Apel:
1. judeca în prima instanţa:
a) infracţiunile prevăzute de Codul penal în art. 155-173 şi infracţiunile privind siguranţa naţionala a României prevăzute în legi speciale;
a^1) infracţiunile prevăzute de Codul penal în art. 253^1, art. 273-276 când s-a produs o catastrofa de cale ferată şi art. 356-361;
b) infracţiunile săvârşite de judecătorii de la judecătorii şi tribunale şi de procurorii de la parchetele care funcţionează pe lângă aceste instanţe, precum şi de controlorii financiari ai Curţii de Conturi;
c) abrogată;
d) alte infracţiuni date prin lege în competenţa sa;
e) abrogată;
f) abrogată.
2. ca instanţa de apel, judeca apelurile împotriva hotărîrilor penale pronunţate în prima instanţa de tribunale;
3. ca instanţa de recurs, judeca recursurile împotriva hotărîrilor penale pronunţate de tribunale în apel, precum şi în alte cazuri anume prevăzute de lege;
4. soluţionează conflictele de competenţa ivite între tribunale sau între judecătorii şi tribunale din circumscripţia sa ori între judecătorii din circumscripţia unor tribunale diferite aflate în circumscripţia Curţii, precum şi alte cazuri anume prevăzute de lege.
5. soluţionează cererile prin care s-a solicitat extrădarea sau transferul persoanelor condamnate în străinătate.

Lit. e) a pct. 1 al articolului 28^1 a fost introdusă prin art. 55 din Legea nr. 296 din 7 iunie 2001*), publicată în Monitorul Oficial nr. 326 din 18 iunie 2001.
*) Legea nr. 296 din 7 iunie 2001 a fost abrogată de LEGEA nr. 302 din 28 iunie 2004 publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 594 din 1 iulie 2004.
Lit. f) a pct. 1 al art. 28^1 a fost introdusă de LEGEA nr. 756 din 27 decembrie 2001**) publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 2 din 4 ianuarie 2002.
**) LEGEA nr. 756 din 27 decembrie 2001 a fost abrogată de LEGEA nr. 302 din 28 iunie 2004 publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 594 din 1 iulie 2004.
Lit. c) a pct. 1 al art. 28^1 a fost modificată de LEGEA nr. 281 din 24 iunie 2003 publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 468 din 1 iulie 2003.
Lit. e) şi f) ale art. 28^1 au fost abrogate de LEGEA nr. 281 din 24 iunie 2003 publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 468 din 1 iulie 2003.
Pct. 4 al art. 28^1 a fost modificat de LEGEA nr. 281 din 24 iunie 2003 publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 468 din 1 iulie 2003.
Pct. 5 al art. 28^1 a fost introdus de LEGEA nr. 281 din 24 iunie 2003 publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 468 din 1 iulie 2003.
Lit. a) a pct. 1 al art. 28^1 a fost modificată de pct. 11 al art. I din LEGEA nr. 356 din 21 iulie 2006, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 677 din 7 august 2006.
Lit. a^1) a pct. 1 al art. 28^1 a fost introdusă de pct. 12 al art. I din LEGEA nr. 356 din 21 iulie 2006, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 677 din 7 august 2006.
Lit. b) a pct. 1 al art. 28^1 a fost modificată de pct. 13 al art. I din LEGEA nr. 356 din 21 iulie 2006, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 677 din 7 august 2006.
Lit. c) a pct. 1 al art. 28^1 a fost abrogată de pct. 14 al art. I din LEGEA nr. 356 din 21 iulie 2006, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 677 din 7 august 2006.

Articolul 28^2

Curtea Militară de Apel:
1. judeca în prima instanţa:
a) infracţiunile prevăzute de Codul penal în art. 155-173 şi art. 356-361, săvârşite de militari;

b) infracţiunile săvârşite de judecătorii tribunalelor militare şi ai tribunalelor militare teritoriale, precum şi de procurorii militari de la parchetele militare de pe lângă aceste instanţe;

c) alte infracţiuni date prin lege în competenţa sa;

2. ca instanţa de apel, judeca apelurile împotriva hotărîrilor pronunţate în prima instanţa de tribunalele militare teritoriale;

3. ca instanţa de recurs, judeca recursurile împotriva hotărîrilor pronunţate de tribunalele militare teritoriale în apel, precum şi în alte cazuri anume prevăzute de lege;

4. soluţionează conflictele de competenţa ivite între tribunalele militare teritoriale sau între tribunalele militare şi tribunalele militare teritoriale ori între tribunalele militare din raza de competenţa a unor tribunale militare teritoriale diferite, precum şi alte cazuri anume prevăzute de lege.

Lit. a) a pct. 1 al art. 28^2 a fost modificată de LEGEA nr. 281 din 24 iunie 2003 publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 468 din 1 iulie 2003.

Pct. 4 al art. 28^2 a fost modificat de LEGEA nr. 281 din 24 iunie 2003 publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 468 din 1 iulie 2003.

Competenţa Înaltei Curţi de Casaţie şi Justiţie

Articolul 29

Înaltă Curte de Casaţie şi Justiţie:

1. judeca în prima instanţa:

a) infracţiunile săvârşite de senatori şi deputaţi;

b) infracţiunile săvârşite de membrii Guvernului;

c) infracţiunile săvârşite de judecătorii Curţii Constituţionale, de membrii Curţii de Conturi, de preşedintele Consiliului Legislativ şi de Avocatul Poporului;

d) infracţiunile săvârşite de maresali, amirali, generali şi chestori;

e) infracţiunile săvârşite de şefii cultelor religioase organizate în condiţiile legii şi de ceilalţi membri ai Inaltului Cler, care au cel puţin rangul de arhiereu sau echivalent al acestuia;

e^1) infracţiunile săvârşite de către membrii Consiliului Superior al Magistraturii;

f) infracţiunile săvârşite de judecătorii şi magistraţii asistenţi de la Înaltă Curte de Casaţie şi Justiţie, de judecătorii de la curţile de apel şi Curtea Militară de Apel, precum şi de procurorii de la parchetele de pe lângă aceste instanţe şi de procurorii Parchetului Naţional Anticoruptie;

g) alte cauze date prin lege în competenţa sa;

2. ca instanţa de recurs, judeca:

a) recursurile împotriva hotărîrilor penale pronunţate, în prima instanţa, de curţile de apel şi Curtea Militară de Apel;

b) recursurile împotriva hotărîrilor penale pronunţate, ca instanţe de apel, de curţile de apel şi Curtea Militară de Apel;

c) recursurile împotriva hotărârilor penale pronunţate, în prima instanţa, de secţia penală a Înaltei Curţi de Casaţie şi Justiţie, precum şi alte cazuri prevăzute de lege.

3. judeca recursurile în interesul legii;

4. abrogat;

5. soluţionează:

a) conflictele de competenţa în cazurile în care Înaltă Curte de Casaţie şi Justiţie este instanţa superioară comuna;

b) cazurile în care cursul justiţiei este întrerupt;

c) cererile de strămutare;

d) alte cazuri anume prevăzute de lege.

Lit. c), d) şi f) ale pct. 1 al art. 29 au fost modificate de LEGEA nr. 281 din 24 iunie 2003 publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 468 din 1 iulie 2003.

Lit. c) a pct. 2 al art. 29 a fost modificată de LEGEA nr. 281 din 24 iunie 2003 publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 468 din 1 iulie 2003.

Lit. d) a pct. 5 al art. 29 a fost introdusă de LEGEA nr. 281 din 24 iunie 2003 publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 468 din 1 iulie 2003.

Pct. 4 al art. 29 a fost abrogat de pct. 1 al art. I din LEGEA nr. 576 din 14 decembrie 2004, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 1.223 din 20 decembrie 2004.

Lit. c) a pct. 1 al art. 29 a fost modificată de pct. 15 al art. I din LEGEA nr. 356 din 21 iulie 2006, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 677 din 7 august 2006.

Lit. e^1) a pct. 1 al art. 29 a fost introdusă de pct. 16 al art. I din LEGEA nr. 356 din 21 iulie 2006, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 677 din 7 august 2006.

Secţiunea II
Competenţa teritorială

Competenţa pentru infracţiunile săvârşite în ţara

Articolul 30

(1) Competenţa după teritoriu este determinata de:

a) locul unde a fost săvârşită infracţiunea;

b) locul unde a fost prins făptuitorul;

c) locul unde locuieşte făptuitorul;

d) locul unde locuieşte persoana vătămată.

(2) Judecarea cauzei revine aceleia dintre instanţele competente potrivit alin. 1, în a carei circumscripţie s-a efectuat urmărirea penală.

(3) Când urmărirea penală se efectuează de către Parchetul de pe lângă Înaltă Curte de Casaţie şi Justiţie sau de către parchetele de pe lângă curţile de apel ori de pe lângă tribunale sau de către un organ de cercetare central ori judeţean, procurorul, prin rechizitoriu, stabileşte căreia dintre instanţele prevăzute în alin. 1 îi revine competenţa de a judeca, ţinând seama ca, în raport cu împrejurările cauzei, să fie asigurată buna desfăşurare a procesului penal.

(4) Prin "locul săvârşirii infracţiunii" se înţelege locul unde s-a desfăşurat activitatea infractionala, în totul sau în parte, ori locul unde s-a produs rezultatul acesteia.

Alin. (3) al art. 30 a fost modificat de LEGEA nr. 281 din 24 iunie 2003 publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 468 din 1 iulie 2003.

Competenţa pentru infracţiunile săvârşite în străinătate

Articolul 31

(1) Infracţiunile săvârşite în afară teritoriului tarii se judeca, după caz, de către instanţele civile sau militare în a căror circumscripţie îşi are domiciliul sau locuieşte făptuitorul. Dacă acesta nu are domiciliul şi nici nu locuieşte în România, iar fapta este de competenţa judecătoriei, se judeca de Judecătoria Sectorului 2, iar în celelalte cazuri, de instanţa competenţa după materie şi calitatea persoanei, din municipiul Bucureşti, afară de cazul când prin lege se dispune altfel.

(2) Infracţiunea săvârşită pe o nava este de competenţa instanţei în a carei circumscripţie se afla primul port român în care ancoreaza nava, afară de cazul în care prin lege se dispune altfel.

(3) Infracţiunea săvârşită pe o aeronava este de competenţa instanţei în a carei circumscripţie se afla primul loc de aterizare pe teritoriul român.

(4) Dacă nava nu ancoreaza într-un port român sau dacă aeronava nu aterizeaza pe teritoriul român, competenţa este cea prevăzută în alin. 1, afară de cazul în care prin lege se dispune altfel.

Alin. (1) al art. 31 a fost modificat de LEGEA nr. 281 din 24 iunie 2003 publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 468 din 1 iulie 2003.

Secţiunea III
Competenţa în caz de indivizibilitate şi conexitate

Reunirea cauzelor

Articolul 32

În caz de indivizibilitate sau de conexitate, judecata în prima instanţa, dacă are loc în acelaşi timp pentru toate faptele şi pentru toţi faptuitorii, se efectuează de aceeaşi instanţa.

Cazurile de indivizibilitate

Articolul 33

Este indivizibilitate:

a) când la săvârşirea unei infracţiuni au participat mai multe persoane;

b) când doua sau mai multe infracţiuni au fost săvârşite prin acelaşi act;

c) în cazul infracţiunii continuate sau în orice alte cazuri când doua sau mai multe acte materiale alcătuiesc o singura infracţiune.

Cazurile de conexitate

Articolul 34

Este conexitate:

a) când doua sau mai multe infracţiuni sunt săvârşite prin acte diferite, de una sau de mai multe persoane împreună, în acelaşi timp şi în acelaşi loc;

b) când doua sau mai multe infracţiuni sunt săvârşite în timp ori în loc diferit, după o prealabilă înţelegere între infractori;

c) când o infracţiune este săvârşită pentru a pregati, a înlesni sau a ascunde comiterea altei infracţiuni, ori este săvârşită pentru a înlesni sau a asigura sustragerea de la răspundere penală a făptuitorului altei infracţiuni;

d) când între doua sau mai multe infracţiuni exista legătură şi reunirea cauzelor se impune pentru o buna infaptuire a justiţiei.

Competenţa în caz de indivizibilitate sau conexitate

Articolul 35

(1) În caz de indivizibilitate sau conexitate, dacă competenţa în raport cu diferiţii făptuitori ori diferitele fapte aparţine, potrivit legii, mai multor instanţe de grad egal, competenţa de a judeca toate faptele şi pe toţi faptuitorii revine instanţei mai întâi sesizate, iar dacă competenţa după natura faptelor sau după calitatea persoanelor aparţine unor instanţe de grad diferit, competenţa de a judeca toate cauzele reunite revine instanţei superioare în grad.

(2) Dacă dintre instanţe una este civilă, iar alta militară, competenţa revine instanţei civile.

(3) Dacă instanţa militară este superioară în grad, competenţa revine instanţei civile echivalente în grad cu instanţa militară.

(4) Competenţa de a judeca cauzele reunite rămâne dobandita instanţei, chiar dacă pentru fapta sau pentru făptuitorul care a determinat competenţa acestei instanţe s-a dispus disjungerea sau încetarea procesului penal ori s-a pronunţat achitarea.

(5) Tăinuirea, favorizarea infractorului şi nedenunţarea unor infracţiuni sunt de competenţa instanţei care judeca infracţiunea la care acestea se referă, iar dacă competenţa după calitatea persoanelor aparţine unor instanţe de grad diferit, competenţa de a judeca toate cauzele reunite revine instanţei superioare în grad.

Alin. (3) al art. 35 a fost modificat de LEGEA nr. 281 din 24 iunie 2003 publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 468 din 1 iulie 2003.

Alin. (2), (3), (4) şi (5) ale art. 35 au fost modificate de pct. 17 al art. I din LEGEA nr. 356 din 21 iulie 2006, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 677 din 7 august 2006.

Instanţa competenţa a hotărî reunirea cauzelor

Articolul 36

(1) Reunirea cauzelor se hotărăşte de instanţa căreia îi revine competenţa de judecată, potrivit dispoziţiilor art. 35.

(2) În cazul prevăzut în art. 35 alin. 3, reunirea cauzelor se hotărăşte de instanţa militară, care trimite dosarul instanţei civile căreia îi revine competenţa.

Alin. (2) al art. 36 a fost modificat de pct. 18 al art. I din LEGEA nr. 356 din 21 iulie 2006, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 677 din 7 august 2006.

Cazuri speciale

Articolul 37

(1) În cazurile de indivizibilitate prevăzute în art. 33 lit. a) şi b), precum şi în cele de conexitate, cauzele sunt reunite dacă ele se afla în faţa primei instanţe de judecată, chiar după desfiinţarea hotărârii cu trimitere de către instanţa de apel sau după casarea cu trimitere de către instanţa de recurs.

(2) Cauzele se reunesc şi la instanţele de apel, precum şi la cele de recurs, de acelaşi grad, dacă se afla în acelaşi stadiu de judecată.

(3) În cazul de indivizibilitate prevăzut în art. 33 lit. c), cauzele trebuie să fie reunite întotdeauna.

Disjungerea

Articolul 38

În cazul de indivizibilitate prevăzut în art. 33 lit. a), precum şi în toate cazurile de conexitate, instanţa poate dispune, în interesul unei bune judecati, disjungerea cauzei, astfel ca judecarea unora dintre infractori sau dintre infracţiuni să se facă separat.

Secţiunea IV
Dispoziţii comune

Excepţii de necompetentă

Articolul 39

(1) Excepţia de necompetentă materială şi cea de necompetentă după calitatea persoanei pot fi ridicate în tot cursul procesului penal, până la pronunţarea hotărârii definitive.

(2) Excepţia de necompetentă teritorială poate fi ridicată numai până la citirea actului de sesizare în faţa primei instanţe de judecată.

(3) Excepţiile de necompetentă pot fi ridicate de procuror, de oricare dintre părţi, sau puse în discuţia părţilor din oficiu.

Competenţa în caz de schimbare a calităţii inculpatului

Articolul 40

(1) Când competenţa instanţei este determinata de calitatea inculpatului, instanţa rămâne competenţa sa judece chiar dacă inculpatul, după săvârşirea infracţiunii, nu mai are acea calitate, în cazurile când:

a) fapta are legătură cu atribuţiile de serviciu ale făptuitorului;

b) s-a dat o hotărâre în prima instanţa.

(2) Dobândirea calităţii după săvârşirea infracţiunii nu determina schimbarea competentei, cu excepţia infracţiunilor săvârşite de persoanele prevăzute în art. 29 pct. 1.

Alin. (1) al art. 40 a fost modificat de LEGEA nr. 281 din 24 iunie 2003 publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 468 din 1 iulie 2003.

Alin. (2) al art. 40 a fost modificat de articolul 1 punctul 2 din ORDONANŢA DE URGENŢĂ nr. 109 din 24 octombrie 2003, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 748 din 26 octombrie 2003.

Competenţa în caz de schimbare a încadrării juridice sau a calificării

Articolul 41

(1) Instanţa sesizată cu judecarea unei infracţiuni rămâne competenţa a o judeca chiar dacă constata, după efectuarea cercetării judecătoreşti, ca infracţiunea este de competenţa instanţei inferioare.

(2) Schimbarea calificării faptei printr-o lege noua, intervenita în cursul judecării cauzei, nu atrage incompetenta instanţei de judecată, afară de cazul când prin acea lege s-ar dispune altfel.

Declinarea de competenţa

Articolul 42

(1) Instanţa de judecată care îşi declina competenţa trimite dosarul instanţei de judecată arătată ca fiind competenţa prin hotărârea de declinare.

(2) Dacă declinarea a fost determinata de competenţa materială sau după calitatea persoanei, instanţa căreia i s-a trimis cauza poate folosi actele îndeplinite şi poate menţine măsurile dispuse de instanţa desesizata.

(3) În cazul declinarii pentru necompetentă teritorială, actele îndeplinite ori măsurile dispuse se menţin.

(4) Hotărârea de declinare a competentei nu este supusă apelului şi nici recursului.

Conflictul de competenţa

Articolul 43

(1) Când doua sau mai multe instanţe se recunosc competente a judeca aceeaşi cauza ori îşi declina competenţa, conflictul pozitiv sau negativ de competenţa se soluţionează de instanţa ierarhic superioară comuna.

(2) Când conflictul de competenţa se iveşte între o instanţa civilă şi una militară, soluţionarea conflictului este de competenţa Înaltei Curţi de Casaţie şi Justiţie.

(3) Instanţa ierarhic superioară comuna este sesizată în caz de conflict pozitiv, de către instanţa care s-a declarat cea din urma competenţa, iar în caz de conflict negativ, de către instanţa care şi-a declinat cea din urma competenţa.

(4) În toate cazurile, sesizarea se poate face şi de procuror sau de părţi.

(5) Până la soluţionarea conflictului pozitiv de competenţa judecata se suspenda.

(6) Instanţa care şi-a declinat competenţa ori s-a declarat competenţa cea din urma ia măsurile şi efectuează actele ce reclama urgenta.

(7) Instanţa ierarhic superioară comuna hotărăşte asupra conflictului de competenţa cu citarea părţilor.

(8) Când instanţa sesizată cu soluţionarea conflictului de competenţa constata ca acea cauza este de competenţa altei instanţe decît cele între care a intervenit conflictul şi faţă de care nu este instanţa superioară comuna trimite dosarul instanţei superioare comune.

(9) Instanţa căreia i s-a trimis cauza prin hotărârea de stabilire a competentei nu se mai poate declara necompetentă, afară de cazul în care, în urma noii situaţii de fapt ce rezultă din completarea cercetării judecătoreşti, se constată că fapta constituie o infracţiune data prin lege în competenţa altei instanţe.

(10) Instanţa căreia i s-a trimis cauza aplica în mod corespunzător dispoziţiile art. 42 alin. 2.

Chestiuni prealabile

Articolul 44

(1) Instanţa penală este competenţa sa judece orice chestiune prealabilă de care depinde soluţionarea cauzei, chiar dacă prin natura ei acea chestiune este de competenţa altei instanţe.

(2) Chestiunea prealabilă se judeca de către instanţa penală, potrivit regulilor şi mijloacelor de proba privitoare la materia căreia îi aparţine acea chestiune.

(3) Hotărârea definitivă a instanţei civile, asupra unei împrejurări ce constituie o chestiune prealabilă în procesul penal, are autoritate de lucru judecat în faţa instanţei penale.

Dispoziţii care se aplică la urmărirea penală

Articolul 45

(1) Dispoziţiile cuprinse în art. 30-36, 38, 40, 42 şi 44 se aplică în mod corespunzător şi în cursul urmăririi penale.

(1^1) Prevederile art. 35 alin. 4 nu se aplică în faza de urmărire penală.

(1^2) Declinarea de competenţa se dispune prin ordonanţa.

(2) Când nici unul din locurile arătate în art. 30 alin. 1 nu este cunoscut, competenţa revine organului de urmărire penală care a fost mai întâi sesizat.

(3) În caz de sesizări simultane, precaderea se stabileşte în ordinea enumerării de la art. 30 alin. 1.

(4) Dacă în raport cu vreunul din criteriile arătate în art. 30 alin. 1 sunt competente mai multe organe de urmărire penală, competenţa revine organului care a fost mai întâi sesizat.

(5) Urmărirea penală a infracţiunilor săvârşite în condiţiile prevăzute în art. 31 se efectuează de către organul de urmărire penală din circumscripţia instanţei competente sa judece cauza.

(6) Conflictul de competenţa între doi sau mai mulţi procurori se rezolva de către procurorul superior comun acestora. Când conflictul se iveşte între doua sau mai multe organe de cercetare penală, competenţa se stabileşte de către procurorul care exercită supravegherea activităţii de cercetare penală a acestor organe.

Alin. (1^1) şi (1^2) ale art. 45 au fost introduse de LEGEA nr. 281 din 24 iunie 2003 publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 468 din 1 iulie 2003.

Alin. (1^1) al art. 45 a fost modificat de pct. 19 al art. I din LEGEA nr. 356 din 21 iulie 2006, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 677 din 7 august 2006.

Capitolul II
INCOMPATIBILITATEA ŞI STRĂMUTAREA

Secţiunea I
Incompatibilitatea

Rudenia între judecători

Articolul 46

Judecătorii care sunt soţi, rude sau afini între ei, până la gradul al patrulea inclusiv, nu pot face parte din acelaşi complet de judecată.

Art. 46 este reprodus astfel cum a fost modificat de pct. 20 al art. I din LEGEA nr. 356 din 21 iulie 2006, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 677 din 7 august 2006.

Judecător care s-a pronunţat anterior

Articolul 47

(1) Judecătorul care a luat parte la soluţionarea unei cauze nu mai poate participa la judecarea aceleiaşi cauze într-o cale de atac sau la judecarea cauzei după desfiinţarea hotărârii cu trimitere în apel sau după casarea cu trimitere în recurs.

(2) De asemenea, nu mai poate participa la judecarea cauzei judecătorul care şi-a exprimat anterior părerea cu privire la soluţia care ar putea fi data în acea cauza.

Alin. (1) al art. 47 a fost modificat de pct. 21 al art. I din LEGEA nr. 356 din 21 iulie 2006, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 677 din 7 august 2006.

Alte cauze de incompatibilitate

Articolul 48

(1) Judecătorul este de asemenea incompatibil de a judeca, dacă în cauza respectiva:

a) a pus în mişcare acţiunea penală sau a dispus trimiterea în judecata ori a pus concluzii în calitate de procuror la instanţa de judecată, a soluţionat propunerea de arestare preventivă ori de prelungire a arestării preventive în cursul urmăririi penale;

b) a fost reprezentant sau apărător al vreuneia din părţi;

c) a fost expert sau martor;

d) exista împrejurări din care rezultă ca este interesat sub orice formă, el, soţul sau vreo ruda apropiată.

e) soţul, ruda sau afinul sau, până la gradul al patrulea inclusiv, a efectuat acte de urmărire penală, a supravegheat urmărirea penală, a soluţionat propunerea de arestare preventivă ori de prelungire a arestării preventive, în cursul urmăririi penale;

f) este soţ, ruda sau afin, până la gradul al patrulea inclusiv, cu una dintre părţi sau cu avocatul ori mandatarul acesteia;

g) exista duşmănie între el, soţul sau una dintre rudele sale până la gradul al patrulea inclusiv şi una dintre părţi, soţul sau rudele acesteia până la gradul al treilea inclusiv;

h) este tutore sau curator al uneia dintre părţi;

i) a primit liberalităţi de la una dintre părţi, avocatul sau mandatarul acesteia.

(2) Judecătorul este incompatibil de a participa la judecarea unei cauze în căile de atac, atunci când soţul, ruda ori afinul sau până la gradul al patrulea inclusiv a participat, ca judecător sau procuror, la judecarea aceleiaşi cauze.

Lit. a) a art. 48 a fost modificată de LEGEA nr. 281 din 24 iunie 2003 publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 468 din 1 iulie 2003.

Lit. a) a art. 48 a fost modificată prin articolul 1 punctul 3 din ORDONANŢA DE URGENŢĂ nr. 109 din 24 octombrie 2003, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 748 din 26 octombrie 2003.

Lit. a) a art. 48 a fost modificată de pct. 22 al art. I din LEGEA nr. 356 din 21 iulie 2006, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 677 din 7 august 2006.

Lit. e)-i) ale art. 48 au fost introduse de pct. 23 al art. I din LEGEA nr. 356 din 21 iulie 2006, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 677 din 7 august 2006.

Alin. (2) al art. 48 a fost introdus de pct. 24 al art. I din LEGEA nr. 356 din 21 iulie 2006, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 677 din 7 august 2006.

Incompatibilitatea procurorului, a organului de cercetare penală, a magistratului-asistent şi a grefierului

Articolul 49

(1) Dispoziţiile art. 46 se aplică procurorului şi magistratului-asistent sau, după caz, grefierului de şedinţa, când cauza de incompatibilitate exista între ei sau între vreunul dintre ei şi unul dintre membrii completului de judecată.

(2) Dispoziţiile privind cazurile de incompatibilitate prevăzute în art. 48 alin. 1 lit. b)-i) şi alin. 2 se aplică procurorului, persoanei care efectuează cercetarea penală, magistratului-asistent şi grefierului de şedinţa.

(3) Procurorul care a participat ca judecător la soluţionarea cauzei în prima instanţa nu poate pune concluzii la judecarea ei în căile de atac.

(4) Persoana care a efectuat urmărirea penală este incompatibilă sa procedeze la refacerea acesteia, când refacerea este dispusă de instanţa.

Denumirea marginala a art. 49 a fost modificată de LEGEA nr. 281 din 24 iunie 2003 publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 468 din 1 iulie 2003.

Alin. (1) - (3) ale art. 49 au fost modificate de LEGEA nr. 281 din 24 iunie 2003 publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 468 din 1 iulie 2003.

Alin. (3) al art. 49 a fost modificat de articolul 1 punctul 4 din ORDONANŢA DE URGENŢĂ nr. 109 din 24 octombrie 2003, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 748 din 26 octombrie 2003.

Alin. (2) şi (4) ale art. 49 au fost modificate de pct. 25 al art. I din LEGEA nr. 356 din 21 iulie 2006, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 677 din 7 august 2006.

Abţinerea

Articolul 50

(1) Persoana incompatibilă este obligată sa declare, după caz, preşedintelui instanţei, procurorului care supraveghează cercetarea penală sau procurorului ierarhic superior, ca se abţine de a participa la procesul penal, cu arătarea cazului de incompatibilitate ce constituie motivul abtinerii.

(2) Declaraţia de abţinere se face de îndată ce persoana obligată la aceasta a luat cunoştinţa de existenta cazului de incompatibilitate.

Recuzarea

Articolul 51

(1) În cazul în care persoana incompatibilă nu a făcut declaraţie de abţinere, poate fi recuzata atât în cursul urmăririi penale cît şi în cursul judecaţii, de oricare dintre părţi, de îndată ce partea a aflat despre existenta cazului de incompatibilitate.

(2) Recuzarea se formulează oral sau în scris, cu arătarea pentru fiecare persoana în parte a cazului de incompatibilitate invocat şi a tuturor temeiurilor de fapt cunoscute la momentul recuzării. Cererea de recuzare poate privi numai pe acei judecători care compun completul de judecată.

(3) Nerespectarea condiţiilor prevăzute în alin. 2 sau recuzarea aceleiaşi persoane pentru acelaşi caz de incompatibilitate şi pentru temeiuri de fapt cunoscute la data formulării unei cereri anterioare de recuzare care a fost respinsă atrage inadmisibilitatea cererii de recuzare, care se constata de completul în faţa căruia s-a formulat recuzarea, cu participarea judecătorului recuzat.

(4) Completul în faţa căruia s-a formulat recuzarea, cu participarea judecătorului recuzat, se pronunţa asupra măsurilor preventive.

Alin. (2) al art. 51 a fost modificat de pct. 26 al art. I din LEGEA nr. 356 din 21 iulie 2006, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 677 din 7 august 2006.

Alin. (3) şi (4) ale art. 51 au fost introduse de pct. 27 al art. I din LEGEA nr. 356 din 21 iulie 2006, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 677 din 7 august 2006.

Procedura de soluţionare în cursul judecaţii

Articolul 52

(1) Abţinerea sau recuzarea judecătorului, procurorului, magistratului-asistent sau grefierului se soluţionează de un alt complet, în şedinţa secreta, fără participarea celui ce declara ca se abţine sau care este recuzat.

(2) Examinarea declaraţiei de abţinere sau a cererii de recuzare se face de îndată, ascultându-se procurorul când este prezent în instanţa, iar dacă se găseşte necesar, şi părţile, precum şi persoana care se abţine sau a carei recuzare se cere.

(3) Când abţinerea sau recuzarea priveşte cazul prevăzut în art. 46 şi 49 alin. 1, instanţa, admiţând recuzarea, stabileşte care dintre persoanele arătate în mentionatele texte nu va lua parte la judecarea cauzei.

(4) În caz de admitere a abtinerii sau a recuzării, se va stabili în ce măsura actele îndeplinite ori măsurile dispuse se menţin.

(5) Când pentru soluţionarea abtinerii sau a recuzării nu se poate alcătui completul potrivit alin. 1, abţinerea sau recuzarea se soluţionează de instanţa ierarhic superioară. În cazul în care găseşte intemeiata abţinerea sau recuzarea şi, din cauza abtinerii sau recuzării, nu se poate alcătui completul de judecată la instanţa competenţa să soluţioneze cauza, instanţa ierarhic superioară desemnează pentru judecarea cauzei o instanţa egala în grad cu instanţa în faţa căreia s-a formulat abţinerea sau recuzarea.

(5^1) Este inadmisibila recuzarea judecătorului chemat sa decidă asupra recuzării.

(6) Încheierea prin care s-a admis sau s-a respins abţinerea, ca şi aceea prin care s-a admis recuzarea, nu sunt supuse nici unei cai de atac.

(7) Abrogat.

Alin. (1) şi (5) ale art. 52 au fost modificate de LEGEA nr. 281 din 24 iunie 2003 publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 468 din 1 iulie 2003.

Alin. (5^1) al art. 52 a fost introdus de LEGEA nr. 281 din 24 iunie 2003 publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 468 din 1 iulie 2003.

Alin. (7) al art. 52 a fost introdus de LEGEA nr. 281 din 24 iunie 2003 publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 468 din 1 iulie 2003.

Alin. (7) al art. 52 a fost modificat de LEGEA nr. 159 din 14 mai 2004 publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 451 din 20 mai 2004.

Alin. (7) al art. 52 a fost abrogat de ORDONANŢA DE URGENŢĂ nr. 55 din 25 iunie 2004 publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 592 din 1 iulie 2004.

Alin. (5) şi (5^1) ale art. 52 au fost modificate de pct. 28 al art. I din LEGEA nr. 356 din 21 iulie 2006, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 677 din 7 august 2006.

Procedura de soluţionare în cursul urmăririi penale

Articolul 53

(1) În cursul urmăririi penale, asupra abtinerii sau recuzării persoanei care efectuează cercetarea penală ori a procurorului se pronunţa procurorul care supraveghează cercetarea penală sau procurorul ierarhic superior.

(2) Cererea de recuzare privitoare la persoana care efectuează cercetarea penală se adresează fie acestei persoane, fie procurorului. În cazul în care cererea este adresată persoanei care efectuează cercetarea penală, aceasta este obligată sa o înainteze împreună cu lămuririle necesare, în termen de 24 de ore, procurorului, fără a întrerupe cursul cercetării penale.

(3) Procurorul este obligat să soluţioneze cererea în cel mult 3 zile, printr-o ordonanţa.

(4) Cererea de recuzare care priveşte pe procuror se soluţionează în acelaşi termen şi în aceleaşi condiţii de procurorul ierarhic superior.

(5) Abţinerea se soluţionează potrivit dispoziţiilor din alin. 3 şi 4, care se aplică în mod corespunzător.

Alin. (1) al art. 53 a fost modificat de LEGEA nr. 281 din 24 iunie 2003 publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 468 din 1 iulie 2003.

Incompatibilitatea expertului şi interpretului

Articolul 54

(1) Dispoziţiile art. 48, 50, 51, 52 şi 53 se aplică în mod corespunzător expertului şi interpretului.

(2) Calitatea de expert este incompatibilă cu aceea de martor în aceeaşi cauza. Calitatea de martor are intiietate.

(3) Participarea ca expert sau ca interpret de mai multe ori în aceeaşi cauza nu constituie un motiv de recuzare.

Secţiunea II
Strămutarea judecării cauzei penale

Temeiul strămutării

Articolul 55

(1) Înaltă Curte de Casaţie şi Justiţie stramuta judecarea unei cauze de la instanţa competenţa la o alta instanţa egala în grad, în cazul în care imparţialitatea judecătorilor ar putea fi ştirbită datorită împrejurărilor cauzei, duşmăniilor locale sau calităţii părţilor, când exista pericolul de tulburare a ordinii publice ori când una dintre părţi are o ruda sau un afin până la gradul al patrulea inclusiv printre judecători sau procurori, asistenţii judiciari sau grefierii instanţei.

(2) În cursul judecaţii strămutarea poate fi cerută de partea interesată, de procuror sau de ministrul justiţiei.

Alin. (1) şi (2) ale art. 55 au fost modificate de pct. 29 al art. I din LEGEA nr. 356 din 21 iulie 2006, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 677 din 7 august 2006.

Cererea şi efectele ei

Articolul 56

(1) Cererea de strămutare se adresează Înaltei Curţi de Casaţie şi Justiţie şi trebuie motivată. Înscrisurile pe care se sprijină cererea se alătură la aceasta, când sunt deţinute de partea care cere strămutarea.

(2) În cerere se face menţiune dacă în cauza se găsesc arestaţi.

(3) Suspendarea judecării cauzei poate fi dispusă numai de către completul de judecată investit cu judecarea cererii de strămutare.

(4) Abrogat.

Alin. (4) al art. 56 a fost modificat de LEGEA nr. 281 din 24 iunie 2003 publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 468 din 1 iulie 2003.

Alin. (3) al art. 56 a fost modificat de pct. 30 al art. I din LEGEA nr. 356 din 21 iulie 2006, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 677 din 7 august 2006.

Alin. (4) al art. 56 a fost abrogat de pct. 31 al art. I din LEGEA nr. 356 din 21 iulie 2006, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 677 din 7 august 2006.

Procedura de informare

Articolul 57

(1) Preşedintele Înaltei Curţi de Casaţie şi Justiţie cere, pentru lămurirea instanţei, informaţii de la preşedintele instanţei ierarhic superioare celei la care se afla cauza a carei strămutare se cere, comunicindu-i totodată termenul fixat pentru judecarea cererii de strămutare.

(2) Când Înaltă Curte de Casaţie şi Justiţie este instanţa ierarhic superioară, informaţiile se cer Ministerului Justiţiei.

(3) În cazul introducerii unei noi cereri de strămutare cu privire la aceeaşi cauza, cererea de informaţii este facultativă.

Înştiinţarea părţilor

Articolul 58

(1) Preşedintele instanţei ierarhic superioare celei la care se afla cauza ia măsuri pentru încunoştinţarea părţilor despre introducerea cererii de strămutare, despre termenul fixat pentru soluţionarea acesteia, cu menţiunea ca părţile pot trimite memorii şi se pot prezenta la termenul fixat pentru soluţionarea cererii.

(2) În informaţiile trimise Înaltei Curţi de Casaţie şi Justiţie se face menţiune expresă despre efectuarea încunoştinţărilor, atasindu-se şi dovezile de comunicare a acestora.

(3) Când în cauza a carei strămutare se cere sunt arestaţi, preşedintele dispune desemnarea unui apărător din oficiu.

Examinarea cererii

Articolul 59

(1) Examinarea cererii de strămutare se face în şedinţa publică.

(2) Când părţile se înfăţişează, se asculta şi concluziile acestora.

Alin. (1) al art. 59 a fost modificat de pct. 32 al art. I din LEGEA nr. 356 din 21 iulie 2006, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 677 din 7 august 2006.

Soluţionarea cererii

Articolul 60

(1) Înaltă Curte de Casaţie şi Justiţie dispune, prin încheiere motivată, admiterea sau respingerea cererii.

(2) În cazul în care găseşte cererea intemeiata, dispune strămutarea judecării cauzei, hotarind totodată în ce măsura actele îndeplinite în faţa instanţei de la care s-a stramutat cauza se menţin.

(3) Aceasta instanţa va fi instiintata de îndată despre admiterea cererii de strămutare.

(4) Dacă instanţa la care se afla cauza a carei strămutare se cere a procedat între timp la judecarea cauzei, hotărârea pronunţată este desfiintata prin efectul admiterii cererii de strămutare.

(5) Încheierea prin care Înaltă Curte de Casaţie şi Justiţie dispune asupra strămutării nu este supusă niciunei cai de atac.

Alin. (1) al art. 60 a fost modificat de pct. 33 al art. I din LEGEA nr. 356 din 21 iulie 2006, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 677 din 7 august 2006.

Alin. (5) al art. 60 a fost introdus de pct. 34 al art. I din LEGEA nr. 356 din 21 iulie 2006, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 677 din 7 august 2006.

Repetarea cererii

Articolul 61

Strămutarea cauzei nu poate fi cerută din nou, afară de cazul când noua cerere se întemeiază pe împrejurări necunoscute Înaltei Curţi de Casaţie şi Justiţie la soluţionarea cererii anterioare sau ivite după aceasta.

Desemnarea altei instanţe pentru judecarea cauzei

Articolul 61^1

(1) Procurorul care efectuează sau supraveghează urmărirea penală poate cere Înaltei Curţi de Casaţie şi Justiţie sa desemneze o instanţa egala în grad cu cea căreia i-ar reveni competenţa sa judece cauza în prima instanţa, care să fie sesizată în cazul în care se va emite rechizitoriul.

(2) Dispoziţiile art. 55 alin. 1, art. 56 alin. 1 şi 2 şi art. 61 se aplică în mod corespunzător.

(3) Înaltă Curte de Casaţie şi Justiţie soluţionează cererea în camera de consiliu, în termen de 15 zile.

(4) Înaltă Curte de Casaţie şi Justiţie dispune, prin încheiere motivată, fie respingerea cererii, fie admiterea cererii şi desemnarea unei instanţe egale în grad cu cea căreia i-ar reveni competenţa sa judece cauza în prima instanţa, care să fie sesizată în cazul în care se va emite rechizitoriul.

(5) Încheierea prin care Înaltă Curte de Casaţie şi Justiţie soluţionează cererea nu este supusă niciunei cai de atac.

Art. 61^1 a fost introdus de pct. 35 al art. I din LEGEA nr. 356 din 21 iulie 2006, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 677 din 7 august 2006.

Titlul III
PROBELE ŞI MIJLOACELE DE PROBA

Capitolul I
DISPOZIŢII GENERALE

Lămurirea cauzei prin probe

Articolul 62

În vederea aflarii adevărului, organul de urmărire penală şi instanţa de judecată sunt obligate sa lamureasca cauza sub toate aspectele, pe bază de probe.

Probele şi aprecierea lor

Articolul 63

(1) Constituie proba orice element de fapt care serveşte la constatarea existenţei sau inexistentei unei infracţiuni, la identificarea persoanei care a savirsit-o şi la cunoaşterea împrejurărilor necesare pentru justa soluţionare a cauzei.

(2) Probele nu au valoare mai dinainte stabilită. Aprecierea fiecărei probe se face de organul de urmărire penală sau de instanţa de judecată în urma examinării tuturor probelor administrate, în scopul aflarii adevărului.

Alin. (2) al art. 63 a fost modificat de LEGEA nr. 281 din 24 iunie 2003 publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 468 din 1 iulie 2003.

Mijloacele de proba

Articolul 64

(1) Mijloacele de proba prin care se constata elementele de fapt ce pot servi ca proba sunt: declaraţiile învinuitului sau ale inculpatului, declaraţiile părţii vătămate, ale părţii civile şi ale părţii responsabile civilmente, declaraţiile martorilor, înscrisurile, înregistrările audio sau video, fotografiile, mijloacele materiale de proba, constatările tehnico-ştiinţifice, constatările medico-legale şi expertizele.

(2) Mijloacele de proba obţinute în mod ilegal nu pot fi folosite în procesul penal.

Alin. (2) al art. 64 a fost introdus de LEGEA nr. 281 din 24 iunie 2003 publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 468 din 1 iulie 2003.

Sarcina administrării probelor

Articolul 65

(1) Sarcina administrării probelor în procesul penal revine organului de urmărire penală şi instanţei de judecată.

(2) La cererea organului de urmărire penală ori a instanţei de judecată, orice persoană care cunoaşte vreo proba sau deţine vreun mijloc de proba este obligată să le aducă la cunoştinţa sau să le înfăţişeze.

Dreptul de a proba lipsa de temeinicie a probelor

Articolul 66

(1) Invinuitul sau inculpatul beneficiază de prezumţia de nevinovatie şi nu este obligat să-şi dovedească nevinovatia.

(2) În cazul când exista probe de vinovăţie, invinuitul sau inculpatul are dreptul sa probeze lipsa lor de temeinicie.

Denumirea marginala şi alin. (1) ale art. 66 au fost modificate de LEGEA nr. 281 din 24 iunie 2003 publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 468 din 1 iulie 2003.

Concludenta şi utilitatea probei

Articolul 67

(1) În cursul procesului penal părţile pot propune probe şi cere administrarea lor.

(2) Cererea pentru administrarea unei probe nu poate fi respinsă, dacă proba este concludenta şi utila.

(3) Admiterea sau respingerea cererii se face motivat.

Interzicerea mijloacelor de constringere

Articolul 68

(1) Este oprit a se întrebuinţa violenţe, ameninţări ori alte mijloace de constringere, precum şi promisiuni sau indemnuri, în scopul de a se obţine probe.

(2) De asemenea, este oprit a determina o persoană sa savirseasca sau sa continue săvârşirea unei fapte penale, în scopul obţinerii unei probe.

Indicii temeinice

Articolul 68^1

Sunt indicii temeinice atunci când din datele existente în cauza rezultă presupunerea rezonabila ca persoana faţă de care se efectuează acte premergătoare sau acte de urmărire penală a săvârşit fapta.

Art. 68^1 a fost introdus de pct. 36 al art. I din LEGEA nr. 356 din 21 iulie 2006, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 677 din 7 august 2006.

Capitolul II
MIJLOACELE DE PROBA

Secţiunea I
Declaraţiile învinuitului sau ale inculpatului

Declaraţiile învinuitului sau ale inculpatului

Articolul 69

Declaraţiile învinuitului sau ale inculpatului făcute în cursul procesului penal pot servi la aflarea adevărului, numai în măsura în care sunt coroborate cu fapte şi împrejurări ce rezultă din ansamblul probelor existente în cauza.

Întrebări şi lămuriri prealabile

Articolul 70

(1) Invinuitul sau inculpatul, înainte de a fi ascultat, este întrebat cu privire la nume, prenume, porecla, data şi locul naşterii, numele şi prenumele părinţilor, cetăţenie, studii, situaţia militară, loc de muncă, ocupaţie, adresa la care locuieşte efectiv, antecedente penale şi alte date pentru stabilirea situaţiei sale personale.

(2) Învinuitului sau inculpatului i se aduc apoi la cunoştinţa fapta care formează obiectul cauzei, încadrarea juridică a acesteia, dreptul de a avea un apărător, precum şi dreptul de a nu face nicio declaraţie, atrăgându-i-se totodată atenţia ca ceea ce declara poate fi folosit şi împotriva sa. Dacă invinuitul sau inculpatul da o declaraţie, i se pune în vedere sa declare tot ce ştie cu privire la fapta şi la învinuirea ce i se aduce în legătură cu aceasta.

(3) Dacă invinuitul sau inculpatul consimte sa dea o declaraţie, organul de urmărire penală, înainte de a-l asculta, îi cere sa dea o declaraţie, scrisă personal, cu privire la învinuirea ce i se aduce.

(4) Învinuitului sau inculpatului i se aduce la cunoştinţa şi obligaţia sa anunţe în scris, în termen de 3 zile, orice schimbare a locuinţei pe parcursul procesului penal.

Alin. (2) şi (3) ale art. 70 au fost modificate de LEGEA nr. 281 din 24 iunie 2003 publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 468 din 1 iulie 2003.

Alin. (1) şi (2) ale art. 70 au fost modificate de pct. 37 al art. I din LEGEA nr. 356 din 21 iulie 2006, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 677 din 7 august 2006.

Alin. (4) al art. 70 a fost introdus de pct. 38 al art. I din LEGEA nr. 356 din 21 iulie 2006, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 677 din 7 august 2006.

Modul de ascultare

Articolul 71

(1) Fiecare invinuit sau inculpat este ascultat separat.

În cursul urmăririi penale, dacă sunt mai mulţi învinuiţi sau inculpaţi, fiecare este ascultat fără să fie de faţa ceilalţi.

(2) Invinuitul sau inculpatul este mai întâi lăsat sa declare tot ce ştie în cauza.

(3) Ascultarea învinuitului sau inculpatului nu poate începe cu citirea sau reamintirea declaraţiilor pe care acesta le-a dat anterior în cauza.

(4) Invinuitul sau inculpatul nu poate prezenta ori citi o declaraţie scrisă de mai înainte, însă se poate servi de însemnări asupra amanuntelor greu de reţinut.

Condiţii ale ascultării învinuitului sau inculpatului

Articolul 71^1

Dacă, în timpul ascultării învinuitului sau inculpatului, acesta acuza simptomele unei boli care i-ar putea pune viaţa în pericol, ascultarea se întrerupe, iar organul judiciar ia măsuri pentru ca acesta să fie consultat de un medic. Ascultarea se reia imediat ce medicul decide ca viaţa învinuitului sau inculpatului nu este în pericol.

Art. 71^1 a fost introdus de pct. 39 al art. I din LEGEA nr. 356 din 21 iulie 2006, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 677 din 7 august 2006.

Întrebări cu privire la fapta

Articolul 72

(1) După ce invinuitul sau inculpatul a făcut declaraţia, i se pot pune întrebări cu privire la fapta care formează obiectul cauzei şi la învinuirea ce i se aduce. De asemenea, este întrebat cu privire la probele pe care înţelege să le propună.

(2) În cursul judecaţii dispoziţiile art. 323 alin. 2 şi 3 se aplică în mod corespunzător.

Alin. (2) al art. 72 a fost introdus de pct. 40 al art. I din LEGEA nr. 356 din 21 iulie 2006, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 677 din 7 august 2006.
Consemnarea declaraţiilor

Articolul 73

(1) Declaraţiile învinuitului sau inculpatului se consemnează în scris. În fiecare declaraţie se vor consemna, totodată, ora începerii şi ora încheierii ascultării învinuitului sau inculpatului. Declaraţia scrisă se citeşte acestuia, iar dacă cere, i se da sa o citească. Când este de acord cu conţinutul ei, o semnează pe fiecare pagina şi la sfârşit.

(2) Când invinuitul sau inculpatul nu poate sau refuza să semneze, se face menţiune în declaraţia scrisă.

(3) Declaraţia scrisă este semnată şi de organul de urmărire penală care a procedat la ascultarea învinuitului sau inculpatului ori de preşedintele completului de judecată şi de grefier, precum şi de interpret când declaraţia a fost luată printr-un interpret.

(4) Dacă invinuitul sau inculpatul revine asupra vreuneia din declaraţiile sale sau are de făcut completări, rectificari sau precizări, acestea se consemnează şi se semnează în condiţiile arătate în prezentul articol.

Alin. (1) al art. 73 a fost modificat de LEGEA nr. 281 din 24 iunie 2003 publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 468 din 1 iulie 2003.
Ascultarea învinuitului sau inculpatului la locul unde se afla

Articolul 74

Ori de câte ori invinuitul sau inculpatul se găseşte în imposibilitate de a se prezenta pentru a fi ascultat, organul de urmărire penală sau instanţa de judecată procedează la ascultarea acestuia la locul unde se afla, cu excepţia cazurilor în care legea prevede altfel.

Art. 74 a fost modificat de LEGEA nr. 281 din 24 iunie 2003 publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 468 din 1 iulie 2003.

Secţiunea II
Declaraţiile părţii vătămate, părţii civile şi ale părţii responsabile civilmente

Declaraţiile celorlalte părţi din proces

Articolul 75

Declaraţiile părţii vătămate, ale părţii civile şi ale părţii responsabile civilmente făcute în cursul procesului penal pot servi la aflarea adevărului, numai în măsura în care sunt coroborate cu fapte sau împrejurări ce rezultă din ansamblul probelor existente în cauza.
Explicaţii prealabile

Articolul 76

(1) Organul de urmărire penală sau instanţa de judecată are obligaţia sa cheme, spre a fi ascultate, persoana care a suferit o vătămare prin infracţiune, precum şi persoana civilmente responsabilă.

(2) Înainte de ascultare, persoanei vătămate i se pune în vedere ca poate participa în proces ca parte vătămată, iar dacă a suferit o paguba materială sau o dăuna morala, ca se poate constitui parte civilă. De asemenea, i se atrage atenţia ca declaraţia de participare în proces ca parte vătămată sau de constituire ca parte civilă se poate face în tot cursul urmăririi penale, iar în faţa primei instanţe de judecată, până la citirea actului de sesizare.

Alin. (2) al art. 76 a fost modificat de LEGEA nr. 281 din 24 iunie 2003 publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 468 din 1 iulie 2003.
Modul de ascultare

Articolul 77

Ascultarea părţii vătămate, a părţii civile şi a părţii responsabile civilmente se face potrivit dispoziţiilor privitoare la ascultarea învinuitului sau inculpatului, care se aplică în mod corespunzător.
Modalităţi speciale de ascultare a părţii vătămate şi a părţii civile

Articolul 77^1

(1) În cazul în care poate fi periclitata viaţa, integritatea corporală sau libertatea părţii vătămate ori a părţii civile sau a rudelor apropiate ale acesteia, procurorul ori, după caz, instanţa de judecată poate incuviinta ca aceasta să fie ascultata fără a fi prezenta fizic la locul unde se afla organul care efectuează urmărirea penală sau, după caz, în locul în care se desfăşoară şedinţa de judecată, prin intermediul mijloacelor tehnice prevăzute în alineatele următoare.

(2) La solicitarea organului judiciar sau a părţii vătămate ori a părţii civile ascultate în condiţiile prevăzute în alin. 1, la luarea declaraţiei poate participa un consilier de protecţie a victimelor şi reintegrare socială a infractorilor, care are obligaţia de a păstra secretul profesional cu privire la datele de care a luat cunoştinţa în timpul audierii. Organul judiciar are obligaţia sa aducă la cunoştinţa părţii vătămate sau a părţii civile dreptul de a solicita audierea în prezenta unui consilier de protecţie a victimelor şi reintegrare socială a infractorilor.

(3) Partea vătămată sau partea civilă poate fi ascultata prin intermediul unei reţele video şi audio.

(4) În cursul judecaţii, părţile şi apărătorii acestora pot adresa întrebări, în mod nemijlocit, părţii vătămate sau părţii civile ascultate în condiţiile alin. 1-3. Întrebările se pun în ordinea prevăzută în art. 323 alin. 2. Preşedintele completului respinge întrebările care nu sunt utile şi concludente judecării cauzei.

(5) Declaraţia părţii vătămate sau a părţii civile, ascultata în condiţiile arătate în alin. 1-3, se înregistrează prin mijloace tehnice video şi audio şi se reda integral în forma scrisă, fiind semnată de organul judiciar, de partea vătămată sau partea civilă ascultata, precum şi de consilierul de protecţie a victimelor şi reintegrare socială a infractorilor prezent la ascultarea acesteia, depunându-se la dosarul cauzei.

(6) Suportul pe care a fost înregistrată declaraţia părţii vătămate sau a părţii civile, în original, sigilat cu sigiliul parchetului ori, după caz, al instanţei de judecată, se păstrează la sediul acestora.

(7) Dispoziţiile art. 75-77 şi ale art. 86^5 se aplică în mod corespunzător.

Art. 77^1 a fost introdus de pct. 41 al art. I din LEGEA nr. 356 din 21 iulie 2006, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 677 din 7 august 2006.

Secţiunea III
Declaraţiile martorilor

Martorul

Articolul 78

Persoana care are cunoştinţa despre vreo fapta sau despre vreo împrejurare de natura sa servească la aflarea adevărului în procesul penal poate fi ascultata în calitate de martor.

Ascultarea persoanei obligate a păstra secretul profesional

Articolul 79

(1) Persoana obligată a păstra secretul profesional nu poate fi ascultata ca martor cu privire la faptele şi împrejurările de care a luat cunoştinţa în exerciţiul profesiei, fără încuviinţarea persoanei sau a unităţii faţă de care este obligată a păstra secretul.

(2) Calitatea de martor are intiietate faţă de calitatea de apărător, cu privire la faptele şi împrejurările pe care acesta le-a cunoscut înainte de a fi devenit apărător sau reprezentant al vreuneia dintre părţi.

Ascultarea soţului şi a rudelor apropiate

Articolul 80

(1) Soţul şi rudele apropiate ale învinuitului sau inculpatului nu sunt obligate să depună ca martori.

(2) Organele judiciare vor aduce aceasta la cunoştinţa persoanelor arătate în alineatul precedent, de îndată ce au fost îndeplinite dispoziţiile alin. 3 din art. 84.

Martor minor

Articolul 81

Minorul poate fi ascultat ca martor. Până la vârsta de 14 ani ascultarea lui se face în prezenta unuia dintre părinţi ori a tutorelui sau a persoanei căreia îi este încredinţat minorul spre creştere şi educare.

Persoana vătămată

Articolul 82

Persoana vătămată poate fi ascultata ca martor, dacă nu este constituită parte civilă sau nu participa în proces ca parte vătămată.

Obligaţia de prezentare

Articolul 83

Persoana chemată ca martor este obligată să se înfăţişeze la locul, ziua şi ora arătate în citaţie şi are datoria sa declare tot ce ştie cu privire la faptele cauzei.

Întrebări prealabile

Articolul 84

(1) Martorul este întrebat mai întâi despre nume, prenume, etate, adresa şi ocupaţie.

(2) În caz de indoiala asupra identităţii martorului, aceasta se stabileşte prin orice mijloc de proba.

(3) Martorul va fi apoi întrebat dacă este soţ sau ruda a vreuneia dintre părţi şi în ce raporturi se afla cu acestea, precum şi dacă a suferit vreo paguba de pe urma infracţiunii.

Jurămîntul martorului

Articolul 85

(1) Înainte de a fi ascultat, martorul depune următorul jurămînt: "Jur ca voi spune adevărul şi că nu voi ascunde nimic din ceea ce ştiu. Asa să-mi ajute Dumnezeu!".

(2) În timpul depunerii jurământului martorul tine mina pe cruce sau pe biblie.

(3) Referirea la divinitate din formula jurământului se schimba potrivit credinţei religioase a martorului.

(4) Martorului de alta religie decît cea creştină nu îi sunt aplicabile prevederile alin. 2. Martorul fără confesiune va depune următorul jurămînt: "Jur pe onoare şi constiinta ca voi spune adevărul şi că nu voi ascunde nimic din ceea ce ştiu".

(5) Martorii care din motive de constiinta sau confesiune nu depun jurămîntul vor rosti în faţa instanţei următoarea formula: "Ma oblig ca voi spune adevărul şi că nu voi ascunde nimic din ceea ce ştiu".

(6) Situaţiile la care se referă alin. 3, 4 şi 5 se reţin de organul judiciar pe baza afirmaţiilor făcute de martor.

(7) După depunerea jurământului sau după rostirea formulei prevăzute în alin. 5, se va pune în vedere martorului ca, dacă nu va spune adevărul, săvârşeşte infracţiunea de mărturie mincinoasă.

(8) Despre toate acestea se face menţiune în declaraţia scrisă.

(9) Minorul care nu a împlinit 14 ani nu depune jurămînt; i se atrage însă atenţia sa spună adevărul.

Modul şi limitele ascultării martorului

Articolul 86

(1) Martorului i se face cunoscut obiectul cauzei şi i se arata care sunt faptele sau împrejurările pentru dovedirea cărora a fost propus ca martor, cerindu-i-se sa declare tot ce ştie cu privire la acestea.

(2) După ce martorul a făcut declaraţii, i se pot pune întrebări cu privire la faptele şi împrejurările care trebuie constatate în cauza, cu privire la persoana părţilor, precum şi în ce mod a luat cunoştinţa despre cele declarate.

(3) Dispoziţiile art. 71-74 se aplică în mod corespunzător şi la ascultarea martorului.

Protecţia datelor de identificare a martorului

Articolul 86^1

(1) Dacă exista probe sau indicii temeinice ca prin declararea identităţii reale a martorului sau a localităţii acestuia de domiciliu ori de reşedinţa ar fi periclitata viaţa, integritatea corporală sau libertatea lui ori a altei persoane, martorului i se poate incuviinta sa nu declare aceste date, atribuindu-i-se o alta identitate sub care urmează să apară în faţa organului judiciar.

(2) Aceasta măsura poate fi dispusă de către procuror în cursul urmăririi penale, iar în cursul judecaţii de instanţa, la cererea motivată a procurorului, a martorului sau a oricărei alte persoane îndreptăţite.

(3) Datele despre identitatea reală a martorului se consemnează într-un proces-verbal, care va fi păstrat, la sediul parchetului care a efectuat sau a supravegheat efectuarea urmăririi penale ori, după caz, la sediul instanţei, într-un loc special, în plic sigilat, în condiţii de maxima siguranţa. Procesul-verbal va fi semnat de cel care a înaintat cererea, precum şi de cel care a dispus măsura.

(4) Documentele privind identitatea reală a martorului vor fi prezentate procurorului sau, după caz, completului de judecată, în condiţii de stricta confidenţialitate.

(5) În toate cazurile, documentele privind identitatea reală a martorului vor fi introduse în dosarul penal numai după ce procurorul, prin ordonanţa sau, după caz, instanţa, prin încheiere, a constatat ca a dispărut pericolul care a determinat luarea măsurilor de protecţie a martorului.

(6) Declaraţiile martorilor cărora li s-a atribuit o alta identitate, redate în procesul-verbal al procurorului potrivit art. 86^2 alin. 5, precum şi declaraţia martorului, consemnată în cursul judecaţii şi semnată de procurorul care a fost prezent la ascultarea martorului şi de preşedintele completului de judecată, potrivit art. 86^2 alin. 6, teza I, pot servi la aflarea adevărului numai în măsura în care sunt coroborate cu fapte şi împrejurări ce rezultă din ansamblul probelor existente în cauza.

(7) Pot fi audiati ca martori cărora li s-a atribuit o alta identitate şi investigatorii sub acoperire.

(8) Dispoziţiile prevăzute în alin. 1-6 se aplică şi experţilor.

Art. 86^1 a fost introdus de LEGEA nr. 281 din 24 iunie 2003 publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 468 din 1 iulie 2003.

Modalităţi speciale de ascultare a martorul

Articolul 86^2

(1) În situaţiile prevăzute în art. 86^1, procurorul sau, după caz, instanţa de judecată poate incuviinta ca martorul să fie ascultat fără a fi prezent fizic la locul unde se afla organul de urmărire penală ori în sala în care se desfăşoară şedinţa de judecată, prin intermediul mijloacelor tehnice prevăzute în alineatele următoare.

(2) La solicitarea organului judiciar sau a martorului ascultat în condiţiile alin. 1, la luarea declaraţiei poate participa un consilier de protecţie a victimelor şi reintegrare socială a infractorilor, care are obligaţia de a păstra secretul profesional cu privire la datele de care a luat cunoştinţa în timpul audierii. Organul judiciar are obligaţia sa aducă la cunoştinţa martorului dreptul de a solicita audierea în prezenta unui consilier de protecţie a victimelor şi reintegrare socială a infractorilor.

(3) Martorul poate fi ascultat prin intermediul unei reţele de televiziune cu imaginea şi vocea distorsionate, astfel încât sa nu poată fi recunoscut.

(3^1) În cazul judecaţii, părţile şi apărătorii acestora pot adresa întrebări, în mod nemijlocit, martorului ascultat în condiţiile alin. 1-3. Întrebările se pun în ordinea prevăzută în art. 323 alin. 2. Preşedintele completului respinge întrebările care nu sunt utile şi concludente judecării cauzei sau pot conduce la identificarea martorului.

(4) Declaraţia martorului ascultat, în condiţiile arătate în alin. 1-3^1, se înregistrează prin mijloace tehnice video şi audio şi se reda integral în forma scrisă.

(5) În cursul urmăririi penale, se întocmeşte un proces-verbal în care se reda cu exactitate declaraţia martorului şi acesta se semnează de procurorul care a fost prezent la ascultarea martorului şi de organul de urmărire penală şi se depune la dosarul cauzei. Declaraţia martorului, transcrisă, va fi semnată şi de acesta şi va fi păstrată în dosarul depus la parchet, într-un loc special, în plic sigilat, în condiţii de maxima siguranţa.

(6) În cursul judecaţii, declaraţia martorului va fi semnată de procurorul care a fost prezent la ascultarea martorului şi de preşedintele completului de judecată. Declaraţia martorului, transcrisă, va fi semnată şi de martor, fiind păstrată în dosarul depus la instanţa, în condiţiile prevăzute în alin. 5.

(7) Suportul pe care a fost înregistrată declaraţia martorului, în original, sigilat cu sigiliul parchetului sau, după caz, al instanţei de judecată în faţa căreia s-a făcut declaraţia, se păstrează în condiţiile prevăzute în alin. 5. Suportul care conţine înregistrările efectuate în cursul urmăririi penale va fi înaintat la terminarea urmăririi penale instanţei competente, împreună cu dosarul cauzei, şi va fi păstrat în aceleaşi condiţii.

(8) Dispoziţiile art. 78, 85 şi ale art. 86 alin. 1 şi 2 se aplică în mod corespunzător.

Art. 86^2 a fost introdus de LEGEA nr. 281 din 24 iunie 2003 publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 468 din 1 iulie 2003.

Alin. (1) şi (2) ale art. 86^2 au fost modificate de pct. 42 al art. I din LEGEA nr. 356 din 21 iulie 2006, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 677 din 7 august 2006.

Alin. (3^1) al art. 86^2 a fost introdus de pct. 43 al art. I din LEGEA nr. 356 din 21 iulie 2006, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 677 din 7 august 2006.

Alin. (4) şi (7) ale art. 86^2 au fost modificate de pct. 44 al art. I din LEGEA nr. 356 din 21 iulie 2006, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 677 din 7 august 2006.

Verificări privind mijloacele de ascultare a martorilor

Articolul 86^3

Abrogat.

Art. 86^3 a fost introdus de LEGEA nr. 281 din 24 iunie 2003 publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 468 din 1 iulie 2003.

Art. 86^3 a fost abrogat de pct. 45 al art. I din LEGEA nr. 356 din 21 iulie 2006, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 677 din 7 august 2006.

Audierea martorilor sub 16 ani în anumite cauze

Articolul 86^4

În cauzele privind infracţiunile de violenta între membrii aceleiaşi familii, instanţa poate dispune ca martorul sub 16 ani sa nu fie audiat în şedinţa de judecată, admiţându-se prezentarea unei audieri efectuate în prealabil, prin înregistrări audio-video, în condiţiile art. 86^2 alin. 2, 4, 5 şi 7.

Art. 86^4 a fost introdus de LEGEA nr. 281 din 24 iunie 2003 publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 468 din 1 iulie 2003.

Protejarea deplasarilor martorului

Articolul 86^5

(1) Procurorul care efectuează sau supraveghează cercetarea penală ori, după caz, instanţa de judecată poate dispune ca organele poliţiei sa supravegheze domiciliul sau reşedinţa martorului ori să-i asigure o reşedinţa temporară supravegheată, precum şi sa-l însoţească la sediul parchetului sau al instanţei şi înapoi la domiciliu sau la reşedinţa.

(2) Măsurile prevăzute în alin. 1 vor fi ridicate de procuror sau, după caz, de instanţa, când se constată că pericolul care a impus luarea lor a încetat.

Art. 86^5 a fost introdus de LEGEA nr. 281 din 24 iunie 2003 publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 468 din 1 iulie 2003.

Secţiunea IV
Confruntarea

Obiectul confruntarii

Articolul 87

Când se constată că exista contraziceri între declaraţiile persoanelor ascultate în aceeaşi cauza, se procedează la confruntarea acelor persoane, dacă aceasta este necesară pentru lămurirea cauzei.

Procedura confruntarii

Articolul 88

(1) Persoanele confruntate sunt ascultate cu privire la faptele şi împrejurările în privinta cărora declaraţiile date anterior se contrazic.

(2) Organul de urmărire penală sau instanţa de judecată poate incuviinta ca persoanele confruntate să-şi pună reciproc întrebări.

(3) Declaraţiile date de persoanele confruntate se consemnează în proces-verbal.

Secţiunea V
Înscrisurile

Mijloacele de proba scrise

Articolul 89

Înscrisurile pot servi ca mijloace de proba, dacă în conţinutul lor se arata fapte sau împrejurări de natura să contribuie la aflarea adevărului.

Articolul 89^1

Formularele în care urmează să se consemneze orice declaraţie, în faza de urmărire penală, vor fi în prealabil înregistrate şi inseriate, ca formulare cu regim special, iar după completare vor fi introduse în dosarul cauzei.

Art. 89^1 a fost introdus de LEGEA nr. 281 din 24 iunie 2003 publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 468 din 1 iulie 2003.

Procesul-verbal ca mijloc de proba

Articolul 90

(1) Procesele-verbale încheiate de organul de urmărire penală sau de instanţa de judecată sunt mijloace de proba.

(2) De asemenea, sunt mijloace de proba procesele-verbale şi actele de constatare, încheiate de alte organe, dacă legea prevede aceasta.

Cuprinsul şi forma procesului-verbal

Articolul 91

(1) Procesul-verbal trebuie să cuprindă:

a) data şi locul unde este încheiat, ora la care a început şi ora la care s-a terminat încheierea procesului-verbal;

b) numele, prenumele şi calitatea celui care îl încheie;

c) numele, prenumele, ocupaţia şi adresa martorilor asistenţi, când exista;

d) descrierea amănunţită a celor constatate, precum şi a măsurilor luate;

e) numele, prenumele, ocupaţia şi adresa persoanelor la care se referă procesul-verbal, obiecţiile şi explicaţiile acestora;

f) menţiunile prevăzute de lege pentru cazurile speciale.

(2) Procesul-verbal trebuie semnat pe fiecare pagina şi la sfârşit de cel care îl încheie, precum şi de persoanele arătate la lit. c) şi e). Dacă vreuna dintre aceste persoane nu poate sau refuza să semneze, se face menţiune despre aceasta.

Lit. a) a alin. (1) al art. 91 a fost modificată de pct. 46 al art. I din LEGEA nr. 356 din 21 iulie 2006, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 677 din 7 august 2006.

Secţiunea V^1

Secţiunea 5^1 a capitolul 2 al titlului 3 a fost modificată de LEGEA nr. 281 din 24 iunie 2003 publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 468 din 1 iulie 2003.

Condiţiile şi cazurile de interceptare şi înregistrare a convorbirilor sau comunicărilor efectuate prin telefon sau prin orice mijloc electronic de comunicare

Articolul 91^1

(1) Interceptarea şi înregistrarea convorbirilor sau comunicărilor efectuate prin telefon ori prin orice mijloc electronic de comunicare se realizează cu autorizarea motivată a judecătorului, la cererea procurorului care efectuează sau supraveghează urmărirea penală, în condiţiile prevăzute de lege, dacă sunt date ori indicii temeinice privind pregătirea sau săvârşirea unei infracţiuni pentru care urmărirea penală se efectuează din oficiu, iar interceptarea şi înregistrarea se impun pentru stabilirea situaţiei de fapt ori pentru ca identificarea sau localizarea participanţilor nu poate fi facuta prin alte mijloace ori cercetarea ar fi mult intarziata.

(2) Interceptarea şi înregistrarea convorbirilor sau comunicărilor efectuate prin telefon ori prin orice mijloc electronic de comunicare pot fi autorizate în cazul infracţiunilor contra siguranţei naţionale prevăzute de Codul penal şi de alte legi speciale, precum şi în cazul infracţiunilor de trafic de stupefiante, trafic de arme, trafic de persoane, acte de terorism, spalare a banilor, falsificare de monede sau alte valori, în cazul infracţiunilor prevăzute de Legea nr. 78/2000 pentru prevenirea, descoperirea şi sancţionarea faptelor de corupţie, cu modificările şi completările ulterioare, în cazul unor alte infracţiuni grave ori al infracţiunilor care se savarsesc prin mijloace de comunicare electronică. Dispoziţiile alin. 1 se aplică în mod corespunzător.

(3) Autorizaţia se da pentru durata necesară interceptarii şi înregistrării, dar nu pentru mai mult de 30 de zile, în camera de consiliu, de preşedintele instanţei căreia i-ar reveni competenţa sa judece cauza în prima instanţa sau de la instanţa corespunzătoare în grad acesteia, în a carei circumscripţie se afla sediul parchetului din care face parte procurorul care efectuează sau supraveghează urmărirea penală. În lipsa preşedintelui instanţei autorizaţia se da de către judecătorul desemnat de acesta.

(4) Autorizaţia poate fi reînnoită, înainte sau după expirarea celei anterioare, în aceleaşi condiţii, pentru motive temeinic justificate, fiecare prelungire neputând depăşi 30 de zile.

(5) Durata totală a interceptarilor şi înregistrărilor autorizate, cu privire la aceeaşi persoana şi aceeaşi fapta, nu poate depăşi 120 de zile.

(6) Înregistrarea convorbirilor dintre avocat şi partea pe care o reprezintă sau o asista în proces nu poate fi folosită ca mijloc de proba decât dacă din cuprinsul acesteia rezultă date sau informaţii concludente şi utile privitoare la pregătirea sau săvârşirea de către avocat a unei infracţiuni dintre cele prevăzute la alin. 1 şi 2.

(7) Procurorul dispune încetarea imediata a interceptarilor şi înregistrărilor înainte de expirarea duratei autorizaţiei dacă nu mai exista motivele care le-au justificat, informand despre această instanţă care a emis autorizaţia.

(8) La cererea motivată a persoanei vătămate, procurorul poate solicita judecătorului autorizarea interceptarii şi înregistrării convorbirilor ori comunicărilor efectuate de aceasta prin telefon sau orice mijloc electronic de comunicare, indiferent de natura infracţiunii ce formează obiectul cercetării.

(9) Autorizarea interceptarii şi a înregistrării convorbirilor sau comunicărilor se face prin încheiere motivată, care va cuprinde: indiciile concrete şi faptele care justifica măsura; motivele pentru care stabilirea situaţiei de fapt sau identificarea ori localizarea participanţilor nu poate fi facuta prin alte mijloace ori cercetarea ar fi mult intarziata; persoana, mijlocul de comunicare sau locul supus supravegherii; perioada pentru care sunt autorizate interceptarea şi înregistrarea.

Art. 91^1 a fost modificat de LEGEA nr. 281 din 24 iunie 2003 publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 468 din 1 iulie 2003.

Art. 91^1 este reprodus astfel cum a fost modificat de pct. 47 al art. I din LEGEA nr. 356 din 21 iulie 2006, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 677 din 7 august 2006.

Alin. (3) al art. 91^1 a fost modificat de pct. 1 al art. I din ORDONANŢA DE URGENŢĂ nr. 60 din 6 septembrie 2006, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 764 din 7 septembrie 2006.

Organele care efectuează interceptarea şi înregistrarea

Articolul 91^2

(1) Procurorul procedează personal la interceptarile şi înregistrările prevăzute în art. 91 1 sau poate dispune ca acestea să fie efectuate de organul de cercetare penală. Persoanele care sunt chemate sa dea concurs tehnic la interceptari şi înregistrări sunt obligate sa păstreze secretul operaţiunii efectuate, încălcarea acestei obligaţii fiind pedepsita potrivit Codului penal.

(2) În caz de urgenta, când întârzierea obţinerii autorizării prevăzute în art. 91^1 alin. 1, 2 şi 8 ar aduce grave prejudicii activităţii de urmărire penală, procurorul care efectuează sau supraveghează urmărirea penală poate dispune, cu titlu provizoriu, prin ordonanţa motivată, înscrisă în registrul special prevăzut în art. 228 alin. 1^1, interceptarea şi înregistrarea convorbirilor sau comunicărilor, pe o durată de cel mult 48 de ore.

(3) În termen de 48 de ore de la expirarea termenului prevăzut în alin. 2, procurorul prezintă ordonanţa, împreună cu suportul pe care sunt fixate interceptarile şi înregistrările efectuate şi un proces-verbal de redare rezumativa a convorbirilor, judecătorului de la instanţa căreia i-ar reveni competenţa sa judece cauza în prima instanţa sau de la instanţa corespunzătoare în grad acesteia în a carei circumscripţie se afla sediul parchetului din care face parte procurorul care efectuează sau supraveghează urmărirea penală, în vederea confirmării. Judecătorul se pronunţa asupra legalităţii şi temeiniciei ordonanţei în cel mult 24 de ore, prin încheiere motivată data în camera de consiliu. În cazul în care ordonanţa este confirmată, iar procurorul a solicitat prelungirea autorizării, judecătorul va dispune autorizarea pe mai departe a interceptarii şi înregistrării, în condiţiile art. 91^1 alin. 1-3 şi 8. Dacă judecătorul nu confirma ordonanţa procurorului, va dispune încetarea de îndată a interceptarilor şi înregistrărilor, iar cele efectuate vor fi şterse sau, după caz, distruse de către procuror, încheindu-se în acest sens un proces-verbal care se comunică în copie instanţei.

(4) Convorbirile sau comunicările interceptate şi înregistrate care nu privesc fapta ce formează obiectul cercetării sau nu contribuie la identificarea ori localizarea participanţilor se arhiveaza la sediul parchetului, în locuri speciale, în plic sigilat, cu asigurarea confidenţialităţii, şi pot fi transmise judecătorului sau completului investit cu soluţionarea cauzei, la solicitarea acestuia. La soluţionarea definitivă a cauzei, acestea vor fi şterse sau, după caz, distruse de către procuror, încheindu-se în acest sens un proces-verbal.

(5) Convorbirile sau comunicările interceptate şi înregistrate pot fi folosite şi în alta cauza penală dacă din cuprinsul acestora rezultă date sau informaţii concludente şi utile privitoare la pregătirea sau săvârşirea unei alte infracţiuni dintre cele prevăzute la art. 91^1 alin. 1 şi 2.

Art. 91^2 a fost modificat de LEGEA nr. 281 din 24 iunie 2003 publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 468 din 1 iulie 2003.

Alin. (2), (3) şi (4) ale art. 91^2 au fost modificate de pct. 48 al art. I din LEGEA nr. 356 din 21 iulie 2006, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 677 din 7 august 2006.

Alin. (5) al art. 91^2 a fost introdus de pct. 48 al art. I din LEGEA nr. 356 din 21 iulie 2006, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 677 din 7 august 2006.

Certificarea înregistrărilor

Articolul 91^3

(1) Convorbirile sau comunicările interceptate şi înregistrate care privesc fapta ce formează obiectul cercetării sau contribuie la identificarea ori localizarea participanţilor sunt redate integral într-un proces-verbal de procuror sau de lucrătorul din cadrul poliţiei judiciare delegat de procuror, în care se menţionează autorizaţia data pentru efectuarea acestora, numărul ori numerele posturilor telefonice sau alte date de identificare a legăturilor între care s-au purtat convorbirile ori comunicările, numele persoanelor care le-au purtat, dacă sunt cunoscute, data şi ora fiecărei convorbiri ori comunicări în parte şi numărul de ordine al suportului pe care se face imprimarea.

(2) Procesul-verbal este certificat pentru autenticitate de către procurorul care efectuează sau supraveghează urmărirea penală în cauza. Dacă săvârşirea unor infracţiuni are loc prin convorbiri sau comunicări care conţin secrete de stat, consemnarea se face în procese-verbale separate, iar dispoziţiile art. 97 alin. 3 se aplică în mod corespunzător. Corespondentele în alta limba decât cea română sunt transcrise în limba română, prin intermediul unui interpret.

(3) La procesul-verbal se ataşează, în plic sigilat, o copie a suportului care conţine înregistrarea convorbirii. Suportul original se păstrează la sediul parchetului, în locuri speciale, în plic sigilat, şi va fi pus la dispoziţia instanţei, la solicitarea acesteia. După sesizarea instanţei, copia suportului care conţine înregistrarea convorbirii şi copii de pe procesele-verbale se păstrează la grefa instanţei, în locuri speciale, în plic sigilat, la dispoziţia exclusiva a judecătorului sau completului investit cu soluţionarea cauzei.

(4) La prezentarea materialului de urmărire penală, procurorul este obligat să prezinte învinuitului sau inculpatului procesele-verbale în care sunt redate convorbirile înregistrate şi să asigure, la cerere, ascultarea acestora.

(5) Dacă în cauza s-a dispus o soluţie de netrimitere în judecata, procurorul este obligat sa înştiinţeze despre aceasta persoana ale carei convorbiri sau comunicări au fost interceptate şi înregistrate. Suportul pe care sunt imprimate convorbirile înregistrate se arhiveaza la sediul parchetului, în locuri speciale, în plic sigilat, cu asigurarea confidenţialităţii, şi se păstrează până la împlinirea termenului de prescripţie a răspunderii penale pentru fapta ce a format obiectul cauzei, când se distrug, încheindu-se proces-verbal în acest sens.

(6) După arhivare, suportul pe care sunt imprimate convorbirile înregistrate poate fi consultat sau copiat în cazul reluării cercetărilor sau în condiţiile prevăzute în art. 91^2 alin. 5 şi numai de către procurorul care efectuează sau supraveghează urmărirea penală, iar în alte cazuri numai cu autorizarea judecătorului.

(7) Dacă în cauza instanţa a pronunţat o hotărâre de condamnare, achitare sau încetare a procesului penal, rămasă definitivă, suportul original şi copia acestuia se arhiveaza odată cu dosarul cauzei la sediul instanţei, în locuri speciale, în plic sigilat, cu asigurarea confidenţialităţii. După arhivare, suportul pe care sunt imprimate convorbirile înregistrate poate fi consultat sau copiat numai în condiţiile prevăzute în art. 91^2 alin. 5, cu încuviinţarea prealabilă a preşedintelui instanţei.

Art. 91^3 a fost modificat de LEGEA nr. 281 din 24 iunie 2003 publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 468 din 1 iulie 2003.

Art. 91^3 este reprodus astfel cum a fost modificat de pct. 49 al art. I din LEGEA nr. 356 din 21 iulie 2006, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 677 din 7 august 2006.

Alte înregistrări

Articolul 91^4

Dispoziţiile art. 91^1-91^3 se aplică în mod corespunzător şi în cazul înregistrărilor în mediul ambiental, localizarii sau urmăririi prin GPS ori prin alte mijloace electronice de supraveghere.

Art. 91^4 a fost modificat de LEGEA nr. 281 din 24 iunie 2003 publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 468 din 1 iulie 2003.

Art. 91^4 este reprodus astfel cum a fost modificat de pct. 50 al art. I din LEGEA nr. 356 din 21 iulie 2006, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 677 din 7 august 2006.

Înregistrările de imagini

Articolul 91^5

Dispoziţiile art. 91^1 şi 91^2 se aplică în mod corespunzător şi în cazul înregistrării de imagini, iar procedura de certificare a acestora este cea prevăzută în art. 91^3, cu excepţia redarii în forma scrisă, după caz.

Art. 91^5 a fost modificat de LEGEA nr. 281 din 24 iunie 2003 publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 468 din 1 iulie 2003.

Verificarea mijloacelor de proba

Articolul 91^6

(1) Mijloacele de proba prevăzute în prezenta secţiune pot fi supuse expertizei tehnice la cererea procurorului, a părţilor sau din oficiu.

(2) Înregistrările prevăzute în prezenta secţiune, efectuate de părţi sau de alte persoane, constituie mijloace de proba când privesc propriile convorbiri sau comunicări pe care le-au purtat cu terţii. Orice alte înregistrări pot constitui mijloace de proba dacă nu sunt interzise de lege.

Art. 91^6 a fost introdus de LEGEA nr. 281 din 24 iunie 2003 publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 468 din 1 iulie 2003.

Art. 91^6 este reprodus astfel cum a fost modificat de pct. 51 al art. I din LEGEA nr. 356 din 21 iulie 2006, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 677 din 7 august 2006.

Secţiunea VI
Martorii asistenţi

Prezenta martorilor asistenţi

Articolul 92

(1) Când legea prevede că la efectuarea unui act procedural este necesară prezenta unor martori asistenţi, numărul acestora trebuie să fie de cel puţin doi.

(2) Nu pot fi martori asistenţi minorii sub 14 ani, persoanele interesate în cauza şi cei ce fac parte din aceeaşi unitate cu organul care efectuează actul procedural.

Stabilirea identităţii martorilor asistenţi

Articolul 93

Organul care procedează la efectuarea unui act procedural în prezenta martorilor asistenţi este obligat să constate şi sa consemneze în procesul-verbal pe care îl încheie date privind identitatea martorilor asistenţi, menţionînd şi observaţiile pe care aceştia au fost invitaţi să le facă cu privire la cele constatate şi la desfăşurarea operaţiilor la care asista.

Secţiunea VII
Mijloacele materiale de proba

Obiectele ca mijloc de proba

Articolul 94

Obiectele care conţin sau poarta o urma a faptei săvârşite, precum şi orice alte obiecte care pot servi la aflarea adevărului, sunt mijloace materiale de proba.

Corpuri delicte

Articolul 95

Sunt de asemenea mijloace materiale de proba obiectele care au fost folosite sau au fost destinate sa servească la săvârşirea unei infracţiuni, precum şi obiectele care sunt produsul infracţiunii.

Secţiunea VIII
Ridicarea de obiecte şi înscrisuri. Efectuarea perchezitiilor

Ridicarea de obiecte şi înscrisuri

Articolul 96

Organul de urmărire penală sau instanţa de judecată are obligaţia sa ridice obiectele şi înscrisurile ce pot servi ca mijloc de proba în procesul penal.

Predarea obiectelor şi înscrisurilor

Articolul 97

(1) Orice persoană fizica sau persoana juridică, în posesia căreia se afla un obiect sau un înscris ce poate servi ca mijloc de proba, este obligată sa-l prezinte şi sa-l predea, sub luare de dovada, organului de urmărire penală sau instanţei de judecată, la cererea acestora.

(2) Dacă organul de urmărire penală sau instanţa de judecată apreciază ca şi o copie de pe un înscris poate servi ca mijloc de proba, retine numai copia.

(3) Dacă obiectul sau înscrisul are caracter secret ori confidenţial, prezentarea sau predarea se face în condiţii care să asigure păstrarea secretului ori a confidenţialităţii.

Alin. (1) şi (3) ale art. 97 au fost modificate de LEGEA nr. 281 din 24 iunie 2003 publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 468 din 1 iulie 2003.

Reţinerea şi predarea corespondentei şi a obiectelor

Articolul 98

(1) Instanţa de judecată, la propunerea procurorului, în cursul urmăririi penale, sau din oficiu, în cursul judecaţii, poate dispune ca orice unitate poştală sau de transport sa retina şi sa predea scrisorile, telegramele şi oricare alta corespondenta, ori obiectele trimise de invinuit sau inculpat, ori adresate acestuia, fie direct, fie indirect.

(1^1) Măsura prevăzută în alin. 1 se dispune dacă sunt întrunite condiţiile arătate în art. 91^1 alin. 1 şi potrivit procedurii acolo prevăzute.

(1^2) Reţinerea şi predarea scrisorilor, telegramelor şi a oricăror alte corespondente ori obiecte la care se referă alin. 1 pot fi dispuse, în scris, în cazuri urgente şi temeinic justificate şi de procuror, care este obligat sa informeze de îndată despre această instanţă.

(2) Corespondenta şi obiectele ridicate care nu au legătură cu cauza se restituie destinatarului.

Alin. (1) al art. 98 a fost modificat de LEGEA nr. 281 din 24 iunie 2003 publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 468 din 1 iulie 2003.

Alin. (1^1) şi (1^2) ale art. 98 au fost introduse de LEGEA nr. 281 din 24 iunie 2003 publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 468 din 1 iulie 2003.

Ridicarea silită de obiecte sau de înscrisuri

Articolul 99

(1) Dacă obiectul sau înscrisul cerut nu este predat de bunăvoie, organul de urmărire penală sau instanţa de judecată dispune ridicarea silită.

(2) În cursul judecaţii dispoziţia de ridicare silită a obiectelor sau înscrisurilor se comunică procurorului, care ia măsuri de aducere la îndeplinire prin organul de cercetare penală.

Percheziţia

Articolul 100

(1) Când persoana căreia i s-a cerut sa predea vreun obiect sau vreun înscris dintre cele arătate în art. 98 tăgăduieşte existenta sau deţinerea acestora, precum şi ori de câte ori exista indicii temeinice ca efectuarea

unei perchezitii este necesară pentru descoperirea şi strângerea probelor, se poate dispune efectuarea acesteia.

(2) Percheziţia poate fi domiciliara sau corporală.

(3) Percheziţia domiciliara poate fi dispusă numai de judecător, prin încheiere motivată, în cursul urmăririi penale, la cererea procurorului, sau în cursul judecaţii. În cursul urmăririi penale, percheziţia domiciliara se dispune de judecătorul de la instanţa căreia i-ar reveni competenţa sa judece cauza în prima instanţa sau de la instanţa corespunzătoare în grad acesteia în a carei circumscripţie se afla sediul parchetului din care face parte procurorul care efectuează sau supraveghează urmărirea penală.

(4) Percheziţia domiciliara se dispune în cursul urmăririi penale în camera de consiliu, fără citarea părţilor. Participarea procurorului este obligatorie.

(4^1) În baza încheierii, judecătorul emite de îndată autorizaţia de perchezitie, care trebuie să cuprindă:

a) denumirea instanţei;

b) data, ora şi locul emiterii;

c) numele, prenumele şi calitatea persoanei care a emis autorizaţia de perchezitie;

d) perioada pentru care s-a emis autorizaţia;

e) locul unde urmează a se efectua percheziţia;

f) numele persoanei la domiciliul sau reşedinţa căreia se efectuează percheziţia;

g) numele învinuitului sau inculpatului.

(4^2) Autorizaţia poate fi folosită o singură dată.

(5) Percheziţia corporală sau asupra vehiculelor poate fi dispusă, după caz, de organul de cercetare penală, de procuror sau de judecător.

(6) Percheziţia domiciliara nu poate fi dispusă înainte de începerea urmăririi penale.

Art. 100 a fost modificat de LEGEA nr. 281 din 24 iunie 2003 publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 468 din 1 iulie 2003.

Art. 100 a fost modificat prin articolul 1 punctul 5 din ORDONANŢA DE URGENŢĂ nr. 109 din 24 octombrie 2003, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 748 din 26 octombrie 2003.

Alin. (3) al art. 100 a fost modificat de pct. 52 al art. I din LEGEA nr. 356 din 21 iulie 2006, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 677 din 7 august 2006.

Alin. (4^1) şi (4^2) ale art. 100 au fost introduse de pct. 53 al art. I din LEGEA nr. 356 din 21 iulie 2006, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 677 din 7 august 2006.

Alin. (5) al art. 100 a fost modificat de pct. 54 al art. I din LEGEA nr. 356 din 21 iulie 2006, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 677 din 7 august 2006.

Percheziţia domiciliara în cursul urmăririi penale

Articolul 101

Percheziţia dispusă în cursul urmăririi penale, potrivit art. 100, se efectuează de procuror sau de organul de cercetare penală, însoţit, după caz, de lucrători operativi.

Art. 101 a fost modificat de LEGEA nr. 281 din 24 iunie 2003 publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 468 din 1 iulie 2003.

Percheziţia domiciliara în cursul judecaţii

Articolul 102

(1) Instanţa poate proceda la efectuarea percheziţiei cu ocazia unei cercetări locale.

(2) În celelalte cazuri, dispoziţia instanţei de judecată de a se efectua o perchezitie se comunică procurorului, în vederea efectuării acesteia.

Timpul de efectuare a percheziţiei

Articolul 103

Ridicarea de obiecte şi înscrisuri, precum şi percheziţia domiciliara se pot face între orele 6,00-20,00, iar în celelalte ore numai în caz de infracţiune flagrantă sau când percheziţia urmează să se efectueze într-un local public. Percheziţia începută între orele 6,00-20,00 poate continua şi în timpul nopţii.

Art. 103 a fost modificat de LEGEA nr. 281 din 24 iunie 2003 publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 468 din 1 iulie 2003.

Procedura percheziţiei

Articolul 104

(1) Organul judiciar care urmează a efectua percheziţia este obligat ca, în prealabil, să se legitimeze şi, în cazurile prevăzute de lege, să prezinte autorizaţia data de judecător.

(2) Ridicarea de obiecte şi înscrisuri precum şi percheziţia domiciliara se fac în prezenta persoanei de la care se ridica obiecte ori înscrisuri, sau la care se efectuează percheziţia, iar în lipsa acesteia, în prezenta unui reprezentant, a unui membru al familiei, sau a unui vecin, având capacitate de exerciţiu.

(3) Aceste operaţiuni se efectuează de organul judiciar în prezenta unor martori asistenţi.

(4) Când persoana la care se face percheziţia este reţinută ori arestata, va fi adusă la perchezitie. În cazul în care nu poate fi adusă, ridicarea de obiecte şi înscrisuri, precum şi percheziţia domiciliara se fac în prezenta unui reprezentant ori a unui membru de familie, iar în lipsa acestora, a unui vecin, având capacitate de exerciţiu.

(5) Este interzisă efectuarea în acelaşi timp cu percheziţia a oricăror acte procedurale în aceeaşi cauza, care prin natura lor împiedica persoana la care se face percheziţia sa participe la perchezitie.

Alin. (1) şi (3) ale art. 104 au fost modificate de LEGEA nr. 281 din 24 iunie 2003 publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 468 din 1 iulie 2003.

Alin. (1) al art. 104 a fost modificat prin articolul 1 punctul 6 din ORDONANŢA DE URGENŢĂ nr. 109 din 24 octombrie 2003, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 748 din 26 octombrie 2003.

Alin. (5) al art. 104 a fost introdus de pct. 55 al art. I din LEGEA nr. 356 din 21 iulie 2006, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 677 din 7 august 2006.

Efectuarea percheziţiei domiciliare

Articolul 105

(1) Organul judiciar care efectuează percheziţia are dreptul sa deschidă încăperile sau alte mijloace de păstrare în care s-ar putea găsi obiectele sau înscrisurile cautate, dacă cel în măsura să le deschidă refuza aceasta.

(2) Organul judiciar este obligat să se limiteze la ridicarea numai a obiectelor şi înscrisurilor care au legătură cu fapta săvârşită; obiectele sau înscrisurile a căror circulaţie sau deţinere este interzisă se ridica totdeauna.

(3) Organul judiciar trebuie să ia măsuri ca faptele şi împrejurările din viaţa personală a celui la care se efectuează percheziţia şi care nu au legătură cu cauza, sa nu devină publice.

Efectuarea percheziţiei corporale

Articolul 106

(1) Percheziţia corporală se efectuează de organul judiciar care a dispus-o, cu respectarea dispoziţiilor art. 104 alin. 1, sau de persoana desemnată de acest organ.

(2) Percheziţia corporală se face numai de o persoană de acelaşi sex cu cea perchezitionata.

Identificarea şi păstrarea obiectelor

Articolul 107

(1) Obiectele sau înscrisurile se prezintă persoanei de la care sunt ridicate şi celor care asista, pentru a fi recunoscute şi a fi însemnate de către acestea spre neschimbare, după care se eticheteaza şi se sigileaza.

(2) Obiectele care nu pot fi însemnate ori pe care nu se pot aplica etichete şi sigilii se impacheteaza sau se inchid, pe cît posibil laolalta, după care se aplică sigilii.

(3) Obiectele care nu pot fi ridicate se sechestreaza şi se lasă în păstrare fie celui la care se afla, fie unui custode.

(4) Probele pentru analiza se iau cel puţin în dublu şi se sigileaza. Una din probe se lasă celui de la care se ridica, iar lipsa acestuia, uneia din persoanele arătate în art. 108 alin. final.

Procesul-verbal de perchezitie şi de ridicare a obiectelor şi înscrisurilor

Articolul 108

(1) Despre efectuarea percheziţiei şi ridicarea de obiecte şi înscrisuri se întocmeşte proces-verbal.

(2) Procesul-verbal trebuie să cuprindă, în afară de menţiunile prevăzute în art. 91, şi următoarele menţiuni: locul, timpul şi condiţiile în care înscrisurile şi obiectele au fost descoperite şi ridicate, enumerarea şi descrierea lor amănunţită, pentru a putea fi recunoscute.

(3) În procesul-verbal se face menţiune şi despre obiectele care nu au fost ridicate, precum şi de acelea care au fost lăsate în păstrare.

(4) Copie de pe procesul-verbal se lasă persoanei la care s-a făcut percheziţia sau de la care s-au ridicat obiectele şi înscrisurile, ori reprezentantului acesteia sau unui membru al familiei, iar în lipsa, celor cu care locuieşte sau unui vecin şi, dacă este cazul, custodelui.

Măsuri privind obiectele ridicate

Articolul 109

(1) Organul de urmărire penală sau instanţa de judecată dispune ca obiectele ori înscrisurile ridicate care constituie mijloace de proba să fie, după caz, ataşate la dosar sau păstrate în alt mod.

(2) Obiectele şi înscrisurile ridicate, care nu sunt ataşate la dosar, pot fi fotografiate. În acest caz fotografiile se vizează şi se ataşează la dosar.

(3) Până la soluţionarea definitivă a cauzei, mijloacele materiale de proba se păstrează de organul de urmărire penală sau de instanţa de judecată la care se găseşte dosarul.

(4) Obiectele şi înscrisurile predate sau ridicate în urma percheziţiei şi care nu au legătură cu cauza se restituie persoanei căreia îi aparţin. Obiectele supuse confiscării nu se restituie.

(5) Obiectele ce servesc ca mijloc de proba, dacă nu sunt supuse confiscării, pot fi restituite persoanei căreia îi aparţin, chiar înainte de soluţionarea definitivă a procesului, afară de cazul când prin aceasta restituire s-ar putea stinjeni aflarea adevărului. Organul de urmărire penală sau instanţa de judecată pune în vedere persoanei căreia i-au fost restituite obiectele, ca este obligată să le păstreze până la soluţionarea definitivă a cauzei.

Conservarea sau valorificarea obiectelor ridicate

Articolul 110

Obiectele ce servesc ca mijloc de proba, dacă sunt dintre acelea arătate în art. 165 alin. 2 şi dacă nu este cazul a fi restituite, se conserva sau se valorifica potrivit dispoziţiilor acelui articol.

Dispoziţii speciale privind unităţile publice şi alte persoane juridice

Articolul 111

Dispoziţiile din prezenta secţiune se aplică în mod corespunzător şi atunci când actele procedurale se efectuează la o unitate dintre cele la care se referă art. 145 din Codul penal sau la o altă persoană juridică, dispoziţii care se completează după cum urmează:

a) organul judiciar se legitimează şi, după caz, înfăţişează reprezentantului unităţii publice sau al altei persoane juridice autorizaţia data;

b) ridicarea de obiecte şi înscrisuri precum şi percheziţia se efectuează în prezenta reprezentantului unităţii;

c) atunci când este obligatorie prezenta martorilor asistenţi, aceştia pot face parte din personalul unităţii;

d) copie de pe procesul-verbal se lasă reprezentantului unităţii.

Denumirea marginala, partea introductivă şi litera a) ale art. 111 au fost modificate de LEGEA nr. 281 din 24 iunie 2003 publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 468 din 1 iulie 2003.

Secţiunea IX
Constatarea tehnico-ştiinţifică şi constatarea medico-legală

Folosirea unor specialişti

Articolul 112

(1) Când exista pericol de dispariţie a unor mijloace de proba sau de schimbare a unor situaţii de fapt şi este necesară lămurirea urgenta a unor fapte sau împrejurări ale cauzei, organul de urmărire penală poate folosi cunoştinţele unui specialist sau tehnician, dispunind, din oficiu sau la cerere, efectuarea unei constatări tehnico-ştiinţifice.

(2) Constatarea tehnico-ştiinţifică se efectuează, de regula, de către specialişti sau tehnicieni care funcţionează în cadrul ori pe lângă instituţia de care aparţine organul de urmărire penală. Ea poate fi efectuată şi de către specialişti sau tehnicieni care funcţionează în cadrul altor organe.

Obiectul şi materialul constatării tehnico-ştiinţifice

Articolul 113

(1) Organul de urmărire penală care dispune efectuarea constatării tehnico-ştiinţifice stabileşte obiectul acesteia, formulează întrebările la care trebuie să se răspundă şi termenul în care urmează a fi efectuată lucrarea.

(2) Constatarea tehnico-ştiinţifică se efectuează asupra materialelor şi datelor puse la dispoziţie sau indicate de către organul de urmărire penală. Celui însărcinat cu efectuarea constatării nu i se pot delega şi nici acesta nu-şi poate însuşi atribuţii de organ de urmărire penală sau de organ de control.

(3) Specialistul sau tehnicianul însărcinat cu efectuarea lucrării, dacă socoteşte ca materialele puse la dispoziţie ori datele indicate sunt insuficiente, comunică aceasta organului de urmărire penală, în vederea completării lor.

Constatarea medico-legală

Articolul 114

(1) În caz de moarte violenta, de moarte a carei cauza nu se cunoaşte ori este suspecta, sau când este necesară o examinare corporală asupra învinuitului ori persoanei vătămate pentru a constata pe corpul acestora existenta urmelor infracţiunii, organul de urmărire penală dispune efectuarea unei constatări medico-

legale şi cere organului medico-legal, căruia îi revine competenţa potrivit legii, să efectueze aceasta constatare.

(2) Exhumarea în vederea constatării cauzelor morţii se face numai cu încuviinţarea procurorului.

Raportul de constatare tehnico-ştiinţifică sau medico-legală

Articolul 115

(1) Operaţiile şi concluziile constatării tehnico-ştiinţifice sau medico-legale se consemnează într-un raport.

(2) Organul de urmărire penală sau instanţa de judecată, din oficiu sau la cererea oricăreia dintre părţi, dacă apreciază ca raportul tehnico-ştiinţific ori medico-legal nu este complet sau concluziile acestuia nu sunt precise, dispune refacerea sau completarea constatării tehnico-ştiinţifice ori medico-legale, sau efectuarea unei expertize.

(3) Când refacerea sau completarea constatării tehnico-ştiinţifice ori medico-legale este dispusă de instanţa de judecată, raportul se trimite procurorului, pentru ca acesta sa ia măsuri în vederea completării sau refacerii lui.

Secţiunea X
Expertizele

Ordonarea efectuării expertizei

Articolul 116

Când pentru lămurirea unor fapte sau împrejurări ale cauzei, în vederea aflarii adevărului, sunt necesare cunoştinţele unui expert, organul de urmărire penală ori instanţa de judecată dispune, la cerere sau din oficiu, efectuarea unei expertize.

Expertiza obligatorie

Articolul 117

(1) Efectuarea unei expertize psihiatrice este obligatorie în cazul infracţiunii de omor deosebit de grav, precum şi atunci când organul de urmărire penală sau instanţa de judecată are indoiala asupra stării psihice a învinuitului sau inculpatului.

(2) Expertiza în aceste cazuri se efectuează în instituţii sanitare de specialitate. În vederea efectuării expertizei, organul de cercetare penală cu aprobarea procurorului sau instanţei de judecată dispune internarea învinuitului ori inculpatului pe timpul necesar. Aceasta măsura este executorie şi se aduce la îndeplinire, în caz de opunere, de organele de poliţie.

(3) De asemenea, efectuarea unei expertize este obligatorie pentru a se stabili cauzele morţii, dacă nu s-a întocmit un raport medico-legal.

Procedura expertizei

Articolul 118

(1) Expertiza se efectuează potrivit dispoziţiilor din prezentul cod, afară de cazul când prin lege se dispune altfel. Dispoziţiile art. 113 se aplică în mod corespunzător.

(2) Expertul este numit de organul de urmărire penală sau de instanţa de judecată, cu excepţia expertizei prevăzute în art. 119 alin. 2.

(3) Fiecare dintre părţi are dreptul sa ceara ca un expert recomandat de ea sa participe la efectuarea expertizei.

Experţi oficiali

Articolul 119

(1) Dacă exista experţi medico-legali sau experţi oficiali în specialitatea respectiva, nu poate fi numit expert o altă persoană, decît dacă împrejurări deosebite ar cere aceasta.

(2) Când expertiza urmează să fie efectuată de un serviciu medico-legal, de un laborator de expertiza criminalistica sau de orice institut de specialitate, organul de urmărire penală ori instanţa de judecată se adresează acestora pentru efectuarea expertizei.

(3) Când serviciul medico-legal ori laboratorul de expertiza criminalistica sau institutul de specialitate considera necesar ca la efectuarea expertizei sa participe sau să-şi dea părerea şi specialişti de la alte instituţii, poate folosi asistenţa sau avizul acestora.

Lămuriri date expertului şi părţilor

Articolul 120

(1) Organul de urmărire penală sau instanţa de judecată, când dispune efectuarea unei expertize, fixează un termen la care sunt chemate părţile, precum şi expertul, dacă acesta a fost desemnat de organul de urmărire penală sau de instanţa.

(2) La termenul fixat se aduce la cunoştinţa părţilor şi expertului obiectul expertizei şi întrebările la care expertul trebuie să răspundă şi li se pune în vedere ca au dreptul să facă observaţii cu privire la aceste întrebări şi ca pot cere modificarea sau completarea lor.

(3) Părţile mai sunt încunoştinţate ca au dreptul sa ceara numirea şi a cîte unui expert recomandat de fiecare dintre ele, care să participe la efectuarea expertizei.

(4) După examinarea obiectiilor şi cererilor făcute de părţi şi expert, organul de urmărire penală sau instanţa de judecată pune în vedere expertului termenul în care urmează a fi efectuată expertiza, incunostintindu -l totodată dacă la efectuarea acesteia urmează sa participe părţile.

(5) Abrogat.

Alin. (5) al art. 120 a fost abrogat de LEGEA nr. 281 din 24 iunie 2003 publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 468 din 1 iulie 2003.

Drepturile expertului

Articolul 121

(1) Expertul are dreptul sa ia cunoştinţa de materialul dosarului necesar pentru efectuarea expertizei. În cursul urmăririi penale cercetarea dosarului se face cu încuviinţarea organului de urmărire.

(2) Expertul poate cere lămuriri organului de urmărire penală sau instanţei de judecată cu privire la anumite fapte ori împrejurări ale cauzei.

(3) Părţile, cu încuviinţarea şi în condiţiile stabilite de organul de urmărire penală sau de instanţa de judecată, pot da expertului explicaţiile necesare.

Raportul de expertiza

Articolul 122

(1) După efectuarea expertizei, expertul întocmeşte un raport scris.

(2) Când sunt mai mulţi experţi se întocmeşte un singur raport de expertiza. Dacă sunt deosebiri de păreri, opiniile separate sunt consemnate în cuprinsul raportului sau într-o anexa.

(3) Raportul de expertiza se depune la organul de urmărire penală sau la instanţa de judecată care a dispus efectuarea expertizei.

Conţinutul raportului

Articolul 123

Raportul de expertiza cuprinde:

a) partea introductivă, în care se arata organul de urmărire penală sau instanţa de judecată care a dispus efectuarea expertizei, data când s-a dispus efectuarea acesteia, numele şi prenumele expertului, data şi locul unde a fost efectuată, data întocmirii raportului de expertiza, obiectul acesteia şi întrebările la care expertul urma sa răspundă, materialul pe baza căruia expertiza a fost efectuată şi dacă părţile care au participat la aceasta au dat explicaţii în cursul expertizei;

b) descrierea în amănunt a operaţiilor de efectuare a expertizei, obiecţiile sau explicaţiile părţilor, precum şi analiza acestor obiecţii ori explicaţii în lumina celor constatate de expert;

c) concluziile, care cuprind răspunsurile la întrebările puse şi părerea expertului asupra obiectului expertizei.

Suplimentul de expertiza

Articolul 124

(1) Când organul de urmărire penală sau instanţa de judecată constata, la cerere sau din oficiu, ca expertiza nu este completa, dispune efectuarea unui supliment de expertiza fie de către acelaşi expert, fie de către altul.

(2) De asemenea, când se socoteşte necesar, se cer expertului lămuriri suplimentare în scris, ori se dispune chemarea lui spre a da explicaţii verbale asupra raportului de expertiza. În acest caz, ascultarea expertului se face potrivit dispoziţiilor privitoare la ascultarea martorilor.

(3) Lămuririle suplimentare în scris pot fi cerute şi serviciului medico-legal, laboratorului de expertiza criminalistica ori institutului de specialitate care a efectuat expertiza.

Efectuarea unei noi expertize

Articolul 125

Dacă organul de urmărirea penală sau instanţa de judecată are îndoieli cu privire la exercitarea concluziilor raportului de expertiza, dispune efectuarea unei noi expertize.

Lămuriri cerute la institutul de emisiune

Articolul 126

În cazurile privitoare la infracţiunea de falsificare de moneda sau de alte valori, organul de urmărire penală sau instanţa de judecată poate cere lămuriri institutului de emisiune.

Prezentarea scriptelor de comparatie

Articolul 127

(1) În cauzele privind infracţiuni de fals în înscrisuri, organul de urmărire penală sau instanţa de judecată poate ordona să fie prezentate scripte de comparatie.

(2) Dacă scriptele se găsesc în depozite publice, autorităţile în drept sunt obligate a le elibera.

(3) Dacă scriptele se găsesc la un particular care nu este soţ sau ruda apropiată cu invinuitul sau inculpatul, organul de urmărire penală ori instanţa de judecată îi pune în vedere să le prezinte.

(4) Scriptele de comparatie trebuie vizate de organul de urmărire penală sau de preşedintele completului de judecată şi semnate de acela care le prezintă.

(5) Organul de urmărire penală ori instanţa de judecată poate dispune ca invinuitul sau inculpatul să prezinte o piesa scrisă cu mina sa, ori sa scrie după dictarea ce i s-ar face.

(6) Dacă invinuitul sau inculpatul refuza, se face menţiune în procesul-verbal.

Secţiunea XI
Folosirea interpreţilor

Cazurile şi procedura de folosire a interpreţilor

Articolul 128

(1) Când una dintre părţi sau o altă persoană care urmează să fie ascultata nu cunoaşte limba română ori nu se poate exprima, organul de urmărire penală sau instanţa de judecată îi asigura în mod gratuit folosirea unui interpret. Interpretul poate fi desemnat sau ales de părţi; în acest din urmă caz, el trebuie să fie un interpret autorizat, potrivit legii.

(2) Dispoziţiile alineatului precedent se aplică în mod corespunzător şi în cazul când unele dintre înscrisurile aflate în dosarul cauzei sau prezentate în instanţa sunt redactate într-o alta limba decît cea română.

(3) Dispoziţiile art. 83, 84 şi 85 se aplică în mod corespunzător şi interpretului.

Alin. (1) al art. 128 a fost modificat de LEGEA nr. 281 din 24 iunie 2003 publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 468 din 1 iulie 2003.

Secţiunea XII
Cercetarea la faţa locului şi reconstituirea

Cercetarea la faţa locului

Articolul 129

(1) Cercetarea la faţa locului se efectuează atunci când este necesar să se facă constatări cu privire la situaţia locului săvârşirii infracţiunii, să se descopere şi să se fixeze urmele infracţiunii, să se stabilească poziţia şi starea mijloacelor materiale de proba şi împrejurările în care infracţiunea a fost săvârşită.

(2) Organul de urmărire penală efectuează cercetarea la faţa locului în prezenta martorilor asistenţi, afară de cazul când aceasta nu este posibil. Cercetarea la faţa locului se face în prezenta părţilor, atunci când este necesar. Neprezentarea părţilor încunoştinţate nu împiedica efectuarea cercetării.

(3) Când invinuitul sau inculpatul este reţinut ori arestat, dacă nu poate fi adus la cercetare, organul de urmărire penală îi pune în vedere ca are dreptul să fie reprezentat şi îi asigura, la cerere, reprezentarea.

(4) Instanţa de judecată efectuează cercetarea la faţa locului cu citarea părţilor şi în prezenta procurorului, când participarea acestuia la judecata este obligatorie.

(5) Organul de urmărire penală sau instanţa de judecată poate interzice persoanelor care se afla ori vin la locul unde se efectuează cercetarea, sa comunice între ele sau cu alte persoane, ori sa plece înainte de terminarea cercetării.

Reconstituirea

Articolul 130

(1) Organul de urmărire penală sau instanţa de judecată, dacă găseşte necesar pentru verificarea şi precizarea unor data, poate să procedeze la reconstituirea la faţa locului, în întregime sau în parte, a modului şi a condiţiilor în care a fost săvârşită fapta.

(2) Reconstituirea se face în prezenta învinuitului sau inculpatului. Dispoziţiile art. 129 alin. 2 se aplică în mod corespunzător.

Procesul-verbal de cercetare la faţa locului

Articolul 131

(1) Despre efectuarea cercetării la faţa locului se încheie proces-verbal, care trebuie să cuprindă, în afară menţiunilor arătate în art. 91, descrierea amănunţită a situaţiei locului, a urmelor găsite, a obiectelor examinate şi a celor ridicate, a poziţiei şi stării celorlalte mijloace materiale de proba, astfel încât acestea să fie redate cu precizie şi pe cît posibil cu dimensiunile respective.

(2) În caz de reconstituire a modului în care a fost săvârşită fapta, se consemnează amănunţit şi desfăşurarea reconstituirii.

(3) În toate cazurile se pot face schite, desene sau fotografii, ori alte asemenea lucrări, care se vizează şi se anexează la procesul-verbal.

Secţiunea XIII
Comisia rogatorie şi delegarea

Condiţii pentru dispunerea comisiei rogatorii

Articolul 132

(1) Când un organ de urmărire penală sau instanţa de judecată nu are posibilitatea sa asculte un martor, să facă o cercetare la faţa locului, sa procedeze la ridicarea unor obiecte sau să efectueze orice alt act procedural, se poate adresa unui alt organ de urmărire penală ori unei alte instanţe, care are posibilitatea să le efectueze.

(2) Punerea în mişcare a acţiunii penale, luarea măsurilor preventive, încuviinţarea de probatorii, precum şi dispunerea celorlalte acte procesuale sau măsuri procesuale nu pot forma obiectul comisiei rogatorii.

(3) Comisia rogatorie se poate adresa numai unui organ sau unei instanţe egale în grad.

Conţinutul comisiei rogatorii

Articolul 133

(1) Rezoluţia sau încheierea prin care s-a dispus comisia rogatorie trebuie să conţină toate lămuririle referitoare la îndeplinirea actului care face obiectul acesteia, iar în cazul când urmează să fie ascultata o persoană, se vor arata şi întrebările ce trebuie să i se pună.

(2) Organul de urmărire penală sau instanţa de judecată care efectuează comisia rogatorie poate pune şi alte întrebări, dacă necesitatea acestora rezultă în cursul ascultării.

Drepturile părţilor în cazul comisiei rogatorii

Articolul 134

(1) Când comisia rogatorie s-a dispus de instanţa de judecată, părţile pot formula în faţa acesteia întrebări, care vor fi transmise instanţei ce urmează a efectua comisia rogatorie.

(2) Totodată, oricare dintre părţi poate cere să fie citata la efectuarea comisiei rogatorii.

(3) Când inculpatul este arestat, instanţa care urmează a efectua comisia rogatorie dispune desemnarea unui apărător din oficiu, care îl va reprezenta.

Delegarea

Articolul 135

(1) Organul de urmărire penală sau instanţa de judecată poate dispune, în condiţiile arătate în art. 132, efectuarea unui act de procedura şi prin delegare. Delegarea poate fi data numai unui organ sau unei instanţe de judecată ierarhic inferioare.

(2) Dispoziţiile privitoare la comisia rogatorie se aplică în mod corespunzător şi în caz de delegare.

Titlul IV
MĂSURILE PREVENTIVE ŞI ALTE MĂSURI PROCESUALE

Capitolul I
MĂSURILE PREVENTIVE

Secţiunea I
Dispoziţii generale

Scopul şi categoriile măsurilor preventive

Articolul 136

(1) În cauzele privitoare la infracţiuni pedepsite cu detenţiune pe viaţa sau cu închisoare, pentru a se asigura buna desfăşurare a procesului penal ori pentru a se împiedica sustragerea învinuitului sau inculpatului de la urmărirea penală, de la judecata ori de la executarea pedepsei, se poate lua faţă de acesta una dintre următoarele măsuri preventive:

a) reţinerea;

b) obligarea de a nu părăsi localitatea;

c) obligarea de a nu părăsi ţara;

d) arestarea preventivă.

(2) Scopul măsurilor preventive poate fi realizat şi prin liberarea provizorie sub control judiciar sau pe cauţiune.

(3) Măsura prevăzută în alin. 1 lit. a) poate fi luată de organul de cercetare penală sau de procuror.

(4) Măsurile prevăzute în alin. 1 lit. b) şi c) se pot lua de procuror sau de judecător, în cursul urmăririi penale, şi de instanţa de judecată, în cursul judecaţii.

(5) Măsura prevăzută în alin. 1 lit. d) poate fi luată de judecător.

(6) Măsura arestării preventive nu poate fi dispusă în cazul infracţiunilor pentru care legea prevede alternativ pedeapsa amenzii.

(7) Liberarea provizorie se dispune de instanţa de judecată.

(8) Alegerea măsurii ce urmează a fi luată se face ţinându-se seama de scopul acesteia, de gradul de pericol social al infracţiunii, de sănătatea, vârsta, antecedentele şi alte situaţii privind persoana faţă de care se ia măsura.

Art. 136 a fost modificat de LEGEA nr. 281 din 24 iunie 2003 publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 468 din 1 iulie 2003.

Alin. (5) al art. 136 a fost modificat de articolul 1 punctul 7 din ORDONANŢA DE URGENŢĂ nr. 109 din 24 octombrie 2003, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 748 din 26 octombrie 2003.

Alin. (4) al art. 136 a fost modificat de pct. 56 al art. I din LEGEA nr. 356 din 21 iulie 2006, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 677 din 7 august 2006.

Cuprinsul actului prin care se ia măsura preventivă

Articolul 137

(1) Actul prin care se ia măsura preventivă trebuie să arate fapta care face obiectul invinuirii sau inculparii, textul de lege în care aceasta se încadrează şi pedeapsa prevăzută de lege pentru infracţiunea săvârşită.

(2) În cazul reţinerii şi arestării preventive, actul prin care se iau aceste măsuri trebuie să indice cazul prevăzut în art. 148, precum şi temeiurile concrete din care rezultă existenta acestuia.

(3) În cazul obligării de a nu părăsi localitatea sau ţara, actul prin care se ia această măsură trebuie să indice temeiurile concrete care au determinat luarea măsurii.

Art. 137 este reprodus astfel cum a fost modificat de pct. 57 al art. I din LEGEA nr. 356 din 21 iulie 2006, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 677 din 7 august 2006.

Aducerea la cunoştinţa a motivelor luării măsurilor preventive şi a invinuirii

Articolul 137^1

(1) Persoanei reţinute sau arestate i se aduc de îndată la cunoştinţa, în limba pe care o înţelege, motivele reţinerii sau ale arestării, iar învinuirea, în cel mai scurt termen. Învinuirea se aduce la cunoştinţa numai în prezenta unui avocat, ales sau numit din oficiu.

(2) Când se dispune arestarea preventivă a învinuitului sau inculpatului, judecătorul încunoştinţează despre măsura luată, în termen de 24 de ore, un membru al familiei acestuia ori o altă persoană pe care o desemnează invinuitul sau inculpatul, consemnându-se aceasta într-un proces-verbal.

(3) Cel reţinut poate să ceara să fie încunoştinţat despre măsura luată un membru de familie sau una dintre persoanele arătate în alin. 2. Atât cererea celui reţinut, cat şi încunoştinţarea se consemnează într-un proces-verbal. În mod excepţional, dacă organul de cercetare penală apreciază ca acest lucru ar afecta urmărirea penală, îl informează pe procuror, care va decide cu privire la înştiinţarea solicitată de reţinut.

Alin. (2) al art. 137^1 a fost modificat de LEGEA nr. 281 din 24 iunie 2003 publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 468 din 1 iulie 2003.

Alin. (3) al art. 137^1 a fost introdus de LEGEA nr. 281 din 24 iunie 2003 publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 468 din 1 iulie 2003.

Alin. (2) al art. 137^1 a fost modificat de articolul 1 punctul 8 din ORDONANŢA DE URGENŢĂ nr. 109 din 24 octombrie 2003, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 748 din 26 octombrie 2003.

Alin. (1) al art. 137^1 a fost modificat de pct. 58 al art. I din LEGEA nr. 356 din 21 iulie 2006, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 677 din 7 august 2006.

Sesizarea procurorului pentru luarea unor măsuri preventive

Articolul 138

(1) Dacă organul de cercetare penală considera ca este cazul să se ia una dintre măsurile prevăzute în art. 136 alin. 1 lit. b)-d), înaintează în acest sens un referat motivat procurorului.

(2) În cazul măsurilor prevăzute în art. 136 alin. 1 lit. b) şi c), procurorul este obligat să se pronunţe în termen de 24 de ore.

(3) În cazul măsurii prevăzute în art. 136 alin. 1 lit. d), procurorul, dacă apreciază ca sunt întrunite condiţiile prevăzute de lege, procedează, după caz, potrivit art. 146 sau 149^1.

Art. 138 a fost modificat de LEGEA nr. 281 din 24 iunie 2003 publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 468 din 1 iulie 2003.

Înlocuirea sau revocarea măsurilor preventive

Articolul 139

(1) Măsura preventivă luată se înlocuieşte cu alta măsura preventivă, când s-au schimbat temeiurile care au determinat luarea măsurii.

(2) Când măsura preventivă a fost luată cu încălcarea prevederilor legale sau nu mai exista vreun temei care să justifice menţinerea măsurii preventive, aceasta trebuie revocată din oficiu sau la cerere, dispunandu-se, în cazul reţinerii şi arestării preventive, punerea în libertate a învinuitului sau inculpatului, dacă acesta nu este arestat în alta cauza.

(3) În cazul în care măsura preventivă a fost luată, în cursul urmăririi penale, de instanţa sau de procuror, organul de cercetare penală are obligaţia sa-l informeze de îndată pe procuror despre schimbarea sau încetarea temeiurilor care au motivat luarea măsurii preventive.

(3^1) Când măsura preventivă a fost luată, în cursul urmăririi penale, de procuror sau de instanţa, procurorul, dacă apreciază ca informaţiile primite de la organul de cercetare penală justifica înlocuirea sau revocarea măsurii, dispune aceasta ori, după caz, sesizează instanţa.

(3^2) Procurorul este obligat sa sesizeze şi din oficiu instanţa, pentru înlocuirea sau revocarea măsurii preventive luate de către aceasta, când constata el însuşi că nu mai exista temeiul care a justificat luarea măsurii.

(3^3) Abrogat.

(3^4) Abrogat.

(3^5) Măsura arestării preventive poate fi înlocuită cu una dintre măsurile prevăzute de art. 136 alin. 1 lit. b) şi c).

(4) Dispoziţiile alineatelor precedente se aplică chiar dacă organul judiciar urmează să-şi decline competenţa.

Alin. (3) al art. 139 a fost modificat de LEGEA nr. 281 din 24 iunie 2003 publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 468 din 1 iulie 2003.

Alin. (3^1)-(3^5) ale art. 139 au fost introduse de LEGEA nr. 281 din 24 iunie 2003 publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 468 din 1 iulie 2003.

Alin. (3^4) al art. 139 a fost modificat de articolul 1 punctul 9 din ORDONANŢA DE URGENŢĂ nr. 109 din 24 octombrie 2003, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 748 din 26 octombrie 2003.

Alin. (2) al art. 139 a fost modificat de pct. 59 al art. I din LEGEA nr. 356 din 21 iulie 2006, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 677 din 7 august 2006.

Alin. (3^3) al art. 139 a fost abrogat de pct. 60 al art. I din LEGEA nr. 356 din 21 iulie 2006, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 677 din 7 august 2006.

Alin. (3^4) al art. 139 a fost abrogat de pct. 2 al art. I din ORDONANŢA DE URGENŢĂ nr. 60 din 6 septembrie 2006, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 764 din 7 septembrie 2006.

Tratamentul medical sub paza permanenta

Articolul 139^1

În cazul în care, pe baza actelor medicale, se constată că cel arestat preventiv suferă de o boala care nu poate fi tratata în reţeaua medicală a Administraţiei Naţionale a Penitenciarelor, administraţia locului de deţinere dispune efectuarea tratamentului sub paza permanenta în reţeaua medicală a Ministerului Sănătăţii Publice. Motivele care au determinat luarea acestei măsuri sunt comunicate de îndată procurorului, în cursul urmăririi penale, sau instanţei de judecată, în cursul judecaţii.

Art. 139^1 a fost introdus de pct. 3 al art. I din ORDONANŢA DE URGENŢĂ nr. 60 din 6 septembrie 2006, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 764 din 7 septembrie 2006.

Încetarea de drept a măsurilor preventive

Articolul 140

(1) Măsurile preventive încetează de drept:

a) la expirarea termenelor prevăzute de lege sau stabilite de organele judiciare ori la expirarea termenului prevăzut în art. 160 b alin. 1, dacă instanţa nu a procedat la verificarea legalităţii şi temeiniciei arestării preventive în acest termen;

b) în caz de scoatere de sub urmărire, de încetare a urmarii penale sau de încetare a procesului penal ori de achitare.

(2) Măsura arestării preventive încetează de drept şi atunci când, înainte de pronunţarea unei hotărâri de condamnare în prima instanţa, durata arestării a atins jumătatea maximului pedepsei prevăzute de lege pentru infracţiunea care face obiectul invinurii, fără a se putea depăşi, în cursul urmăririi penale, maximele prevăzute în art. 159 alin. 13, precum şi în alte cazuri anume prevăzute de lege.

(3) În cazurile arătate în alin. 1 şi 2, instanţa de judecată, din oficiu sau la sesizarea procurorului, ori procurorul în cazul reţinerii, din oficiu sau în urma informării organului de cercetare penală, are obligaţia sa dispună punerea de îndată în libertate a celui reţinut sau arestat, trimiţând administraţiei locului de deţinere o copie de pe dispozitiv sau ordonanţa ori un extras cuprinzând următoarele menţiuni: datele necesare pentru identificarea învinuitului sau inculpatului, numărul mandatului de arestare, numărul şi data ordonanţei, ale încheierii sau hotărârii prin care s-a dispus liberarea, precum şi temeiul legal al liberării.

Alin. (2) şi (3) ale art. 140 au fost modificate de LEGEA nr. 281 din 24 iunie 2003 publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 468 din 1 iulie 2003.

Alin. (3) al art. 140 a fost modificat de articolul 1 punctul 10 din ORDONANŢA DE URGENŢĂ nr. 109 din 24 octombrie 2003, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 748 din 26 octombrie 2003.

Lit. a) a alin. (1) al art. 140 a fost modificată de pct. 61 al art. I din LEGEA nr. 356 din 21 iulie 2006, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 677 din 7 august 2006.

Plângerea împotriva ordonanţei organului de cercetare penală sau a procurorului privind măsura reţinerii

Articolul 140^1

(1) Împotriva ordonanţei organului de cercetare penală prin care s-a luat măsura preventivă a reţinerii se poate face plângere, înainte de expirarea celor 24 de ore de la luarea măsurii, la procurorul care supraveghează cercetarea penală, iar împotriva ordonanţei procurorului prin care s-a luat această măsură se poate face plângere, înainte de expirarea a 24 de ore, la prim-procurorul parchetului sau, după caz, la procurorul ierarhic superior, în condiţiile art. 278 alin. 1 şi 2.

(2) Procurorul se pronunţa prin ordonanţa înainte de expirarea celor 24 de ore de la luarea măsurii reţinerii.

(3) Când considera ca măsura reţinerii este ilegala sau nu este justificată, procurorul dispune revocarea ei.

Art. 140^1 a fost modificat de LEGEA nr. 281 din 24 iunie 2003 publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 468 din 1 iulie 2003.

Plângerea împotriva ordonanţei procurorului privind măsurile preventive prevăzute în art. 136 lit. b) şi c)

Articolul 140^2

(1) Împotriva ordonanţei procurorului prin care se dispune luarea măsurii obligării de a nu părăsi localitatea ori a măsurii obligării de a nu părăsi ţara, invinuitul sau inculpatul poate face plângere în termen de 3 zile de la luarea măsurii, la instanţa căreia i-ar reveni competenţa sa judece cauza în prima instanţa.

(2) Plângerea se va soluţiona în camera de consiliu.

(3) Citarea învinuitului sau inculpatului este obligatorie. Neprezentarea acestuia nu împiedica judecarea plângerii.

(4) Participarea procurorului la judecarea plângerii este obligatorie.

(5) Dosarul va fi înaintat instanţei în termen de 24 de ore, iar plângerea se soluţionează în termen de 3 zile.

(6) Instanţa se pronunţa în aceeaşi zi, prin încheiere.

(7) Când considera ca măsura preventivă este ilegala sau nu este justificată, instanţa dispune revocarea ei.

(8) Plângerea învinuitului sau inculpatului împotriva ordonanţei procurorului, prin care s-a dispus luarea măsurii preventive, nu este suspensivă de executare.

(9) Dosarul se restituie procurorului în termen de 24 de ore de la soluţionarea plângerii.

Art. 140^2 a fost introdus de LEGEA nr. 281 din 24 iunie 2003 publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 468 din 1 iulie 2003.

Calea de atac împotriva încheierii pronunţate de judecător în cursul urmăririi penale privind măsurile preventive

Articolul 140^3

(1) Împotriva încheierii prin care judecătorul dispune, în timpul urmăririi penale, luarea unei măsuri preventive, revocarea, înlocuirea, încetarea de drept sau prelungirea măsurii preventive, precum şi împotriva încheierii de respingere a propunerii de arestare preventivă, invinuitul sau inculpatul şi procurorul pot face recurs la instanţa superioară în termen de 24 de ore de la pronunţare, pentru cei prezenţi, şi de la comunicare, pentru cei lipsa. Încheierea prin care judecătorul respinge, în timpul urmăririi penale, revocarea, înlocuirea sau încetarea de drept a măsurii preventive nu este supusă niciunei cai de atac.

(2) Abrogat.

(3) Invinuitul sau inculpatul arestat va fi adus în faţa instanţei de recurs şi va fi ascultat în prezenta aparatorului sau. În cazul în care invinuitul sau inculpatul se afla internat în spital şi, din cauza stării sănătăţii, nu poate fi adus în faţa judecătorului sau când, din cauza de forta majoră sau stare de necesitate, deplasarea sa nu este posibila, recursul va fi examinat în lipsa acestuia, dar numai în prezenta aparatorului sau, căruia i se da cuvântul pentru a pune concluzii.

(4) Participarea procurorului la judecarea recursului este obligatorie.

(5) Dosarul va fi înaintat instanţei de recurs în termen de 24 de ore, iar recursul se soluţionează în termen de 48 de ore, în cazul arestării învinuitului, şi în 3 zile, în cazul arestării inculpatului.

(6) Instanţa se pronunţa în aceeaşi zi, prin încheiere.

(7) Când apreciază ca măsura preventivă este nelegală sau nu este justificată, instanţa de recurs o revoca, dispunând, în cazul arestării preventive, punerea de îndată în libertate a învinuitului sau inculpatului, dacă acesta nu este arestat în alta cauza.

(8) Recursul declarat împotriva încheierii prin care s-a dispus luarea măsurii preventive sau prin care s-a constatat încetarea de drept a acestei măsuri nu este suspensiv de executare.

(9) Dosarul cauzei se restituie organului de urmărire penală în termen de 24 de ore de la soluţionarea recursului.

Art. 140^3 a fost introdus de LEGEA nr. 281 din 24 iunie 2003 publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 468 din 1 iulie 2003.

Alin. (1) al art. 140^3 a fost introdus de de articolul 1 punctul 11 din ORDONANŢA DE URGENŢĂ nr. 109 din 24 octombrie 2003, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 748 din 26 octombrie 2003.

Alin. (2) al art. 140^3 a fost abrogat de articolul 1 punctul 12 din ORDONANŢA DE URGENŢĂ nr. 109 din 24 octombrie 2003, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 748 din 26 octombrie 2003.

Alin. (8) al art. 140^3 a fost modificat de articolul 1 punctul 13 din ORDONANŢA DE URGENŢĂ nr. 109 din 24 octombrie 2003, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 748 din 26 octombrie 2003.

Denumirea marginala a art. 140^3 a fost modificată de pct. 62 al art. I din LEGEA nr. 356 din 21 iulie 2006, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 677 din 7 august 2006.

Alin. (1), (3), (7), (8) şi (9) ale art. 140^3 au fost modificate de pct. 63 al art. I din LEGEA nr. 356 din 21 iulie 2006, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 677 din 7 august 2006.

Calea de atac împotriva încheierii pronunţate de instanţa în cursul judecaţii privind măsurile preventive

Articolul 141

(1) Încheierea data în prima instanţa şi în apel, prin care se dispune luarea unei măsuri preventive, revocarea, înlocuirea sau încetarea de drept a măsurii preventive, precum şi împotriva încheierii prin care se dispune menţinerea arestării preventive, poate fi atacată separat, cu recurs, de procuror sau de inculpat, în termen de 24 de ore de la pronunţare, pentru cei prezenţi, şi de la comunicare, pentru cei lipsa. Încheierea prin care prima instanţa sau instanţa de apel respinge cererea de revocare, înlocuire sau încetare de drept a măsurii preventive nu este supusă niciunei cai de atac.

(2) Dosarul va fi înaintat instanţei de recurs în termen de 24 de ore, iar recursul se judeca în 3 zile. Instanţa de recurs va restitui dosarul primei instanţe în termen de 24 de ore de la soluţionarea recursului.

(3) Recursul declarat împotriva încheierii prin care s-a dispus luarea sau menţinerea unei măsuri preventive ori prin care s-a constatat încetarea de drept a arestării preventive nu este suspensiv de executare.

Art. 141 a fost modificat de LEGEA nr. 281 din 24 iunie 2003 publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 468 din 1 iulie 2003.

Alin. (1) al art. 141 a fost modificat de pct. 64 al art. I din LEGEA nr. 356 din 21 iulie 2006, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 677 din 7 august 2006.

Ţinerea separată a unor categorii de infractori

Articolul 142

În timpul reţinerii şi arestării, minorii se ţin separat de majori, iar femeile separat de bărbaţi.

Secţiunea II
Reţinerea

Condiţiile reţinerii

Articolul 143

(1) Măsura reţinerii poate fi luată de procuror ori de organul de cercetare penală faţă de invinuit sau inculpat, numai după ascultarea acestuia în prezenta aparatorului, dacă sunt probe sau indicii temeinice ca a săvârşit o faptă prevăzută de legea penală.

(2) Organul de cercetare penală este obligat sa îl încunoştinţeze, de îndată, pe procuror cu privire la luarea măsurii reţinerii.

(3) Procurorul sau organul de cercetare penală va aduce la cunoştinţa învinuitului sau inculpatului ca are dreptul să-şi angajeze apărător. De asemenea, i se aduce la cunoştinţa ca are dreptul de a nu face nicio declaraţie, atrăgându-i-se atenţia ca ceea ce declara poate fi folosit împotriva sa.

(4) Măsura reţinerii se ia în cazurile prevăzute în art. 148, precum şi în caz de infracţiune flagrantă, oricare ar fi limitele de pedeapsa prevăzute de lege.

Alin. (1) al art. 143 a fost modificat de LEGEA nr. 281 din 24 iunie 2003 publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 468 din 1 iulie 2003.
Alin. (1^1) şi (1^2) ale art. 143 au fost introduse de LEGEA nr. 281 din 24 iunie 2003 publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 468 din 1 iulie 2003.
Art. 143 este reprodus astfel cum a fost modificat de pct. 65 al art. I din LEGEA nr. 356 din 21 iulie 2006, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 677 din 7 august 2006.

Durata reţinerii

Articolul 144

(1) Măsura reţinerii poate dura cel mult 24 de ore. Din durata măsurii reţinerii se deduce timpul cat persoana a fost privată de libertate ca urmare a măsurii administrative a conducerii la sediul poliţiei, prevăzută în art. 31 alin. 1 lit. b) din Legea nr. 218/2002 privind organizarea şi funcţionarea Poliţiei Române.

(1^1) În situaţia în care reţinerea se dispune după audierea învinuitului citat de către organul de urmărire penală, termenul de 24 de ore se calculează de la ora emiterii ordonanţei.

(2) În ordonanţa prin care s-a dispus reţinerea trebuie să se menţioneze ziua şi ora la care reţinerea a început, iar în ordonanţa de punere în libertate, ziua şi ora la care reţinerea a încetat.

(3) Când organul de cercetare penală considera ca este necesar a se lua măsura arestării preventive, înaintează procurorului, în primele 10 ore de la reţinerea învinuitului, o dată cu încunoştinţarea la care se referă art. 143 alin. 1, un referat motivat. Procurorul, dacă apreciază ca sunt întrunite condiţiile prevăzute de lege pentru luarea măsurii arestării preventive, procedează, înăuntrul termenului prevăzut în alin. 1, potrivit art. 146.

(4) Când măsura reţinerii este luată de procuror, dacă acesta considera ca este necesar a se lua măsura arestării preventive, procedează, în termen de 10 ore de la luarea măsurii reţinerii, potrivit art. 146.

Alin. (1) şi (3) ale art. 144 au fost modificate de LEGEA nr. 281 din 24 iunie 2003 publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 468 din 1 iulie 2003.
Alin. (4) al art. 144 a fost introdus de LEGEA nr. 281 din 24 iunie 2003 publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 468 din 1 iulie 2003.
Alin. (1^1) al art. 144 a fost introdus de pct. 66 al art. I din LEGEA nr. 356 din 21 iulie 2006, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 677 din 7 august 2006.

Secţiunea III
Obligarea de a nu părăsi localitatea

Conţinutul măsurii

Articolul 145

(1) Măsura obligării de a nu părăsi localitatea consta în îndatorirea impusa învinuitului sau inculpatului de procuror sau de judecător, în cursul urmăririi penale, ori de instanţa de judecată, în cursul judecaţii, de a nu părăsi localitatea în care locuieşte, fără încuviinţarea organului care a dispus această măsură. Măsura poate fi luată numai dacă sunt întrunite condiţiile prevăzute în art. 143 alin. 1.

(1^1) Pe durata măsurii obligării de a nu părăsi localitatea, invinuitul sau inculpatul este obligat să respecte următoarele obligaţii:

a) să se prezinte la organul de urmărire penală sau, după caz, la instanţa de judecată ori de câte ori este chemat;

b) să se prezinte la organul de poliţie desemnat cu supravegherea de organul judiciar care a dispus măsura, conform programului de supraveghere întocmit de organul de poliţie sau ori de câte ori este chemat;

c) sa nu îşi schimbe locuinta fără încuviinţarea organului judiciar care a dispus măsura;

d) sa nu detina, sa nu folosească şi sa nu poarte nicio categorie de arme.

(1^2) Organul judiciar care a dispus măsura poate impune învinuitului sau inculpatului ca pe durata măsurii obligării de a nu părăsi localitatea să respecte una sau mai multe dintre următoarele obligaţii:

a) sa poarte permanent un sistem electronic de supraveghere*);

b) sa nu se deplaseze la anumite spectacole sportive ori culturale sau în orice alte locuri stabilite;

c) sa nu se apropie de persoana vătămată, membrii familiei acesteia, persoana împreună cu care a comis fapta, martori, experţi ori alte persoane, stabilite de organul judiciar, şi sa nu comunice cu acestea direct sau indirect;

d) sa nu conducă niciun vehicul sau anumite vehicule stabilite;

e) sa nu se afle în locuinta persoanei vătămate;

f) sa nu exercite profesia, meseria sau sa nu desfăşoare activitatea în exercitarea căreia a săvârşit fapta.

(2) În cursul urmăririi penale, durata măsurii prevăzute în alin. 1 nu poate depăşi 30 de zile, afară de cazul când ea este prelungită în condiţiile legii. Măsura obligării de a nu părăsi localitatea poate fi prelungită în cursul urmăririi penale, în caz de necesitate şi numai motivat. Prelungirea se dispune de procurorul care efectuează sau supraveghează urmărirea penală, fiecare prelungire neputând să depăşească 30 de zile. Dispoziţiile art. 140^2 se aplică în mod corespunzător. Durata maxima a măsurii prevăzute în alin. 1 în cursul urmăririi penale este de un an. În mod excepţional, când pedeapsa prevăzută de lege este detenţiunea pe viaţa sau închisoarea de 10 ani ori mai mare, durata maxima a obligării de a nu părăsi localitatea este de 2 ani.

(2^1) Copia ordonanţei procurorului sau, după caz, a încheierii judecătorului ori a instanţei de judecată se comunică, în aceeaşi zi, învinuitului sau inculpatului, secţiei de poliţie în a carei raza teritorială locuieşte acesta, jandarmeriei, poliţiei comunitare, organelor competente sa elibereze pasaportul, organelor de frontieră, precum şi altor instituţii, în vederea asigurării respectării obligaţiilor care îi revin. Organele în drept refuza eliberarea pasaportului sau, după caz, ridica provizoriu pasaportul pe durata măsurii.

(2^2) În cuprinsul ordonanţei sau încheierii sunt menţionate expres obligaţiile pe care invinuitul sau inculpatul trebuie să le respecte şi se atrage atenţia acestuia ca, în caz de încălcare cu rea-credinţa a măsurii sau a obligaţiilor care îi revin, se va lua faţă de acesta măsura arestării preventive.

(2^3) Dacă pe durata obligării de a nu părăsi localitatea au intervenit motive care justifica fie impunerea unor noi obligaţii, fie înlocuirea sau încetarea celor existente, procurorul sau instanţa dispune aceasta prin ordonanţa sau încheiere motivată. Dispoziţiile alin. 2^1 şi alin. 2^2 se aplică în mod corespunzător.

(3) În caz de încălcare cu rea-credinţa a măsurii aplicate sau a obligaţiilor, măsura obligării de a nu părăsi localitatea va fi înlocuită cu măsura arestării preventive, în condiţiile prevăzute de lege. Organul de poliţie desemnat de organul judiciar care a dispus măsura verifica periodic respectarea măsurii şi a obligaţiilor de către invinuit sau inculpat, iar în cazul în care constata încălcări ale acestora, sesizează de îndată procurorul, în cursul urmăririi penale, sau instanţa, în cursul judecaţii.

Alin. (1) şi (2) ale art. 145 au fost modificate de LEGEA nr. 281 din 24 iunie 2003 publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 468 din 1 iulie 2003.

Alin. (2^1) al art. 145 a fost introdus de LEGEA nr. 281 din 24 iunie 2003 publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 468 din 1 iulie 2003.

Alin. (2) al art. 145 a fost modificat de articolul 1 punctul 14 din ORDONANŢA DE URGENŢĂ nr. 109 din 24 octombrie 2003, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 748 din 26 octombrie 2003.

Alin. (1) al art. 145 a fost modificat de pct. 67 al art. I din LEGEA nr. 356 din 21 iulie 2006, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 677 din 7 august 2006.

Alin. (1^1) al art. 145 a fost introdus de pct. 68 al art. I din LEGEA nr. 356 din 21 iulie 2006, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 677 din 7 august 2006.

Alin. (2) şi (2^1) ale art. 145 au fost modificate de pct. 69 al art. I din LEGEA nr. 356 din 21 iulie 2006, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 677 din 7 august 2006.

Alin. (2^2) şi (2^3) ale art. 145 au fost introduse de pct. 70 al art. I din LEGEA nr. 356 din 21 iulie 2006, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 677 din 7 august 2006.

Alin. (3) al art. 145 a fost modificat de pct. 71 al art. I din LEGEA nr. 356 din 21 iulie 2006, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 677 din 7 august 2006.

Alin. (1^1) al art. 145 a fost modificat de pct. 4 al art. I din ORDONANŢA DE URGENŢĂ nr. 60 din 6 septembrie 2006, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 764 din 7 septembrie 2006.

Alin. (1^2) al art. 145 a fost introdus de pct. 5 al art. I din ORDONANŢA DE URGENŢĂ nr. 60 din 6 septembrie 2006, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 764 din 7 septembrie 2006.

Alin. (2^1), (2^2) şi (3) ale art. 145 au fost modificate de pct. 6 al art. I din ORDONANŢA DE URGENŢĂ nr. 60 din 6 septembrie 2006, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 764 din 7 septembrie 2006.

*) Conform art. III din ORDONANŢA DE URGENŢĂ nr. 60 din 6 septembrie 2006, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 764 din 7 septembrie 2006, dispoziţiile din Codul de procedură penală privind obligaţia de a purta permanent un sistem electronic de supraveghere intră în vigoare la 1 iulie 2007.

Secţiunea III^1
Obligarea de a nu părăsi ţara

Secţiunea III^1 a cap. I al titlului IV a fost introdusă de LEGEA nr. 281 din 24 iunie 2003 publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 468 din 1 iulie 2003.
Obligarea de a nu părăsi ţara

Articolul 145^1

(1) Măsura obligării de a nu părăsi ţara consta în îndatorirea impusa învinuitului sau inculpatului de procuror sau de judecător, în cursul urmăririi penale, ori de instanţa de judecată, în cursul judecaţii, de a nu părăsi ţara fără încuviinţarea organului care a dispus această măsură.

(2) Dispoziţiile art. 145 se aplică în mod corespunzător şi în cazul obligării de a nu părăsi ţara.

Art. 145^1 a fost introdus de LEGEA nr. 281 din 24 iunie 2003 publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 468 din 1 iulie 2003.
Art. 145^1 este reprodus astfel cum a fost modificat de pct. 72 al art. I din LEGEA nr. 356 din 21 iulie 2006, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 677 din 7 august 2006.

Secţiunea IV
Arestarea preventivă

& 1. Arestarea învinuitului
Arestarea învinuitului în cursul urmăririi penale

Articolul 146

(1) Dacă sunt întrunite condiţiile prevăzute în art. 143 şi exista vreunul dintre cazurile prevăzute în art. 148, procurorul, din oficiu sau la sesizarea organului de cercetare penală, când considera ca arestarea învinuitului este necesară în interesul urmăririi penale, numai după ascultarea acestuia în prezenta aparatorului, întocmeşte propunerea motivată de luare a măsurii arestării preventive a învinuitului.

(2) Dosarul, împreună cu propunerea de luare a măsurii arestării preventive, întocmită de procurorul care efectuează sau supraveghează urmărirea penală, se prezintă preşedintelui ori judecătorului delegat de acesta de la instanţa căreia i-ar reveni competenţa sa judece cauza în fond sau de la instanţa corespunzătoare în grad acesteia în a carei circumscripţie se afla locul de deţinere, locul unde s-a constatat săvârşirea faptei prevăzute de legea penală ori sediul parchetului din care face parte procurorul care efectuează sau supraveghează urmărirea penală.

(3) La prezentarea dosarului de către procuror, preşedintele instanţei sau judecătorul delegat de acesta fixează ziua şi ora de soluţionare a propunerii de arestare preventivă, până la expirarea celor 24 de ore de reţinere, în cazul în care invinuitul este reţinut. Ziua şi ora se comunică atât aparatorului ales sau numit din oficiu, cat şi procurorului, acesta din urma fiind obligat să asigure prezenta în faţa judecătorului a învinuitului reţinut.

(4) Propunerea de arestare preventivă se soluţionează în camera de consiliu de un singur judecător, indiferent de natura infracţiunii.

(5) Invinuitul este adus în faţa judecătorului şi va fi asistat de apărător.

(6) Dispoziţiile art. 149^1 alin. 6 şi ale art. 150 se aplică în mod corespunzător.

(7) Participarea procurorului este obligatorie.

(8) După ascultarea învinuitului, judecătorul, de îndată, admite sau respinge propunerea de arestare preventivă, prin încheiere motivată.

(9) Dacă sunt întrunite condiţiile prevăzute în alin. 1, judecătorul dispune, prin încheiere motivată, arestarea preventivă a învinuitului pe o durată ce nu poate depăşi 10 zile.

(10) Totodată, judecătorul, admiţând propunerea, emite, de urgenta, mandatul de arestare a învinuitului. Mandatul cuprinde în mod corespunzător menţiunile arătate în art. 151 alin. 3 lit. a)-c), e) şi j), precum şi numele şi prenumele învinuitului şi durata pentru care este dispusă arestarea preventivă a acestuia.

(11) Dispoziţiile art. 152 alin. 1 se aplică în mod corespunzător.

(11^1) În caz de respingere a propunerii de arestare preventivă, dacă sunt întrunite condiţiile prevăzute de lege, judecătorul poate dispune măsura obligării de a nu părăsi localitatea sau aceea de a nu părăsi ţara.

(12) Împotriva încheierii se poate face recurs în termen de 24 de ore de la pronunţare, pentru cei prezenţi, şi de la comunicare, pentru cei lipsa.

Art. 146 a fost modificat de LEGEA nr. 281 din 24 iunie 2003 publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 468 din 1 iulie 2003.
Art. 146 a fost modificat de articolul 1 punctul 15 din ORDONANŢA DE URGENŢĂ nr. 109 din 24 octombrie 2003, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 748 din 26 octombrie 2003.
Alin. (1), (2) şi (9) ale art. 146 au fost modificate de pct. 73 al art. I din LEGEA nr. 356 din 21 iulie 2006, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 677 din 7 august 2006.
Alin. (11^1) al art. 146 a fost introdus de pct. 74 al art. I din LEGEA nr. 356 din 21 iulie 2006, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 677 din 7 august 2006.
Arestarea învinuitului la instanţa de judecată

Articolul 147

Instanţa de judecată, în situaţiile arătate în partea specială, titlul II, poate dispune arestarea învinuitului în cazurile şi condiţiile prevăzute în art. 146. Când s-a dispus arestarea, preşedintele completului de judecată emite mandatul de arestare a învinuitului. Invinuitul arestat este trimis de îndată procurorului împreună cu mandatul de arestare.
& 2. Arestarea inculpatului
Condiţiile şi cazurile în care se dispune arestarea inculpatului

Articolul 148

(1) Măsura arestării preventive a inculpatului poate fi luată dacă sunt întrunite condiţiile prevăzute în art. 143 şi exista vreunul dintre următoarele cazuri:
a) inculpatul a fugit ori s-a ascuns, în scopul de a se sustrage de la urmărire sau de la judecata, ori exista date ca va incerca sa fuga sau să se sustragă în orice mod de la urmărirea penală, de la judecata ori de la executarea pedepsei;
a^1) inculpatul a încălcat, cu rea-credinţa, măsura obligării de a nu părăsi localitatea sau ţara ori obligaţiile care îi revin pe durata acestor măsuri;
b) exista date ca inculpatul incearca sa zadarnicească în mod direct sau indirect aflarea adevărului prin influentarea unei părţi, a unui martor sau expert ori prin distrugerea, alterarea sau sustragerea mijloacelor materiale de proba;
c) exista date ca inculpatul pregăteşte săvârşirea unei noi infracţiuni;
d) inculpatul a săvârşit cu intenţie o noua infracţiune;
e) exista date ca inculpatul exercita presiuni asupra persoanei vătămate sau ca incearca o înţelegere frauduloasă cu aceasta;
f) inculpatul a săvârşit o infracţiune pentru care legea prevede pedeapsa detenţiunii pe viaţa sau pedeapsa închisorii mai mare de 4 ani şi exista probe ca lăsarea sa în libertate prezintă un pericol concret pentru ordinea publică.
(2) În cazurile prevăzute în alin. 1 lit. a)-e), măsura arestării preventive a inculpatului poate fi luată numai dacă pedeapsa prevăzută de lege este detenţiunea pe viaţa sau închisoarea mai mare de 4 ani.

Lit. b) şi e) ale alin. (1) al art. 148 au fost modificate de LEGEA nr. 281 din 24 iunie 2003 publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 468 din 1 iulie 2003.
Lit. g) a alin. (1) al art. 148 a fost abrogată de LEGEA nr. 281 din 24 iunie 2003 publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 468 din 1 iulie 2003.
Lit. h) a alin. (1) al art. 148 a fost modificată de LEGEA nr. 281 din 24 iunie 2003 publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 468 din 1 iulie 2003.
Lit. i) a alin. (1) al art. 148 a fost introdusă de LEGEA nr. 281 din 24 iunie 2003 publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 468 din 1 iulie 2003.
Alin. (2) al art. 148 a fost modificat de LEGEA nr. 281 din 24 iunie 2003 publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 468 din 1 iulie 2003.
Art. 148 este reprodus astfel cum a fost modificat de pct. 75 al art. I din LEGEA nr. 356 din 21 iulie 2006, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 677 din 7 august 2006.
Lit. a^1) a alin. (1) al art. 148 a fost introdusă de pct. 7 al art. I din ORDONANŢA DE URGENŢĂ nr. 60 din 6 septembrie 2006, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 764 din 7 septembrie 2006.
Durata arestării inculpatului

Articolul 149

(1) Durata arestării inculpatului în cursul urmăririi penale nu poate depăşi 30 de zile, afară de cazul când ea este prelungită în condiţiile legii. Termenul curge de la data emiterii mandatului, când arestarea a fost dispusă după ascultarea inculpatului, iar în cazul când arestarea a fost dispusă în lipsa acestuia, termenul curge de la data punerii în executare a mandatului de arestare.

(2) Când o cauza este trecută pentru continuarea urmarii penale de la un organ de urmărire la altul, mandatul de arestare emis anterior rămâne valabil. Durata arestării se calculează potrivit dispoziţiilor alineatului precedent.

(3) Abrogat.

Alin. (1) al art. 149 a fost modificat de LEGEA nr. 281 din 24 iunie 2003 publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 468 din 1 iulie 2003.

Alin. (3) al art. 149 a fost abrogat de LEGEA nr. 281 din 24 iunie 2003 publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 468 din 1 iulie 2003.

Alin. (1) al art. 149 a fost modificat de articolul 1 punctul 16 din ORDONANŢA DE URGENŢĂ nr. 109 din 24 octombrie 2003, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 748 din 26 octombrie 2003.

Arestarea inculpatului în cursul urmăririi penale

Articolul 149^1

(1) Procurorul, din oficiu sau la sesizarea organului de cercetare penală, dacă sunt întrunite condiţiile prevăzute în art. 143 şi exista vreunul dintre cazurile prevăzute în art. 148, când considera ca în interesul urmăririi penale este necesară arestarea inculpatului, numai după ascultarea acestuia în prezenta aparatorului, întocmeşte propunerea motivată de luare a măsurii arestării preventive a inculpatului.

(2) Dosarul, împreună cu propunerea de luare a măsurii arestării preventive, întocmită de procurorul care supraveghează sau efectuează urmărirea penală, se prezintă preşedintelui ori judecătorului delegat de acesta de la instanţa căreia i-ar reveni competenţa sa judece cauza în fond sau de la instanţa corespunzătoare în grad acesteia în a carei circumscripţie se afla locul de deţinere, locul unde s-a constatat săvârşirea faptei prevăzute de legea penală ori sediul parchetului din care face parte procurorul care efectuează sau supraveghează urmărirea penală.

(3) Cu ocazia prezentării dosarului de către procuror, preşedintele instanţei sau judecătorul delegat de acesta fixează ziua şi ora de soluţionare a propunerii de arestare preventivă, până la expirarea mandatului de arestare preventivă a învinuitului devenit inculpat sau, dacă acesta este reţinut, până la expirarea celor 24 de ore de reţinere. Ziua şi ora se comunică atât aparatorului ales sau numit din oficiu cat şi procurorului, acesta din urma fiind obligat să asigure prezenta în faţa judecătorului a inculpatului arestat sau reţinut.

(4) Propunerea de arestare preventivă se soluţionează în camera de consiliu de un singur judecător, indiferent de natura infracţiunii.

(5) Inculpatul este adus în faţa judecătorului şi va fi asistat de apărător.

(6) În cazul în care inculpatul se afla în stare de reţinere sau de arestare potrivit art. 146 şi din cauza stării sănătăţii ori din cauza de forta majoră sau stare de necesitate nu poate fi adus în faţa judecătorului, propunerea de arestare va fi examinata în lipsa inculpatului, în prezenta aparatorului, căruia i se da cuvântul pentru a formula concluzii.

(7) Dispoziţiile art. 150 se aplică în mod corespunzător.

(8) Participarea procurorului este obligatorie.

(9) Judecătorul admite sau respinge propunerea de arestare preventivă, prin încheiere motivată.

(10) Dacă sunt întrunite condiţiile prevăzute în alin. 1, judecătorul dispune, prin încheiere motivată, arestarea preventivă a inculpatului pe o durată care nu poate depăşi 30 de zile.

(11) Arestarea inculpatului nu poate fi dispusă decât pentru zilele care au rămas după scăderea din 30 de zile a perioadei în care acesta a fost anterior reţinut sau arestat. Arestarea preventivă a inculpatului se dispune înainte de expirarea duratei arestării învinuitului.

(12) Dispoziţiile art. 146 alin. 10 şi 11^1 şi ale art. 152 alin. 1 se aplică în mod corespunzător.

(13) Împotriva încheierii se poate face recurs, în termen de 24 de ore de la pronunţare, pentru cei prezenţi, şi de la comunicare, pentru cei lipsa.

(14) Dispoziţiile alineatelor precedente se aplică şi în cazul în care procurorul pune în mişcare acţiunea penală înainte de expirarea duratei mandatului de arestare a învinuitului. Mandatul de arestare a învinuitului încetează la data emiterii mandatului de arestare a inculpatului.

Art. 149^1 a fost introdus de LEGEA nr. 281 din 24 iunie 2003 publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 468 din 1 iulie 2003.

Art. 149^1 a fost modificat de de articolul 1 punctul 17 din ORDONANŢA DE URGENŢĂ nr. 109 din 24 octombrie 2003, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 748 din 26 octombrie 2003.

Alin. (1), (2), (10) şi (12) ale art. 149^1 au fost modificate de pct. 76 al art. I din LEGEA nr. 356 din 21 iulie 2006, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 677 din 7 august 2006.
Ascultarea inculpatului

Articolul 150

(1) Măsura arestării inculpatului poate fi luată numai după ascultarea acestuia de către procuror şi de către judecător, afară de cazul când inculpatul este dispărut, se afla în străinătate ori se sustrage de la urmărire sau de la judecata ori se afla în una dintre situaţiile prevăzute în art. 149^1 alin. 6.

(2) În cazul în care inculpatul este dispărut, se afla în străinătate ori se sustrage de la urmărire sau de la judecata, când mandatul a fost emis fără ascultarea inculpatului, acesta va fi ascultat imediat ce a fost prins ori s-a prezentat.

Art. 150 a fost modificat de LEGEA nr. 281 din 24 iunie 2003 publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 468 din 1 iulie 2003.
Alin. (1) al art. 150 a fost modificat de de articolul 1 punctul 18 din ORDONANŢA DE URGENŢĂ nr. 109 din 24 octombrie 2003, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 748 din 26 octombrie 2003.
Conţinutul mandatului de arestare

Articolul 151

(1) După întocmirea hotărârii prin care s-a dispus arestarea preventivă a inculpatului, judecătorul de la prima instanţa sau, după caz, preşedintele completului de la instanţa de recurs emite de îndată mandatul de arestare preventivă.

(2) Dacă prin aceeaşi hotărâre s-a dispus arestarea mai multor inculpaţi, se emite mandat de arestare separat pentru fiecare dintre ei.

(3) În mandatul de arestare trebuie să se arate:

a) instanţa care a dispus luarea măsurii arestării inculpatului;

b) data şi locul emiterii;

c) numele, prenumele şi calitatea persoanei care a emis mandatul de arestare;

d) datele privitoare la persoana inculpatului, prevăzute în art. 70, şi codul numeric personal;

e) arătarea faptei ce formează obiectul inculparii şi denumirea infracţiunii;

f) încadrarea juridică a faptei şi pedeapsa prevăzută de lege;

g) temeiurile concrete care determina arestarea;

h) ordinul de a fi arestat inculpatul;

i) indicarea locului unde urmează a fi deţinut cel arestat;

j) semnatura judecătorului.

Art. 151 a fost modificat de de articolul 1 punctul 19 din ORDONANŢA DE URGENŢĂ nr. 109 din 24 octombrie 2003, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 748 din 26 octombrie 2003.
Alin. (1) al art. 151 a fost modificat de pct. 77 al art. I din LEGEA nr. 356 din 21 iulie 2006, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 677 din 7 august 2006.
Executarea mandatului

Articolul 152

(1) Când mandatul de arestare a fost emis după ascultarea inculpatului, judecătorul care a emis mandatul înmânează un exemplar al mandatului persoanei arestate, iar un alt exemplar îl trimite organului de poliţie pentru a fi predat la locul de deţinere o dată cu arestatul.

(2) Când măsura arestării a fost dispusă în lipsa inculpatului potrivit art. 150, mandatul emis se înaintează în dublu exemplar organului de poliţie, pentru executare.

(3) Organul de poliţie procedează la arestarea persoanei arătate în mandat, căreia îi preda un exemplar al mandatului şi o conduce la judecătorul care a emis mandatul.

(3^1) În vederea executării mandatului de arestare preventivă, organul de poliţie poate pătrunde în domiciliul sau reşedinţa unei persoane fără învoirea acesteia, precum şi în sediul unei persoane juridice fără învoirea reprezentantului legal al acesteia.

(4) Judecătorul procedează la ascultarea inculpatului, iar dacă acesta ridica obiecţii care necesita o rezolvare urgenta, fixează de îndată termen de judecată.

Alin. (4) al art. 152 a fost modificat de LEGEA nr. 281 din 24 iunie 2003 publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 468 din 1 iulie 2003.
Art. 152 a fost modificat de de articolul 1 punctul 20 din ORDONANŢA DE URGENŢĂ nr. 109 din 24 octombrie 2003, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 748 din 26 octombrie 2003.

Alin. (3^1) al art. 152 a fost introdus de pct. 78 al art. I din LEGEA nr. 356 din 21 iulie 2006, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 677 din 7 august 2006.
Obiecţii în ceea ce priveşte identitatea

Articolul 153

(1) Dacă cel arestat ridica obiecţii în contra executării mandatului numai în ceea ce priveşte identitatea, este condus în faţa instanţei locului unde a fost găsit, care, dacă este necesar, cere relaţii judecătorului care a emis mandatul.

(2) Până la rezolvarea obiectiilor, instanţa, dacă apreciază că nu exista pericol de dispariţie, dispune punerea în libertate a persoanei împotriva căreia s-a executat mandatul.

(3) Dacă instanţa constata ca persoana adusă nu este cea arătată în mandat, o pune imediat în libertate, iar dacă constata ca obiecţiile sunt nefondate, dispune executarea mandatului, procedându-se potrivit art. 152 alin. 3.

(4) În cazurile prevăzute în alin. 1-3, instanţa dispune prin încheiere, ce se trimite şi judecătorului care a emis mandatul.

Art. 153 a fost modificat de de articolul 1 punctul 21 din ORDONANŢA DE URGENŢĂ nr. 109 din 24 octombrie 2003, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 748 din 26 octombrie 2003.
Negasirea persoanei menţionate în mandat

Articolul 154

Când persoana menţionată în mandat nu a fost gasita, organul însărcinat cu executarea încheie un proces-verbal prin care constata aceasta şi înştiinţează organul judiciar care a emis mandatul, precum şi organele competente pentru darea în urmărire şi în consemn la punctele de trecere a frontierei.

Art. 154 este reprodus astfel cum a fost modificat de pct. 79 al art. I din LEGEA nr. 356 din 21 iulie 2006, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 677 din 7 august 2006.
Prelungirea duratei arestării în cursul urmăririi penale

Articolul 155

(1) Arestarea inculpatului dispusă de instanţa poate fi prelungită, în cursul urmăririi penale, motivat, dacă temeiurile care au determinat arestarea iniţială impun în continuare privarea de libertate sau exista temeiuri noi care să justifice privarea de libertate.

(2) În cazul prevăzut în alin. 1, prelungirea duratei arestării preventive a inculpatului poate fi dispusă de instanţa căreia i-ar reveni competenţa sa judece cauza în fond sau de instanţa corespunzătoare în grad acesteia în a carei circumscripţie se afla locul de deţinere, locul unde s-a constatat săvârşirea faptei prevăzute de legea penală ori sediul parchetului din care face parte procurorul care efectuează sau supraveghează urmărirea penală.

Art. 155 a fost modificat de LEGEA nr. 281 din 24 iunie 2003 publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 468 din 1 iulie 2003.
Alin. (1) al art. 155 a fost modificat de ORDONANŢA DE URGENŢĂ nr. 66 din 10 iunie 2003 publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 502 din 11 iulie 2003.
Alin. (2) al art. 155 a fost modificat de pct. 80 al art. I din LEGEA nr. 356 din 21 iulie 2006, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 677 din 7 august 2006.
Propunerea pentru prelungirea arestării dispuse în cursul urmăririi penale

Articolul 156

(1) Prelungirea duratei arestării preventive prevăzute în art. 155 se dispune pe baza propunerii motivate a procurorului care, după caz, efectuează sau supraveghează urmărirea penală.

(2) În cazul în care procurorul supraveghează urmărirea penală, acesta va fi sesizat motivat de către organul de cercetare penală, în vederea formulării propunerii de prelungire, cu cel puţin 8 zile înainte de expirarea duratei arestării preventive.

(3) Dacă arestarea a fost dispusă de o instanţa inferioară celei competente sa acorde prelungirea, propunerea se înaintează instanţei competente.

(4) Abrogat.

(5) Când în aceeaşi cauza se găsesc mai mulţi inculpaţi arestaţi pentru care durata arestării preventive expira la date diferite, procurorul care sesizează instanţa pentru unul dintre inculpaţi va sesiza, totodată, instanţa şi cu privire la ceilalţi inculpaţi.

Art. 156 a fost modificat de LEGEA nr. 281 din 24 iunie 2003 publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 468 din 1 iulie 2003.
Alin. (1) şi (2) ale art. 156 au fost modificate de pct. 81 al art. I din LEGEA nr. 356 din 21 iulie 2006, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 677 din 7 august 2006.
Alin. (4) al art. 156 a fost abrogat de pct. 82 al art. I din LEGEA nr. 356 din 21 iulie 2006, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 677 din 7 august 2006.

Articolul 157

Abrogat.

Articolul 158

Abrogat.

Procedura prelungirii arestării preventive dispuse în cursul urmăririi penale

Articolul 159

(1) Dosarul cauzei va fi depus la instanţa, împreună cu propunerea de prelungire a arestării preventive, întocmită de procurorul care efectuează sau supraveghează urmărirea penală, cu cel puţin 5 zile înainte de expirarea duratei arestării preventive, şi va putea fi consultat de apărător.

(2) Propunerea de prelungire a arestării se soluţionează în camera de consiliu, de un singur judecător, indiferent de natura infracţiunii.

(3) Inculpatul este adus în faţa judecătorului şi va fi asistat de apărător.

(4) În cazul în care inculpatul arestat se afla internat în spital şi din cauza stării sănătăţii nu poate fi adus în faţa judecătorului sau când, din cauza de forta majoră sau stare de necesitate, deplasarea sa nu este posibila, propunerea va fi examinata în lipsa inculpatului, dar numai în prezenta aparatorului, căruia i se da cuvântul pentru a pune concluzii.

(5) Participarea procurorului este obligatorie.

(6) În cazul în care judecătorul acorda prelungirea, aceasta nu va putea depăşi 30 de zile.

(7) Judecătorul soluţionează propunerea şi se pronunţa asupra prelungirii arestării preventive, în termen de 24 de ore de la primirea dosarului, şi comunică încheierea celor lipsa de la judecata în acelaşi termen.

(8) Încheierea prin care s-a hotărât asupra prelungirii arestării poate fi atacată cu recurs de procuror sau de inculpat în termen de 24 de ore de la pronunţare, pentru cei prezenţi, sau de la comunicare, pentru cei lipsa. Recursul se soluţionează înainte de expirarea duratei arestării preventive dispuse anterior încheierii atacate.

(9) Recursul, declarat împotriva încheierii prin care s-a dispus prelungirea arestării preventive, nu este suspensiv de executare.

(10) Dispoziţiile art. 140^3 alin. 3-7 şi 9 se aplică în mod corespunzător la judecarea recursului.

(11) Măsura dispusă de judecător se comunică administraţiei locului de deţinere, care este obligată sa o aducă la cunoştinţa inculpatului.

(12) Dacă încheierea judecătorului de la prima instanţa nu este atacată cu recurs, instanţa este obligată sa restituie dosarul organului de urmărire penală în termen de 24 de ore de la expirarea termenului de recurs.

(13) Judecătorul poate acorda şi alte prelungiri, fiecare neputând depăşi 30 de zile. Dispoziţiile alineatelor precedente se aplică în mod corespunzător. Durata totală a arestării preventive în cursul urmăririi penale nu poate depăşi un termen rezonabil, şi nu mai mult de 180 de zile.

Art. 159 a fost modificat de LEGEA nr. 281 din 24 iunie 2003 publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 468 din 1 iulie 2003.
Alin. (2) al art. 159 a fost modificat de de articolul 1 punctul 22 din ORDONANŢA DE URGENŢĂ nr. 109 din 24 octombrie 2003, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 748 din 26 octombrie 2003.
Alin. (13) al art. 159 a fost modificat de de articolul 1 punctul 23 din ORDONANŢA DE URGENŢĂ nr. 109 din 24 octombrie 2003, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 748 din 26 octombrie 2003.
Denumirea marginala a art. 159 a fost modificată de pct. 83 al art. I din LEGEA nr. 356 din 21 iulie 2006, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 677 din 7 august 2006.
Alin. (1), (3), (4), (6)-(12) ale art. 159 au fost modificate de pct. 84 al art. I din LEGEA nr. 356 din 21 iulie 2006, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 677 din 7 august 2006.

Menţinerea arestării inculpatului la primirea dosarului

Articolul 160

(1) Când procurorul dispune, prin rechizitoriu, trimiterea în judecata a inculpatului aflat în stare de arest, dosarul se înaintează instanţei competente cu cel puţin 5 zile înainte de expirarea mandatului de arestare sau, după caz, a duratei pentru care a fost dispusă prelungirea arestării.

(2) Instanţa, în camera de consiliu, procedează potrivit art. 300^1.

Art. 160 a fost modificat de LEGEA nr. 281 din 24 iunie 2003 publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 468 din 1 iulie 2003.
Art. 160 a fost modificat de de articolul 1 punctul 24 din ORDONANŢA DE URGENŢĂ nr. 109 din 24 octombrie 2003, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 748 din 26 octombrie 2003.
Arestarea inculpatului în cursul judecaţii

Articolul 160^a

(1) Arestarea preventivă a inculpatului poate fi dispusă în cursul judecaţii, prin încheiere motivată, dacă sunt întrunite condiţiile prevăzute în art. 143 şi exista vreunul dintre cazurile prevăzute de art. 148.

(2) Încheierea poate fi atacată separat cu recurs. Termenul de recurs este de 24 de ore şi curge de la pronunţare, pentru cei prezenţi, şi de la comunicare, pentru cei lipsa. Dosarul va fi înaintat instanţei de recurs în termen de 24 de ore, iar recursul se judeca în 3 zile. Recursul declarat împotriva încheierii prin care s-a dispus arestarea nu este suspensiv de executare.

(3) Dispoziţiile art. 151 se aplică şi în cazul arestării inculpatului în cursul judecaţii.

(4) Faţa de inculpatul care a mai fost anterior arestat în aceeaşi cauza, în cursul urmăririi penale sau al judecaţii, se poate dispune din nou această măsură, dacă au intervenit elemente noi care fac necesară privarea sa de libertate.

Art. 160^a a fost introdus de LEGEA nr. 281 din 24 iunie 2003 publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 468 din 1 iulie 2003.
Art. 160^a a fost modificat de de articolul 1 punctul 24 din ORDONANŢA DE URGENŢĂ nr. 109 din 24 octombrie 2003, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 748 din 26 octombrie 2003.
Alin. (4) al art. 160^a a fost rectificat prin RECTIFICAREA nr. 109 din 24 octombrie 2003, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 756 din 29 octombrie 2003.
Verificări privind arestarea inculpatului în cursul judecaţii

Articolul 160^b

(1) În cursul judecaţii, instanţa verifica periodic, dar nu mai târziu de 60 de zile, legalitatea şi temeinicia arestării preventive.

(2) Dacă instanţa constata ca arestarea preventivă este nelegală sau ca temeiurile care au determinat arestarea preventivă au încetat sau nu exista temeiuri noi care să justifice privarea de libertate, dispune, prin încheiere motivată, revocarea arestării preventive şi punerea de îndată în libertate a inculpatului.

(3) Când instanţa constata ca temeiurile care au determinat arestarea impun în continuare privarea de libertate sau ca exista temeiuri noi care justifica privarea de libertate, instanţa dispune, prin încheiere motivată, menţinerea arestării preventive.

(4) Încheierea poate fi atacată cu recurs, prevederile art. 160^a alin. 2 aplicându-se în mod corespunzător.

Art. 160^b a fost introdus de LEGEA nr. 281 din 24 iunie 2003 publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 468 din 1 iulie 2003.
Art. 160^b a fost modificat de de articolul 1 punctul 24 din ORDONANŢA DE URGENŢĂ nr. 109 din 24 octombrie 2003, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 748 din 26 octombrie 2003.
Alin. (2) al art. 160^b a fost modificat de pct. 85 al art. I din LEGEA nr. 356 din 21 iulie 2006, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 677 din 7 august 2006.
Prelungirea arestării în cursul judecaţii

Articolul 160^c

Abrogat.

Art. 160^c a fost introdus de LEGEA nr. 281 din 24 iunie 2003 publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 468 din 1 iulie 2003.
Alin. (1) al art. 160^c a fost modificat de ORDONANŢA DE URGENŢĂ nr. 66 din 10 iunie 2003 publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 502 din 11 iulie 2003.
Art. 160^c a fost abrogat de articolul 1 punctul 25 din ORDONANŢA DE URGENŢĂ nr. 109 din 24 octombrie 2003, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 748 din 26 octombrie 2003.
Arestarea şi prelungirea arestării inculpatului condamnat de instanţa de fond

Articolul 160^d

Abrogat.

Art. 160^d a fost introdus de LEGEA nr. 281 din 24 iunie 2003 publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 468 din 1 iulie 2003.

Art. 160^d a fost abrogat de articolul 1 punctul 26 din ORDONANŢA DE URGENŢĂ nr. 109 din 24 octombrie 2003, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 748 din 26 octombrie 2003.

Secţiunea IV^1
Dispoziţii speciale pentru minori

Secţiunea IV^1 a fost introdusă de LEGEA nr. 281 din 24 iunie 2003 publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 468 din 1 iulie 2003.

Dispoziţii generale

Articolul 160^e

(1) Reţinerea şi arestarea preventivă a minorului se fac potrivit dispoziţiilor prevăzute în secţiunile I, II şi IV, cu derogarile şi completările din prezenta secţiune.

(2) La stabilirea dispoziţiilor aplicabile cu privire la măsura reţinerii şi arestării preventive se are în vedere vârsta învinuitului sau inculpatului de la data la care se dispune asupra luării, prelungirii sau menţinerii măsurii preventive.

Art. 160^e a fost introdus de LEGEA nr. 281 din 24 iunie 2003 publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 468 din 1 iulie 2003.

Art. 160^e a fost modificat de articolul 1 punctul 27 din ORDONANŢA DE URGENŢĂ nr. 109 din 24 octombrie 2003, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 748 din 26 octombrie 2003.

Alin. (2) al art. 160^e a fost introdus de pct. 86 al art. I din LEGEA nr. 356 din 21 iulie 2006, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 677 din 7 august 2006.

Drepturile proprii şi regimul special pentru minori

Articolul 160^f

(1) Minorilor reţinuţi sau arestaţi preventiv li se asigura, pe lângă drepturile prevăzute de lege pentru detinutii preventiv ce au depăşit 18 ani, drepturi proprii şi un regim special de detenţie preventivă, în raport cu particularităţile vârstei lor, astfel încât măsurile privative de libertate, luate faţă de minori în scopul bunei desfăşurări a procesului penal ori al împiedicării sustragerii lor de la urmărirea penală, judecata ori de la executarea pedepsei, sa nu prejudicieze dezvoltarea fizica, psihică sau morala a minorului.

(2) Invinuitilor sau inculpaţilor minori, reţinuţi ori arestaţi preventiv, li se asigura în toate cazurile asistenţa juridică obligatorie, organele judiciare fiind obligate sa ia măsuri pentru desemnarea unui apărător din oficiu dacă minorul nu şi-a ales unul şi pentru ca acesta să poată lua contact direct cu minorul arestat şi sa comunice cu el.

(3) Atunci când se dispune reţinerea sau arestarea preventivă a unui invinuit ori inculpat minor se încunoştinţează despre aceasta imediat, în cazul reţinerii, şi în termen de 24 de ore, în cazul arestării, părinţii, tutorele, persoana în îngrijirea sau supravegherea căreia se afla minorul, alte persoane pe care le desemnează acesta, iar în caz de arestare, şi serviciul de reintegrare socială a infractorilor şi de supraveghere a executării sancţiunilor neprivative de libertate de pe lângă instanţa căreia i-ar reveni sa judece în prima instanţa cauza, consemnându-se aceasta într-un proces-verbal.

(4) În timpul reţinerii sau arestării preventive, minorii se ţin separat de majori, în locuri anume destinate minorilor arestaţi preventiv.

(5) Respectarea drepturilor şi a regimului special prevăzute de lege pentru minorii reţinuţi sau arestaţi preventiv este asigurata prin controlul unui judecător anume desemnat de preşedintele instanţei, prin vizitarea locurilor de deţinere preventivă de către procuror, precum şi prin controlul altor organisme abilitate de lege sa viziteze detinutii preventiv.

Art. 160^f a fost introdus de LEGEA nr. 281 din 24 iunie 2003 publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 468 din 1 iulie 2003.

Reţinerea minorului la dispoziţia organului de cercetare penală sau a procurorului

Articolul 160^g

(1) În mod cu totul excepţional, minorul între 14 şi 16 ani, care răspunde penal, poate fi reţinut la dispoziţia procurorului sau a organului de cercetare penală, cu înştiinţarea şi sub controlul procurorului, pentru o durată ce nu poate depăşi 10 ore, dacă exista date certe ca minorul a comis o infracţiune pedepsita de lege cu detenţiunea pe viaţa sau închisoare de 10 ani ori mai mare.

(2) Reţinerea poate fi prelungită numai dacă se impune, prin ordonanţa motivată, de procuror, pentru o durată de cel mult 10 ore.

Art. 160^g a fost introdus de LEGEA nr. 281 din 24 iunie 2003 publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 468 din 1 iulie 2003.

Arestarea preventivă a minorului

Articolul 160^h

(1) Minorul între 14 şi 16 ani nu poate fi arestat preventiv decât dacă pedeapsa prevăzută de lege pentru fapta de care este invinuit este detenţiunea pe viaţa sau închisoarea de 10 ani ori mai mare şi o alta măsura preventivă nu este suficienta.

(2) Durata arestării inculpatului minor între 14 şi 16 ani este, în cursul urmăririi penale, de cel mult 15 zile, iar verificarea legalităţii şi temeiniciei arestării preventive se efectuează în cursul judecaţii periodic, dar nu mai târziu de 30 de zile. Prelungirea acestei măsuri în cursul urmăririi penale sau menţinerea ei în cursul judecaţii nu poate fi dispusă decât în mod excepţional. Arestarea preventivă a minorului în cursul urmăririi penale nu poate să depăşească, în total, un termen rezonabil şi nu mai mult de 60 de zile, fiecare prelungire neputând depăşi 15 zile. În mod excepţional, când pedeapsa prevăzută de lege este detenţiunea pe viaţa sau închisoarea de 20 de ani sau mai mare, arestarea preventivă a inculpatului minor între 14 şi 16 ani în cursul urmăririi penale poate fi prelungită până la 180 de zile.

(3) Inculpatul minor mai mare de 16 ani poate fi arestat preventiv în cursul urmăririi penale pe o durată de cel mult 20 de zile. Durata măsurii preventive poate fi prelungită în cursul urmăririi penale, de fiecare data cu 20 de zile. Arestarea preventivă a inculpatului minor în cursul urmăririi penale nu poate să depăşească, în total, un termen rezonabil şi nu mai mult de 90 de zile. În mod excepţional, când pedeapsa prevăzută de lege este detenţiunea pe viaţa sau închisoarea de 10 ani ori mai mare, arestarea preventivă a inculpatului minor în cursul urmăririi penale poate fi prelungită până la 180 de zile. Verificarea legalităţii şi temeiniciei arestării preventive a inculpatului minor mai mare de 16 ani în cursul judecaţii se efectuează periodic, dar nu mai târziu de 40 de zile.

(4) Durata arestării învinuitului minor este de cel mult 3 zile.

Art. 160^h a fost introdus de LEGEA nr. 281 din 24 iunie 2003 publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 468 din 1 iulie 2003.

Alin. (2) şi (3) ale art. 160^h au fost modificate de articolul 1 punctul 28 din ORDONANŢA DE URGENŢĂ nr. 109 din 24 octombrie 2003, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 748 din 26 octombrie 2003.

Secţiunea V

Liberarea provizorie sub control judiciar şi liberarea provizorie pe cauţiune

Modalităţile liberării provizorii

Articolul 160^1

În tot cursul procesului penal, invinuitul sau inculpatul arestat preventiv poate cere punerea sa în libertate provizorie, sub control judiciar sau pe cauţiune.

Art. 160^1 a fost modificat de LEGEA nr. 281 din 24 iunie 2003 publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 468 din 1 iulie 2003.

& 1. Liberarea provizorie sub control judiciar

Condiţiile liberării

Articolul 160^2

(1) Liberarea provizorie sub control judiciar se poate acorda în cazul infracţiunilor săvârşite din culpa, precum şi în cazul infracţiunilor intenţionate pentru care legea prevede pedeapsa închisorii ce nu depăşeşte 18 ani.

(2) Liberarea provizorie sub control judiciar nu se acordă în cazul în care exista date din care rezultă necesitatea de a-l împiedica pe invinuit sau inculpat sa săvârşească alte infracţiuni sau ca acesta va incerca sa zadarnicească aflarea adevărului prin influentarea unor părţi, martori sau experţi, alterarea ori distrugerea mijloacelor de proba sau prin alte asemenea fapte.

(3) Pe timpul liberării provizorii invinuitul sau inculpatul este obligat să respecte următoarele obligaţii:

a) sa nu depăşească limita teritorială fixată decât în condiţiile stabilite de instanţa;

b) să se prezinte la organul de urmărire penală sau, după caz, la instanţa de judecată ori de câte ori este chemat;

c) să se prezinte la organul de poliţie desemnat cu supravegherea de instanţa, conform programului de supraveghere întocmit de organul de poliţie sau ori de câte ori este chemat;

d) sa nu îşi schimbe locuinta fără încuviinţarea instanţei care a dispus măsura;

e) sa nu detina, sa nu folosească şi sa nu poarte nicio categorie de arme.

(3^1) Organul judiciar care a dispus măsura poate impune învinuitului sau inculpatului ca pe timpul liberării provizorii să respecte una sau mai multe dintre următoarele obligaţii:

a) sa poarte permanent un sistem electronic de supraveghere*);

b) sa nu se deplaseze la anumite spectacole sportive ori culturale sau în orice alte locuri stabilite;

c) sa nu se apropie de persoana vătămată, membrii familiei acesteia, persoana împreună cu care a comis fapta, martori, experţi ori alte persoane, stabilite de instanţa, şi sa nu comunice cu acestea direct sau indirect;

d) sa nu conducă niciun vehicul sau anumite vehicule stabilite;

e) sa nu se afle în locuinta persoanei vătămate;

f) sa nu exercite profesia, meseria sau sa nu desfăşoare activitatea în exercitarea căreia a săvârşit fapta.

(3^2) În cuprinsul încheierii sunt menţionate expres obligaţiile pe care invinuitul sau inculpatul trebuie să le respecte şi se atrage atenţia acestuia ca, în caz de încălcare cu rea-credinţa a obligaţiilor care îi revin, se va lua faţă de acesta măsura arestării preventive.

(4) Dispoziţiile art. 145 alin. 2^1 se aplică în mod corespunzător.

Alin. (1) şi (2) ale art. 160^2 au fost modificate de LEGEA nr. 281 din 24 iunie 2003 publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 468 din 1 iulie 2003.

Alin. (1) şi (2) ale art. 160^2 au fost modificate de pct. 87 al art. I din LEGEA nr. 356 din 21 iulie 2006, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 677 din 7 august 2006.

Lit. b) a alin. (3) al art. 160^2 a fost modificată de pct. 88 al art. I din LEGEA nr. 356 din 21 iulie 2006, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 677 din 7 august 2006.

Lit. h) a alin. (3) al art. 160^2 a fost introdusă de pct. 89 al art. I din LEGEA nr. 356 din 21 iulie 2006, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 677 din 7 august 2006.

Alin. (4) al art. 160^2 a fost introdus de pct. 90 al art. I din LEGEA nr. 356 din 21 iulie 2006, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 677 din 7 august 2006.

Alin. (3) al art. 160^2 a fost modificat de pct. 8 al art. I din ORDONANŢA DE URGENŢĂ nr. 60 din 6 septembrie 2006, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 764 din 7 septembrie 2006.

Alin. (3^1) şi (3^2) ale art. 160^2 au fost introduse de pct. 9 al art. I din ORDONANŢA DE URGENŢĂ nr. 60 din 6 septembrie 2006, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 764 din 7 septembrie 2006.

*) Conform art. III din ORDONANŢA DE URGENŢĂ nr. 60 din 6 septembrie 2006, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 764 din 7 septembrie 2006, dispoziţiile din Codul de procedură penală privind obligaţia de a purta permanent un sistem electronic de supraveghere intră în vigoare la 1 iulie 2007.

Organul care dispune liberarea provizorie

Articolul 160^2a

Liberarea provizorie sub control judiciar se dispune, atât în cursul urmăririi penale, cat şi în cursul judecaţii, de instanţa de judecată.

Art. 160^2a a fost introdus de LEGEA nr. 281 din 24 iunie 2003 publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 468 din 1 iulie 2003.

Organul care efectuează controlul respectării obligaţiilor

Articolul 160^2b

Controlul modului în care invinuitul sau inculpatul respecta obligaţiile stabilite de instanţa revine judecătorului delegat cu executarea, precum şi procurorului şi organului de poliţie.

Art. 160^2b a fost introdus de LEGEA nr. 281 din 24 iunie 2003 publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 468 din 1 iulie 2003.

Modificarea sau ridicarea controlului judiciar

Articolul 160^3

Controlul judiciar instituit de instanţa poate fi oricând modificat sau ridicat de aceasta, în total sau în parte, pentru motive temeinice.

Art. 160^3 a fost modificat de LEGEA nr. 281 din 24 iunie 2003 publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 468 din 1 iulie 2003.

& 2. Liberarea provizorie pe cauţiune

Condiţiile liberării

Articolul 160^4

(1) Liberarea provizorie pe cauţiune se poate acorda de instanţa de judecată, atât în cursul urmăririi penale, cat şi al judecaţii, la cerere, când s-a depus cauţiunea şi sunt îndeplinite condiţiile prevăzute în art. 160^2 alin. 1 şi 2.

(2) Pe timpul liberării provizorii, invinuitul sau inculpatul este obligat să respecte obligaţiile care îi revin potrivit art. 160^2 alin. 3 şi 3^1. Dispoziţiile art. 160^2 alin. 3^2 se aplică în mod corespunzător.

(3) Dispoziţiile art. 160^2 alin. 4 se aplică în mod corespunzător.

Art. 160^4 a fost modificat de LEGEA nr. 169 din 10 aprilie 2002 publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 261 din 18 aprilie 2002.
Art. 160^4 a fost modificat de LEGEA nr. 281 din 24 iunie 2003 publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 468 din 1 iulie 2003.
Alin. (2) al art. 160^4 a fost modificat de pct. 91 al art. I din LEGEA nr. 356 din 21 iulie 2006, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 677 din 7 august 2006.
Alin. (3) al art. 160^4 a fost introdus de pct. 92 al art. I din LEGEA nr. 356 din 21 iulie 2006, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 677 din 7 august 2006.
Alin. (2) al art. 160^4 a fost modificat de pct. 10 al art. I din ORDONANŢA DE URGENŢĂ nr. 60 din 6 septembrie 2006, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 764 din 7 septembrie 2006.
Cauţiunea

Articolul 160^5

(1) Cauţiunea garantează respectarea de către invinuit sau inculpat a obligaţiilor care îi revin în timpul liberării provizorii.

(2) Cuantumul cauţiunii este de cel puţin 1.000 lei şi consemnarea să se poate face fie prin depunerea sumei de bani stabilită de către instanţa, fie prin constituirea unei garanţii reale imobiliare la dispoziţia instanţei care a stabilit cauţiunea.

(3) Consemnarea cauţiunii se face pe numele învinuitului sau inculpatului şi la dispoziţia instanţei care a stabilit cuantumul cauţiunii.

(4) Cauţiunea se restituie când:

a) se revoca liberarea provizorie pentru cazul prevăzut în art. 160^10 alin. 1 lit. a);

b) se constata de instanţa, prin încheiere, că nu mai exista temeiurile care au justificat măsura arestării preventive;

c) se dispune scoaterea de sub urmărire penală, încetarea urmăririi penale, achitarea sau încetarea procesului penal;

d) se pronunţa pedeapsa amenzii sau pedeapsa închisorii cu suspendarea condiţionată a executării ori cu suspendarea executării sub supraveghere sau cu executarea la locul de muncă;

e) se dispune condamnarea la pedeapsa închisorii;

f) cererea de liberare provizorie a fost respinsă potrivit art. 160^8a alin. 6.

(5) Cauţiunea nu se restituie, în cazul prevăzut la lit. e), când liberarea provizorie s-a revocat potrivit dispoziţiilor art. 160^10 alin. 1 lit. b). Cauţiunea se face venit la bugetul de stat, la rămînerea definitivă a hotărârii de condamnare.

(6) În cazurile prevăzute la lit. b)-e) se dispune şi încetarea stării de liberare provizorie.

Alin. (2) al art. 160^5 a fost modificat de LEGEA nr. 169 din 10 aprilie 2002 publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 261 din 18 aprilie 2002.
Alin. (1), (3) şi lit. b) a alin. (4) ale art. 160^5 au fost modificate de LEGEA nr. 281 din 24 iunie 2003 publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 468 din 1 iulie 2003.
Lit. f) a alin. (4) al art. 160^5 a fost introdusă de LEGEA nr. 281 din 24 iunie 2003 publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 468 din 1 iulie 2003.
Alin. (1) şi (2) ale art. 160^5 au fost modificate de pct. 93 al art. I din LEGEA nr. 356 din 21 iulie 2006, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 677 din 7 august 2006.
$3. Dispoziţii comune
Cererea de liberare provizorie şi organul competent sa o rezolve

Articolul 160^6

(1) Cererea de liberare provizorie poate fi facuta, atât în cursul urmăririi penale, cat şi în cursul judecaţii, de către invinuit sau inculpat, soţul ori rudele apropiate ale acestuia.

(2) Cererea trebuie să cuprindă numele, prenumele, domiciliul şi calitatea persoanei care o face, precum şi menţiunea cunoaşterii dispoziţiilor legii privitoare la cazurile de revocare a liberării provizorii.

(3) În cazul liberării provizorii pe cauţiune, cererea trebuie să cuprindă şi obligaţia depunerii cauţiunii şi menţiunea cunoaşterii dispoziţiilor legii privind cazurile de nerestituire a cauţiunii.

(4) Rezolvarea cererii, în cursul urmăririi penale, revine instanţei căreia i-ar reveni competenţa sa judece cauza în fond, iar în cursul judecaţii, instanţei sesizate cu judecarea cauzei.

(5) Cererea depusa la organul de cercetare penală, la procuror ori la administraţia locului de deţinere se înaintează, în termen de 24 de ore, instanţei competente.

Alin. (1) al art. 160^6 a fost modificat de LEGEA nr. 169 din 10 aprilie 2002 publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 261 din 18 aprilie 2002.

Alin. (2) al art. 160^6 a fost abrogat de LEGEA nr. 169 din 10 aprilie 2002 publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 261 din 18 aprilie 2002.

Art. 160^6 a fost modificat de LEGEA nr. 281 din 24 iunie 2003 publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 468 din 1 iulie 2003.

Măsurile premergătoare examinării cererii

Articolul 160^7

(1) Instanţa verifica dacă cererea de liberare provizorie cuprinde menţiunile prevăzute în art. 160^6 alin. 2 şi 3 şi, dacă este cazul, ia măsuri pentru completarea acesteia.

(2) Când cererea este facuta de o altă persoană decât invinuitul sau inculpatul, din cele arătate în art. 160^6 alin. 1, instanţa îl întreabă pe invinuit sau pe inculpat dacă îşi însuşeşte cererea, iar declaraţia acestuia se consemnează pe cerere.

Art. 160^7 a fost modificat de LEGEA nr. 281 din 24 iunie 2003 publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 468 din 1 iulie 2003.

Teza finala a alin. (1) al art. 106^7 a fost abrogată de pct. 94 al art. I din LEGEA nr. 356 din 21 iulie 2006, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 677 din 7 august 2006.

Examinarea şi admiterea în principiu a cererii

Articolul 160^8

(1) Instanţa examinează, de urgenta, cererea, verificand dacă sunt îndeplinite condiţiile prevăzute de lege pentru admisibilitatea în principiu a acesteia.

(2) În cazul cererii de liberare pe cauţiune, dacă instanţa constata ca sunt îndeplinite condiţiile prevăzute de lege, stabileşte cuantumul cauţiunii şi termenul în care cauţiunea trebuie depusa, incunostintand despre aceasta persoana care a făcut cererea. După depunerea dovezii de consemnare a cauţiunii, instanţa admite în principiu cererea şi fixează termenul pentru soluţionarea ei.

(3) Dacă nu sunt îndeplinite condiţiile prevăzute de lege şi dovada de consemnare a cauţiunii nu a fost depusa, cererea se respinge.

Art. 160^8 a fost modificat de LEGEA nr. 281 din 24 iunie 2003 publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 468 din 1 iulie 2003.

Soluţionarea cererii

Articolul 160^8a

(1) Soluţionarea cererii se face după ascultarea învinuitului sau a inculpatului, a concluziilor aparatorului, precum şi ale procurorului.

(2) În cazul în care se constată că sunt îndeplinite condiţiile prevăzute de lege şi cererea este intemeiata, instanţa admite cererea şi dispune punerea în libertate provizorie a învinuitului sau inculpatului.

(3) Instanţa, în cazul admiterii cererii de liberare provizorie, stabileşte şi obligaţiile ce urmează a fi respectate de invinuit sau inculpat.

(4) Copia dispozitivului încheierii rămase definitive ori un extras al acesteia se trimite administraţiei locului de deţinere şi organului de poliţie în a cărui circumscripţie locuieşte invinuitul sau inculpatul. Persoanele interesate se încunoştinţează.

(5) Administraţia locului de deţinere este obligată sa ia măsuri pentru punerea de îndată în libertate a învinuitului sau inculpatului.

(6) În cazul în care nu sunt îndeplinite condiţiile prevăzute de lege, când cererea este neîntemeiată sau când aceasta a fost facuta de către o altă persoană şi nu a fost însuşită de invinuit sau de inculpat, instanţa respinge cererea.

Art. 160^8a a fost introdus de LEGEA nr. 281 din 24 iunie 2003 publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 468 din 1 iulie 2003.

Recursul împotriva încheierilor privind liberarea provizorie

Articolul 160^9

(1) Împotriva încheierii prin care s-a admis ori s-a respins cererea de liberare provizorie se poate face recurs de către invinuit sau inculpat ori de către procuror, la instanţa superioară.

(2) Termenul de recurs este de 24 de ore şi curge de la pronunţare, pentru cei prezenţi, şi de la comunicare, pentru cei lipsa.

(3) Dosarul va fi înaintat instanţei de recurs în termen de 24 de ore.

(4) Recursul se judeca în termen de doua zile.

(5) Abrogat.

(6) Invinuitul sau inculpatul este adus la judecarea recursului. Participarea procurorului este obligatorie.

(7) Instanţa se pronunţa în aceeaşi zi asupra admiterii sau respingerii recursului.

(8) Recursul împotriva încheierii prin care s-a respins cererea de liberare provizorie nu este suspensiv de executare.

(9) Dosarul se restituie în termen de 24 de ore de la soluţionarea recursului.

(10) Dispoziţiile alineatelor precedente se aplică în mod corespunzător şi în cazul modificării sau ridicării controlului judiciar.

Art. 160^9 a fost modificat de LEGEA nr. 281 din 24 iunie 2003 publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 468 din 1 iulie 2003.

Alin. (5) al art. 160^9 a fost abrogat de pct. 95 al art. I din LEGEA nr. 356 din 21 iulie 2006, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 677 din 7 august 2006.

Revocarea liberării

Articolul 160^10

(1) Liberarea provizorie poate fi revocată dacă:

a) se descoperă fapte sau împrejurări ce nu au fost cunoscute la data admiterii cererii de liberare provizorie şi care justifica arestarea învinuitului sau inculpatului;

b) invinuitul sau inculpatul nu respecta, cu rea-credinţa, obligaţiile ce-i revin potrivit art. 160^2 alin. 3 şi 3^1 şi art. 160^4 alin. 2 sau incearca sa zadarnicească aflarea adevărului ori săvârşeşte din nou, cu intenţie, o infracţiune pentru care este urmărit sau judecat.

(2) Revocarea liberării provizorii se dispune de instanţa, prin încheiere, cu ascultarea învinuitului sau inculpatului asistat de apărător. Revocarea se dispune şi în lipsa învinuitului sau inculpatului, când acesta, fără motive temeinice, nu se prezintă la chemarea facuta.

(3) În caz de revocare a liberării provizorii, instanţa dispune arestarea preventivă a învinuitului sau inculpatului şi emite un nou mandat de arestare.

(4) Împotriva încheierii instanţei prin care s-a dispus revocarea liberării provizorii se poate face recurs.

(5) Dispoziţiile art. 160^9 se aplică în mod corespunzător.

Art. 160^10 a fost modificat de LEGEA nr. 281 din 24 iunie 2003 publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 468 din 1 iulie 2003.

Lit. b) a alin. (1) al art. 160^10 a fost modificată de pct. 11 al art. I din ORDONANŢA DE URGENŢĂ nr. 60 din 6 septembrie 2006, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 764 din 7 septembrie 2006.

Capitolul II
ALTE MĂSURI PROCESUALE

Secţiunea I
Luarea măsurilor de ocrotire şi de siguranţă

Măsurile de ocrotire în caz de reţinere sau de arestare preventivă

Articolul 161

Când măsura reţinerii sau a arestării preventive a fost luată faţă de un invinuit sau inculpat în a cărui ocrotire se afla un minor, o persoană pusă sub interdicţie, o persoană căreia i s-a instituit curatela, ori o persoană care datorită virstei, bolii sau altei cauze are nevoie de ajutor, trebuie să fie instiintata autoritatea competentă în vederea luării măsurilor de ocrotire. Obligaţia de încunoştinţare revine organului judiciar care a luat măsura reţinerii ori a arestării preventive.

Luarea măsurilor de siguranţă

Articolul 162

(1) Dacă procurorul care efectuează sau supraveghează urmărirea penală constata, în cursul urmăririi penale, ca invinuitul sau inculpatul se afla în vreuna dintre situaţiile arătate în art. 113 sau 114 din Codul penal, sesizează instanţa care, dacă este cazul, dispune luarea, în mod provizoriu, a măsurii de siguranţă corespunzătoare. În cursul urmăririi penale, măsura de siguranţă poate fi dispusă pe o durată ce nu poate depăşi 180 de zile. În cursul judecaţii, măsura de siguranţă corespunzătoare este dispusă, de asemenea, în mod provizoriu de instanţa de judecată.

(1^1) Instanţa dispune luarea măsurilor de siguranţă prevăzute în alin. 1 numai după ascultarea învinuitului ori inculpatului şi în prezenta aparatorului şi a procurorului.

(2) Instanţa ia măsuri pentru aducerea la îndeplinire a internării medicale provizorii şi, totodată, sesizează comisia medicală competenţa sa avizeze internarea bolnavilor mintali şi a toxicomanilor periculosi.

(3) Măsura internării provizorii durează până la confirmarea acesteia de către instanţa de judecată.

(4) Confirmarea se face pe baza avizului comisiei medicale, care trebuie comunicat instanţei în termen de 45 de zile de la sesizarea comisiei. Nerespectarea acestui termen constituie abatere judiciară şi se sancţionează conform art. 198 alin. 3.

(5) În cazul în care s-a dispus internarea medicală, se vor lua şi măsurile prevăzute în art. 161.

(6) Hotărârea instanţei de judecată prin care s-a confirmat măsura internării poate fi atacată separat cu recurs. Recursul nu suspenda executarea.

Alin. (1) al art. 162 a fost modificat de LEGEA nr. 281 din 24 iunie 2003 publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 468 din 1 iulie 2003.

Alin. (1^1) al art. 162 a fost introdus de LEGEA nr. 281 din 24 iunie 2003 publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 468 din 1 iulie 2003.

Alin. (2) al art. 162 a fost modificat de LEGEA nr. 281 din 24 iunie 2003 publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 468 din 1 iulie 2003.

Alin. (1) şi (4) ale art. 162 au fost modificate de pct. 96 al art. I din LEGEA nr. 356 din 21 iulie 2006, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 677 din 7 august 2006.

Secţiunea II
Măsurile asiguratorii, restituirea lucrurilor şi restabilirea situaţiei anterioare săvârşirii infracţiunii

Măsurile asiguratorii

Articolul 163

(1) Măsurile asiguratorii se iau în cursul procesului penal de procuror sau de instanţa de judecată şi constau în indisponibilizarea, prin instituirea unui sechestru, a bunurilor mobile şi imobile, în vederea confiscării speciale, a repararii pagubei produse prin infracţiune, precum şi pentru garantarea executării pedepsei amenzii.

(2) Măsurile asiguratorii în vederea repararii pagubei se pot lua asupra bunurilor învinuitului sau inculpatului şi ale persoanei responsabile civilmente, până la concurenta valorii probabile a pagubei.

(3) Măsurile asiguratorii pentru garantarea executării pedepsei amenzii se iau numai asupra bunurilor învinuitului sau inculpatului.

(4) Nu pot fi sechestrate bunuri care aparţin unei unităţi dintre cele la care se referă art. 145 din Codul penal, precum şi cele exceptate de lege.

(5) Măsurile asiguratorii în vederea repararii pagubei se pot lua la cererea părţii civile sau din oficiu.

(6) Luarea măsurilor asiguratorii este obligatorie:

a) abrogată;

b) în cazul în care cel vătămat este o persoană lipsită de capacitate de exerciţiu sau cu capacitatea de exerciţiu restrînsa.

Alin. (1) al art. 163 a fost modificat de LEGEA nr. 281 din 24 iunie 2003 publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 468 din 1 iulie 2003.

Lit. a) a alin. (6) al art. 163 a fost abrogată de LEGEA nr. 281 din 24 iunie 2003 publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 468 din 1 iulie 2003.

Alin. (1) al art. 163 a fost modificat de pct. 97 al art. I din LEGEA nr. 356 din 21 iulie 2006, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 677 din 7 august 2006.

Organele care aduc la îndeplinire măsurile asiguratorii

Articolul 164

(1) Ordonanţa de luare a măsurii asiguratorii se aduce la îndeplinire de către organul de urmărire penală care a luat măsura.

(2) Încheierea instanţei judecătoreşti prin care s-a dispus luarea măsurii asiguratorii se aduce la îndeplinire prin executorul judecătoresc.

(3) Măsurile asiguratorii dispuse de procuror sau de instanţa de judecată pot fi aduse la îndeplinire şi prin organele proprii de executare ale unităţii pagubite, în cazul în care aceasta este una dintre cele la care se referă art. 145 din Codul penal.

(4) În cazurile în care urmărirea penală se efectuează de către procuror, acesta poate dispune ca măsura asiguratorie luată să fie adusă la îndeplinire de către secretarul parchetului.

Alin. (3) al art. 164 a fost modificat de LEGEA nr. 281 din 24 iunie 2003 publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 468 din 1 iulie 2003.

Procedura sechestrului

Articolul 165

(1) Organul care procedează la aplicarea sechestrului este obligat sa identifice şi sa evalueze bunurile sechestrate, putind recurge în caz de necesitate şi la experţi.

(2) Bunurile perisabile, obiectele din metale sau pietre preţioase, mijloacele de plată străine, titlurile de valoare interne, obiectele de arta şi de muzeu, colectiile de valoare, precum şi sumele de bani care fac obiectul sechestrului, vor fi ridicate în mod obligatoriu.

(3) Bunurile perisabile se predau unităţilor comerciale cu capital majoritar de stat, potrivit profilului activităţii, care sunt obligate să le primească şi să le valorifice de îndată.

(4) Metalele sau pietrele preţioase ori obiectele confectionate cu acestea şi mijloacele de plată străine se depun la cea mai apropiată instituţie bancară competenţa.

(5) Titlurile de valoare interne, obiectele de arta sau de muzeu şi colectiile de valoare se predau spre păstrare instituţiilor de specialitate.

(6) Obiectele prevăzute în alin. 4 şi 5 se predau în termen de 48 de ore de la ridicare. Dacă obiectele sunt strict necesare urmăririi penale, depunerea se face ulterior, dar nu mai tirziu de 48 de ore de la rezolvarea cauzei de către procuror, după terminarea urmăririi penale.

(7) Obiectele sechestrate se păstrează până la ridicarea sechestrului.

(8) Sumele de bani rezultate din valorificarea facuta potrivit alin. 3 şi 7, precum şi sumele de bani ridicate potrivit alin. 2, se consemnează, după caz, pe numele învinuitului, inculpatului sau persoanei responsabile civilmente, la dispoziţia organului care a dispus instituirea sechestrului, căruia i se preda recipisa de consemnare a sumei, în termen de cel mult trei zile de la ridicarea banilor ori de la valorificarea bunurilor.

(9) Dacă exista pericol de înstrăinare, celelalte bunuri mobile sechestrate vor fi puse sub sigiliu sau ridicate, putindu-se numi un custode.

Alin. (7) al art. 165 a fost modificat de LEGEA nr. 281 din 24 iunie 2003 publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 468 din 1 iulie 2003.

Procesul-verbal de sechestru şi inscripţia ipotecară

Articolul 166

(1) Organul care aplica sechestru încheie proces-verbal despre toate actele efectuate potrivit art. 165, descriind amănunţit bunurile sechestrate, cu indicarea valorii lor. În procesul-verbal se arata bunurile exceptate de lege de la urmărire, găsite la persoana căreia i s-a aplicat sechestru. De asemenea, se consemnează obiecţiile părţilor sau ale altor persoane interesate.

(2) Un exemplar de pe procesul-verbal se lasă persoanei căreia i s-a aplicat sechestrul, iar în lipsa, celor cu care locuieşte, administratorului, portarului, ori celui care în mod obişnuit îl înlocuieşte sau unui vecin. În cazul când parte din bunuri ori totalitatea lor au fost predate unui custode, se lasă acestuia o copie de pe procesul-verbal. Un exemplar se înaintează şi organului care a dispus luarea măsurii asiguratorii, în termen de 24 de ore de la încheierea procesului-verbal.

(3) Pentru bunurile imobile sechestrate, organul care a dispus instituirea sechestrului cere organului competent luarea inscripţiei ipotecare asupra bunurilor sechestrate, anexind copii de pe actul prin care s-a dispus sechestrul şi un exemplar al procesului-verbal de sechestru.

Poprirea

Articolul 167

Sumele de bani datorate cu orice titlu învinuitului, inculpatului sau părţii responsabile civilmente de către o a treia persoana, ori de către cel pagubit, sunt poprite în miinile acestora şi în limitele prevăzute de lege, de la data primirii actului prin care se înfiinţează sechestrul. Aceste sume vor fi consemnate de debitori, după caz, la dispoziţia organului care a dispus poprirea sau a organului de executare, în termen de cinci zile de la scadenta, recipisele urmînd a fi predate aceluiaşi organ în 24 de are de la consemnare.

Contestarea măsurii asiguratorii

Articolul 168

(1) În contra măsurii asiguratorii luate şi a modului de aducere la îndeplinire a acesteia, invinuitul sau inculpatul, partea responsabilă civilmente, precum şi orice altă persoană interesată se pot plange procurorului sau instanţei de judecată, în orice faza a procesului penal.

(2) Hotărârea instanţei de judecată poate fi atacată separat cu recurs. Recursul nu suspenda executarea.

(3) După soluţionarea definitivă a procesului penal, dacă nu s-a făcut plîngere împotriva aducerii la îndeplinire a măsurii asiguratorii, se poate face contestaţie potrivit legii civile.

Alin. (1) al art. 168 a fost modificat de LEGEA nr. 281 din 24 iunie 2003 publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 468 din 1 iulie 2003.

Restituirea lucrurilor

Articolul 169

(1) Dacă procurorul sau instanţa de judecată constata ca lucrurile ridicate de la invinuit ori inculpat, sau de la orice persoană care le-a primit spre a le păstra, sunt proprietatea persoanei vătămate ori au fost luate pe nedrept din posesia sau deţinerea sa, dispune restituirea acestor lucruri persoanei vătămate. Orice altă persoană care pretinde un drept asupra lucrurilor ridicate poate cere, potrivit dispoziţiilor art. 168, stabilirea acestui drept şi restituirea.

(2) Restituirea lucrurilor ridicate are loc numai dacă prin aceasta nu se stinghereste aflarea adevărului şi justa soluţionare a cauzei şi cu obligaţia pentru cel căruia îi sunt restituite să le păstreze până la rămînerea definitivă a hotărârii.

Alin. (1) al art. 169 a fost modificat de LEGEA nr. 281 din 24 iunie 2003 publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 468 din 1 iulie 2003.

Restabilirea situaţiei anterioare

Articolul 170

Procurorul sau instanţa de judecată poate lua măsuri de restabilire a situaţiei anterioare săvârşirii infracţiunii, când schimbarea acelei situaţii a rezultat în mod vadit din comiterea infracţiunii, iar restabilirea este posibila.

Art. 170 a fost modificat de LEGEA nr. 281 din 24 iunie 2003 publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 468 din 1 iulie 2003.

Titlul V
ACTE PROCESUALE ŞI PROCEDURALE COMUNE

Capitolul I
ASISTENŢA JURIDICĂ ŞI REPREZENTAREA

Asistenţa învinuitului sau a inculpatului

Articolul 171

(1) Invinuitul sau inculpatul are dreptul să fie asistat de apărător în tot cursul urmăririi penale şi al judecaţii, iar organele judiciare sunt obligate să-i aducă la cunoştinţa acest drept.

(2) Asistenţa juridică este obligatorie când invinuitul sau inculpatul este minor, internat într-un centru de reeducare sau într-un institut medical educativ, când este reţinut sau arestat chiar în alta cauza, când faţă de acesta a fost dispusă măsura de siguranţă a internării medicale sau obligarea la tratament medical chiar în alta cauza ori când organul de urmărire penală sau instanţa apreciază ca invinuitul ori inculpatul nu şi-ar putea face singur apărarea, precum şi în alte cazuri prevăzute de lege.

(3) În cursul judecaţii, asistenţa juridică este obligatorie şi în cauzele în care legea prevede pentru infracţiunea săvârşită pedeapsa detenţiunii pe viaţa sau pedeapsa închisorii de 5 ani sau mai mare.

(4) Când asistenţa juridică este obligatorie, dacă invinuitul sau inculpatul nu şi-a ales un apărător, se iau măsuri pentru desemnarea unui apărător din oficiu.

(4^1) Când asistenţa juridică este obligatorie, dacă apărătorul ales nu se prezintă nejustificat la data stabilită pentru efectuarea unui act de urmărire penală sau la termenul de judecată fixat şi nici nu asigura substituirea, pleacă sau refuza să efectueze apărarea, organul judiciar ia măsuri pentru desemnarea unui apărător din oficiu care să-l înlocuiască, acordându-i timpul necesar pentru pregătirea apărării. În cursul judecaţii, după începerea dezbaterilor, când asistenţa juridică este obligatorie, dacă apărătorul ales lipseşte, nejustificat, la termenul de judecată şi nu asigura substituirea, instanţa ia măsuri pentru desemnarea unui apărător din oficiu care să-l înlocuiască, acordând un termen de minimum 3 zile pentru pregătirea apărării.

(5) Delegaţia aparatorului desemnat din oficiu încetează la prezentarea aparatorului ales.

(6) Dacă la judecarea cauzei apărătorul lipseşte şi nu poate fi înlocuit în condiţiile alin. 4^1, cauza se amana.

Alin. (2) şi (3) ale art. 171 au fost modificate de LEGEA nr. 281 din 24 iunie 2003 publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 468 din 1 iulie 2003.

Alin. (4^1) al art. 171 a fost introdus de LEGEA nr. 281 din 24 iunie 2003 publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 468 din 1 iulie 2003.

Alin. (6) al art. 171 a fost modificat de LEGEA nr. 281 din 24 iunie 2003 publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 468 din 1 iulie 2003.

Alin. (2) şi (4^1) ale art. 171 au fost modificate de pct. 98 al art. I din LEGEA nr. 356 din 21 iulie 2006, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 677 din 7 august 2006.

Drepturile aparatorului

Articolul 172

(1) În cursul urmăririi penale, apărătorul învinuitului sau inculpatului are dreptul sa asiste la efectuarea oricărui act de urmărire penală care implica audierea sau prezenta învinuitului sau inculpatului căruia îi asigura apărarea şi poate formula cereri şi depune memorii. Lipsa aparatorului nu împiedica efectuarea actului de urmărire penală, dacă exista dovada ca apărătorul a fost încunoştinţat de data şi ora efectuării actului. Încunoştinţarea se face prin notificare telefonica, fax, internet sau prin alte asemenea mijloace, încheindu-se în acest sens un proces-verbal.

(2) Când asistenţa juridică este obligatorie, organul de urmărire penală va asigura prezenta aparatorului la ascultarea învinuitului sau inculpatului.

(3) În cazul în care apărătorul învinuitului sau inculpatului este prezent la efectuarea unui act de urmărire penală, se face menţiune despre aceasta, iar actul este semnat şi de apărător.

(4) Persoana reţinută sau arestata are dreptul sa ia contact cu apărătorul, asigurându-i-se confidenţialitatea convorbirilor.

(5) Abrogat.

(6) Apărătorul are dreptul de a se plange, potrivit art. 275, dacă cererile sale nu au fost acceptate; în situaţiile prevăzute în alin. 2 şi 4, procurorul este obligat sa rezolve plângerea în cel mult 48 de ore.

(7) În cursul judecaţii, apărătorul are dreptul sa asiste pe inculpat, sa exercite drepturile procesuale ale acestuia, iar în cazul când inculpatul este arestat, sa ia contact cu acesta.

(8) Apărătorul ales sau desemnat din oficiu este obligat să asigure asistenţa juridică a învinuitului sau inculpatului. Pentru nerespectarea acestei obligaţii, organul de urmărire penală sau instanţa de judecată poate sesiza conducerea baroului de avocaţi, spre a lua măsuri.

Alin. (4) al art. 172 a fost modificat de LEGEA nr. 281 din 24 iunie 2003 publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 468 din 1 iulie 2003.

Alin. (1), (2) şi (6) ale art. 172 au fost modificate de pct. 99 al art. I din LEGEA nr. 356 din 21 iulie 2006, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 677 din 7 august 2006.

Alin. (5) ale art. 172 a fost abrogat de pct. 100 al art. I din LEGEA nr. 356 din 21 iulie 2006, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 677 din 7 august 2006.

Asistenţa celorlalte părţi

Articolul 173

(1) Apărătorul părţii vătămate, al părţii civile şi al părţii responsabile civilmente are dreptul sa asiste la efectuarea oricărui act de urmărire penală care implica audierea sau prezenta părţii căreia îi asigura apărarea şi poate formula cereri şi depune memorii.

(2) În cursul judecaţii, apărătorul exercita drepturile părţii pe care o asista.

(3) Când organul judiciar apreciază ca din anumite motive partea vătămată, partea civilă sau partea responsabilă civilmente nu şi-ar putea face singura apărarea, dispune din oficiu sau la cerere luarea măsurilor pentru desemnarea unui apărător.

Alin. (1) al art. 173 a fost modificat de LEGEA nr. 281 din 24 iunie 2003 publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 468 din 1 iulie 2003.

Alin. (1) şi (3) ale art. 173 au fost modificate pct. 101 al art. I din LEGEA nr. 356 din 21 iulie 2006, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 677 din 7 august 2006.

Reprezentarea

Articolul 174

(1) În cursul judecaţii invinuitul şi inculpatul, precum şi celelalte părţi pot fi reprezentaţi, cu excepţia cazurilor în care prezenta învinuitului sau inculpatului este obligatorie.

(2) În cazurile în care legea admite reprezentarea învinuitului sau inculpatului, instanţa de judecată, când apreciază necesară prezenta învinuitului sau inculpatului, dispune aducerea lui.

Art. 174 a fost modificat de LEGEA nr. 281 din 24 iunie 2003 publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 468 din 1 iulie 2003.

Capitolul II
CITAREA, COMUNICAREA ACTELOR PROCEDURALE, MANDATUL DE ADUCERE

Modul de citare

Articolul 175

Chemarea unei persoane în faţa organului de urmărire penală sau a instanţei de judecată se face prin citaţie scrisă. Citarea se poate face şi prin nota telefonica sau telegrafica.

Citaţiile se inmineaza de agenţi anume însărcinaţi cu îndeplinirea acestei atribuţii sau prin mijlocirea serviciului poştal.

Conţinutul citaţiei

Articolul 176

(1) Citaţia este individuală şi trebuie să cuprindă următoarele menţiuni:

a) denumirea organului de urmărire penală sau a instanţei de judecată care emite citaţia, sediul sau, data emiterii şi numărul dosarului;

b) numele, prenumele celui citat, calitatea în care este citat şi indicarea obiectului cauzei;

c) adresa celui citat, care trebuie să cuprindă în oraşe şi municipii: localitatea, judeţul, strada, numărul şi apartamentul unde locuieşte, iar în comune: judeţul, comuna şi satul.

În citaţie se menţionează, când este cazul, orice alte date necesare pentru stabilirea adresei celui citat;

d) ora, ziua, luna şi anul, locul de înfăţişare, precum şi invitarea celui citat să se prezinte la data şi locul indicate, cu arătarea consecinţelor legale în caz de neprezentare.

e) ca partea citata are dreptul la un apărător cu care să se prezinte la termenul fixat;

f) ca potrivit art. 171 alin. 2 şi 3 apărarea este obligatorie, iar în cazul în care partea nu îşi alege un apărător, cu care să se prezinte la termenul fixat, i se va desemna un apărător din oficiu;

g) ca partea citata poate, în vederea exercitării dreptului la apărare, sa consulte dosarul aflat la arhiva instanţei.

(2) Citaţia se semnează de cel care o emite.

Lit. e), f) şi g) ale alin. (1) al art. 176 au fost introduse de pct. 102 al art. I din LEGEA nr. 356 din 21 iulie 2006, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 677 din 7 august 2006.

Locul de citare

Articolul 177

(1) Invinuitul sau inculpatul se citeaza la adresa unde locuieşte, iar dacă aceasta nu este cunoscută, la adresa locului sau de muncă, prin serviciul de personal al unităţii la care lucrează.

(2) Dacă printr-o declaraţie data în cursul procesului penal invinuitul sau inculpatul a indicat un alt loc pentru a fi citat, el este citat la locul indicat.

(3) În caz de schimbare a adresei arătate în declaraţia învinuitului sau inculpatului, acesta este citat la noua sa adresa, numai dacă a încunoştinţat organul de urmărire penală ori instanţa de judecată de schimbarea intervenita, sau dacă organul judiciar apreciază pe baza datelor obţinute potrivit art. 180 ca s-a produs o schimbare de adresa.

(4) Dacă nu se cunoaşte adresa unde locuieşte invinuitul sau inculpatul şi nici locul sau de muncă, citaţia se afişează la sediul consiliului local în a cărui circumscripţie s-a savirsit infracţiunea. Când activitatea infractionala s-a desfăşurat în mai multe locuri, citaţia se afişează la sediul consiliului local în a cărui circumscripţie se afla organul care efectuează urmărirea penală.

(5) Bolnavii aflaţi în spital într-o casa de sănătate se citeaza prin administraţia acestora.

(6) Detinutii se citeaza la locul de deţinere, prin administraţia acestuia.

(7) Militarii se citeaza la unitatea din care fac parte, prin comandantul acesteia.

(8) Dacă invinuitul sau inculpatul locuieşte în străinătate, citarea se face potrivit normelor de drept internaţional penal aplicabile în relaţia cu statul solicitat, în condiţiile legii. În absenta unei asemenea norme

sau în cazul în care instrumentul juridic internaţional aplicabil o permite, citarea se face prin scrisoare recomandată. În acest caz, avizul de primire a scrisorii recomandate, semnat de destinatar, sau refuzul de primire a acesteia tine loc de dovada a îndeplinirii procedurii de citare.

(8^1) La stabilirea termenului pentru înfăţişarea învinuitului sau inculpatului aflat în străinătate, se tine seama de normele internaţionale aplicabile în relaţia cu statul pe teritoriul căruia se afla invinuitul sau inculpatul, iar în lipsa unor asemenea norme, de necesitatea ca citaţia în vederea înfăţişării să fie primită cel mai târziu cu 40 de zile înainte de ziua stabilită pentru înfăţişare.

(9) Citarea altor persoane decât invinuitul sau inculpatul se face potrivit dispoziţiilor din prezentul articol. Unităţile la care se referă art. 145 din Codul penal şi alte persoane juridice se citeaza la sediul acestora, iar în cazul neidentificarii sediului, citaţia se afişează la sediul consiliului local în a cărui circumscripţie s-a săvârşit infracţiunea.

Alin. (8) al art. 177 a fost modificat de LEGEA nr. 704 din 3 decembrie 2001*) publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 807 din 17 decembrie 2001.

*) LEGEA nr. 704 din 3 decembrie 2001 a fost abrogată de LEGEA nr. 302 din 28 iunie 2004 publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 594 din 1 iulie 2004.

Alin. (8) şi (9) ale art. 177 au fost modificate de LEGEA nr. 281 din 24 iunie 2003 publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 468 din 1 iulie 2003.

Alin. (7) şi (8) ale art. 177 au fost modificate de pct. 103 al art. I din LEGEA nr. 356 din 21 iulie 2006, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 677 din 7 august 2006.

Alin. (8^1) al art. 177 a fost introdus de pct. 104 al art. I din LEGEA nr. 356 din 21 iulie 2006, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 677 din 7 august 2006.

Inminarea citaţiei

Articolul 178

(1) Citaţia se inmineaza personal celui citat, care va semna dovada de primire.

(2) Dacă persoana citata nu vrea sa primească citaţia, sau primind-o nu voieşte sau nu poate să semneze dovada de primire, agentul lasă citaţia celui citat ori, în cazul refuzului de primire, o afişează pe usa locuinţei acestuia, încheind despre aceasta proces-verbal.

(2^1) În cazul în care scrisoarea recomandată prin care se citeaza un invinuit sau inculpat care locuieşte în străinătate nu poate fi înmânată datorită refuzului primirii ei sau din orice alt motiv, precum şi în cazul în care statul destinatarului nu permite citarea prin posta a cetăţenilor săi, citaţia se va afişa la sediul parchetului sau al instanţei, după caz.

(3) Când citarea se face potrivit art. 177 alin. 1 partea finala, alin. 5, 6 şi 7, unităţile acolo arătate sunt obligate a inmina de îndată citaţia persoanei citate sub luare de dovada, certificându-i semnatura sau aratind motivul pentru care nu s-a putut obţine semnatura acesteia. Dovada este predată agentului procedural, iar acesta o înaintează organului de urmărire penală sau instanţei de judecată care a emis citaţia.

(4) Citaţia destinată unei unităţi dintre cele la care se referă art. 145 din Codul penal sau altei persoane juridice se preda la registratura sau funcţionarului însărcinat cu primirea corespondentei. Dispoziţiile alin. 2 se aplică în mod corespunzător.

Alin. (2^1) al art. 178 a fost introdus de LEGEA nr. 281 din 24 iunie 2003 publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 468 din 1 iulie 2003.

Alin. (4) al art. 178 a fost modificat de LEGEA nr. 281 din 24 iunie 2003 publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 468 din 1 iulie 2003.

Inminarea citaţiei altor persoane

Articolul 179

(1) Dacă persoana citata nu se afla acasă, agentul inmineaza citaţia soţului, unei rude sau oricărei persoane care locuieşte cu ea, ori care în mod obişnuit îi primeşte corespondenta. Citaţia nu poate fi inminata unui minor sub 14 ani sau unei persoane lipsite de uzul ratiunii.

(2) Dacă persoana citata locuieşte într-un imobil cu mai multe apartamente sau într-un hotel, în lipsa persoanelor arătate în alin. 1, citaţia se preda administratorului, portarului ori celui care în mod obişnuit îl înlocuieşte.

(3) Persoana care primeşte citaţia semnează dovada de primire, iar agentul, certificind identitatea şi semnatura, încheie proces-verbal. Dacă aceasta nu voieşte sau nu poate semna dovada de primire, agentul afişează citaţia pe usa locuinţei, încheind proces-verbal.

(4) În lipsa persoanelor arătate în alin. 1 şi 2, agentul este obligat să se intereseze când poate găsi persoana citata pentru a-i inmina citaţia. Când nici pe aceasta cale nu se poate ajunge la inminare, agentul afişează citaţia pe usa locuinţei persoanei citate, încheind proces-verbal.

(5) În cazul când persoana citata locuieşte într-un imobil cu mai multe apartamente sau într-un hotel, dacă în citaţie nu s-a indicat apartamentul ori camera în care locuieşte, agentul este obligat să facă investigaţii pentru a afla aceasta. Dacă investigaţiile au rămas fără rezultat, agentul afişează citaţia pe usa principala a clădirii, încheind proces-verbal şi făcând menţiune despre împrejurările care au făcut imposibil inminarea citaţiei.

Cercetări în vederea inminarii citaţiei

Articolul 180

Dacă persoana citata şi-a schimbat adresa, agentul afişează citaţia pe usa locuinţei arătate în citaţie şi se informează pentru aflarea noii adrese, menţionînd în procesul-verbal datele obţinute.

Dovada de primire şi procesul-verbal de predare a citaţiei

Articolul 181

(1) Dovada de primire a citaţiei trebuie să cuprindă numărul dosarului, denumirea organului de urmărire penală sau a instanţei care a emis citaţia, numele, prenumele şi calitatea persoanei citate, precum şi data pentru care este citata. De asemenea, trebuie să cuprindă data inminarii citaţiei, numele, prenumele, calitatea şi semnatura celui ce inmineaza citaţia, certificarea de către acesta a identităţii şi semnăturii persoanei căreia i s-a inminat citaţia, precum şi arătarea calităţii acesteia.

(2) Ori de cîte ori cu prilejul predării sau afişării unei citaţii se încheie un proces-verbal, acesta va cuprinde în mod corespunzător şi menţiunile arătate în alineatul precedent.

Comunicarea altor acte procedurale

Articolul 182

Comunicarea celorlalte acte de procedura se face potrivit dispoziţiilor prevăzute în prezentul capitol.

Mandatul de aducere

Articolul 183

(1) O persoana poate fi adusă în faţa organului de urmărire penală sau a instanţei de judecată pe baza unui mandat de aducere, întocmit potrivit dispoziţiilor art. 176, dacă fiind anterior citata nu s-a prezentat, iar ascultarea ori prezenta ei este necesară.

(2) Invinuitul sau inculpatul poate fi adus cu mandat chiar înainte de a fi fost chemat prin citaţie, dacă organul de urmărire penală sau instanţa constata motivat ca în interesul rezolvarii cauzei se impune această măsură.

(3) Persoanele aduse cu mandat, potrivit alin. 1 şi 2, nu pot rămâne la dispoziţia organului judiciar decât timpul strict necesar pentru audierea lor, în afară de cazul când s-a dispus reţinerea ori arestarea preventivă a acestora.

(4) Persoana adusă cu mandat de aducere este ascultata de îndată de către organul judiciar.

Alin. (3) şi (4) ale art. 183 au fost modificate de LEGEA nr. 281 din 24 iunie 2003 publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 468 din 1 iulie 2003.

Executarea mandatului de aducere

Articolul 184

(1) Mandatul de aducere se executa prin organele poliţiei, jandarmeriei sau poliţiei comunitare.

(2) Dacă persoana arătată în mandatul de aducere nu poate fi adusă din motive de boala, cel însărcinat cu executarea mandatului constata aceasta printr-un proces-verbal, care se înaintează de îndată organului de urmărire penală ori instanţei de judecată.

(2^1) Dispoziţiile alin. 2 se aplică şi în cazul în care persoana arătată în mandat, cu excepţia învinuitului sau inculpatului, nu poate fi adusă din orice alta cauza.

(3) Dacă cel însărcinat cu executarea mandatului de aducere nu găseşte persoana prevăzută în mandat la adresa indicată, face cercetări şi dacă acestea au rămas fără rezultat, încheie un proces-verbal care va cuprinde menţiuni despre cercetările făcute.

(3^1) Dacă invinuitul sau inculpatul refuza să se supună mandatului sau incearca sa fuga, va fi constrâns la aceasta.

(4) Executarea mandatelor de aducere privind pe militari se face prin comandantul unităţii militare sau prin comandantul garnizoanei.

Alin. (2) al art. 184 a fost modificat de LEGEA nr. 281 din 24 iunie 2003 publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 468 din 1 iulie 2003.

Alin. (2^1) al art. 184 a fost introdus de LEGEA nr. 281 din 24 iunie 2003 publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 468 din 1 iulie 2003.

Alin. (3^1) ale art. 184 a fost introdus de LEGEA nr. 281 din 24 iunie 2003 publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 468 din 1 iulie 2003.

Alin. (1) al art. 184 a fost modificat de pct. 105 al art. I din LEGEA nr. 356 din 21 iulie 2006, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 677 din 7 august 2006.

Capitolul III
TERMENELE

Consecinţele nerespectării termenului

Articolul 185

(1) Când pentru exercitarea unui drept procesual legea prevede un anumit termen, nerespectarea acestuia atrage decăderea din exerciţiul dreptului şi nulitatea actului făcut peste termen.

(2) Când o măsura procesuala nu poate fi luată decît pe un anumit termen, expirarea acestuia atrage de drept încetarea efectului măsurii.

(3) Pentru celelalte termene procedurale se aplică, în caz de nerespectare, dispoziţiile privitoare la nulităţi.

Calculul termenelor procedurale

Articolul 186

(1) La calcularea termenelor procedurale se porneşte de la ora, ziua, luna sau anul menţionat în actul care a provocat curgerea termenului, afară de cazul când legea dispune altfel.

(2) La calcularea termenelor pe ore sau pe zile nu se socoteşte ora sau ziua de la care începe să curgă termenul, nici ora sau ziua în care acesta se împlineşte.

(3) Termenele socotite pe luni sau pe ani expira, după caz, la sfârşitul zilei corespunzătoare a ultimei luni ori la sfârşitul zilei şi lunii corespunzătoare din ultimul an. Dacă aceasta zi cade într-o luna ce nu are zi corespunzătoare, termenul expira în ultima zi a acelei luni.

(4) Când ultima zi a unui termen cade într-o zi nelucrătoare, termenul expira la sfârşitul primei zile lucrătoare care urmează.

Acte considerate ca făcute în termen

Articolul 187

(1) Actul depus înăuntrul termenului prevăzut de lege la administraţia locului de deţinere ori la unitatea militară sau la oficiul poştal prin scrisoare recomandată este considerat ca făcut în termen. Înregistrarea sau atestarea facuta de către administraţia locului de deţinere pe actul depus, recipisa oficiului poştal, precum şi înregistrarea ori arestarea facuta de unitatea militară pe actul depus, servesc ca dovada a datei depunerii actului.

(2) Cu excepţia căilor de atac, actul efectuat de procuror este considerat ca făcut în termen, dacă data la care a fost trecut în registrul de ieşire al parchetului este înăuntrul termenului cerut de lege pentru efectuarea actului.

Calcularea termenelor în cazul măsurilor preventive

Articolul 188

În calcularea termenelor privind măsurile preventive, ora sau ziua de la care începe şi cea la care se sfârşeşte termenul intră în durata acestuia.

Art. 188 a fost modificat de LEGEA nr. 281 din 24 iunie 2003 publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 468 din 1 iulie 2003.

Capitolul IV
CHELTUIELILE JUDICIARE

Acoperirea cheltuielilor judiciare

Articolul 189

(1) Cheltuielile necesare pentru efectuarea actelor de procedura, administrarea probelor, conservarea mijloacelor materiale de proba, retribuirea aparatorilor, precum şi orice alte cheltuieli ocazionate de desfăşurarea procesului penal se acoperă din sumele avansate de stat sau plătite de părţi.

(2) Cheltuielile judiciare prevăzute în alin. 1, avansate de stat, sunt cuprinse distinct, după caz, în bugetul de venituri şi cheltuieli al Ministerului Justiţiei, Ministerului Public şi Ministerului Administraţiei şi Internelor.

Alin. (2) al art. 189 a fost introdus de LEGEA nr. 281 din 24 iunie 2003 publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 468 din 1 iulie 2003.

Alin. (2) al art. 189 a fost modificat de pct. 106 al art. I din LEGEA nr. 356 din 21 iulie 2006, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 677 din 7 august 2006.

Sumele cuvenite martorului, expertului şi interpretului

Articolul 190

(1) Martorul, expertul şi interpretul chemaţi de organul de urmărire penală ori de instanţa de judecată au dreptul la restituirea cheltuielilor de transport, întreţinere, locuinta şi altor cheltuieli necesare, prilejuite de chemarea lor.

(2) Martorul, expertul şi interpretul care sunt salariaţi au dreptul şi la venitul de la locul de muncă, pe durata lipsei de la serviciu, pricinuită de chemarea la organul de urmărire penală sau la instanţa de judecată.

(3) Martorul care nu este salariat, dar are venit din munca, este îndreptăţit sa primească şi o compensare.

(4) Expertul şi interpretul au dreptul şi la o retributie pentru îndeplinirea însărcinării date, în cazurile şi condiţiile prevăzute prin dispoziţii legale.

(5) Sumele acordate potrivit alin. 1, 3 şi 4 se plătesc pe baza dispoziţiilor luate de organul care a dispus chemarea şi în faţa căruia s-a prezentat martorul, expertul sau interpretul, din fondul cheltuielilor judiciare special alocat. Aceste sume se plătesc martorului imediat după înfăţişare, iar expertului şi interpretului, după ce şi-au îndeplinit însărcinările.

(6) Suma care reprezintă venitul arătat în alin. 2 se plăteşte de cel la care lucrează martorul, expertul sau interpretul.

Alin. (2), (3) şi (6) ale art. 190 au fost modificate de LEGEA nr. 281 din 24 iunie 2003 publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 468 din 1 iulie 2003.

Plata cheltuielilor avansate de stat în caz de condamnare

Articolul 191

(1) În caz de condamnare, inculpatul este obligat la plata cheltuielilor judiciare avansate de stat, cu excepţia cheltuielilor privind interpreţii desemnaţi de organele judiciare, potrivit legii, precum şi în cazul în care s-a dispus acordarea de asistenţa gratuita, care rămân în sarcina statului.

(2) Când sunt mai mulţi inculpaţi condamnaţi, instanţa hotărăşte partea din cheltuielile judiciare datorate de fiecare. La stabilirea acestei părţi se tine seama, pentru fiecare dintre inculpaţi, de măsura în care a provocat cheltuielile judiciare.

(3) Partea responsabilă civilmente, în măsura în care este obligată solidar cu inculpatul la repararea pagubei, este obligată în mod solidar cu acesta şi la plata cheltuielilor judiciare avansate de stat.

Alin. (1) al art. 191 a fost modificat de LEGEA nr. 281 din 24 iunie 2003 publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 468 din
1 iulie 2003.

Plata cheltuielilor avansate de stat în celelalte cazuri

Articolul 192

(1) În caz de achitare sau de încetare a procesului penal în faţa instanţei de judecată, cheltuielile judiciare avansate de stat sunt suportate după cum urmează:

1. În caz de achitare, de către:

a) partea vătămată, în măsura în care cheltuielile au fost determinate de aceasta;

b) partea civilă căreia i s-a respins în totul pretenţiile civile, în măsura în care cheltuielile au fost determinate de aceasta parte;

c) inculpat, în cazul când, deşi achitat, a fost totuşi obligat la repararea pagubei.

d) inculpat, în cazul când a fost achitat în temeiul art. 10 alin. 1 lit. b^1).

2. În caz de încetare a procesului penal, de către:

a) inculpat, dacă s-a dispus înlocuirea răspunderii penale sau exista o cauza de nepedepsire;

b) ambele părţi, în caz de împăcare;

c) partea vătămată, în caz de retragere a plângerii sau în cazul în care plângerea a fost tardiv introdusă.

3. În caz de amnistie, prescripţie sau retragere a plângerii, precum şi în cazul existenţei unei cauze de nepedepsire, dacă inculpatul cere continuarea procesului penal, cheltuielile judiciare sunt suportate de către:

a) partea vătămată, atunci când în cauza se face aplicatia art. 13 alin. 2;

b) inculpat, atunci când în cauza se face aplicatia art. 13 alin. 3.

(2) În cazul declarării apelului ori recursului sau al introducerii oricărei alte cereri, cheltuielile judiciare sunt suportate de către persoana căreia i s-a respins ori care şi-a retras apelul, recursul sau cererea.

(3) În toate celelalte cazuri, cheltuielile judiciare avansate de stat rămân în sarcina acestuia.

(4) În cazul când mai multe părţi sunt obligate la suportarea cheltuielilor judiciare, instanţa hotărăşte partea din cheltuielile judiciare datorate de fiecare.

(5) Dispoziţiile prevăzute în alin. 1 pct. 1 lit. a) şi d), precum şi la pct. 2 şi 3, se aplică în mod corespunzător şi în caz de clasare, de scoatere de sub urmărire sau de încetare a urmăririi penale.

(6) Cheltuielile pentru plata interpreţilor desemnaţi de organele judiciare, potrivit legii, pentru asistarea părţilor rămân, în toate cazurile, în sarcina statului.

Lit. a) a pct. 2 al alin. 1 al art. 192 a fost modificată de LEGEA nr. 281 din 24 iunie 2003 publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 468 din 1 iulie 2003.
Partea introductivă a pct. 3 al alin. (1) al art. 192 a fost modificată de LEGEA nr. 281 din 24 iunie 2003 publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 468 din 1 iulie 2003.
Alin. (6) al art. 192 a fost introdus de LEGEA nr. 281 din 24 iunie 2003 publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 468 din 1 iulie 2003.
Lit. d) a pct. 1 al alin. (1) al art. 192 a fost introdusă de pct. 107 al art. I din LEGEA nr. 356 din 21 iulie 2006, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 677 din 7 august 2006.
Lit. c) a pct. 2 al alin. (1) al art. 192 a fost modificată de pct. 108 al art. I din LEGEA nr. 356 din 21 iulie 2006, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 677 din 7 august 2006.
Alin. (5) al art. 192 a fost modificat de pct. 109 al art. I din LEGEA nr. 356 din 21 iulie 2006, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 677 din 7 august 2006.

Plata cheltuielilor judiciare făcute de părţi

Articolul 193

(1) Inculpatul este obligat sa plătească părţii vătămate în caz de condamnare, precum şi părţii civile căreia i s-a admis acţiunea civilă, cheltuielile judiciare făcute de acestea.
(2) Când acţiunea civilă este admisă numai în parte, instanţa poate obliga pe inculpat la plata totală sau parţială a cheltuielilor judiciare.
(3) În caz de renunţare la acţiunea civilă, instanţa se pronunţa asupra cheltuielilor la cererea părţilor.
(4) În situaţiile prevăzute în alin. 1 şi 2, când sunt mai mulţi condamnaţi, ori dacă exista şi parte responsabilă civilmente, se aplică în mod corespunzător dispoziţiile art. 191 alin. 2 şi 3.
(5) În caz de achitare, partea vătămată este obligată sa plătească inculpatului şi părţii responsabile civilmente cheltuielile judiciare făcute de aceştia, în măsura în care au fost provocate de partea vătămată.
(6) În celelalte cazuri privind restituirea cheltuielilor judiciare făcute de părţi în cursul procesului penal, instanţa stabileşte obligaţia de restituire potrivit legii civile.

Capitolul V
MODIFICAREA ACTELOR PROCEDURALE, ÎNDREPTAREA ERORILOR MATERIALE ŞI ÎNLĂTURAREA UNOR OMISIUNI VADITE

Modificări în acte procedurale

Articolul 194

(1) Orice adaugare, corectura ori suprimare facuta în cuprinsul unui act procedural este ţinuta în seama, numai dacă aceste modificări sunt confirmate în scris, în cuprinsul sau la sfârşitul actului, de către cei care l-au semnat.
(2) Modificările neconfirmate, dar care nu schimba înţelesul frazei, rămân valabile.
(3) Locurile nescrise în cuprinsul unei declaraţii trebuie barate, astfel încât sa nu se poate face adaugari.

Îndreptarea erorilor materiale

Articolul 195

(1) Erorile materiale evidente din cuprinsul unui act procedural se îndreaptă de însuşi organul de urmărire penală sau de instanţa de judecată care a întocmit actul, la cererea celui interesat ori din oficiu.
(2) În vederea îndreptării erorii, părţile pot fi chemate spre a da lămuriri.
(3) Despre îndreptarea efectuată, organul de urmărire penală sau instanţa de judecată, după caz, întocmeşte un proces-verbal sau o încheiere, facindu-se menţiune şi la sfârşitul actului corectat.

Înlăturarea unor omisiuni vadite

Articolul 196

Dispoziţiile art. 195 se aplică şi în cazul când organul de urmărire penală sau instanţa, ca urmare a unei omisiuni vadite, nu s-a pronunţat asupra sumelor pretinse de martori, experţi, interpreţi, apărători, potrivit art. 189 sau 190, precum şi cu privire la restituirea lucrurilor sau la ridicarea măsurilor asiguratorii.

Capitolul VI
NULITĂŢILE

Încălcările care atrag nulitatea

Articolul 197

(1) Încălcările dispoziţiilor legale care reglementează desfăşurarea procesului penal atrag nulitatea actului, numai atunci când s-a adus o vătămare care nu poate fi înlăturată decît prin anularea acelui act.

(2) Dispoziţiile relative la competenţa după materie sau după calitatea persoanei, la sesizarea instanţei, la compunerea acesteia şi la publicitatea şedinţei de judecată sunt prevăzute sub sancţiunea nulităţii. De asemenea, sunt prevăzute sub sancţiunea nulităţii şi dispoziţiile relative la participarea procurorului, prezenta învinuitului sau a inculpatului şi asistarea acestora de către apărător, când sunt obligatorii, potrivit legii, precum şi la efectuarea referatului de evaluare în cauzele cu infractori minori.

(3) Nulitatea prevăzută în alin. 2 nu poate fi înlăturată în nici un mod. Ea poate fi invocată în orice stare a procesului şi se ia în considerare chiar din oficiu.

(4) Încălcarea oricărei alte dispoziţii legale decît cele prevăzute în alin. 2 atrage nulitatea actului în condiţiile alin. 1, numai dacă a fost invocată în cursul efectuării actului când partea este prezenta sau la primul termen de judecată cu procedura completa când partea a lipsit la efectuarea actului. Instanţa ia în considerare din oficiu încălcările, în orice stare a procesului, dacă anularea actului este necesară pentru aflarea adevărului şi justa soluţionare a cauzei.

(5) În situaţiile prevăzute în alin. 1 şi 4, în cazul în care refacerea actului anulabil se poate face în faţa instanţei care a constatat, prin încheiere, încălcarea dispoziţiilor legale, aceasta acorda un termen scurt pentru refacerea imediata a actului.

Alin. (2) al art. 197 a fost modificat de pct. 110 al art. I din LEGEA nr. 356 din 21 iulie 2006, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 677 din 7 august 2006.

Alin. (5) al art. 197 a fost introdus de pct. 111 al art. I din LEGEA nr. 356 din 21 iulie 2006, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 677 din 7 august 2006.

Capitolul VII
AMENDA JUDICIARĂ

Abateri judiciare

Articolul 198

(1) Următoarele abateri săvârşite în cursul procesului penal se sancţionează cu amendă judiciară de la 100 lei la 1.000 lei:

a) neîndeplinirea sau îndeplinirea gresita ori cu întârziere a lucrărilor de citare sau de comunicare a actelor procedurale, de transmitere a dosarelor, precum şi a oricăror alte lucrări, dacă prin acestea s-au provocat întârzieri în desfăşurarea procesului penal;

b) neîndeplinirea ori îndeplinirea gresita a îndatoririlor de inmanare ori de comunicare a citaţiilor sau a celorlalte acte procedurale, precum şi neexecutarea mandatelor de aducere.

(2) Lipsa nejustificată a martorului se sancţionează cu amendă judiciară de la 250 lei la 5.000 lei.

(3) Lipsa nejustificată a aparatorului ales sau desemnat din oficiu fără a asigura substituirea, în condiţiile legii, ori înlocuirea sau refuzul acestuia de a asigura apărarea se sancţionează cu amendă judiciară de la 500 lei la 5.000 lei.

(4) Următoarele abateri săvârşite în cursul procesului penal se sancţionează cu amendă judiciară de la 500 lei la 5.000 lei:

a) împiedicarea în orice mod a exercitării, în legătură cu procesul, a atribuţiilor ce revin organelor judiciare, personalului auxiliar de specialitate al instanţelor judecătoreşti şi al parchetelor, experţilor desemnaţi de organul judiciar în condiţiile legii, agenţilor procedurali, precum şi altor salariaţi ai instanţelor şi parchetelor;

b) lipsa nejustificată a expertului sau interpretului legal citat;

c) tergiversarea de către expert sau interpret a îndeplinirii însărcinărilor primite;

d) neîndeplinirea de către orice persoană a obligaţiei de prezentare, la cererea organului de urmărire penală sau a instanţei de judecată, a obiectelor ori înscrisurilor cerute de acestea, precum şi neîndeplinirea aceleiaşi obligaţii de către reprezentantul legal al persoanei juridice sau de cel însărcinat cu aducerea la îndeplinire a acestei obligaţii;

e) nerespectarea obligaţiei de păstrare, prevăzută în art. 109 alin. 5;

f) neluarea de către reprezentantul legal al persoanei juridice în cadrul căreia urmează a se efectua o expertiza a măsurilor necesare pentru efectuarea acesteia sau pentru efectuarea la timp a expertizei, precum şi împiedicarea de către orice persoană a efectuării expertizei în condiţiile legii;

g) nerespectarea de către părţi, apărătorii acestora, martori, experţi, interpreţi sau orice alte persoane a măsurilor luate de către preşedintele completului de judecată potrivit art. 298;

h) manifestările ireverentioase ale părţilor, aparatorilor acestora, martorilor, experţilor, interpreţilor sau ale oricăror alte persoane, faţă de judecător sau procuror;

i) nerespectarea de către invinuit sau inculpat a obligaţiei de a incunostinta în scris, în termen de 3 zile, organele judiciare despre orice schimbare a locuinţei pe parcursul procesului penal;

j) neîndeplinirea de către organul de cercetare penală a dispoziţiilor scrise ale procurorului, în termenul stabilit de acesta.

(5) Amenzile judiciare aplicate constituie venituri la bugetul de stat, cuprinzandu-se distinct în bugetul Ministerului Public sau Ministerului Justiţiei, după caz, potrivit legii.

(6) Aplicarea amenzii judiciare nu inlatura răspunderea penală, în cazul în care fapta constituie infracţiune.

Art. 198 a fost modificat de LEGEA nr. 281 din 24 iunie 2003 publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 468 din 1 iulie 2003.

Art. 198 este reprodus astfel cum a fost modificat de pct. 112 al art. I din LEGEA nr. 356 din 21 iulie 2006, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 677 din 7 august 2006.

Procedura privitoare la amenda judiciară

Articolul 199

(1) Amenda se aplică de organul de urmărire penală, prin ordonanţa, iar de instanţa de judecată, prin încheiere.

(2) Persoana amendata poate cere scutirea de amenda ori reducerea amenzii. Cererea de scutire sau de reducere se poate face în termen de 10 zile de la comunicarea ordonanţei ori a încheierii de amendare.

(3) Dacă persoana amendata justifica de ce nu a putut îndeplini obligaţia sa, organul de urmărire penală sau instanţa de judecată, apreciind, dispune scutirea sau reducerea amenzii.

Partea SPECIALĂ

Titlul I
URMĂRIREA PENALĂ

Capitolul I
DISPOZIŢII GENERALE

Obiectul urmăririi penale

Articolul 200

Urmărirea penală are ca obiect stringerea probelor necesare cu privire la existenta infracţiunilor, la identificarea faptuitorilor şi la stabilirea răspunderii acestora, pentru a se constata dacă este sau nu cazul să se dispună trimiterea în judecata.

Organele de urmărire penală

Articolul 201

(1) Urmărirea penală se efectuează de către procurori şi de către organele de cercetare penală.

(2) Organele de cercetare penală sunt:

a) organele de cercetare ale poliţiei judiciare;

b) organele de cercetare specială.

(3) Ca organe de cercetare ale poliţiei judiciare funcţionează lucrători specializaţi din Ministerul Administraţiei şi Internelor, desemnaţi nominal de ministrul administraţiei şi internelor, cu avizul conform al procurorului general al Parchetului de pe lângă Înaltă Curte de Casaţie şi Justiţie, şi îşi desfăşoară activitatea sub autoritatea procurorului general al Parchetului de pe lângă Înaltă Curte de Casaţie şi Justiţie. Retragerea avizului conform al procurorului general al Parchetului de pe lângă Înaltă Curte de Casaţie şi Justiţie conduce la încetarea calităţii de lucrator în cadrul poliţiei judiciare. Când legea specială prevede o procedură diferita de desemnare şi funcţionare a organelor de poliţie judiciară, se aplică dispoziţiile legii speciale.

Lit. a) a alin. (2) şi alin. (3) ale art. 201 au fost modificate de LEGEA nr. 281 din 24 iunie 2003 publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 468 din 1 iulie 2003.

Alin. (3) al art. 201 a fost modificat de pct. 113 al art. I din LEGEA nr. 356 din 21 iulie 2006, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 677 din 7 august 2006.

Alin. (3) al art. 201 a fost modificat de pct. 12 al art. I din ORDONANŢA DE URGENŢĂ nr. 60 din 6 septembrie 2006, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 764 din 7 septembrie 2006.

Rolul activ al organului de urmărire penală

Articolul 202

(1) Organul de urmărire penală este obligat sa stringa probele necesare pentru aflarea adevărului şi pentru lămurirea cauzei sub toate aspectele, în vederea justei solutionari a acesteia. Organul de urmărire aduna probele atât în favoarea, cît şi în defavoarea învinuitului sau inculpatului.

(2) Îndatoririle prevăzute în alineatul precedent se îndeplinesc chiar dacă invinuitul sau inculpatul recunoaşte fapta.

(3) Organul de urmărire penală este obligat sa explice învinuitului sau inculpatului, precum şi celorlalte părţi drepturile lor procesuale.

(4) Organul de urmărire penală este de asemenea obligat sa stringa date cu privire la împrejurările care au determinat, înlesnit sau favorizat săvârşirea infracţiunii, precum şi orice alte date de natura sa servească la soluţionarea cauzei.

Ordonanţele organului de urmărire penală

Articolul 203

(1) În desfăşurarea urmarii penale, organul de urmărire dispune asupra actelor sau măsurilor procesuale prin ordonanţa, acolo unde legea prevede aceasta, iar în celelalte cazuri prin rezoluţie motivată.

(2) Ordonanţa trebuie să fie motivată şi sa cuprindă totdeauna data şi locul întocmirii, numele, prenumele şi calitatea celui care o întocmeşte, cauza la care se referă, obiectul actului sau măsurii procesuale, temeiul legal al acesteia şi semnatura celui care a întocmit-o. Ordonanţa va cuprinde de asemenea menţiunile speciale prevăzute de lege pentru anumite acte sau măsuri.

(3) Când organul de cercetare penală considera ca este cazul să fie luate anumite măsuri, face propuneri motivate.

Adresele şi actele de procedura emise de organul de urmărire penală

Articolul 203^1

Abrogat.

Art. 203^1 a fost introdus de pct. 114 al art. I din LEGEA nr. 356 din 21 iulie 2006, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 677 din 7 august 2006.

Art. 203^1 a fost abrogat de pct. 13 al art. I din ORDONANŢA DE URGENŢĂ nr. 60 din 6 septembrie 2006, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 764 din 7 septembrie 2006.

Efectuarea unor acte de urmărire în incinta unor unităţi

Articolul 204

(1) Orice act de urmărire penală în incinta unei unităţi din cele la care se referă art. 145 din Codul penal se poate efectua numai cu consimţământul conducerii acelei unităţi sau cu autorizaţia procurorului.

(2) În caz de infracţiuni flagrante, consimţământul sau autorizaţia nu este necesară.

Păstrarea unor acte de urmărire penală

Articolul 205

(1) Când legea prevede că un act sau o măsura procesuala trebuie să fie încuviinţată, autorizata sau confirmată de procuror, un exemplar al ordonanţei sau al actului procesual rămâne la procuror.

(2) În cazurile în care procurorul înaintează dosarul cauzei instanţei în vederea soluţionării propunerilor ori cererilor formulate în cursul urmăririi penale, acesta sau organul de cercetare penală păstrează copii de pe toate actele dosarului, în vederea continuării urmăririi penale.

(3) În cazurile în care, în cursul urmăririi penale, dosarul cauzei este solicitat în acelaşi timp de instanţe diferite, procurorul înaintează originalul dosarului instanţei mai întâi sesizate, iar celorlalte instanţe copii de pe actele dosarului, semnate de procuror şi purtând ştampila parchetului.

Alin. (2) şi (3) ale art. 205 au fost introduse de pct. 115 al art. I din LEGEA nr. 356 din 21 iulie 2006, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 677 din 7 august 2006.

Capitolul II
COMPETENTA ORGANELOR DE URMĂRIRE PENALĂ

Articolul 206

Abrogat.

Competenţa organelor de cercetare ale poliţiei judiciare

Articolul 207

Cercetarea penală se efectuează de organele de cercetare ale poliţiei judiciare, pentru orice infracţiune care nu este data, în mod obligatoriu, în competenţa altor organe de cercetare penală.

Art. 207 a fost modificat de LEGEA nr. 281 din 24 iunie 2003 publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 468 din 1 iulie 2003.

Competenţa organelor de cercetare penală speciale

Articolul 208

(1) Cercetarea penală se efectuează şi de următoarele organe speciale:

a) ofiţerii anume desemnaţi de către comandantii unităţilor militare corp aparte şi similare, pentru militarii în subordine. Cercetarea poate fi efectuată şi personal de către comandant;

b) ofiţerii anume desemnaţi de către şefii comenduirilor de garnizoana, pentru infracţiunile săvârşite de militari în afară unităţilor militare. Cercetarea poate fi efectuată şi personal de şefii comenduirilor de garnizoana;

c) ofiţerii anume desemnaţi de către comandantii centrelor militare, pentru infracţiunile de competenţa instanţelor militare, săvârşite de persoanele civile în legătură cu obligaţiile lor militare. Cercetarea poate fi efectuată şi personal de către comandantii centrelor militare.

La cererea comandantului centrului militar, organul de poliţie efectuează unele acte de cercetare, după care înaintează lucrările comandantului centrului militar;

d) ofiţerii poliţiei de frontieră, anume desemnaţi pentru infracţiunile de frontieră;

e) capitanii porturilor, pentru infracţiunile contra siguranţei navigaţiei pe apa şi contra disciplinei şi ordinii la bord, precum şi pentru infracţiunile de serviciu sau în legătură cu serviciul, prevăzute în Codul penal, săvârşite de personalul navigant al marinei civile, dacă fapta a pus sau ar fi putut pune în pericol siguranţa navei sau a navigaţiei.

(2) În cazurile prevăzute la lit. a), b) şi c), cercetarea penală se efectuează în mod obligatoriu de organele speciale acolo prevăzute.

Lit. a) şi d) ale alin. (1) al art. 208 au fost modificate de LEGEA nr. 281 din 24 iunie 2003 publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 468 din 1 iulie 2003.

Competenţa procurorului în faza urmăririi

Articolul 209

(1) Procurorul supraveghează urmărirea penală; în exercitarea acestei atribuţii procurorii conduc şi controlează nemijlocit activitatea de cercetare penală a poliţiei judiciare şi a altor organe de cercetare speciale.

(2) Procurorul poate să efectueze orice acte de urmărire penală în cauzele pe care le supraveghează.

(3) Urmărirea penală se efectuează, în mod obligatoriu, de către procuror, în cazul infracţiunilor prevăzute în art. 155-173, art. 174-177, art. 179, art. 189 alin. 3-6, art. 190, art. 191, art. 211 alin. 3, art. 212, art. 236, art. 239, art. 239^1, art. 250, art. 252, art. 253^1-255, art. 257, art. 265-268, art. 273-276, art. 279^1, art. 280, art. 280^1, art. 302^2, art. 317, art. 323 şi art. 356-361 din Codul penal, în cazurile arătate în art. 27 pct. 1 lit. b)-e), art. 28^1 pct. 1 lit. b) şi pct. 5, art. 28^2 pct. 1 lit. b) şi art. 29 pct. 1 din prezentul cod, în cazul infracţiunilor împotriva protecţiei muncii, precum şi în cazul altor infracţiuni date prin lege în competenţa sa.

(4) Este competent să efectueze urmărirea penală, în cazurile prevăzute în alineatul precedent, şi sa exercite supravegherea asupra activităţii de cercetare penală procurorul de la parchetul corespunzător instanţei care, potrivit legii, judeca în prima instanţa cauza.

(4^1) Procurorii din cadrul parchetelor ierarhic superioare pot prelua, în vederea efectuării urmăririi penale, cauze de competenţa parchetelor ierarhic inferioare, prin dispoziţia conducătorului parchetului ierarhic superior, când:

a) imparţialitatea procurorilor ar putea fi ştirbită datorită împrejurărilor cauzei, duşmăniilor locale sau calităţii părţilor;

b) una dintre părţi are o ruda sau un afin până la gradul patru inclusiv printre procurorii ori grefierii parchetului sau judecătorii, asistenţii judiciari ori grefierii instanţei;

c) exista pericolul de tulburare a ordinii publice;

d) urmărirea penală este împiedicată sau îngreunată datorită complexităţii cauzei ori altor împrejurări obiective, cu acordul procurorului care efectuează sau supraveghează urmărirea penală.

(4^2) În cauzele preluate în condiţiile prevăzute la alin. 4^1, procurorii din cadrul parchetelor ierarhic superioare pot infirma actele şi măsurile procurorilor din parchetele ierarhic inferioare, dacă sunt contrare legii, şi pot îndeplini oricare dintre atribuţiile acestora.

(5) Abrogat.

(6) Abrogat.

Alin. (3) al art. 209 a fost modificat de LEGEA nr. 169 din 10 aprilie 2002 publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 261 din 18 aprilie 2002.

Alin. (3) al art. 209 a fost modificat de ORDONANŢA DE URGENŢĂ nr. 58 din 23 mai 2002 publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 351 din 27 mai 2002.*)
*) Art. II din ORDONANŢA DE URGENŢĂ nr. 58 din 23 mai 2002, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 351 din 27 mai 2002 care modifica alin. 3 al art. 209 din Codul de procedură penală a fost abrogat de LEGEA nr. 160 din 30 mai 2005, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 470 din 2 iunie 2005.
Alin. (1) şi (3) ale art. 209 au fost modificate de LEGEA nr. 281 din 24 iunie 2003 publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 468 din 1 iulie 2003.
Alin. (5) al art. 209 a fost modificat de LEGEA nr. 281 din 24 iunie 2003 publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 468 din 1 iulie 2003.
Alin. (6) al art. 209 a fost introdus de articolul unic din ORDONANŢA DE URGENŢĂ nr. 72 din 30 septembrie 2004, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 909 din 6 octombrie 2004.
Alin. (3) al art. 209 a fost modificat de pct. 116 al art. I din LEGEA nr. 356 din 21 iulie 2006, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 677 din 7 august 2006.
Alin. (5) şi (6) ale art. 209 au fost abrogate de pct. 117 al art. I din LEGEA nr. 356 din 21 iulie 2006, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 677 din 7 august 2006.
Alin. (3) al art. 209 a fost modificat de pct. 14 al art. I din ORDONANŢA DE URGENŢĂ nr. 60 din 6 septembrie 2006, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 764 din 7 septembrie 2006.
Alin. (4^1) şi (4^2) ale art. 209 au fost introduse de pct. 15 al art. I din ORDONANŢA DE URGENŢĂ nr. 60 din 6 septembrie 2006, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 764 din 7 septembrie 2006.
Verificarea competentei

Articolul 210

(1) Organul de urmărire penală sesizat potrivit art. 221 este dator să-şi verifice competenţa.

(2) Dacă organul de cercetare penală constata că nu este competent a efectua cercetarea, trimite de îndată cauza procurorului care exercită supravegherea, în vederea sesizării organului competent.

Extinderea competentei teritoriale

Articolul 211

(1) Când anumite acte de cercetare penală trebuie să fie efectuate în afară circumscripţiei în care se face cercetarea, organul de cercetare penală poate să le efectueze el însuşi sau sa dispună efectuarea lor prin comisie rogatorie ori delegare.

(2) În cazul în care organul de cercetare penală înţelege sa procedeze el însuşi la efectuarea actelor, înştiinţează în prealabil despre aceasta organul corespunzător din raza teritorială în care va efectua aceste acte.

(3) În cuprinsul aceleiaşi localităţi, organul de cercetare penală efectuează toate actele de cercetare, chiar dacă unele dintre acestea trebuie îndeplinite în afară razei sale teritoriale, cu respectarea dispoziţiei din alineatul precedent.

Articolul 212

Abrogat.

Cazuri urgente

Articolul 213

Organul de cercetare penală este obligat să efectueze actele de cercetare ce nu suferă amînare, chiar dacă acestea privesc o cauza care nu este de competenţa lui. Lucrările efectuate în astfel de cazuri se trimit, de îndată, prin procurorul care exercită supravegherea activităţii organului ce le-a efectuat, procurorului competent.

Actele încheiate de unele organe de constatare

Articolul 214

(1) Sunt obligate sa procedeze la luarea de declaraţii de la făptuitor şi de la martorii care au fost de faţa la săvârşirea unei infracţiuni şi sa întocmească proces-verbal despre împrejurările concrete ale săvârşirii acesteia:

a) organele inspecţiilor de stat, alte organe de stat, precum şi ale unităţilor la care se referă art. 145 din Codul penal, pentru infracţiunile care constituie încălcări ale dispoziţiilor şi obligaţiilor a căror respectare o controlează potrivit legii;

b) organele de control şi cele de conducere ale administraţiei publice, ale altor unităţi la care se referă art. 145 din Codul penal, pentru infracţiunile săvârşite în legătură cu serviciul de cei aflaţi în subordine ori sub controlul lor.

c) ofiţerii şi subofiterii din cadrul Jandarmeriei Române pentru infracţiunile constatate pe timpul executării misiunilor specifice.

(2) Organele arătate mai sus au dreptul sa retina corpurile delicte, sa procedeze la evaluarea pagubelor, precum şi să efectueze orice alte acte, când legea prevede aceasta.

(3) Actele încheiate se înaintează procurorului în cel mult 3 zile de la descoperirea faptei ce constituie infracţiune, afară de cazul când legea dispune altfel.

(4) În caz de infracţiuni flagrante, aceleaşi organe au obligaţia sa înainteze de îndată procurorului pe făptuitor, împreună cu lucrările efectuate şi cu mijloacele materiale de proba.

(5) Procesele-verbale încheiate de aceste organe constituie mijloace de proba.

Lit. c) a alin. (1) a fost introdusă de LEGEA nr. 281 din 24 iunie 2003 publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 468 din 1 iulie 2003.

Actele încheiate de comandantii de nave şi aeronave, precum şi de agenţii de poliţie de frontieră

Articolul 215

(1) Obligaţiile şi drepturile prevăzute în art. 214 alin. 1 şi 2 le au şi următoarele organe:

a) comandantii de nave şi aeronave pentru infracţiunile săvârşite pe acestea, pe timpul cît navele şi aeronavele pe care le comanda se afla în afară porturilor sau aeroporturilor;

b) agenţii de poliţie de frontieră, pentru infracţiunile de frontieră.

(2) Organele de mai sus pot efectua perchezitii corporale asupra făptuitorului şi pot verifica lucrurile pe care acesta le are cu sine.

(3) De asemenea, organele de mai sus pot prinde pe făptuitor, în care caz îl predau de îndată procurorului sau organului de cercetare penală, împreună cu lucrările efectuate şi cu mijloacele materiale de proba.

(4) În celelalte cazuri, lucrările efectuate se înaintează organului de cercetare penală competent, în cel mult 5 zile de la prima constatare efectuată, împreună cu mijloacele materiale de proba.

(5) Când infracţiunea a fost săvârşită pe o nava sau aeronava, termenele de mai sus curg de la ancorarea navei ori aterizarea aeronavei pe teritoriul român.

(6) Procesele-verbale încheiate de aceste organe constituie mijloace de proba.

Denumirea marginala şi lit. b) a alin. 1 ale art. 215 au fost modificate de LEGEA nr. 281 din 24 iunie 2003 publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 468 din 1 iulie 2003.

Capitolul III
SUPRAVEGHEREA EXERCITATĂ DE PROCUROR ÎN ACTIVITATEA DE URMĂRIRE PENALĂ

Obiectul supravegherii

Articolul 216

(1) Procurorul, în exercitarea supravegherii respectării legii în activitatea de urmărire penală, veghează ca orice infracţiune să fie descoperită, orice infractor să fie tras la răspundere penală şi ca nici o persoană sa nu fie urmărită penal fără sa existe indicii temeinice ca a savirsit o faptă prevăzută de legea penală.

(2) De asemenea, procurorul veghează ca nici o persoană sa nu fie reţinută sau arestata, decît în cazurile şi în condiţiile prevăzute de lege.

(3) În exercitarea activităţii de supraveghere, procurorul ia măsurile necesare sau da dispoziţii organelor de cercetare penală ca sa ia asemenea măsuri.

(4) Procurorul ia măsuri şi da dispoziţii în scris şi motivat.

Trecerea cauzei de la un organ la altul

Articolul 217

(1) Procurorul poate să dispună, după necesitate, ca într-o cauza în care cercetarea penală trebuie efectuată de un anumit organ de cercetare, să fie efectuată de un alt asemenea organ.

(2) Preluarea unei cauze de către un organ de cercetare penală ierarhic superior se dispune de procurorul de la parchetul care exercită supravegherea acestuia, pe baza propunerii motivate a organului de cercetare penală care preia cauza şi după încunoştinţarea procurorului care exercită supravegherea acesteia.

(3) Abrogat.

(4) În cauzele în care urmărirea penală se efectuează de către procuror, acesta poate dispune prin ordonanţa ca anumite acte de cercetare penală să fie efectuate de către organele poliţiei judiciare.

Alin. (3) al art. 217 a fost abrogat de pct. 118 al art. I din LEGEA nr. 356 din 21 iulie 2006, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 677 din 7 august 2006.

Alin. (4) al art. 217 a fost modificat de pct. 119 al art. I din LEGEA nr. 356 din 21 iulie 2006, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 677 din 7 august 2006.

Modalităţi de exercitare a supravegherii

Articolul 218

(1) Procurorul conduce şi controlează nemijlocit activitatea de cercetare penală a poliţiei judiciare şi a altor organe de cercetare speciale şi supraveghează ca actele de urmărire penală să fie efectuate cu respectarea dispoziţiilor legale.

(2) Organele de cercetare penală sunt obligate sa încunoştiinţeze de îndată pe procuror despre infracţiunile de care au luat cunoştinţa.

(3) Procurorul poate să asiste la efectuarea oricărui act de cercetare penală sau sa-l efectueze personal. Procurorul poate să ceara spre verificare orice dosar de la organul de cercetare penală, care este obligat sa-l trimită, cu toate actele, materialele şi datele privitoare la fapte care formează obiectul cercetării.

Alin. (1) al art. 218 a fost modificat de LEGEA nr. 281 din 24 iunie 2003 publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 468 din 1 iulie 2003.

Dispoziţii date de procuror

Articolul 219

(1) Procurorul poate să dea dispoziţii cu privire la efectuarea oricărui act de urmărire penală. În cazul organelor de cercetare ale poliţiei judiciare, organele ierarhic superioare ale acestora nu pot să le dea îndrumări sau dispoziţii privind cercetarea penală, procurorul fiind singurul competent în acest sens.

(2) Dispoziţiile date de procuror sunt obligatorii pentru organul de cercetare penală, precum şi pentru alte organe ce au atribuţii prevăzute de lege în constatarea infracţiunilor.

(3) În cazul neîndeplinirii sau al îndeplinirii în mod defectuos, de către organul de cercetare penală, a dispoziţiilor date de procuror, acesta va sesiza conducătorul organului de cercetare penală, care are obligaţia ca în termen de 3 zile de la sesizare sa comunice procurorului măsurile dispuse.

Alin. (1) al art. 219 a fost modificat de LEGEA nr. 281 din 24 iunie 2003 publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 468 din 1 iulie 2003.

Alin. (3) al art. 219 a fost introdus de LEGEA nr. 281 din 24 iunie 2003 publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 468 din 1 iulie 2003.

Alin. (2) al art. 219 a fost modificat de pct. 120 al art. I din LEGEA nr. 356 din 21 iulie 2006, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 677 din 7 august 2006.

Infirmarea actelor sau măsurilor procesuale nelegale

Articolul 220

(1) Când procurorul constata ca un act sau o măsura procesuala a organului de urmărire penală nu este data cu respectarea dispoziţiilor legale, o infirma prin ordonanţa.

(2) Abrogat.

Art. 220 este reprodus astfel cum a fost modificat de pct. 121 al art. I din LEGEA nr. 356 din 21 iulie 2006, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 677 din 7 august 2006.

Alin. (2) al art. 220 a fost abrogat de pct. 16 al art. I din ORDONANŢA DE URGENŢĂ nr. 60 din 6 septembrie 2006, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 764 din 7 septembrie 2006.

Capitolul IV
EFECTUAREA URMĂRIRII PENALE

Secţiunea I
Sesizarea organelor de urmărire penală

Modurile de sesizare

Articolul 221

(1) Organul de urmărire penală este sesizat prin plângere sau denunţ, ori se sesizează din oficiu când afla pe orice alta cale ca s-a săvârşit o infracţiune. În cazul în care organul de urmărire penală se sesizează din oficiu, încheie un proces-verbal în acest sens.

(2) Când, potrivit legii, punerea în mişcare a acţiunii penale se face numai la plîngerea prealabilă ori la sesizarea sau cu autorizarea organului prevăzut de lege, urmărirea penală nu poate începe în lipsa acestora.

(3) De asemenea, urmărirea penală nu poate începe fără exprimarea dorintei guvernului străin în cazul infracţiunii prevăzute în art. 171 din Codul penal.

(4) Când prin săvârşirea unei infracţiuni s-a produs o paguba uneia din unităţile la care se referă art. 145 din Codul penal, unitatea pagubita este obligată sa sesizeze de îndată organul de urmărire penală, să prezinte situaţii explicative cu privire la întinderea pagubei, date cu privire la faptele prin care paguba a fost pricinuită şi să se constituie parte civilă.

Alin. (1) al art. 221 a fost modificat de pct. 122 al art. I din LEGEA nr. 356 din 21 iulie 2006, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 677 din 7 august 2006.
Plîngerea

Articolul 222

(1) Plângerea este încunoştinţarea facuta de o persoană fizica sau de o persoană juridică, referitoare la o vătămare ce i s-a cauzat prin infracţiune.

(2) Plîngerea trebuie să cuprindă: numele, prenumele, calitatea şi domiciliul petitionarului, descrierea faptei care formează obiectul plingerii, indicarea făptuitorului dacă este cunoscut şi a mijloacelor de proba.

(3) Plîngerea se poate face personal sau prin mandatar. Mandatul trebuie să fie special, iar procura rămâne ataşată plingerii.

(4) Plîngerea facuta oral se consemnează într-un proces-verbal de organul care o primeşte.

(5) Plîngerea se poate face şi de către unul dintre soţi pentru celălalt soţ, sau de către copilul major pentru părinţi. Persoana vătămată poate să declare că nu-şi însuşeşte plîngerea.

(6) Pentru persoana lipsită de capacitatea de exerciţiu, plîngerea se face de reprezentantul sau legal. Persoana cu capacitate de exerciţiu restrînsa poate face plîngere cu încuviinţarea persoanelor prevăzute de legea civilă.

(7) Plângerea greşit îndreptată la organul de urmărire penală sau la instanţa de judecată se trimite organului competent.

Alin. (1) al art. 222 a fost modificat de LEGEA nr. 281 din 24 iunie 2003 publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 468 din 1 iulie 2003.
Alin. (7) al art. 222 a fost introdus de pct. 123 al art. I din LEGEA nr. 356 din 21 iulie 2006, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 677 din 7 august 2006.
Denunţul

Articolul 223

(1) Denunţul este încunoştinţarea facuta de către o persoană fizica sau de către o persoană juridică despre săvârşirea unei infracţiuni.

(2) Denunţul trebuie să conţină aceleaşi date ca şi plîngerea.

(3) Denunţul scris trebuie să fie semnat de denuntator, iar în cazul denuntului oral, acesta se consemnează într-un proces-verbal de către organul în faţa căruia a fost făcut.

(4) Abrogat.

Alin. (4) al art. 223 a fost introdus de LEGEA nr. 704 din 3 decembrie 2001*) publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 807 din 17 decembrie 2001.
*) LEGEA nr. 704 din 3 decembrie 2001 a fost abrogată de LEGEA nr. 302 din 28 iunie 2004 publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 594 din 1 iulie 2004.
Alin. (1) al art. 223 a fost modificat de LEGEA nr. 281 din 24 iunie 2003 publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 468 din 1 iulie 2003.
Alin. (4) al art. 223 a fost abrogat de LEGEA nr. 281 din 24 iunie 2003 publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 468 din 1 iulie 2003.
Acte premergătoare

Articolul 224

(1) În vederea începerii urmăririi penale, organul de urmărire penală poate efectua acte premergătoare.

(2) De asemenea, în vederea stringerii datelor necesare organelor de urmărire penală pentru începerea urmăririi penale, pot efectua acte premergătoare şi lucrătorii operativi din Ministerul de Interne, precum şi din celelalte organe de stat cu atribuţii în domeniul siguranţei naţionale, anume desemnaţi în acest scop, pentru fapte care constituie, potrivit legii, ameninţări la adresa siguranţei naţionale.

(3) Procesul-verbal prin care se constata efectuarea unor acte premergătoare poate constitui mijloc de proba.
Actele premergătoare efectuate de investigatorii sub acoperire

Articolul 224^1

(1) În cazul în care exista indicii temeinice şi concrete ca s-a săvârşit sau ca se pregăteşte săvârşirea unei infracţiuni contra siguranţei naţionale prevăzute în Codul penal şi în legi speciale, precum şi în cazul infracţiunilor de trafic de stupefiante şi de arme, trafic de persoane, acte de terorism, spalare a banilor, falsificare de monede ori alte valori, sau a unei infracţiuni prevăzute în Legea nr. 78/2000 pentru prevenirea, descoperirea şi sancţionarea faptelor de corupţie, cu modificările şi completările ulterioare, ori a unei alte

infracţiuni grave care nu poate fi descoperită sau ai carei făptuitori nu pot fi identificati prin alte mijloace, pot fi folosiţi, în vederea strangerii datelor privind existenta infracţiunii şi identificarea persoanelor faţă de care exista presupunerea ca au săvârşit o infracţiune, investigatori sub o alta identitate decât cea reală.

(2) Investigatorii sub acoperire sunt lucrători operativi din cadrul poliţiei judiciare şi pot fi folosiţi numai pe o perioadă determinata, în condiţiile prevăzute în art. 224^2 şi 224^3.

(3) Investigatorul sub acoperire culege date şi informaţii în baza autorizaţiei emise potrivit dispoziţiilor prevăzute în art. 224^2, pe care le pune, în totalitate, la dispoziţia procurorului.

Art. 224^1 a fost introdus de LEGEA nr. 281 din 24 iunie 2003 publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 468 din 1 iulie 2003.

Alin. (2) şi (3) ale art. 224^1 au fost modificate de pct. 124 al art. I din LEGEA nr. 356 din 21 iulie 2006, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 677 din 7 august 2006.

Autorizarea folosirii investigatorilor sub acoperire

Articolul 224^2

(1) Persoanele prevăzute în art. 224^1 pot efectua investigaţii numai cu autorizarea motivată a procurorului care efectuează sau supraveghează urmărirea penală.

(2) Autorizarea este data prin ordonanţa motivată, pentru o perioadă de cel mult 60 de zile şi poate fi prelungită pentru motive temeinic justificate. Fiecare prelungire nu poate depăşi 30 de zile, iar durata totală a autorizării, în aceeaşi cauza şi cu privire la aceeaşi persoana, nu poate depăşi un an.

(3) În cererea de autorizare adresată procurorului se vor menţiona datele şi indiciile privitoare la faptele şi persoanele faţă de care exista presupunerea ca au săvârşit o infracţiune, precum şi perioada pentru care se cere autorizarea.

(4) Ordonanţa procurorului prin care se autorizeaza folosirea investigatorului sub acoperire trebuie să cuprindă, pe lângă menţiunile prevăzute la art. 203, următoarele:

a) indiciile temeinice şi concrete care justifica măsura şi motivele pentru care măsura este necesară;

b) activităţile pe care le poate desfăşura investigatorul sub acoperire;

c) persoanele faţă de care exista presupunerea ca au săvârşit o infracţiune;

d) identitatea sub care investigatorul sub acoperire urmează sa desfăşoare activităţile autorizate;

e) perioada pentru care se da autorizarea;

f) alte menţiuni prevăzute de lege.

În cazuri urgente şi temeinic justificate se poate solicita autorizarea şi a altor activităţi decât cele pentru care exista autorizare, procurorul urmând să se pronunţe de îndată.

Art. 224^2 a fost introdus de LEGEA nr. 281 din 24 iunie 2003 publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 468 din 1 iulie 2003.

Alin. (1) al art. 224^2 a fost modificat de pct. 125 al art. I din LEGEA nr. 356 din 21 iulie 2006, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 677 din 7 august 2006.

Folosirea datelor obţinute de investigatorii sub acoperire

Articolul 224^3

(1) Datele şi informaţiile obţinute de investigatorul sub acoperire pot fi folosite numai în cauza penală şi în legătură cu persoanele la care se referă autorizaţia emisă de procuror.

(2) Aceste date şi informaţii vor putea fi folosite şi în alte cauze sau în legătură cu alte persoane, dacă sunt concludente şi utile.

Art. 224^3 a fost introdus de LEGEA nr. 281 din 24 iunie 2003 publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 468 din 1 iulie 2003.

Măsuri de protecţie a investigatorilor sub acoperire

Articolul 224^4

(1) Identitatea reală a investigatorilor sub acoperire nu poate fi dezvaluita în timpul ori după terminarea acţiunii acestora.

(2) Procurorul competent sa autorizeze folosirea unui investigator sub acoperire are dreptul să-i cunoască adevarata identitate, cu respectarea secretului profesional.

Art. 224^4 a fost introdus de LEGEA nr. 281 din 24 iunie 2003 publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 468 din 1 iulie 2003.

Sesizarea la cererea organului competent

Articolul 225

Când legea prevede că începerea urmăririi penale nu poate avea loc fără o sesizare specială, aceasta trebuie facuta în scris şi semnată de către organul competent. În actul de sesizare trebuie să se arate în mod corespunzător datele prevăzute în art. 222 alin 2.

Unele dispoziţii privind urmărirea penală pentru militari

Articolul 226

(1) Pentru infracţiunile prevăzute de Codul penal în art. 331-334, 348, 353 şi 354, urmărirea penală poate începe numai la sesizarea comandantului.

(2) Pentru celelalte infracţiuni săvârşite de militari, organul de urmărire penală procedează potrivit regulilor obişnuite, informind pe comandant de îndată ce a început urmărirea penală.

Alin. (1) al art. 226 a fost modificat de pct. 126 al art. I din LEGEA nr. 356 din 21 iulie 2006, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 677 din 7 august 2006.

Sesizări făcute de persoane cu funcţii de conducere şi de alţi funcţionari

Articolul 227

(1) Orice persoană cu funcţie de conducere într-o unitate la care se referă art. 145 din Codul penal sau cu atribuţii de control, care a luat cunoştinţa de săvârşirea unei infracţiuni în acea unitate, este obligată sa sesizeze de îndată pe procuror sau organul de cercetare penală şi sa ia măsuri sa nu dispara urmele infracţiunii, corpurile delicte şi orice alte mijloace de proba.

(2) Obligaţiile prevăzute în alin. 1 revin şi oricărui funcţionar care a luat cunoştinţa despre săvârşirea unei infracţiuni în legătură cu serviciul în cadrul căruia îşi îndeplineşte sarcinile.

Denumirea marginala şi alin. (2) ale art. 227 au fost modificate de LEGEA nr. 281 din 24 iunie 2003 publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 468 din 1 iulie 2003.

Secţiunea II
Desfăşurarea urmăririi penale

Începerea urmăririi penale

Articolul 228

(1) Organul de urmărire penală sesizat în vreunul din modurile prevăzute în art. 221 dispune prin rezoluţie începerea urmăririi penale, când din cuprinsul actului de sesizare sau al actelor premergătoare efectuate nu rezultă vreunul din cazurile de împiedicare a punerii în mişcare a acţiunii penale prevăzute în art. 10, cu excepţia celui de la lit. b^1).

(1^1) Rezoluţia de începere a urmăririi penale va cuprinde data şi ora la care s-a dispus începerea urmăririi penale şi va fi înregistrată într-un registru special.

(2) În cazul arătat în art. 10 lit b^1), organul de urmărire penală înaintează dosarul procurorului cu propunerea de a dispune scoaterea de sub urmărire penală.

(3) Abrogat.

(3^1) Rezoluţia de începere a urmăririi penale, emisă de organul de cercetare penală, se supune confirmării motivate a procurorului care exercită supravegherea activităţii de cercetare penală, în termen de cel mult 48 de ore de la data începerii urmăririi penale, organele de cercetare penală fiind obligate să prezinte totodată şi dosarul cauzei.

(4) Dacă din cuprinsul actului de sesizare sau al actelor premergătoare efectuate după primirea plingerii sau denuntului rezultă vreunul din cazurile de împiedicare a punerii în mişcare a acţiunii penale prevăzute în art. 10, cu excepţia celui de la lit. b^1), organul de urmărire penală înaintează procurorului actele încheiate cu propunerea de a nu se începe urmărirea penală.

(5) Dacă procurorul constata că nu sunt întrunite condiţiile arătate în alin. 4, restituie actele organului de urmărire penală, fie pentru completarea actelor premergătoare, fie pentru începerea urmăririi penale.

(6) În cazul în care procurorul este de acord cu propunerea, o confirma prin rezoluţie motivată. Copie de pe rezoluţie se comunică persoanei care a făcut sesizarea, precum şi, după caz, persoanei faţă de care s-au efectuat acte premergătoare. Dispoziţiile art. 245 alin. 1 lit. c^1) se aplică în mod corespunzător.

(6^1) Împotriva rezoluţiei de neincepere a urmăririi penale se poate face plângere la instanţa de judecată, potrivit art. 278^1 şi următoarele.

(7) Dacă ulterior se constată că nu a exista sau ca a dispărut împrejurarea pe care se întemeia propunerea de a nu se începe urmărirea penală, procurorul infirma rezoluţia şi restituie actele organului de urmărire, dispunind începerea urmăririi penale.

Alin. (3^1) al art. 228 a fost introdus de LEGEA nr. 281 din 24 iunie 2003 publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 468 din 1 iulie 2003.

Alin. (5) al art. 228 a fost modificat de LEGEA nr. 281 din 24 iunie 2003 publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 468 din 1 iulie 2003.
Alin. (6^1) al art. 228 a fost introdus de LEGEA nr. 281 din 24 iunie 2003 publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 468 din 1 iulie 2003.
Alin. (6) al art. 228 a fost modificat de pct. 1 al articolului unic din LEGEA nr. 480 din 8 noiembrie 2004, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 1.088 din 23 noiembrie 2004.
Alin. (1^1) al art. 228 a fost introdus de pct. 127 al art. I din LEGEA nr. 356 din 21 iulie 2006, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 677 din 7 august 2006.
Alin. (3) al art. 228 a fost abrogat de pct. 128 al art. I din LEGEA nr. 356 din 21 iulie 2006, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 677 din 7 august 2006.
Alin. (3^1) şi (6) ale art. 228 au fost modificate de pct. 129 al art. I din LEGEA nr. 356 din 21 iulie 2006, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 677 din 7 august 2006.
Invinuitul

Articolul 229

Persoana faţă de care se efectuează urmărirea penală se numeşte invinuit cît timp nu a fost pusă în mişcare acţiunea penală împotriva sa.
Scoaterea de sub urmărire când fapta nu prezintă pericolul social al unei infracţiuni

Articolul 230

Procurorul, sesizat potrivit art. 228 alin. 2, dispune prin ordonanţa scoaterea de sub urmărire penală şi înştiinţează despre aceasta, când este cazul, persoana care a făcut sesizarea.
Restituirea dosarului pentru continuarea cercetării penale

Articolul 231

Dacă procurorul, sesizat potrivit dispoziţiilor art. 228 alin. 2, constata că nu este cazul sa scoată de sub urmărire, restituie dosarul organului de cercetare penală pentru continuarea cercetării penale.
Restituirea dosarului pentru începerea sau continuarea cercetării penale

Articolul 232

Dacă procurorul i-a restituit, în temeiul art. 228 alin. 5 sau al art. 231, actele şi dosarul, organul de urmărire penală continua efectuarea actelor premergătoare sau, după caz, începe ori continua urmărirea penală, procedând la efectuarea acestora, potrivit legii, şi ţinând seama de împrejurările speciale ale fiecărei cauze.

Art. 232 a fost modificat de LEGEA nr. 281 din 24 iunie 2003 publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 468 din 1 iulie 2003.
Arestarea preventivă a învinuitului

Articolul 233

(1) În cursul efectuării cercetării penale, dacă organul de cercetare considera ca sunt întrunite condiţiile prevăzute de lege pentru luarea măsurii arestării preventive a învinuitului, face propuneri în acest sens şi le înaintează procurorului.
(2) Dacă procurorul, după ce examinează dosarul cauzei, constata ca este cazul să se ia măsura arestării preventive a învinuitului, procedează potrivit art. 146.

Art. 233 a fost modificat de LEGEA nr. 281 din 24 iunie 2003 publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 468 din 1 iulie 2003.
Propuneri făcute de organul de cercetare penală

Articolul 234

(1) Dacă organul de cercetare penală considera ca sunt temeiuri pentru punerea în mişcare a acţiunii penale, face propuneri în acest sens, pe care le înaintează procurorului.
(2) Organul de cercetare penală, dacă considera ca sunt întrunite şi condiţiile prevăzute de lege pentru luarea măsurii arestării preventive a inculpatului, procedează în acelaşi mod.

Alin. (2) al art. 234 a fost modificat de LEGEA nr. 281 din 24 iunie 2003 publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 468 din 1 iulie 2003.
Punerea în mişcare a acţiunii penale prin ordonanţa

Articolul 235

(1) Procurorul se pronunţa asupra punerii în mişcare a acţiunii penale după examinarea dosarului.
(2) Dacă procurorul este de acord cu propunerea, pune în mişcare acţiunea penală prin ordonanţa.

(3) Ordonanţa de punere în mişcare a acţiunii penale trebuie să cuprindă, pe lângă menţiunile arătate în art. 203, date cu privire la persoana inculpatului, fapta pentru care este invinuit şi încadrarea juridică a acesteia.

Arestarea preventivă a inculpatului

Articolul 236

Procurorul sesizat potrivit art. 234, dacă pune în mişcare acţiunea penală şi dacă apreciază ca sunt întrunite condiţiile prevăzute de lege pentru luarea măsurii arestării preventive a inculpatului, procedează potrivit art. 149^1.

Art. 236 a fost modificat de LEGEA nr. 281 din 24 iunie 2003 publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 468 din 1 iulie 2003.

Continuarea cercetării şi ascultarea inculpatului

Articolul 237

(1) După aducerea la îndeplinire a dispoziţiilor art. 233-236, procurorul, dacă este cazul, dispune continuarea cercetării penale. Organul de cercetare penală continua efectuarea actelor de cercetare, fiind obligat să respecte şi dispoziţiile date de procuror.

(2) Dacă procurorul a pus în mişcare acţiunea penală, organul de cercetare penală îl cheamă pe inculpat, îi comunică fapta pentru care este invinuit şi îi da explicaţii cu privire la drepturile şi obligaţiile pe care le are. Atunci când inculpatul nu locuieşte în ţara, organul de cercetare penală va tine seama, la fixarea termenului de prezentare în faţa acestuia, de reglementările speciale privind asistenţa judiciară internationala în materie penală.

(3) Organul de cercetare penală pune în vedere inculpatului aflat în stare de libertate ca este obligat să se prezinte la toate chemările ce i se vor face în cursul procesului penal şi ca are îndatorirea sa comunice orice schimbare de adresa.

(4) Organul de cercetare penală va continua urmărirea şi fără a-l asculta pe inculpat, când acesta este dispărut, se sustrage de la cercetare sau nu locuieşte în ţara.

Alin. (2) al art. 237 a fost completat de LEGEA nr. 704 din 3 decembrie 2001*) publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 807 din 17 decembrie 2001.

*) LEGEA nr. 704 din 3 decembrie 2001 a fost abrogată de LEGEA nr. 302 din 28 iunie 2004 publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 594 din 1 iulie 2004.

Alin. (2) al art. 237 a fost modificat de LEGEA nr. 281 din 24 iunie 2003 publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 468 din 1 iulie 2003.

Extinderea cercetării penale

Articolul 238

Organul de cercetare penală, dacă constata fapte noi în sarcina învinuitului sau inculpatului ori împrejurări noi care pot duce la schimbarea încadrării juridice a faptei pentru care s-a dispus începerea urmăririi penale ori s-a pus în mişcare acţiunea penală sau date cu privire la participarea şi a unei alte persoane la săvârşirea acelei fapte, este obligat să facă propuneri procurorului pentru extinderea cercetărilor penale sau schimbarea încadrării juridice. Propunerile se înaintează în cel mult 3 zile de la data constatării faptelor, împrejurărilor sau persoanelor noi. Procurorul va decide, prin ordonanţa, în cel mult 5 zile.

Art. 238 a fost modificat de LEGEA nr. 281 din 24 iunie 2003 publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 468 din 1 iulie 2003.

Secţiunea III
Suspendarea urmăririi penale

Cazuri de suspendare

Articolul 239

(1) În cazul când se constata printr-o expertiza medico-legală ca invinuitul sau inculpatul suferă de o boala grava, care îl împiedica sa ia parte la procesul penal, organul de cercetare penală înaintează procurorului propunerile sale împreună cu dosarul, pentru a dispune suspendarea urmăririi penale.

(2) Procurorul se pronunţa asupra suspendării prin ordonanţa.

Alin. (1) al art. 239 a fost modificat de LEGEA nr. 281 din 24 iunie 2003 publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 468 din 1 iulie 2003.

Ordonanţa de suspendare

Articolul 240

(1) Ordonanţa trebuie să cuprindă, pe lângă menţiunile arătate în art. 203, datele privitoare la persoana învinuitului sau inculpatului, fapta de care este invinuit, cauzele care au determinat suspendarea şi măsurile luate în vederea insanatosirii învinuitului sau inculpatului.

(2) Măsura suspendării se comunică părţii civile. După comunicare, dosarul se restituie organului de cercetare penală.

Alin. (2) al art. 240 a fost modificat de LEGEA nr. 281 din 24 iunie 2003 publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 468 din 1 iulie 2003.

Sarcina organului de cercetare în timpul suspendării

Articolul 241

(1) În timpul cît urmărirea este suspendată, organul de cercetare penală continua să efectueze toate actele a căror îndeplinire nu este împiedicată de situaţia învinuitului sau inculpatului.

(2) Organul de cercetare penală este obligat să se intereseze periodic dacă mai subzistă cauza care a determinat suspendarea urmăririi penale.

Secţiunea IV
Încetarea urmăririi penale

Cazuri de încetare

Articolul 242

(1) Încetarea urmăririi penale are loc când se constata existenta vreunuia dintre cazurile prevăzute în art. 10 alin. 1 lit. f)-h), i^1) şi j) şi exista invinuit sau inculpat în cauza.

(2) Dacă în aceeaşi cauza sunt mai mulţi învinuiţi sau inculpaţi ori dacă mai multe fapte fac obiectul aceleiaşi cauze, încetarea urmăririi se face numai cu privire la invinuitii sau inculpatii, ori la faptele pentru care exista cazul de încetare a urmăririi.

Alin. (1) al art. 242 a fost modificat de pct. 130 al art. I din LEGEA nr. 356 din 21 iulie 2006, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 677 din 7 august 2006.

Procedura încetării

Articolul 243

(1) Organul de cercetare penală, când constata existenta vreunuia dintre cazurile prevăzute în art. 10 alin. 1 lit. f)-h), i^1) şi j), înaintează procurorului dosarul împreună cu propuneri de încetare a urmăririi penale.

(2) Procurorul se pronunţa asupra încetării urmăririi penale prin ordonanţa, dispunind potrivit art. 11 pct. 1 lit. c). În cazul în care nu s-a pus în mişcare acţiunea penală, încetarea urmăririi penale se pronunţa prin rezoluţie motivată.

(3) Atunci când cazul de încetare a urmăririi penale priveşte un invinuit sau inculpat arestat, procurorul trebuie să se pronunţe asupra încetării urmăririi penale în aceeaşi zi în care a primit propunerea de încetare de la organul de cercetare penală. Dacă procurorul a dispus încetarea urmăririi penale, trebuie să ceara de îndată instanţei revocarea măsurii arestării preventive. În termen de 24 de ore de la primirea de la procuror a dosarului împreună cu un referat în care se menţionează cazul sau cazurile de încetare a urmăririi penale constatate, instanţa dispune, prin încheiere, revocarea măsurii şi punerea de îndată în libertate a învinuitului sau inculpatului şi restituie dosarul procurorului, în acelaşi termen, împreună cu o copie a încheierii.

Alin. (3) al art. 243 a fost modificat de LEGEA nr. 281 din 24 iunie 2003 publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 468 din 1 iulie 2003.

Alin. (1) al art. 243 a fost modificat de pct. 131 al art. I din LEGEA nr. 356 din 21 iulie 2006, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 677 din 7 august 2006.

Ordonanţa de încetare a urmăririi penale

Articolul 244

Ordonanţa de încetare a urmăririi penale trebuie să cuprindă pe lângă menţiunile arătate în art. 203, datele privind persoana şi fapta la care se referă încetarea, precum şi arătarea temeiurilor de fapt şi de drept pe baza cărora se dispune încetarea urmăririi penale.

Dispoziţii complimentare ale ordonanţei

Articolul 245

(1) Prin ordonanţa de încetare a urmăririi penale se dispune totodată asupra:

a) revocării măsurilor asiguratorii luate în vederea executării pedepsei amenzii;

b) confiscării lucrurilor care potrivit art. 118 din Codul penal sunt supuse confiscării speciale şi restituirii celorlalte.

Dacă proprietatea corpurilor delicte şi a celorlalte obiecte care au servit ca mijloace materiale de proba este contestată, ele sunt păstrate de organul de cercetare penală până la hotărârea instanţei civile;

c) măsurilor asiguratorii privind reparaţiile civile şi a restabilirii situaţiei anterioare săvârşirii infracţiunii.

În cazul în care s-a dispus menţinerea măsurilor asiguratorii privind reparaţiile civile, aceste măsuri se vor considera desfiinţate, dacă persoana vătămată nu introduce acţiune în faţa instanţei civile în termen de 30 de zile de la comunicarea încetării urmăririi penale;

c^1) sesizării instanţei civile competente cu privire la desfiinţarea totală sau parţială a unui înscris.

d) cheltuielilor judiciare, stabilind cuantumul acestora, cine trebuie să le suporte şi ordonând încasarea lor;

e) restituirii cauţiunii în cazurile prevăzute de lege.

(2) Dacă în cursul urmăririi penale s-a luat vreuna din măsurile de siguranţă arătate în art. 162, se va face menţiune despre aceasta.

(3) În cazul în care încetarea urmăririi penale priveşte un invinuit sau inculpat arestat, în ordonanţa se va face menţiune şi cu privire la revocarea arestării preventive dispusă de instanţa, potrivit art. 243 alin. 3.

Lit. a) a alin. (1) al art. 245 a fost modificată de LEGEA nr. 281 din 24 iunie 2003 publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 468 din 1 iulie 2003.

Alin. (3) al art. 245 a fost introdus de LEGEA nr. 281 din 24 iunie 2003 publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 468 din 1 iulie 2003.

Lit. c^1) a alin. (1) al art. 245 a fost introdusă de pct. 132 al art. I din LEGEA nr. 356 din 21 iulie 2006, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 677 din 7 august 2006.

Înştiinţarea despre încetarea urmăririi penale

Articolul 246

(1) Copie de pe ordonanţa sau rezoluţia prin care procurorul dispune încetarea urmăririi penale se comunică persoanei care a făcut sesizarea, învinuitului sau inculpatului şi, după caz, altor persoane interesate.

(2) În cazul când invinuitul sau inculpatul este arestat preventiv, instanţa înştiinţează prin adresa administraţia locului de deţinere, cu dispoziţia de a-l pune de îndată în libertate pe invinuit sau inculpat, potrivit art. 243 alin. 3.

Alin. (2) al art. 246 a fost modificat de LEGEA nr. 281 din 24 iunie 2003 publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 468 din 1 iulie 2003.

Alin. (1) al art. 246 a fost modificat de pct. 2 al articolului unic din LEGEA nr. 480 din 8 noiembrie 2004, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 1.088 din 23 noiembrie 2004.

Articolul 247

Abrogat.

Restituirea dosarului şi continuarea cercetării penale

Articolul 248

Procurorul, dacă constata că nu este cazul sa dispună încetarea sau când a dispus încetarea parţial, restituie dosarul organului de cercetare penală, cu dispoziţia de a continua cercetarea.

Secţiunea V
Scoaterea de sub urmărirea penală

Cazurile şi procedura scoaterii de sub urmărire

Articolul 249

(1) Scoaterea de sub urmărirea penală are loc când se constata existenta vreunuia dintre cazurile prevăzute în art. 10 lit. a)-e) şi exista invinuit sau inculpat în cauza.

(2) Dispoziţiile art. 242-246 şi 248 se aplică în mod corespunzător şi în procedura scoaterii de sub urmărire.

(3) În cazul prevăzut în art. 10 lit. b^1) procurorul se pronunţa prin ordonanţa.

Punerea în executare a ordonanţei prin care s-a aplicat o sancţiune cu caracter administrativ

Articolul 249^1

(1) În cazul în care s-a dispus scoaterea de sub urmărirea penală în temeiul art. 10 lit. b^1), executarea mustrării sau mustrării cu avertisment, prevăzute în art. 91 din Codul penal, aplicate de procuror, se face potrivit art. 487, care se aplică în mod corespunzător.

(2) Executarea sancţiunii cu caracter administrativ a amenzii se efectuează potrivit art. 442 şi 443.

(3) Împotriva ordonanţei prin care s-a dispus scoaterea de sub urmărire penală în temeiul art. 10 alin. 1 lit. b^1) se poate face plângere în termen de 20 de zile de la înştiinţarea prevăzută în art. 246.

(4) Punerea în executare a ordonanţei prin care s-a aplicat sancţiunea cu caracter administrativ a amenzii se face după expirarea termenului prevăzut în alin. 3, iar dacă s-a făcut plîngere şi a fost respinsă, după respingerea acesteia.

Alin. (3) al art. 249^1 a fost modificat de LEGEA nr. 281 din 24 iunie 2003 publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 468 din 1 iulie 2003.

Secţiunea VI
Procedura prezentării materialului de urmărire penală

Prezentarea materialului

Articolul 250

După punerea în mişcare a acţiunii penale, dacă au fost efectuate toate actele de urmărire necesare, organul de cercetare penală cheamă pe inculpat în faţa sa şi:

a) îi pune în vedere ca are dreptul de a lua cunoştinţa de materialul de urmărire penală, aratindu-i şi încadrarea juridică a faptei săvârşite;

b) îi asigura posibilitatea de a lua de îndată cunoştinţa de material. Dacă inculpatul nu poate să citească, organul de cercetare penală îi citeşte materialul;

c) îl întreabă, după ce a luat cunoştinţa de materialul de urmărire penală, dacă are de formulat cereri noi sau dacă voieşte să facă declaraţii suplimentare.

Procesul-verbal de prezentare a materialului

Articolul 251

Despre aducerea la îndeplinire a dispoziţiilor prevăzute în art. 250 organul de cercetare penală întocmeşte proces-verbal, în care consemnează şi declaraţiile, cererile şi răspunsurile inculpatului.

Cereri noi formulate de inculpat

Articolul 252

(1) Dacă inculpatul a formulat cereri noi în legătură cu urmărirea penală, organul de cercetare penală le examinează de îndată şi dispune prin ordonanţa admiterea sau respingerea lor.

(2) Organul de cercetare dispune prin aceeaşi ordonanţa completarea cercetării penale, atunci când din declaraţiile suplimentare sau din răspunsurile inculpatului rezultă necesitatea completării.

Prezentarea din nou a materialului de urmărire penală

Articolul 253

Organul de cercetare penală este obligat sa procedeze din nou la prezentarea materialului, dacă a efectuat noi acte de cercetare penală, sau dacă constata ca trebuie să fie schimbată încadrarea juridică a faptei.

Cazuri de neprezentare a materialului

Articolul 254

(1) Când prezentarea materialului nu a fost posibila din cauza ca inculpatul este dispărut sau s-a sustras de la chemarea înaintea organului de cercetare penală, în referatul care se întocmeşte potrivit art. 259 se arata împrejurările concrete din care rezultă cauza împiedicării.

(2) Dacă până la înaintarea dosarului la procuror inculpatul se prezintă, este prins ori adus, se procedează la prezentarea materialului de urmărire penală.

Alin. (1) al art. 254 a fost modificat de LEGEA nr. 281 din 24 iunie 2003 publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 468 din 1 iulie 2003.

Secţiunea VII
Terminarea urmăririi penale

& 1. Urmărire fără punerea în mişcare a acţiunii penale

Ascultarea învinuitului înainte de terminarea cercetării

Articolul 255

(1) În cauzele în care nu a fost pusă în miscarea acţiunea penală, organul de cercetare, după efectuarea actelor de cercetare penală potrivit art. 232, dacă exista invinuit în cauza şi constata ca împotriva acestuia sunt suficiente probe, procedează la o noua ascultare a învinuitului, aducindu-i la cunoştinţa învinuirea şi intrebindu-l dacă are noi mijloace de apărare.

(2) Dacă invinuitul nu a propus noi probe sau propunerea sa nu a fost gasita temeinica ori dacă cercetarea a fost completată potrivit propunerilor făcute, cercetarea se considera terminată.

Înaintarea dosarului privind pe invinuit

Articolul 256

De îndată ce cercetarea penală este terminată, organul de cercetare înaintează dosarul procurorului cu un referat, în care consemnează rezultatul cercetării, spre a se decide potrivit art. 262. Referatul va cuprinde în mod corespunzător menţiunile prevăzute în art. 259-260.

Prezentarea materialului de către procuror

Articolul 257

Procurorul, primind dosarul, îl cheamă pe invinuit şi îi prezintă materialul de urmărire penală potrivit dispoziţiilor art. 250 şi următoarele, care se aplică în mod corespunzător.

Art. 257 a fost modificat de LEGEA nr. 281 din 24 iunie 2003 publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 468 din 1 iulie 2003.

& 2. Urmărire cu acţiunea penală pusă în mişcare

Înaintarea dosarului privind pe inculpat

Articolul 258

În cauzele în care acţiunea penală a fost pusă în mişcare, după completarea cercetării şi după îndeplinirea dispoziţiilor privitoare la prezentarea materialului de urmărire penală, cercetarea penală se considera terminată. Organul de cercetare penală înaintează de îndată procurorului dosarul cauzei însoţit de un referat.

Art. 258 a fost modificat de LEGEA nr. 281 din 24 iunie 2003 publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 468 din 1 iulie 2003.

Cuprinsul referatului întocmit de organul de cercetare penală

Articolul 259

(1) Referatul întocmit de organul de cercetare penală trebuie să se limiteze la fapta care a format obiectul punerii în mişcare a acţiunii penale, la persoana inculpatului şi la ultima încadrare juridică data faptei.

(2) Referatul trebuie să cuprindă fapta reţinută în sarcina inculpatului, probele administrate şi încadrarea juridică.

(3) Când urmărirea penală priveşte mai multe fapte sau mai mulţi inculpaţi, referatul trebuie să cuprindă menţiunile arătate în alineatul precedent cu privire la toate faptele şi la toţi inculpatii şi, dacă este cazul, trebuie să se arate pentru care fapte ori făptuitori s-a încetat urmărirea, s-a dispus scoaterea de sub urmărire ori s-a suspendat urmărirea penală.

Date suplimentare

Articolul 260

Referatul trebuie să cuprindă date suplimentare privitoare la:

a) mijloacele materiale de proba şi măsurile luate referitor la ele în cursul cercetării penale, precum şi locul unde se afla;

b) măsurile asiguratorii privind reparaţiile civile sau executarea pedepsei amenzii, luate în cursul cercetării penale;

c) cheltuielile judiciare.

Capitolul V
TRIMITEREA ÎN JUDECATA

Verificarea lucrărilor urmăririi penale

Articolul 261

(1) Procurorul este obligat ca în termen de cel mult 15 zile de la primirea dosarului trimis de organul de cercetare penală potrivit art. 256 sau 258 sa procedeze la verificarea lucrărilor urmăririi penale şi să se pronunţe asupra acestora.

(2) Procurorul procedează la prezentarea materialului de urmărire penală în situaţiile prevăzute în art. 254 alin. 1, dacă inculpatul se prezintă, este prins sau adus după înaintarea dosarului la procuratura.

(3) Rezolvarea cauzelor în care sunt arestaţi se face de urgenta şi cu precădere.

Rezolvarea cauzelor

Articolul 262

Dacă procurorul constata ca au fost respectate dispoziţiile legale care garantează aflarea adevărului, ca urmărirea penală este completa, existind probele necesare şi legal administrate, procedează, după caz, astfel:

1. când din materialul de urmărire penală rezultă ca fapta exista, ca a fost săvârşită de invinuit sau de inculpat şi ca acesta răspunde penal:

a) dacă acţiunea penală nu a fost pusă în mişcare în cursul urmăririi penale, da rechizitoriu prin care pune în mişcare acţiunea penală şi dispune trimiterea în judecata;

b) dacă acţiunea penală a fost pusă în mişcare în cursul urmăririi penale, da rechizitoriu prin care dispune trimiterea în judecata;

2. da ordonanţa prin care:

a) claseaza, scoate de sub urmărire sau încetează urmărirea penală potrivit dispoziţiilor art. 11.

Dacă procurorul dispune scoaterea de sub urmărire în temeiul art. 10 lit. b^1), face aplicarea art. 18^1 alin. 3 din Codul penal;

b) suspenda urmărirea penală, atunci când constata existenta unei cauze de suspendare a urmăririi.

Cuprinsul rechizitoriului

Articolul 263

(1) Rechizitoriul trebuie să se limiteze la fapta şi persoana pentru care s-a efectuat urmărirea penală şi trebuie să cuprindă, pe lângă menţiunile prevăzute în art. 203, datele privitoare la persoana inculpatului, fapta reţinută în sarcina sa, încadrarea juridică, probele pe care se întemeiază învinuirea, măsura preventivă luată şi durata acesteia, precum şi dispoziţia de trimitere în judecata.

(2) În rechizitoriu se arata de asemenea numele şi prenumele persoanelor care trebuie citate în instanţa, cu indicarea calităţii lor în proces şi locul unde urmează a fi citate.

(3) În cazul când urmărirea penală este efectuată de procuror, rechizitoriul trebuie să cuprindă şi datele suplimentare prevăzute în art. 260.

(4) Procurorul întocmeşte un singur rechizitoriu chiar dacă lucrările urmăririi penale privesc mai multe fapte ori mai mulţi învinuiţi sau inculpaţi şi chiar dacă se dau acestora rezolvari diferite, potrivit art. 262.

Actul de sesizare a instanţei

Articolul 264

(1) Rechizitoriul constituie actul de sesizare a instanţei de judecată.

(2) Abrogat.

(3) Rechizitoriul este verificat sub aspectul legalităţii şi temeiniciei de prim-procurorul parchetului sau, după caz, de procurorul general al parchetului de pe lângă curtea de apel, iar când urmărirea este facuta de acesta, verificarea se face de procurorul ierarhic superior. Când urmărirea penală este efectuată de un procuror de la Parchetul de pe lângă Înaltă Curte de Casaţie şi Justiţie, rechizitoriul este verificat de procurorul-şef de secţie, iar când urmărirea penală este efectuată de acesta, verificarea se face de către procurorul general al acestui parchet. În cauzele cu arestaţi, verificarea se face de urgenta şi înainte de expirarea duratei arestării preventive.

(4) Dacă rechizitoriul nu a fost infirmat, procurorul ierarhic care a efectuat verificarea îl înaintează instanţei competente, împreună cu dosarul cauzei şi cu un număr necesar de copii de pe rechizitoriu pentru a fi comunicate inculpaţilor aflaţi în stare de deţinere.

(5) Abrogat.

Alin. (2) al art. 264 a fost abrogat de pct. 133 al art. I din LEGEA nr. 356 din 21 iulie 2006, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 677 din 7 august 2006.

Alin. (3) şi (4) ale art. 264 au fost modificate de pct. 134 al art. I din LEGEA nr. 356 din 21 iulie 2006, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 677 din 7 august 2006.

Alin. (5) al art. 264 a fost introdus de pct. 135 al art. I din LEGEA nr. 356 din 21 iulie 2006, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 677 din 7 august 2006.

Alin. (3) şi (4) ale art. 264 au fost modificate de pct. 17 al art. I din ORDONANŢA DE URGENŢĂ nr. 60 din 6 septembrie 2006, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 764 din 7 septembrie 2006.

Alin. (5) al art. 264 a fost abrogat de pct. 18 al art. I din ORDONANŢA DE URGENŢĂ nr. 60 din 6 septembrie 2006, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 764 din 7 septembrie 2006.

Restituirea cauzei sau trimiterea la alt organ de urmărire

Articolul 265

(1) Când procurorul constata ca urmărirea penală nu este completa, sau că nu au fost respectate dispoziţiile legale care garantează aflarea adevărului, restituie cauza organului care a efectuat urmărirea penală, sau potrivit dispoziţiilor art. 217 trimite cauza la alt organ de urmărire, în vederea completării sau refacerii urmăririi penale.

(2) Când completarea sau refacerea urmăririi penale este necesară numai cu privire la unele fapte sau la unii învinuiţi sau inculpaţi, iar disjungerea nu este posibila, procurorul dispune restituirea sau trimiterea întregii cauze.

Cuprinsul ordonanţei de restituire

Articolul 266

Ordonanţa de restituire sau de trimitere cuprinde, pe lângă menţiunile arătate în art. 203, indicarea actelor de cercetare penală ce trebuie efectuate ori refăcute, a faptelor sau împrejurărilor ce urmează a fi constatate şi a mijloacelor de proba ce urmează a fi folosite.

Dispoziţiile privitoare la măsurile preventive, de siguranţă sau asiguratorii

Articolul 267

(1) În cazul în care procurorul, la întocmirea rechizitoriului potrivit art. 262 pct. 1, considera ca este necesară arestarea inculpatului, fiind întrunite condiţiile prevăzute de lege, înaintează instanţei, în termen de 24 de ore, rechizitoriul şi propunerea de arestare a inculpatului. În acelaşi mod procedează procurorul şi în cazul în care este necesară luarea măsurilor de siguranţă prevăzute în art. 113 şi 114 din Codul penal. În cazul în care procurorul considera ca se impune luarea măsurilor preventive prevăzute în art. 145 şi 145^1, dispune aceasta prin rechizitoriu.

(2) În cazurile prevăzute în art. 262 pct. 2, art. 265 şi 268, procurorul trimite dosarul cauzei la instanţa, pentru ca judecătorul care a dispus în cursul urmăririi penale arestarea preventivă sau măsurile de siguranţă prevăzute în art. 113 şi 114 din Codul penal sa dispună asupra prelungirii sau revocării acestora. În cazul măsurilor preventive prevăzute în art. 145 şi 145^1, procurorul dispune revocarea acestor măsuri sau, după caz, trimite dosarul cauzei la instanţa cu propunerea de prelungire.

(3) Încheierea prin care instanţa dispune cu privire la aceste măsuri se trimite procurorului, care face menţiune despre aceasta în ordonanţa de scoatere de sub urmărire penală, de încetare a urmăririi penale, de suspendare a urmăririi penale, de restituire sau de trimitere la organul competent. Prevederile art. 243 alin. 3 şi art. 249 alin. 2 se aplică în mod corespunzător.

(4) Procurorul este obligat sa dispună asupra menţinerii sau revocării măsurilor de siguranţă, altele decât cele prevăzute în art. 113 şi 114 din Codul penal, şi a măsurilor asiguratorii luate în cursul urmăririi penale, sau dacă este cazul sa ia asemenea măsuri.

Art. 267 a fost modificat de LEGEA nr. 281 din 24 iunie 2003 publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 468 din 1 iulie 2003.

Alin. (2) al art. 267 a fost modificat de articolul 1 punctul 29 din ORDONANŢA DE URGENŢĂ nr. 109 din 24 octombrie 2003, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 748 din 26 octombrie 2003.

Trimiterea la organul competent

Articolul 268

(1) Când procurorul constata ca pentru vreuna din infracţiunile sau infractorii arătaţi în art. 207, 208 şi 209 alin. 3 şi 4 urmărirea penală s-a făcut de un alt organ decît cel prevăzut în textele menţionate, ia măsuri ca urmărirea să fie facuta de organul competent.

(2) În cazul prevăzut în alineatul precedent rămân valabile măsurile asiguratorii luate, actele sau măsurile procesuale confirmate încuviinţate de procuror, precum şi actele procesuale care nu pot fi refăcute.

Obligaţiile organelor competente

Articolul 269

Organul de cercetare penală sesizat prin trimiterea cauzei potrivit art. 268 procedează la ascultarea învinuitului sau inculpatului şi, ţinând seama de dispoziţiile art. 268 alin. 2, dispune în ce măsura trebuie refăcute celelalte acte procesuale şi ce anume acte mai trebuie efectuate în completarea cercetării penale.

Capitolul VI
RELUAREA URMĂRIRII PENALE

Cazurile de reluare

Articolul 270

(1) Urmărirea penală este reluată în caz de:

a) încetare a cauzei de suspendare;

b) restituire a cauzei de către instanţa de judecată în vederea refacerii urmăririi penale;

c) redeschidere a urmăririi penale.

(2) Reluarea urmăririi penale nu poate avea loc dacă se constată că între timp a intervenit vreunul din cazurile prevăzute în art. 10.

Lit. b) a alin. (1) al art. 270 a fost modificată de pct. 136 al art. I din LEGEA nr. 356 din 21 iulie 2006, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 677 din 7 august 2006.

Reluarea după suspendare

Articolul 271

Reluarea urmăririi penale după suspendare are loc când se constată că a încetat cauza care a determinat suspendarea. Organul de cercetare penală care constata ca a încetat cauza de suspendare înaintează dosarul procurorului pentru a dispune asupra reluării. Reluarea se dispune prin ordonanţa.

Reluarea în caz de restituire

Articolul 272

Când instanţa de judecată a dispus restituirea cauzei în vederea refacerii urmăririi penale, urmărirea se reia pe baza hotărârii prin care instanţa a dispus restituirea.

Art. 272 este reprodus astfel cum a fost modificat de pct. 137 al art. I din LEGEA nr. 356 din 21 iulie 2006, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 677 din 7 august 2006.

Reluarea în caz de redeschidere a urmăririi

Articolul 273

(1) Redeschiderea urmăririi penale în cazul în care s-a dispus încetarea urmăririi penale sau scoaterea de sub urmărire are loc dacă ulterior se constată că nu a existat în fapt cazul care a determinat luarea acestor măsuri sau ca a dispărut împrejurarea pe care se întemeia încetarea sau scoaterea de sub urmărire.

(1^1) Redeschiderea urmăririi penale are loc, de asemenea, când judecătorul, potrivit art. 278^1, a admis plângerea împotriva ordonanţei sau, după caz, a rezoluţiei procurorului de scoatere de sub urmărire penală sau de încetare a urmăririi penale ori de clasare şi a trimis cauza procurorului în vederea redeschiderii urmăririi penale. În cazul în care instanţa, potrivit art. 278^1, a admis plângerea împotriva rezoluţiei de neincepere a urmăririi penale şi a trimis cauza procurorului în vederea începerii urmăririi penale, acesta dispune începerea urmăririi în condiţiile prevăzute de lege. Dispoziţiile instanţei sunt obligatorii pentru organul de urmărire penală, sub aspectul faptelor şi împrejurărilor ce urmează a fi constatate şi a mijloacelor de proba indicate.

(1^2) În cazurile prevăzute în alin. 1 şi 1^1, dacă se considera pe baza datelor din dosar ca se justifica luarea unei măsuri preventive, procurorul procedează potrivit art. 233 sau 236, care se aplică în mod corespunzător. În ordonanţa prin care s-a dispus reluarea urmăririi penale, se face menţiune cu privire la luarea acestor măsuri.

(2) Redeschiderea urmăririi penale se dispune de procuror prin ordonanţa.

Alin. (1^1) şi (1^2) ale art. 273 au fost introduse de LEGEA nr. 281 din 24 iunie 2003 publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 468 din 1 iulie 2003.

Alin. (1^1) al art. 273 a fost modificat de pct. 138 al art. I din LEGEA nr. 356 din 21 iulie 2006, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 677 din 7 august 2006.

Durata arestării inculpatului după reluare

Articolul 274

(1) În cazurile de reluare a urmăririi penale prevăzute în art. 270 alin. 1 lit. a) şi c) şi în art. 273, termenul privitor la măsura arestării inculpatului curge de la data luării acestei măsuri, dispoziţiile art. 150 aplicându-se în mod corespunzător.

(2) În cazul restituirii cauzei de către instanţa de judecată, potrivit art. 272, dacă inculpatul este arestat şi instanţa menţine arestarea preventivă, termenul de 30 de zile curge de la data pronunţării hotărârii. Instanţa trimite dosarul procurorului în termen de 10 zile.

(3) Durata arestării inculpatului poate fi prelungită potrivit art. 155 şi 159.

Art. 274 a fost modificat de LEGEA nr. 281 din 24 iunie 2003 publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 468 din 1 iulie 2003.

Alin. (1) al art. 274 a fost modificat de de articolul 1 punctul 30 din ORDONANŢA DE URGENŢĂ nr. 109 din 24 octombrie 2003, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 748 din 26 octombrie 2003.

Capitolul VII

PLÎNGEREA IMPOTRIVA MĂSURILOR ŞI ACTELOR DE URMĂRIRE PENALĂ

Dreptul de a face plîngere

Articolul 275

(1) Orice persoană poate face plîngere împotriva măsurilor şi actelor de urmărire penală, dacă prin acestea s-a adus o vătămare intereselor sale legitime.

(2) Abrogat.

(3) Plîngerea se adresează procurorului care supraveghează activitatea organului de cercetare penală şi se depune fie direct la acesta, fie la organul de cercetare penală.

(4) Introducerea plingerii nu suspenda aducerea la îndeplinire a măsurii sau a actului care formează obiectul plingerii.

Alin. (2) al art. 275 a fost abrogat de LEGEA nr. 281 din 24 iunie 2003 publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 468 din 1 iulie 2003.
Obligaţia de inaintare a plingerii

Articolul 276

Când plîngerea a fost depusa la organul de cercetare penală, acesta este obligat ca în termen de 48 de ore de la primirea ei sa o înainteze procurorului împreună cu explicaţiile sale, atunci când acestea sunt necesare.
Termenul de rezolvare

Articolul 277

Procurorul este obligat sa rezolve plîngerea în termen de cel mult 20 de zile de la primire şi sa comunice de îndată persoanei care a făcut plîngerea modul în care a fost rezolvată.
Plîngerea contra actelor procurorului

Articolul 278

(1) Plângerea împotriva măsurilor luate sau a actelor efectuate de procuror ori efectuate pe baza dispoziţiilor date de acesta se rezolva de prim-procurorul parchetului sau, după caz, de procurorul general al parchetului de pe lângă curtea de apel ori de procurorul şef de secţie al Parchetului de pe lângă Înaltă Curte de Casaţie şi Justiţie.

(2) În cazul când măsurile şi actele sunt ale prim-procurorului ori ale procurorului general al parchetului de pe lângă curtea de apel sau ale procurorului şef de secţie al Parchetului de pe lângă Înaltă Curte de Casaţie şi Justiţie ori au fost luate sau efectuate pe baza dispoziţiilor date de către aceştia, plângerea se rezolva de procurorul ierarhic superior.

(3) În cazul rezoluţiei de neincepere a urmăririi penale sau al ordonanţei ori, după caz, al rezoluţiei de clasare, de scoatere de sub urmărire penală sau de încetare a urmăririi penale, plângerea se face în termen de 20 de zile de la comunicarea copiei de pe ordonanţa sau rezoluţie, persoanelor interesate, potrivit art. 228 alin. 6, art. 246 alin. 1 şi art. 249 alin. 2.

(3^1) Rezoluţiile sau ordonanţele prin care se soluţionează plângerile împotriva rezolutiilor sau ordonanţelor de neincepere a urmăririi penale, de clasare, de scoatere de sub urmărire penală ori de încetare a urmăririi penale, se comunică persoanei care a făcut plângerea şi celorlalte persoane interesate.

(4) Dispoziţiile art. 275-277 se aplică în mod corespunzător.

Art. 278 a fost modificat de LEGEA nr. 281 din 24 iunie 2003 publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 468 din 1 iulie 2003.
Alin. (3) al art. 278 a fost modificat de pct. 3 al articolului unic din LEGEA nr. 480 din 8 noiembrie 2004, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 1.088 din 23 noiembrie 2004.
Alin. (3^1) al art. 278 a fost introdus de pct. 4 al articolului unic din LEGEA nr. 480 din 8 noiembrie 2004, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 1.088 din 23 noiembrie 2004.
Plângerea în faţa judecătorului împotriva rezolutiilor sau ordonanţelor procurorului de netrimitere în judecata

Articolul 278^1

(1) După respingerea plângerii făcute conform art. 275-278 împotriva rezoluţiei de neincepere a urmăririi penale sau a ordonanţei ori, după caz, a rezoluţiei de clasare, de scoatere de sub urmărire penală sau de încetare a urmăririi penale, date de procuror, persoana vătămată, precum şi orice alte persoane ale căror interese legitime sunt vătămate pot face plângere, în termen de 20 de zile de la data comunicării de către procuror a modului de rezolvare, potrivit art. 277 şi 278, la judecătorul de la instanţa căreia i-ar reveni, potrivit legii, competenţa sa judece cauza în prima instanţa. Plângerea poate fi facuta şi împotriva dispoziţiei de netrimitere în judecata cuprinse în rechizitoriu.

(2) În cazul în care prim-procurorul parchetului sau, după caz, procurorul general al parchetului de pe lângă curtea de apel, procurorul şef de secţie al Parchetului de pe lângă Înaltă Curte de Casaţie şi Justiţie ori procurorul ierarhic superior nu a soluţionat plângerea în termenul prevăzut în art. 277, termenul prevăzut în alin. 1 curge de la data expirării termenului iniţial de 20 de zile.

(3) Dosarul va fi trimis de parchet judecătorului, în termen de 5 zile de la primirea adresei prin care se cere dosarul.

(4) Persoana faţă de care s-a dispus neinceperea urmăririi penale, scoaterea de sub urmărire penală sau încetarea urmăririi penale, precum şi persoana care a făcut plângerea se citeaza. Neprezentarea acestor persoane, legal citate, nu împiedica soluţionarea cauzei. Când judecătorul considera ca este absolut necesară prezenta persoanei lipsa, poate lua măsuri pentru prezentarea acesteia.

(5) La judecarea plângerii, prezenta procurorului este obligatorie.

(6) La termenul fixat pentru judecarea plângerii, judecătorul da cuvântul persoanei care a făcut plângerea, persoanei faţă de care s-a dispus neinceperea urmăririi penale, scoaterea de sub urmărire penală sau încetarea urmăririi penale şi apoi procurorului.

(7) Judecătorul, solutionand plângerea, verifica rezoluţia sau ordonanţa atacată, pe baza lucrărilor şi a materialului din dosarul cauzei şi a oricăror înscrisuri noi prezentate.

(8) Judecătorul pronunţa una dintre următoarele soluţii:

a) respinge plângerea, prin sentinta, ca tardivă sau inadmisibila ori, după caz, ca nefondata, mentinand rezoluţia sau ordonanţa atacată;

b) admite plângerea, prin sentinta, desfiinţează rezoluţia sau ordonanţa atacată şi trimite cauza procurorului, în vederea începerii sau redeschiderii urmăririi penale, după caz. Judecătorul este obligat sa arate motivele pentru care a trimis cauza procurorului, indicând totodată faptele şi împrejurările ce urmează a fi constatate şi prin care anume mijloace de proba;

c) admite plângerea, prin încheiere, desfiinţează rezoluţia sau ordonanţa atacată şi, când probele existente la dosar sunt suficiente, retine cauza spre judecare, în complet legal constituit, dispoziţiile privind judecata în prima instanţa şi căile de atac aplicându-se în mod corespunzător.

(9) În cazul prevăzut în alin. 8 lit. c), actul de sesizare a instanţei îl constituie plângerea persoanei la care se referă alin. 1.

(10) Hotărârea judecătorului pronunţată potrivit alin. 8 lit. a) şi b) poate fi atacată cu recurs de procuror, de persoana care a făcut plângerea, de persoana faţă de care s-a dispus neinceperea urmăririi penale, scoaterea de sub urmărire penală sau încetarea urmăririi penale, precum şi de orice altă persoană ale carei interese legitime sunt vătămate.

(11) În situaţia prevăzută în alin. 8 lit. a), persoana în privinta căreia judecătorul, prin hotărâre definitivă, a decis că nu este cazul să se înceapă ori să se redeschida urmărirea penală nu mai poate fi urmărită pentru aceeaşi fapta, afară de cazul când s-au descoperit fapte sau împrejurări noi ce nu au fost cunoscute de organul de urmărire penală şi nu a intervenit unul dintre cazurile prevăzute în art. 10.

(12) Judecătorul este obligat sa rezolve plângerea în termen de cel mult 30 de zile de la primirea acesteia.

(13) Plângerea greşit îndreptată se trimite organului judiciar competent.

Art. 278^1 a fost introdus de LEGEA nr. 281 din 24 iunie 2003 publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 468 din 1 iulie 2003.

Art. 278^1 este reprodus astfel cum a fost modificat de pct. 139 al art. I din LEGEA nr. 356 din 21 iulie 2006, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 677 din 7 august 2006.

Capitolul VIII
PROCEDURA PLINGERII PREALABILE

Organele cărora li se adresează plîngerea

Articolul 279

(1) Punerea în mişcare a acţiunii penale se face numai la plîngerea prealabilă a persoanei vătămate, în cazul infracţiunilor pentru care legea prevede că este necesară astfel de plîngere.

(2) Plângerea prealabilă se adresează organului de cercetare penală sau procurorului, potrivit legii.

Lit. c) a alin. (2) al art. 279 a fost modificată de LEGEA nr. 281 din 24 iunie 2003 publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 468 din 1 iulie 2003.

Alin. (2) al art. 279 a fost modificat de pct. 140 al art. I din LEGEA nr. 356 din 21 iulie 2006, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 677 din 7 august 2006.

Procedura în cazul infracţiunilor flagrante

Articolul 280

(1) În caz de infracţiune flagrantă, organul de urmărire penală este obligat să constate săvârşirea acesteia, chiar în lipsa plingerii prealabile.

(2) Abrogat.

(3) După constatarea infracţiunii flagrante, organul de urmărire penală cheamă persoana vătămată şi, dacă aceasta declara ca face plângere prealabilă, continua urmărirea penală. În caz contrar, procurorul dispune încetarea urmăririi penale.

Alin. (2) al art. 280 a fost abrogat de pct. 141 al art. I din LEGEA nr. 356 din 21 iulie 2006, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 677 din 7 august 2006.

Alin. (3) al art. 280 a fost modificat de pct. 142 al art. I din LEGEA nr. 356 din 21 iulie 2006, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 677 din 7 august 2006.

Procedura în caz de conexitate sau de indivizibilitate

Articolul 281

În caz de conexitate sau de indivizibilitate între o infracţiune pentru care punerea în mişcare a acţiunii penale se face la plângerea prealabilă şi o alta infracţiune pentru care punerea în mişcare a acţiunii penale nu se face la plângerea prealabilă a persoanei vătămate, dacă disjungerea nu este posibila, se aplică procedura prevăzută în art. 35.

Art. 281 este reprodus astfel cum a fost modificat de pct. 143 al art. I din LEGEA nr. 356 din 21 iulie 2006, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 677 din 7 august 2006.

Articolul 282

Abrogat.

Conţinutul plingerii

Articolul 283

Plîngerea trebuie să cuprindă descrierea faptei, indicarea autorului, arătarea mijloacelor de proba, indicarea adresei părţilor şi a martorilor, precizarea dacă persoana vătămată se constituie parte civilă şi, atunci când este cazul, indicarea persoanei responsabile civilmente.

Termenul de introducere a plingerii

Articolul 284

(1) În cazul infracţiunilor pentru care legea prevede că este necesară o plîngere prealabilă, aceasta trebuie să fie introdusă în termen de 2 luni din ziua în care persoana vătămată a ştiut cine este făptuitorul.

(2) Când persoana vătămată este un minor sau un incapabil, termenul de 2 luni curge de la data când persoana indreptatita a reclama a ştiut cine este făptuitorul.

Lipsa nejustificată a părţii vătămate

Articolul 284^1

Abrogat.

Art. 284^1 a fost abrogat de pct. 144 al art. I din LEGEA nr. 356 din 21 iulie 2006, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 677 din 7 august 2006.

Plîngerea greşit îndreptată

Articolul 285

Plîngerea prealabilă greşit îndreptată la organul de urmărire penală sau la instanţa de judecată se trimite organului competent. În aceste cazuri, plîngerea se considera valabilă, dacă a fost introdusă în termen la organul necompetent.

Schimbarea încadrării faptei

Articolul 286

Dacă într-o cauza în care s-au făcut acte de cercetare penală se considera ulterior ca fapta urmează a primi o încadrare juridică pentru care este necesară plângerea prealabilă, organul de cercetare penală cheamă partea vătămată şi o întreabă dacă înţelege să facă plângere. În caz afirmativ, organul de cercetare penală continua cercetarea. În caz contrar, transmite actele procurorului în vederea încetării urmăririi penale.

Art. 286 este reprodus astfel cum a fost modificat de pct. 145 al art. I din LEGEA nr. 356 din 21 iulie 2006, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 677 din 7 august 2006.

Titlul II
JUDECATA

Capitolul I
DISPOZIŢII GENERALE

Îndatoririle instanţei de judecată

Articolul 287

(1) Instanţa de judecată îşi exercită atribuţiile în mod activ, în vederea aflarii adevărului şi a realizării rolului educativ al judecaţii.

(2) Instanţa îşi formează convingerea pe baza probelor administrate în cauza.

Locul unde se desfăşoară judecata

Articolul 288

Judecata se desfăşoară la sediul instanţei. Pentru motive temeinice, instanţa poate dispune ca judecata să se desfăşoare în alt loc.

Oralitatea, nemijlocirea şi contradictorialitatea

Articolul 289

Judecata cauzei se face în faţa instanţei constituită potrivit legii şi se desfăşoară în şedinţa, oral, nemijlocit şi în contradictoriu.

Publicitatea şedinţei de judecată

Articolul 290

(1) Şedinţa de judecată este publică. Minorii sub 16 ani nu pot asista la şedinţa de judecată.

(2) Dacă judecarea în şedinţa publică ar putea aduce atingerea unor interese de stat, moralei, demnităţii sau vieţii intime a unei persoane, instanţa, la cererea procurorului, a părţilor ori din oficiu, poate declara şedinţa secreta pentru tot cursul sau pentru o anumită parte a judecării cauzei.

(3) Declararea şedinţei secrete se face în şedinţa publică, după ascultarea părţilor prezente şi a procurorului când participa la judecata.

(4) În timpul cît şedinţa este secreta, nu sunt admişi în sala de şedinţa decît părţile, reprezentanţii acestora, apărătorii şi celelalte persoane chemate de instanţa în interesul cauzei.

Citarea părţilor la judecata

Articolul 291

(1) Judecata poate avea loc numai dacă părţile sunt legal citate şi procedura este îndeplinită.

(2) Neprezentarea părţilor citate nu împiedica judecarea cauzei. Când instanţa considera ca este necesară prezenta uneia dintre părţile lipsa, poate lua măsuri pentru prezentarea acesteia, amânând în acest scop judecata.

(3) Partea prezenta la un termen nu mai este citata pentru termenele ulterioare, chiar dacă ar lipsi la vreunul dintre aceste termene.

(4) Când judecata se amina, martorii, experţii şi interpreţii prezenţi iau în cunoştinţa noul termen de judecată.

(5) La cererea persoanelor care iau termenul în cunoştinţa, instanţa le inmineaza citaţii, spre a le servi drept justificare la locul de muncă, în vederea prezentării la noul termen.

(6) Când judecata rămâne în continuare, părţile şi celelalte persoane care participa la proces nu se mai citeaza.

(7) Militarii sunt citaţi la fiecare termen.

(8) Detinutii sunt citaţi, de asemenea, la fiecare termen.

Compunerea instanţei

Articolul 292

(1) Instanţa judeca în complet de judecată, a carei compunere este cea prevăzută de lege.

(2) Completul de judecată trebuie să ramina acelaşi în tot cursul judecării cauzei. Când aceasta nu este posibil, completul se poate schimba până la începerea dezbaterilor.

(3) După începerea dezbaterilor, orice schimbare intervenita în compunerea completului atrage reluarea de la început a dezbaterilor.

Judecata de urgenta în cauzele cu deţinuţi

Articolul 293

Judecata în cauzele în care sunt inculpaţi arestaţi preventiv se face de urgenta şi cu precădere. Judecata se face cu precădere şi atunci când unii dintre inculpaţi sunt deţinuţi în alta cauza. Când instanţa găseşte necesar şi aceasta este posibil, face în cauza aplicatia dispoziţiilor cu privire la disjungere.

Asigurarea apărării

Articolul 294

(1) În cauzele în care desemnarea unui apărător din oficiu este obligatorie, judecătorul cauzei, odată cu fixarea termenului de judecată, ia măsuri pentru desemnarea aparatorului.

(2) Inculpatul, celelalte părţi şi apărătorii au dreptul sa ia cunoştinţa de dosar în tot cursul judecaţii.

(3) Când inculpatul se afla în stare de deţinere, judecătorul cauzei ia măsuri ca acesta să-şi poată exercita dreptul prevăzut în alineatul precedent şi să poată lua contact cu apărătorul sau.

Alin. (1) şi (3) ale art. 294 au fost modificate de pct. 146 al art. I din LEGEA nr. 356 din 21 iulie 2006, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 677 din 7 august 2006.

Alte măsuri pregătitoare

Articolul 295

(1) Preşedintele completului de judecată are îndatorirea sa ia din timp toate măsurile necesare, pentru ca la termenul de judecată fixat judecarea cauzei sa nu sufere amînare.

(2) De asemenea, se îngrijeşte ca lista cauzelor fixate pentru judecata să fie întocmită şi afişată la instanţa, spre vedere, cu 24 de ore înaintea termenului de judecată.

(3) La întocmirea listei se tine seama de data intrării cauzelor la instanţa, dîndu-se intietate cauzelor în care sunt deţinuţi şi celor cu privire la care legea prevede că judecata se face de urgenta.

Atribuţiile preşedintelui completului

Articolul 296

(1) Preşedintele conduce şedinţa, indeplinind toate îndatoririle pe care le are de la lege şi decide asupra cererilor formulate de părţi, dacă rezolvarea acestora nu este data în căderea completului.

(2) În cursul judecaţii, preşedintele poate respinge întrebările formulate de părţi şi de procuror, dacă acestea nu sunt concludente şi utile judecării cauzei.

Alin. (2) al art. 296 a fost modificat de pct. 147 al art. I din LEGEA nr. 356 din 21 iulie 2006, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 677 din 7 august 2006.

Strigarea cauzei şi apelul celor citaţi

Articolul 297

(1) Preşedintele anunta, potrivit ordinii de pe lista de şedinţa, cauza a carei judecare este la rind, dispunind facerea apelului părţilor şi al celorlalte persoane citate, şi constata care din ele s-au prezentat.

(2) Părţile se pot prezenta şi participa la judecata chiar dacă nu au fost citate sau nu au primit citaţia, preşedintele având îndatorirea sa stabilească identitatea acestora.

Asigurarea ordinii şi solemnitatii şedinţei

Articolul 298

(1) Preşedintele veghează asupra menţinerii ordinii şi solemnitatii şedinţei, putind lua măsurile necesare în acest scop.

(2) Preşedintele poate limita accesul publicului la şedinţa de judecată, ţinând seama de mărimea sălii de şedinţa.

(3) Părţile şi persoanele care asista la şedinţa de judecată sunt obligate sa păstreze disciplina şedinţei.

(4) Când o parte sau oricare altă persoană tulbura şedinţa sau nesocoteste măsurile luate, preşedintele îi atrage atenţia să respecte disciplina, iar în caz de repetare ori de abateri grave, dispune îndepărtarea ei din sala.

(5) Partea îndepărtată este chemată în sala înainte de începerea dezbaterilor.

Preşedintele îi aduce la cunoştinţa actele esenţiale efectuate în lipsa şi îi citeşte declaraţiile celor ascultaţi.

Constatarea infracţiunilor de audienta

Articolul 299

(1) Dacă în cursul şedinţei se săvârşeşte o faptă prevăzută de legea penală, preşedintele constata acea fapta şi identifica pe făptuitor. Procesul-verbal întocmit se trimite procurorului.

(2) Instanţa, dacă este cazul, poate dispune arestarea preventivă a învinuitului, iar preşedintele emite un mandat de arestare a acestuia. Despre luarea acestei măsuri se face menţiune în încheierea de şedinţa. Cel invinuit este trimis de îndată procurorului împreună cu procesul-verbal şi cu mandatul de arestare.

Verificarea sesizării instanţei

Articolul 300

(1) Instanţa este datoare sa verifice din oficiu, la prima înfăţişare, regularitatea actului de sesizare.

(2) În cazul când se constată că sesizarea nu este facuta potrivit legii, iar neregularitatea nu poate fi înlăturată de îndată şi nici prin acordarea unui termen în acest scop, dosarul se restituie organului care a întocmit actul de sesizare, în vederea refacerii acestuia.

(3) Abrogat.

Denumirea marginala a art. 300 a fost modificată de LEGEA nr. 281 din 24 iunie 2003 publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 468 din 1 iulie 2003.

Alin. (3) al art. 300 a fost abrogat de LEGEA nr. 281 din 24 iunie 2003 publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 468 din 1 iulie 2003.

Menţinerea arestării inculpatului la primirea dosarului

Articolul 300^1

(1) După înregistrarea dosarului la instanţa, în cauzele în care inculpatul este trimis în judecata în stare de arest, instanţa este datoare sa verifice din oficiu, în camera de consiliu, legalitatea şi temeinicia arestării preventive, înainte de expirarea duratei arestării preventive.

(2) Dacă instanţa constata ca temeiurile care au determinat arestarea preventivă au încetat sau că nu exista temeiuri noi care să justifice privarea de libertate, dispune, prin încheiere, revocarea arestării preventive şi punerea de îndată în libertate a inculpatului.

(3) Când instanţa constata ca temeiurile care au determinat arestarea impun în continuare privarea de libertate sau ca exista temeiuri noi care justifica privarea de libertate, instanţa menţine, prin încheiere motivată, arestarea preventivă. Dispoziţiile art. 159 alin. 3, 4, 5 şi 11 se aplică în mod corespunzător.

(4) Încheierea poate fi atacată cu recurs, aplicându-se dispoziţiile art. 160^a alin. 2.

Art. 300^1 a fost introdus de LEGEA nr. 281 din 24 iunie 2003 publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 468 din 1 iulie 2003.

Art. 300^1 a fost modificat de de articolul 1 punctul 31 din ORDONANŢA DE URGENŢĂ nr. 109 din 24 octombrie 2003, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 748 din 26 octombrie 2003.

Alin. (3) al art. 300^1 a fost modificat de pct. 148 al art. I din LEGEA nr. 356 din 21 iulie 2006, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 677 din 7 august 2006.

Verificări privind arestarea inculpatului în cursul judecaţii

Articolul 300^2

În cauzele în care inculpatul este arestat, instanţa legal sesizată este datoare sa verifice, în cursul judecaţii, legalitatea şi temeinicia arestării preventive, procedând potrivit art. 160^b.

Art. 300^2 a fost introdus de LEGEA nr. 281 din 24 iunie 2003 publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 468 din 1 iulie 2003.

Art. 300^2 a fost modificat de de articolul 1 punctul 32 din ORDONANŢA DE URGENŢĂ nr. 109 din 24 octombrie 2003, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 748 din 26 octombrie 2003.

Drepturile procurorului şi ale părţilor în instanţa

Articolul 301

(1) În cursul judecaţii, procurorul şi oricare dintre părţi pot formula cereri, ridica excepţii şi pune concluzii.

(2) Partea vătămată poate formula cereri, ridica excepţii şi pune concluzii cu privire la latura penală a cauzei. În caz de concurs de infracţiuni sau de conexitate, dreptul părţii vătămate se limitează la fapta care i-a cauzat vătămarea.

(3) Partea civilă poate formula cereri, ridica excepţii şi pune concluzii în măsura în care acestea au legătură cu pretenţiile sale civile.

Rezolvarea chestiunilor incidente

Articolul 302

(1) Instanţa este obligată sa pună în discuţie cererile şi excepţiile arătate în art. 301 sau excepţiile ridicate din oficiu şi să se pronunţe asupra lor prin încheiere motivată.

(2) Instanţa se pronunţa prin încheiere motivată şi asupra tuturor măsurilor luate în cursul judecaţii.

Suspendarea judecaţii

Articolul 303

(1) Când se constata pe baza unei expertize medico-legale ca inculpatul suferă de o boala grava, care îl împiedica sa participe la judecata, instanţa dispune, prin încheiere, suspendarea procesului penal până când starea sănătăţii inculpatului va permite participarea acestuia la judecata.

(2) Dacă sunt mai mulţi inculpaţi, iar temeiul suspendării priveşte numai pe unul dintre ei şi disjungerea nu este posibila, se dispune suspendarea întregii cauze.

(3) Încheierea data în prima instanţa prin care s-a dispus suspendarea cauzei poate fi atacată separat cu recurs la instanţa superioară în termen de 24 de ore de la pronunţare, pentru cei prezenţi, şi de la comunicare, pentru cei lipsa. Recursul nu suspenda executarea şi se judeca în termen de 3 zile.

(4) Procesul penal se reia din oficiu de îndată ce inculpatul poate participa la judecata.

(5) Instanţa este obligată să se informeze periodic dacă mai subzistă cauza care a determinat suspendarea procesului penal.

(6) Instanţa suspenda judecata, prin încheiere motivată, şi în cazul în care a fost ridicată o excepţie de neconstituţionalitate, până la soluţionarea de către Curtea Constituţională a excepţiei. Dacă inculpatul este arestat, se aplică în mod corespunzător prevederile art. 300^2, iar dacă faţă de acesta s-a dispus măsura

obligării de a nu părăsi localitatea sau măsura obligării de a nu părăsi ţara, se aplică, în mod corespunzător, art. 145 şi 145^1. Încheierea este supusă recursului în termen de 24 de ore de la pronunţare, pentru cei prezenţi, şi de la comunicare, pentru cei lipsa. Recursul se judeca în termen de 3 zile.

Alin. (1) al art. 303 a fost modificat de LEGEA nr. 281 din 24 iunie 2003 publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 468 din 1 iulie 2003.
Alin. (6) al art. 303 a fost introdus de LEGEA nr. 281 din 24 iunie 2003 publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 468 din 1 iulie 2003.
Alin. (3) şi (6) ale art. 303 au fost modificate de pct. 149 al art. I din LEGEA nr. 356 din 21 iulie 2006, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 677 din 7 august 2006.
Suspendarea judecaţii în caz de extrădare activa

Articolul 303^1

În cazul în care, potrivit legii, se cere extrădarea unei persoane în vederea judecării într-o cauza penală, instanţa pe rolul căreia se afla cauza poate dispune, prin încheiere motivată, suspendarea judecaţii până la data la care statul solicitat va comunică hotărârea sa asupra cererii de extrădare. Încheierea instanţei este supusă recursului în termen de 24 de ore de la pronunţare, pentru cei prezenţi, şi de la comunicare, pentru cei lipsa. Recursul se judeca în termen de 3 zile.
Dacă se solicita extrădarea unui inculpat judecat într-o cauza cu mai mulţi inculpaţi, instanţa poate dispune, în interesul unei bune judecati, disjungerea cauzei.

Art. 303^1 a fost introdus de pct. 150 al art. I din LEGEA nr. 356 din 21 iulie 2006, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 677 din 7 august 2006.
Note privind desfăşurarea şedinţei de judecată

Articolul 304

(1) Desfăşurarea şedinţei de judecată se înregistrează cu mijloace tehnice audio.
(2) În cursul şedinţei de judecată grefierul ia note cu privire la desfăşurarea procesului. Procurorul şi părţile pot cere citirea notelor şi vizarea lor de către preşedinte.
(3) În caz de contestare, de către participanţii la proces, a notelor grefierului, acestea vor fi verificate şi, eventual, completate ori rectificate pe baza înregistrărilor din şedinţa de judecată.
(4) După terminarea şedinţei de judecată, participanţii la proces primesc, la cerere, câte o copie de pe notele grefierului. Notele grefierului pot fi contestate până la termenul următor.

Art. 304 a fost modificat de LEGEA nr. 281 din 24 iunie 2003 publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 468 din 1 iulie 2003.
Art. 304 a fost modificat de LEGEA nr. 159 din 14 mai 2004 publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 451 din 20 mai 2004.
Încheierea de şedinţa

Articolul 305

(1) Desfăşurarea procesului în şedinţa de judecată se consemnează într-o încheiere care cuprinde:
a) ziua, luna, anul şi denumirea instanţei;
b) menţiunea dacă şedinţa a fost sau nu publică;
c) numele şi prenumele judecătorilor, procurorului şi grefierului;
d) numele şi prenumele părţilor, aparatorilor şi ale celorlalte persoane care participa în proces şi care au fost prezente la judecata, precum şi ale celor care au lipsit, cu arătarea calităţii lor procesuale şi cu menţiunea privitoare la îndeplinirea procedurii;
e) enunţarea faptei pentru care inculpatul a fost trimis în judecata şi textele de lege în care a fost încadrată fapta;
f) înscrisurile care s-au citit în şedinţa;
g) cererile de orice natura formulate de procuror, de părţi şi de ceilalţi participanţi la proces;
h) concluziile procurorului şi ale părţilor;
i) măsurile luate în cursul şedinţei.
(2) Încheierea se întocmeşte de grefier în 24 de ore de la terminarea şedinţei şi se semnează de preşedintele completului de judecată şi de grefier.
(3) Când hotărârea se pronunţa în ziua în care a avut loc judecata, nu se întocmeşte o încheiere separată.
Soluţionarea cauzei

Articolul 306

Deliberarea şi pronunţarea hotărârii se fac de îndată după încheierea dezbaterilor. Pentru motive temeinice, deliberarea şi pronunţarea pot fi aminate cel mult 15 zile.
Deliberarea

Articolul 307

(1) La deliberare iau parte numai membrii completului în faţa căruia a avut loc dezbaterea.

(2) Completul de judecată deliberează în secret.

Luarea hotărârii

Articolul 308

(1) Hotărârea trebuie să fie rezultatul acordului membrilor completului de judecată asupra soluţiilor date chestiunilor supuse deliberării.

(2) Când unanimitatea nu poate fi întrunită, hotărârea se ia cu majoritate.

(3) Dacă din deliberare rezultă mai mult decît doua păreri, judecătorul care opineaza pentru soluţia cea mai severă trebuie să se alăture celei mai apropiate de părerea sa.

(4) Motivarea opiniei separate este obligatorie.

(5) Dacă completul de judecată este format din doi judecători şi unanimitatea nu poate fi întrunită, judecarea cauzei se reia în complet de divergenta.

Minuta

Articolul 309

(1) Rezultatul deliberării se consemnează într-o minuta, care trebuie să aibă conţinutul prevăzut pentru dispozitivul hotărârii. Minuta se semnează de membrii completului de judecată.

(2) Întocmirea minutei este obligatorie şi în cazurile în care judecătorul sau instanţa dispune asupra măsurilor preventive.

(3) Minuta se întocmeşte în doua exemplare originale, din care unul se ataşează la dosarul cauzei, iar celălalt se depune, spre conservare, la dosarul de minute al instanţei.

Alin. (2) şi (3) ale art. 309 au fost introduse de pct. 151 al art. I din LEGEA nr. 356 din 21 iulie 2006, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 677 din 7 august 2006.

Pronunţarea hotărârii

Articolul 310

(1) Hotărârea se pronunţa în şedinţa publică de către preşedintele completului de judecată asistat de grefier.

(2) La pronunţarea hotărârii părţile nu se citeaza. Hotărârea se redactează în cel mult 20 de zile de la pronunţare.

Felul hotărîrilor

Articolul 311

(1) Hotărârea prin care cauza este soluţionată de prima instanţa de judecată sau prin care aceasta se dezinvesteste fără a soluţiona cauza se numeşte sentinta.

(2) Hotărârea prin care instanţa se pronunţa asupra apelului, recursului, recursului în interesul legii, precum şi hotărârea pronunţată de instanţa de recurs în rejudecarea cauzei se numeşte decizie.

(3) Toate celelalte hotărâri date de instanţe în cursul judecaţii se numesc încheieri.

Alin. (2) al art. 311 a fost modificat de pct. 2 al art. I din LEGEA nr. 576 din 14 decembrie 2004, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 1.223 din 20 decembrie 2004.

Redactarea şi semnarea hotărârii

Articolul 312

(1) Sentinta sau decizia se redactează de unul din judecătorii care au participat la soluţionarea cauzei şi se semnează de toţi membrii completului şi de grefier.

(2) În caz de împiedicare a vreunuia dintre membrii completului de judecată de a semna, hotărârea se semnează în locul acestuia de preşedintele completului. Dacă şi preşedintele completului este împiedicat a semna, hotărârea se semnează de preşedintele instanţei. Când împiedicarea priveşte pe grefier, hotărârea se semnează de grefierul şef. În toate cazurile se face menţiune pe hotărâre despre cauza care a determinat împiedicarea.

Capitolul II
JUDECATA ÎN PRIMA INSTANTA

Secţiunea I
Desfăşurarea judecării cauzelor

Măsuri premergătoare

Articolul 313

(1) În vederea repartizării pe complete şi a stabilirii primului termen de judecată, dosarele nou formate vor fi transmise, după înregistrare în registratura instanţei, persoanei desemnate cu repartizarea aleatorie a cauzelor.

(2) Dosarele repartizate pe complete în mod aleatoriu vor fi preluate de preşedintele sau de unul dintre judecătorii completului de judecată, care va lua măsurile necesare în scopul pregătirii judecaţii, astfel încât să se asigure soluţionarea cu celeritate a cauzei.

(3) Citaţia trebuie să fie înmânată inculpatului cu cel puţin 5 zile înaintea termenului fixat. În cazul în care inculpatul nu locuieşte în ţara, se aplică în mod corespunzător dispoziţiile art. 237 alin. 2.

(4) În cauzele în care inculpatul este trimis în judecata în stare de arest, judecătorul prevăzut în alin. 2, la primirea dosarului fixează un termen care, potrivit art. 300^1, nu poate fi mai mare de 48 de ore, înăuntrul căruia se comunică citaţia împreună cu o copie a actului de sesizare a instanţei.

Alin. (3) al art. 313 a fost introdus de LEGEA nr. 704 din 3 decembrie 2001*) publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 807 din 17 decembrie 2001.

*) LEGEA nr. 704 din 3 decembrie 2001 a fost abrogată de LEGEA nr. 302 din 28 iunie 2004 publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 594 din 1 iulie 2004.

Art. 313 a fost modificat de LEGEA nr. 281 din 24 iunie 2003 publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 468 din 1 iulie 2003.

Art. 313 este reprodus astfel cum a fost modificat de pct. 152 al art. I din LEGEA nr. 356 din 21 iulie 2006, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 677 din 7 august 2006.

Prezenta inculpatului la judecata

Articolul 314

(1) Judecata nu poate avea loc decît în prezenta inculpatului, când acesta se afla în stare de deţinere.

(2) Aducerea inculpatului arestat la judecata este obligatorie.

Participarea procurorului

Articolul 315

(1) Procurorul este obligat sa participe la şedinţele de judecată ale judecătoriilor, în cauzele în care instanţa de judecată a fost sesizată prin rechizitoriu, în cauzele în care legea prevede pentru infracţiunea săvârşită pedeapsa închisorii de 3 ani sau mai mare ori în cauzele în care unul dintre inculpaţi se afla în stare de detenţie sau în vreuna dintre situaţiile prevăzute în art. 171 alin. 2, precum şi în cazul în care se dispune înlocuirea pedepsei amenzii cu cea a închisorii. La şedinţele de judecată privind alte infracţiuni, procurorul participa când considera necesar.

(2) La şedinţele de judecată ale celorlalte instanţe, participarea procurorului este obligatorie în toate cazurile.

Alin. (1) al art. 315 a fost modificat de LEGEA nr. 281 din 24 iunie 2003 publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 468 din 1 iulie 2003.

Rolul procurorului

Articolul 316

(1) În desfăşurarea cercetării judecătoreşti şi a dezbaterilor, procurorul exercita rolul sau activ în vederea aflarii adevărului şi a respectării dispoziţiilor legale. Procurorul este liber să prezinte concluziile pe care le considera întemeiate, potrivit legii, ţinând seama de probele administrate.

(2) Cererile şi concluziile procurorului trebuie să fie motivate.

(3) Când cercetarea judecătorească nu confirma învinuirea sau când a intervenit vreuna din cauzele de încetare a procesului penal prevăzute în art. 10, procurorul pune, după caz, concluzii de achitare a inculpatului sau de încetare a procesului penal.

Alin. (3) al art. 316 a fost modificat de pct. 153 al art. I din LEGEA nr. 356 din 21 iulie 2006, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 677 din 7 august 2006.

Obiectul judecaţii

Articolul 317

Judecata se margineste la fapta şi la persoana arătată în actul de sesizare a instanţei, iar în caz de extindere a procesului penal, şi la fapta şi persoana la care se referă extinderea.

Verificări privitoare la inculpat

Articolul 318

(1) La termenul de judecată, după strigarea cauzei şi apelul părţilor, preşedintele verifica identitatea inculpatului. În cazul când inculpatul se afla în stare de deţinere, preşedintele se încredinţează dacă a primit în termenul prevăzut în art. 313 alin. 3 copia actului de sesizare a instanţei. Când actul nu a fost comunicat, dacă inculpatul cere, judecata se amana, iar preşedintele îi înmânează o copie de pe actul de sesizare a instanţei, făcându-se menţiune despre aceasta în încheierea de şedinţa.

(2) De asemenea, judecata se amina la cererea inculpatului, când comunicarea s-a făcut cu mai puţin de 3 zile înaintea termenului de judecată.

Alin. (1) al art. 318 a fost modificat de LEGEA nr. 281 din 24 iunie 2003 publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 468 din 1 iulie 2003.

Măsuri premergătoare privind martorii, experţii şi interpreţii

Articolul 319

(1) După apelul martorilor, experţilor şi interpreţilor, preşedintele cere martorilor prezenţi sa părăsească sala de şedinţa şi le pune în vedere sa nu se îndepărteze fără încuviinţarea sa.

(2) Experţii rămân în sala de şedinţa, afară de cazul în care instanţa dispune altfel.

(3) Martorii, experţii şi interpreţii prezenţi pot fi ascultaţi, chiar dacă nu au fost citaţi sau nu au primit citaţie, însă numai după ce s-a stabilit identitatea lor, ţinându-se seama de dispoziţiile art. 86^1 şi următoarele.

Alin. (3) al art. 319 a fost modificat de LEGEA nr. 281 din 24 iunie 2003 publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 468 din 1 iulie 2003.

Lămuriri, excepţii şi cereri

Articolul 320

(1) Preşedintele explica persoanei vătămate ca se poate constitui parte civilă sau ca poate participa ca parte vătămată în proces.

(2) Preşedintele întreabă pe procuror şi pe părţi dacă au de formulat excepţii, cereri sau propun efectuarea de probe noi.

(3) În cazul când se propun noi probe, trebuie să se arate faptele şi împrejurările ce urmează a fi dovedite, mijloacele prin care pot fi administrate aceste probe, locul unde se afla aceste mijloace, iar ce priveşte martorii şi experţii, identitatea şi adresa acestora.

(4) Procurorul şi părţile pot cere administrarea de probe noi şi în cursul cercetării judecătoreşti.

Ordinea cercetării judecătoreşti

Articolul 321

(1) Instanţa începe efectuarea cercetării judecătoreşti, când cauza se afla în stare de judecată.

(2) Ordinea de efectuare a actelor de cercetare judecătorească este cea prevăzută în dispoziţiile cuprinse în prezenta secţiune.

(3) Instanţa poate dispune unele schimbări ale ordinii, când aceasta este necesar pentru buna desfăşurare a cercetării judecătoreşti. Când inculpatul este prezent, schimbarea ordinii nu poate fi dispusă decît după ascultarea acestuia.

Începerea cercetării judecătoreşti

Articolul 322

Preşedintele dispune ca grefierul sa dea citire sau să facă o prezentare succintă a actului de sesizare a instanţei, după care explica inculpatului în ce consta învinuirea ce i se aduce. Totodată, înştiinţează pe inculpat cu privire la dreptul de a nu face nici o declaraţie, atrăgându-i atenţia ca ceea ce declara poate fi folosit şi împotriva sa, precum şi cu privire la dreptul de a pune întrebări coinculpatilor, celorlalte părţi, martorilor, experţilor şi de a da explicaţii în tot cursul cercetării judecătoreşti, când socoteşte ca este necesar.

Art. 322 este reprodus astfel cum a fost modificat de pct. 154 al art. I din LEGEA nr. 356 din 21 iulie 2006, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 677 din 7 august 2006.

Ascultarea inculpatului

Articolul 323

(1) Instanţa procedează apoi la ascultarea inculpatului.

(2) Inculpatul este lăsat sa arate tot ce ştie despre fapta pentru care a fost trimis în judecata, apoi i se pot pune întrebări de către preşedinte şi în mod nemijlocit de ceilalţi membri ai completului, de către procuror, de partea vătămată, de partea civilă, de partea responsabilă civilmente, de ceilalţi inculpaţi şi de apărătorul inculpatului a cărui ascultare se face.

(3) Instanţa poate respinge întrebările care nu sunt concludente şi utile cauzei.

(4) Inculpatul poate fi reascultat ori de cîte ori este necesar.

Alin. (2) şi (3) ale art. 323 au fost modificate de pct. 155 al art. I din LEGEA nr. 356 din 21 iulie 2006, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 677 din 7 august 2006.

Ascultarea coinculpatilor

Articolul 324

(1) Dacă sunt mai mulţi inculpaţi, ascultarea fiecărui dintre ei se face în prezenta celorlalţi inculpaţi.

(2) Când interesul aflarii adevărului cere, instanţa poate dispune ascultarea vreunuia dintre inculpaţi, fără ca ceilalţi să fie de faţa.

(3) Declaraţiile luate separat sunt citite în mod obligatoriu celorlalţi inculpaţi, după ascultarea lor.

(4) Inculpatul poate fi din nou ascultat în prezenta celorlalţi inculpaţi sau a unor dintre ei.

Citirea declaraţiilor anterioare ale inculpatului

Articolul 325

(1) Când inculpatul nu-şi mai aminteste anumite fapte sau împrejurări sau când exista contraziceri între declaraţiile făcute de inculpat în instanţa şi cele date anterior, preşedintele cere acestuia explicaţii, putind da citire, în întregime sau în parte, declaraţiilor anterioare.

(2) Când inculpatul refuza sa dea declaraţii, instanţa dispune citirea declaraţiilor pe care acesta le-a dat anterior.

Ascultarea celorlalte părţi

Articolul 326

După ascultarea inculpatului se procedează la ascultarea celorlalte părţi. Dispoziţiile art. 322-324 şi 325 alin. 1 se aplică în mod corespunzător şi la ascultarea acestora.

Ascultarea martorului, expertului sau interpretului

Articolul 327

(1) Instanţa trece apoi la ascultarea martorilor potrivit art. 323 şi 325, care se aplică în mod corespunzător. După ce martorului i s-au pus întrebări de instanţa şi de procuror, el este întrebat de partea care l-a propus şi apoi de celelalte părţi.

(2) Martorul care poseda un înscris în legătură cu depozitia facuta poate să-l citească în instanţa. Procurorul şi părţile au dreptul sa examineze înscrisul, iar instanţa poate dispune reţinerea înscrisului la dosar, în original sau în copie.

(3) Dacă ascultarea vreunuia dintre martori nu mai este posibila, instanţa dispune citirea depoziţiei date de acesta în cursul urmăririi penale şi va ţine seama de ea la judecarea cauzei.

(4) Instanţa dispune citirea declaraţiilor anterioare şi atunci când martorul face declaraţii care sunt în contrazicere cu cele date anterior.

(5) Dacă unul sau mai mulţi martori lipsesc, instanţa poate dispune motivat fie continuarea judecaţii, fie amînarea cauzei. Martorul a cărui lipsa nu este justificată poate fi adus silit.

(6) Dispoziţiile prevăzute în alineatele precedente se aplică în mod corespunzător şi în caz de ascultare a expertului sau interpretului.

(7) Dispoziţiile art. 86^1-86^4 se aplică în mod corespunzător, atunci când este cazul.

Alin. (7) al art. 327 a fost introdus de LEGEA nr. 281 din 24 iunie 2003 publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 468 din 1 iulie 2003.

Articolul 327^1

Declaraţiile inculpaţilor, ale martorilor ori ale altor persoane audiate în cauza, inclusiv întrebările adresate acestora de oricare dintre părţi sau de instanţa de judecată, se consemnează întocmai în condiţiile prevăzute de art. 304.

Art. 327^1 a fost introdus de LEGEA nr. 281 din 24 iunie 2003 publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 468 din 1 iulie 2003.

Măsuri privitoare la martori

Articolul 328

(1) Martorii ascultaţi rămân în sala, la dispoziţia instanţei, până la terminarea actelor de cercetare judecătorească care se efectuează în şedinţa respectiva. Dacă instanţa găseşte necesar, poate dispune retragerea lor sau a unora dintre ei, din sala de şedinţa, în vederea reaudierii ori a confruntarii lor.

(2) Instanţa, luând concluziile procurorului şi ale părţilor, poate incuviinta plecarea martorilor după ascultarea lor.

Renunţarea la martori

Articolul 329

(1) Procurorul şi părţile pot renunţa la martorii pe care i-au propus.

(2) După punerea în discuţie a renunţării, instanţa poate dispune ca martorii sa nu fie ascultaţi, dacă audierea nu mai este necesară.

(3) Dacă în cursul cercetării judecătoreşti administrarea unei probe anterior admisă apare inutila, instanţa, după ce asculta procurorul şi părţile, poate dispune ca acea proba sa nu fie administrată.

Prezentarea mijloacelor materiale de proba

Articolul 330

Când în cauza supusă judecaţii exista mijloace materiale de proba, instanţa, din oficiu sau la cerere, dispune, dacă este necesar, aducerea şi prezentarea acestora.

Amânarea pentru probe noi

Articolul 331

Dacă din cercetarea judecătorească rezultă ca pentru lămurirea faptelor sau împrejurărilor cauzei este necesară administrarea unor probe noi, instanţa dispune fie judecarea cauzei în continuare, fie amânarea ei.

Art. 331 este reprodus astfel cum a fost modificat de pct. 156 al art. I din LEGEA nr. 356 din 21 iulie 2006, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 677 din 7 august 2006.

Restituirea pentru refacerea urmăririi penale

Articolul 332

(1) Când se constata, înainte de terminarea cercetării judecătoreşti, ca în cauza supusă judecaţii s-a efectuat cercetare penală de un alt organ decât cel competent, instanţa se desesizeaza şi restituie cauza procurorului, care procedează potrivit art. 268 alin. 1. Cauza nu se restituie atunci când constatarea are loc după începerea dezbaterilor sau când instanţa, în urma cercetării judecătoreşti, schimba încadrarea juridică a faptei într-o alta infracţiune pentru care cercetarea penală ar fi revenit altui organ de cercetare.

(2) Instanţa se desesizeaza şi restituie cauza procurorului pentru refacerea urmăririi penale în cazul nerespectării dispoziţiilor privitoare la competenţa după materie sau după calitatea persoanei, sesizarea instanţei, prezenta învinuitului sau a inculpatului şi asistarea acestuia de către apărător.

(3) În cazurile în care dispune restituirea, instanţa se pronunţa şi asupra măsurilor preventive, asupra măsurilor de siguranţă prevăzute în art. 113 şi 114 din Codul penal, precum şi asupra măsurilor asiguratorii.

(4) Împotriva hotărârii de desesizare se poate face recurs de către procuror şi de orice persoană ale carei interese au fost vătămate prin hotărâre, în 3 zile de la pronunţare, pentru cei prezenţi, şi de la comunicare, pentru cei lipsa.

(5) Dosarul este trimis procurorului imediat după rămânerea definitivă a hotărârii la prima instanţa sau în cel mult 3 zile de la pronunţarea hotărârii de către instanţa de recurs. În cazul în care inculpatul este arestat preventiv, procurorul procedează potrivit dispoziţiilor art. 156 şi 159.

Alin. (3) şi (4) ale art. 332 au fost modificate de LEGEA nr. 281 din 24 iunie 2003 publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 468 din 1 iulie 2003.

Art. 332 este reprodus astfel cum a fost modificat de pct. 157 al art. I din LEGEA nr. 356 din 21 iulie 2006, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 677 din 7 august 2006.

Restituirea pentru completarea urmăririi

Articolul 333

Abrogat.

Art. 333 a fost abrogat de pct. 158 al art. I din LEGEA nr. 356 din 21 iulie 2006, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 677 din 7 august 2006.

Schimbarea încadrării juridice

Articolul 334

Dacă în cursul judecaţii se considera ca încadrarea juridică data faptei prin actul de sesizare urmează a fi schimbată, instanţa este obligată sa pună în discuţie noua încadrare şi sa atragă atenţia inculpatului ca are dreptul sa ceara lăsarea cauzei mai la urma sau eventual amînarea judecaţii, pentru a-şi pregati apărarea.

Extinderea acţiunii penale pentru alte acte materiale

Articolul 335

(1) Dacă în cursul judecaţii se descoperă în sarcina inculpatului date cu privire şi la alte acte materiale care intră în conţinutul infracţiunii pentru care a fost trimis în judecata, instanţa dispune, prin încheiere, extinderea acţiunii penale cu privire şi la aceste acte şi procedează la judecarea infracţiunii în întregul ei.

(2) Dacă cu privire la unele din actele care intră în conţinutul aceleiaşi infracţiuni s-a pronunţat anterior o hotărâre definitivă, instanţa reuneste cauza cu aceea în care s-a dat hotărârea definitivă, pronunţând o noua hotărâre în raport cu toate actele care intră în conţinutul infracţiunii, şi desfiinţează hotărârea anterioară.

(3) Instanţa este obligată sa pună în discuţie actele cu privire la care s-a dispus extinderea, făcând aplicaţie în ce priveşte încadrarea juridică şi a dispoziţiilor art. 334.

Art. 335 este reprodus astfel cum a fost modificat de pct. 159 al art. I din LEGEA nr. 356 din 21 iulie 2006, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 677 din 7 august 2006.

Extinderea procesului penal pentru alte fapte

Articolul 336

(1) Când în cursul judecaţii se descoperă în sarcina inculpatului date cu privire la săvârşirea unei alte fapte prevăzute de legea penală, având legătură cu infracţiunea pentru care este trimis în judecata, procurorul poate cere extinderea procesului penal şi în ce priveşte aceasta fapta, iar instanţa, după caz:

a) dacă procurorul declara ca pune în mişcare acţiunea penală, instanţa, atunci când găseşte cererea intemeiata, procedează la extinderea procesului penal şi la judecarea cauzei şi cu privire la fapta descoperită;

b) dacă procurorul declara că nu pune în mişcare acţiunea penală, instanţa sesizează, prin încheiere, organul de urmărire penală competent pentru efectuarea de cercetări cu privire la fapta descoperită.

(2) Dacă procurorul nu participa la judecata şi sunt întrunite condiţiile prevăzute în alin. 1, instanţa extinde din oficiu procesul penal şi procedează la judecarea cauzei în întregul ei sau, după caz, sesizează, prin încheiere, organul de urmărire penală competent pentru efectuarea de cercetări cu privire la fapta descoperită.

(3) Dispoziţiile art. 335 alin. 3 se aplică în mod corespunzător.

Art. 336 este reprodus astfel cum a fost modificat de pct. 160 al art. I din LEGEA nr. 356 din 21 iulie 2006, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 677 din 7 august 2006.

Extinderea procesului penal cu privire la alte persoane

Articolul 337

(1) În cursul judecaţii, când se descoperă date cu privire la participarea şi a unei alte persoane la săvârşirea faptei prevăzute de legea penală pusă în sarcina inculpatului sau date cu privire la săvârşirea unei fapte prevăzute de legea penală de către o altă persoană, dar în legătură cu fapta inculpatului, procurorul poate cere extinderea procesului penal cu privire la acea persoana.

(2) Dispoziţiile art. 336 se aplică în mod corespunzător.

Alin. (2) al art. 337 a fost modificat de pct. 161 al art. I din LEGEA nr. 356 din 21 iulie 2006, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 677 din 7 august 2006.

Dispoziţii privind măsurile preventive, de siguranţă şi asiguratorii

Articolul 338

Abrogat.

A se vedea şi DECIZIA nr. 9 din 24 ianuarie 2000 publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 221 din 19 mai 2000.

Alin. (2) al art. 338 a fost introdus de LEGEA nr. 281 din 24 iunie 2003 publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 468 din 1 iulie 2003.

Art. 338 a fost abrogat de pct. 162 al art. I din LEGEA nr. 356 din 21 iulie 2006, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 677 din 7 august 2006.

Terminarea cercetării judecătoreşti

Articolul 339

(1) Înainte de a declara terminată cercetarea judecătorească, preşedintele întreabă pe procuror şi pe părţi dacă mai au de dat explicaţii ori de formulat cereri noi pentru completarea cercetării judecătoreşti.

(2) Dacă nu s-au formulat cereri sau dacă cererile formulate au fost respinse, ori dacă s-au efectuat completările cerute, preşedintele declara terminată cercetarea judecătorească.

Dezbaterile şi ordinea în care se da cuvintul

Articolul 340

(1) După terminarea cercetării judecătoreşti se trece la dezbateri, dîndu-se cuvintul în următoarea ordine: procurorului, părţii vătămate, părţii civile, părţii responsabile civilmente şi inculpatului.

(2) Preşedintele poate da cuvintul şi în replica, respectându-se aceeaşi ordine.

(3) Preşedintele are dreptul sa intrerupa pe cei care au cuvintul, dacă în susţinerile lor depăşesc limitele cauzei ce se judeca.

(4) Pentru motive temeinice dezbaterile pot fi întrerupte. Întreruperea nu poate fi mai mare de 5 zile.

Ultimul cuvint al inculpatului

Articolul 341

(1) Preşedintele înainte de a încheia dezbaterile da ultimul cuvint inculpatului personal.

(2) În timpul în care inculpatul are ultimul cuvint, nu i se pot pune întrebări. Dacă inculpatul releva fapte sau împrejurări noi, esenţiale pentru soluţionarea cauzei, instanţa dispune reluarea cercetării judecătoreşti.

Concluzii scrise

Articolul 342

(1) Instanţa, când socoteşte necesar, poate cere părţilor, după închiderea dezbaterilor, să depună concluzii scrise.

(2) Procurorul şi părţile pot depune concluzii scrise, chiar dacă nu au fost cerute de instanţa.

Secţiunea II
Deliberarea şi hotărârea instanţei

Obiectul deliberării

Articolul 343

(1) Completul de judecată deliberează mai întâi asupra chestiunilor de fapt şi apoi asupra chestiunilor de drept.

(2) Deliberarea poarta asupra existenţei faptei şi vinovatiei făptuitorului, asupra stabilirii pedepsei, asupra măsurii educative ori măsurii de siguranţă când este cazul să fie luată, precum şi asupra computarii reţinerii şi arestării preventive.

(3) Completul de judecată deliberează şi asupra repararii pagubei produse prin infracţiune, asupra măsurilor preventive şi asiguratorii, mijloacelor materiale de proba, cheltuielilor judiciare, precum şi asupra oricărei alte probleme privind justa soluţionare a cauzei.

(4) Toţi membrii completului de judecată au îndatorirea să-şi spună părerea asupra fiecărei chestiuni.

(5) Preşedintele îşi spune părerea cel din urma.

Reluarea cercetării judecătoreşti sau a dezbaterilor

Articolul 344

(1) Dacă în cursul deliberării instanţa găseşte ca o anumită împrejurare trebuie lămurită şi ca este necesară reluarea cercetării judecătoreşti, repune cauza pe rol.

(2) Dacă lămurirea acelei împrejurări se poate face numai prin reluarea dezbaterilor, instanţa o va pune în discuţie în aceeaşi şedinţa, dacă este posibil, sau în alta şedinţa în continuare.

Rezolvarea acţiunii penale

Articolul 345

(1) Instanţa hotărăşte prin sentinta asupra invinuirii aduse inculpatului, pronuntind, după caz, condamnarea, achitarea sau încetarea procesului penal.

(2) Condamnarea se pronunţa dacă instanţa constata ca fapta exista, constituie infracţiune şi a fost săvârşită de inculpat.

(3) Achitarea sau încetarea procesului penal se pronunţa potrivit art. 11 pct. 2.

(4) Când instanţa a constatat ca exista cazul prevăzut în art. 10 lit. b^1), o dată cu achitarea face şi aplicarea art. 18^1) alin. 3 din Codul penal.

(5) Dacă instanţa a dispus înlocuirea răspunderii penale, o dată cu încetarea procesului penal face aplicarea art. 91 din Codul penal.

Rezolvarea actiunii civile

Articolul 346

(1) În caz de condamnare, achitare sau încetare a procesului penal, instanţa se pronunţa prin aceeaşi sentinta şi asupra acţiunii civile.

(2) Când achitarea s-a pronunţat pentru cazul prevăzut în art. 10 alin. 1 lit. b^1) ori pentru ca instanţa a constatat existenta unei cauze care inlatura caracterul penal al faptei sau pentru ca lipseşte vreunul dintre elementele constitutive ale infracţiunii, instanţa poate obliga la repararea pagubei materiale şi a daunelor morale, potrivit legii civile.

(3) Nu pot fi acordate despăgubiri civile în cazul când achitarea s-a pronunţat pentru ca fapta imputată nu exista, ori nu a fost săvârşită de inculpat.

(4) Instanţa penală nu soluţionează acţiunea civilă când pronunţa achitarea pentru cazul prevăzut în art. 10 alin. 1 lit. b) ori când pronunţa încetarea procesului penal pentru vreunul dintre cazurile prevăzute în art. 10 alin. 1 lit. f) şi j), precum şi în caz de retragere a plângerii prealabile.

Alin. (2) al art. 346 a fost modificat de LEGEA nr. 281 din 24 iunie 2003 publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 468 din 1 iulie 2003.
Alin. (4) al art. 346 a fost modificat de pct. 163 al art. I din LEGEA nr. 356 din 21 iulie 2006, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 677 din 7 august 2006.
Rezolvarea separată a acţiunii civile

Articolul 347

Instanţa poate dispune disjungerea acţiunii civile şi amînarea judecării acesteia într-o alta şedinţa, în cazul când rezolvarea pretenţiilor civile ar provoca intirzierea soluţionării acţiunii penale.
Rezolvarea separată a acţiunii civile

Articolul 348

Instanţa, chiar dacă nu exista constituire de parte civilă, se pronunţa asupra repararii pagubei materiale şi a daunelor morale în cazurile prevăzute în art. 17, iar în celelalte cazuri numai cu privire la restituirea lucrului, desfiinţarea totală sau parţială a unui înscris şi restabilirea situaţiei anterioare săvârşirii infracţiunii.

Art. 348 a fost modificat de LEGEA nr. 281 din 24 iunie 2003 publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 468 din 1 iulie 2003.
Cheltuielile judiciare

Articolul 349

Instanţa se pronunţa prin hotărâre şi asupra cheltuielilor judiciare, potrivit dispoziţiilor prevăzute în art. 189-193.
Măsuri cu privire la starea de libertate

Articolul 350

(1) Instanţa are obligaţia ca, prin hotărâre, să se pronunţe asupra luării, menţinerii sau revocării măsurii arestării preventive a inculpatului şi asupra luării sau revocării măsurii obligării acestuia de a nu părăsi localitatea ori ţara, motivand soluţia pronunţată.

(2) În caz de achitare sau de încetare a procesului penal, instanţa dispune punerea de îndată în libertate a inculpatului arestat preventiv.

(3) De asemenea, instanţa dispune punerea de îndată în libertate a inculpatului arestat preventiv, atunci când pronunţa:

a) o pedeapsă cu închisoare cel mult egala cu durata reţinerii şi arestării preventive;

b) o pedeapsă cu închisoare, cu suspendarea condiţionată a executării ori cu suspendarea executării sub supraveghere sau cu executare la locul de muncă;

c) amenda;

d) o măsura educativă.

(4) Hotărârea pronunţată în cazul alineatelor precedente cu privire la arestarea preventivă a inculpatului sau la obligarea acestuia de a nu părăsi localitatea ori ţara este executorie.

(5) Când potrivit dispoziţiilor prevăzute în alin. 1, 2 şi 3 inculpatul este pus în libertate, instanţa comunică aceasta administraţiei locului de deţinere.

(6) Inculpatul condamnat de prima instanţa şi aflat în stare de deţinere este liberat de îndată ce durata reţinerii şi a arestării devin egale cu durata pedepsei pronunţate, deşi hotărârea nu este definitivă. Liberarea se dispune de administraţia locului de deţinere. În acest scop i se comunică, îndată după pronunţarea hotărârii, o copie după dispozitiv sau extras, care va cuprinde menţiunile prevăzute în art. 140 alin. 3.

(7) Când în cursul urmăririi penale sau al judecaţii, invinuitul sau inculpatul a fost liberat provizoriu pe cauţiune, instanţa va dispune restituirea sumei depuse drept cauţiune, în cazurile prevăzute de lege. Dispoziţiile art. 160^5 alin. 5 se aplică în mod corespunzător.

A se vedea şi DECIZIA nr. 9 din 24 ianuarie 2000 publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 221 din 19 mai 2000.
Alin. (1) al art. 350 a fost modificat de LEGEA nr. 281 din 24 iunie 2003 publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 468 din 1 iulie 2003.
Lit. d) a alin. (3) al art. 350 a fost introdus de LEGEA nr. 281 din 24 iunie 2003 publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 468 din 1 iulie 2003.

Alin. (6) al art. 350 a fost modificat de LEGEA nr. 281 din 24 iunie 2003 publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 468 din 1 iulie 2003.
Alin. (1) al art. 350 a fost modificat de LEGEA nr. 159 din 14 mai 2004 publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 451 din 20 mai 2004.
Alin. (1) şi (4) ale art. 350 au fost modificate de pct. 164 al art. I din LEGEA nr. 356 din 21 iulie 2006, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 677 din 7 august 2006.
Executarea într-o închisoare militară

Articolul 351

În cazurile prevăzute în art. 62 din Codul penal, instanţa, prin hotărârea de condamnare, se pronunţa şi asupra executării pedepsei închisorii într-o închisoare militară.

Art. 351 este reprodus astfel cum a fost modificat de pct. 165 al art. I din LEGEA nr. 356 din 21 iulie 2006, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 677 din 7 august 2006.

Articolul 352

Abrogat.
Măsuri privind reparaţiile civile

Articolul 353

(1) Instanţa, în cazul când admite acţiunea civilă, examinează potrivit art. 163 şi următoarele necesitatea luării măsurilor asiguratorii privind reparaţiile civile, dacă asemenea măsuri nu au fost luate anterior.

(2) Dispoziţiile din hotărâre privind luarea măsurilor asiguratorii sunt executorii.

(3) Când instanţa nu s-a pronunţat asupra acţiunii civile potrivit art. 346 alin. ultim, măsurile asiguratorii se menţin. Aceste măsuri încetează de drept dacă persoana vătămată nu introduce acţiune în faţa instanţei civile în termen de 30 de zile de la rămînerea definitivă a hotărârii.

Cuprinsul hotărârii

Articolul 354

Hotărârea prin care instanţa penală soluţionează fondul cauzei trebuie să conţină o parte introductivă, o expunere şi dispozitivul.
Conţinutul părţii introductive

Articolul 355

(1) Partea introductivă cuprinde menţiunile prevăzute în art. 305.

(2) Când s-a redactat o încheiere de şedinţa, potrivit dispoziţiilor din art. 305, partea introductivă se limitează numai la următoarele menţiuni: denumirea instanţei care a judecat cauza, data pronunţării hotărârii, locul unde a fost judecata cauza, precum şi numele şi prenumele membrilor completului de judecată, ale procurorului şi ale grefierului, facindu-se menţiune ca celelalte date au fost trecute în încheierea de şedinţa.

(3) În hotărârile instanţelor militare trebuie să se indice şi gradul militar al membrilor completului de judecată şi al procurorului. Când inculpatul este militar, se menţionează şi gradul acestuia.

Conţinutul expunerii

Articolul 356

Expunerea trebuie să cuprindă:

a) datele privind identitatea părţilor;

b) descrierea faptei ce face obiectul invinuirii, cu arătarea timpului şi locului unde a fost săvârşită, precum şi încadrarea juridică data acesteia prin actul de sesizare;

c) analiza probelor care au servit ca temei soluţionarea laturii penale a cauzei, cît şi a celor care au fost inlaturate, motivarea soluţiei cu privire la latura civilă a cauzei, precum şi analiza oricăror elemente de fapt pe care se sprijină soluţia data în cauza.

În caz de condamnare, expunerea trebuie să mai cuprindă fapta sau fiecare fapta reţinută de instanţa în sarcina inculpatului, forma şi gradul de vinovăţie, circumstanţele agravante sau atenuante, starea de recidiva, timpul ce se deduce din pedeapsa pronunţată şi actele din care rezultă durata acesteia.
Dacă instanţa retine în sarcina inculpatului numai o parte din faptele ce formează obiectul invinuirii, se va arata în hotărâre pentru care anume fapte s-a pronunţat condamnarea şi pentru care încetarea procesului penal sau achitarea;

d) arătarea temeiurilor de drept care justifica soluţiile date în cauza.

Conţinutul dispozitivului

Articolul 357

(1) Dispozitivul trebuie să cuprindă datele prevăzute în art. 70 privitoare la persoana inculpatului, soluţia data de instanţa cu privire la infracţiune, indicandu-se, în caz de condamnare, denumirea acesteia şi textul de

lege în care se încadrează, iar în caz de achitare sau de încetare a procesului penal, cauza pe care se întemeiază potrivit art. 11, precum şi soluţia data cu privire la repararea pagubei materiale şi a daunelor morale. Când instanţa face aplicarea art. 86^7 din Codul penal, dispozitivul va menţiona dacă cel condamnat va executa pedeapsa în unitatea unde îşi desfăşoară activitatea sau la alta unitate. Când instanţa face aplicarea art. 86^1 din Codul penal, dispozitivul va menţiona măsurile de supraveghere prevăzute în art. 86^3 alin. 1 din Codul penal, la care trebuie să se supună condamnatul, precum şi obligaţiile stabilite de instanţa potrivit art. 86^3 alin. 3 din Codul penal.

(2) Dispozitivul trebuie să mai cuprindă, după caz, cele hotărîte de instanţa cu privire la:

a) deducerea reţinerii şi arestării preventive, indicindu-se partea din pedeapsa executată în acest mod;

b) măsurile preventive;

c) măsurile asiguratorii;

d) cheltuielile judiciare;

e) restituirea lucrurilor ce nu sunt supuse confiscării;

f) rezolvarea oricărei alte probleme privind justa soluţionare a cauzei.

(3) Când instanţa pronunţa pedeapsa închisorii sau pedeapsa închisorii cu executarea la locul de muncă, în hotărâre se face menţiune ca persoana condamnata este lipsită de drepturile arătate în art. 71 din Codul penal, pe durata prevăzută în acelaşi articol.

(4) Dispozitivul trebuie să cuprindă totdeauna menţiunea ca hotărârea este supusă apelului sau, după caz, recursului, cu arătarea termenului în care poate fi exercitat şi menţionarea datei când hotărârea a fost pronunţată şi ca pronunţarea s-a făcut în şedinţa publică.

Alin. (1) al art. 357 a fost modificat de LEGEA nr. 281 din 24 iunie 2003 publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 468 din 1 iulie 2003.

Pronunţarea dispozitivului hotărârii

Articolul 358

(1) Dispozitivul hotărârii se pronunţa potrivit art. 310 alin. 1.

(2) După pronunţare, preşedintele explica părţilor prezente ca pot declara apel sau, după caz, recurs.

Obligaţii ale instanţei în caz de condamnare cu suspendarea executării pedepsei sau cu executarea pedepsei la locul de muncă

Articolul 359

(1) În caz de condamnare la pedeapsa închisorii cu suspendarea condiţionată a executării pedepsei sau cu suspendarea executării pedepsei sub supraveghere ori la executarea pedepsei la locul de muncă, preşedintele atrage atenţia celui condamnat asupra dispoziţiilor a căror nerespectare are ca urmare revocarea suspendării sau a executării pedepsei la locul de muncă. În cazul suspendării executării pedepsei sub supraveghere, preşedintele face cunoscut celui condamnat măsurile de supraveghere la care este supus şi obligaţiile pe care trebuie să le respecte.

(2) Dacă inculpatul nu este prezent şi instanţa apreciază că nu este necesară chemarea lui, face o comunicare scrisă, în care i se atrage atenţia potrivit alineatului precedent.

(3) În toate cazurile în care s-a pronunţat condamnarea cu suspendarea condiţionată a executării pedepsei ori cu suspendarea executării pedepsei sub supraveghere, instanţa de executare aduce aceasta la cunoştinţa unităţii unde condamnatul îşi desfăşoară activitatea, iar în cazul suspendării executării pedepsei sub supraveghere, şi organului de poliţie din localitatea unde domiciliază condamnatul.

Comunicarea hotărârii

Articolul 360

(1) Copii de pe dispozitivul hotărârii se comunică părţilor care au lipsit atât la judecata, cît şi la pronunţare.

(2) Inculpatului deţinut sau aflat în vreuna dintre situaţiile prevăzute în art. 171 alin. 2, care a lipsit de la pronunţarea hotărârii, i se comunică copia dispozitivului hotărârii. De asemenea, copia dispozitivului hotărârii se comunică administraţiei locului de deţinere.

(3) După redactarea hotărârii, inculpaţilor prevăzuţi în alineatul precedent li se comunică copii de pe aceasta.

(4) În cazul în care instanţa a dispus suspendarea executării pedepsei sub supraveghere, o copie de pe dispozitivul hotărârii se comunică serviciului de protecţie a victimelor şi reintegrare socială a infractorilor.

Alin. (2) al art. 360 a fost modificat de LEGEA nr. 281 din 24 iunie 2003 publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 468 din 1 iulie 2003.

Alin. (4) al art. 360 a fost introdus de pct. 166 al art. I din LEGEA nr. 356 din 21 iulie 2006, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 677 din 7 august 2006.

Capitolul III
CĂILE DE ATAC ORDINARE

Secţiunea I
Apelul

Hotărârile supuse apelului

Articolul 361

(1) Sentinţele pot fi atacate cu apel. Nu pot fi atacate cu apel:

a) sentinţele privind infracţiunile pentru care punerea în mişcare a acţiunii penale se face la plângerea prealabilă a persoanei vătămate;

b) sentinţele pronunţate de tribunalele militare privind infracţiunile contra ordinii şi disciplinei militare, sancţionate de lege cu pedeapsa închisorii de cel mult 2 ani;

c) sentinţele pronunţate de curţile de apel şi Curtea Militară de Apel;

d) sentinţele pronunţate de secţia penală a Înaltei Curţi de Casaţie şi Justiţie;

e) sentinţele de dezinvestire.

f) sentinţele pronunţate în materia executării hotărârilor penale, precum şi cele privind reabilitarea.

(2) Încheierile date în prima instanţa pot fi atacate cu apel numai o dată cu fondul.

(3) Apelul declarat împotriva sentinţei se socoteşte făcut şi împotriva încheierilor, chiar dacă acestea au fost date după pronunţarea sentinţei.

Lit. d) a alin. (1) al art. 361 a fost modificată de LEGEA nr. 281 din 24 iunie 2003 publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 468 din 1 iulie 2003.

Lit. a) şi b) ale alin. (1) al art. 361 au fost modificate de pct. 167 al art. I din LEGEA nr. 356 din 21 iulie 2006, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 677 din 7 august 2006.

Lit. f) a alin. (1) al art. 361 a fost introdusă de pct. 168 al art. I din LEGEA nr. 356 din 21 iulie 2006, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 677 din 7 august 2006.

Persoanele care pot face apel

Articolul 362

(1) Pot face apel:

a) procurorul, în ce priveşte latura penală şi latura civilă. Apelul procurorului în ce priveşte latura civilă este inadmisibil în lipsa apelului formulat de partea civilă, cu excepţia cazurilor în care acţiunea civilă se exercită din oficiu;

b) inculpatul, în ce priveşte latura penală şi latura civilă. Împotriva sentinţei de achitare sau de încetare a procesului penal, inculpatul poate declara apel şi în ce priveşte temeiurile achitării sau încetării procesului penal;

c) partea vătămată, în ce priveşte latura penală;

d) partea civilă şi partea responsabilă civilmente, în ce priveşte latura penală şi latura civilă;

e) martorul, expertul, interpretul şi apărătorul, în ce priveşte cheltuielile judiciare cuvenite acestora;

f) orice persoană ale carei interese legitime au fost vătămate printr-o măsura sau printr-un act al instanţei.

(2) Apelul poate fi declarat pentru persoanele prevăzute la lit. b)-f) şi de către reprezentantul legal, de către apărător, iar pentru inculpat, şi de către soţul acestuia.

---

*) Prin DECIZIA CURŢII CONSTITUŢIONALE nr. 100 din 9 martie 2004, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 261 din 24 martie 2004 a fost admisă excepţia de neconstituţionalitate referitoare la art. 362 alin. 1 lit. c), constatandu-se ca dispoziţia "în cauzele în care acţiunea penală se pune în mişcare la plângerea prealabilă, dar numai în ce priveşte latura penală" din cuprinsul art. 362 alin. 1 lit. c) din Codul de procedură penală, este neconstitutionala.

Conform art. 147 din CONSTITUŢIA ROMÂNIEI republicată în MONITORUL OFICIAL nr. 767 din 31 octombrie 2003 dispoziţiile din legile şi ordonanţele în vigoare, precum şi cele din regulamente, constatate ca fiind neconstituţionale, îşi încetează efectele juridice la 45 de zile de la publicarea deciziei Curţii Constituţionale dacă, în acest interval, Parlamentul sau Guvernul, după caz, nu pun de acord prevederile neconstituţionale cu dispoziţiile Constituţiei. Pe durata acestui termen, dispoziţiile constatate ca fiind neconstituţionale sunt suspendate de drept.

În consecinţa, începând cu data publicării Deciziei în Monitorul Oficial (24 martie 2004) s-a suspendat aplicarea acestei dispoziţii, iar după împlinirea termenului de 45 de zile de la publicarea Deciziei în Monitorul Oficial, aceasta şi-a încetat efectele juridice.

**) Prin DECIZIA CURŢII CONSTITUŢIONALE nr. 482 din 9 noiembrie 2004, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 1.200 din 15 decembrie 2004 a fost admisă excepţia de neconstituţionalitate referitoare la art. 362 alin. 1 lit. d) , constatandu-se ca aceste dispoziţii sunt neconstituţionale în măsura în care nu permit părţii civile şi părţii civilmente responsabile sa exercite calea de atac ordinară a apelului şi în ce priveşte latura penală a procesului.
Conform art. 147 din CONSTITUŢIA ROMÂNIEI republicată în MONITORUL OFICIAL nr. 767 din 31 octombrie 2003, începând cu data publicării Deciziei în Monitorul Oficial (15 decembrie 2004) s-a suspendat aplicarea acestor dispoziţii, iar după împlinirea termenului de 45 de zile de la publicarea Deciziei în Monitorul Oficial, acestea şi-au încetat efectele juridice.

Lit. a), c), d) şi e) ale alin. (1) al art. 362 au fost modificate de pct. 169 al art. I din LEGEA nr. 356 din 21 iulie 2006, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 677 din 7 august 2006.
Termenul de declarare a apelului

Articolul 363

(1) Termenul de apel este de 10 zile, dacă legea nu dispune altfel.

(2) Pentru procuror termenul curge de la pronunţare. În cauzele în care procurorul nu a participat la dezbateri, termenul curge de la înregistrarea la parchet a adresei de trimitere a dosarului. După redactarea hotărârii, instanţa este obligată sa trimită de îndată dosarul procurorului, iar acesta este obligat sa-l restituie după expirarea termenului de apel.

(3) Pentru partea care a fost prezenta la dezbateri sau la pronunţare, termenul curge de la pronunţare. Pentru părţile care au lipsit atât la dezbateri, cît şi la pronunţare, precum şi pentru inculpatul deţinut ori pentru inculpatul militar în termen, militar cu termen redus, rezervist concentrat, elev al unei instituţii militare de învăţământ, ori pentru inculpatul internat într-un centru de reeducare sau într-un institut medical-educativ, care au lipsit de la pronunţare, termenul curge de la comunicarea copiei de pe dispozitiv.

(4) În cazul prevăzut în art. 362 lit. e), calea de atac poate fi exercitată de îndată după pronunţarea încheierii prin care s-a dispus asupra cheltuielilor judiciare şi cel mai tirziu în 10 zile de la pronunţarea sentinţei prin care s-a soluţionat cauza. Judecarea apelului se face numai după soluţionarea cauzei, afară de cazul când procesul a fost suspendat.

Repunerea în termen

Articolul 364

(1) Apelul declarat după expirarea termenului prevăzut de lege este considerat ca fiind făcut în termen, dacă instanţa de apel constata ca intirzierea a fost determinata de o cauza temeinica de împiedicare, iar cererea de apel a fost facuta în cel mult 10 zile de la începerea executării pedepsei sau a despăgubirilor civile.

(2) Până la soluţionarea repunerii în termen, instanţa de apel poate suspenda executarea hotărârii atacate.

Apelul peste termen

Articolul 365

(1) Partea care a lipsit atât la toate termenele de judecată, cat şi la pronunţare poate declara apel şi peste termen, dar nu mai târziu decât 10 zile de la data, după caz, a începerii executării pedepsei sau a începerii executării dispoziţiilor privind despăgubirile civile.

(2) Apelul declarat peste termen nu suspenda executarea.

(3) Instanţa de apel poate suspenda executarea hotărârii atacate.

Alin. (1) al art. 365 a fost modificat de pct. 170 al art. I din LEGEA nr. 356 din 21 iulie 2006, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 677 din 7 august 2006.
Declararea apelului

Articolul 366

(1) Apelul se declara prin cerere scrisă. Cererea trebuie semnată de persoana care face declaraţia.

(2) Pentru persoana care nu poate să semneze, cererea va fi atestata de un grefier de la instanţa a carei hotărâre se ataca sau de apărător. Cererea poate fi atestata şi de primarul sau secretarul consiliului local, ori de funcţionarul desemnat de aceştia, din localitatea unde domiciliază.

(3) Cererea de apel nesemnata ori neatestata poate fi confirmată în instanţa de parte ori de reprezentantul ei.

(4) Procurorul şi oricare dintre părţile prezente la pronunţarea hotărârii pot declara apel oral în şedinţa în care s-a pronunţat hotărârea. Instanţa ia act şi consemnează aceasta într-un proces-verbal.

Instanţa la care se depune apelul

Articolul 367

(1) Cererea de apel se depune la instanţa a carei hotărâre se ataca.

(2) Persoana care se afla în stare de deţinere poate depune cererea de apel şi la administraţia locului de deţinere.

(3) Dacă apelul este declarat oral, aceasta se constata într-un proces-verbal.

(4) Cererea de apel înregistrată sau atestata în condiţiile art. 187 ori procesul-verbal întocmit de administraţia locului de deţinere se înaintează de îndată instanţei prevăzute în alin. 1.

Renunţarea la apel

Articolul 368

(1) După pronunţarea hotărârii şi până la expirarea termenului de declarare a apelului, părţile pot renunţa în mod expres la aceasta cale de atac.

(2) Asupra renunţării, cu excepţia apelului care priveşte latura civilă a cauzei, se poate reveni înăuntrul termenului pentru declararea apelului.

(3) Renunţarea sau revenirea asupra renunţării poate să fie facuta personal de parte sau prin mandatar special.

Retragerea apelului

Articolul 369

(1)Până la închiderea dezbaterilor la instanţa de apel, oricare dintre părţi îşi poate retrage apelul declarat. Retragerea trebuie să fie facuta personal de parte sau prin mandatar special, iar dacă partea se afla în stare de deţinere, printr-o declaraţie atestata sau consemnată într-un proces-verbal de către conducerea locului de deţinere. Declaraţia de retragere se poate face fie la instanţa a carei hotărâre a fost atacată, fie la instanţa de apel.

(2) Reprezentanţii legali pot retrage apelul cu respectarea, în ceea ce priveşte latura civilă, a condiţiilor prevăzute de legea civilă. Inculpatul minor nu poate retrage apelul declarat personal sau de reprezentantul sau legal.

(3) Apelul declarat de procuror poate fi retras de procurorul ierarhic superior.

(4) Apelul declarat de procuror şi retras poate fi insusit de partea în favoarea căreia a fost declarat.

Efectul suspensiv al apelului

Articolul 370

Apelul declarat în termen este suspensiv de executare, atât în ce priveşte latura penală, cît şi latura civilă, afară de cazul când legea dispune altfel.

Efectul devolutiv al apelului şi limitele sale

Articolul 371

(1) Instanţa judeca apelul numai cu privire la persoana care l-a declarat şi la persoana la care se referă declaraţia de apel şi numai în raport cu calitatea pe care apelantul o are în proces.

(2) În cadrul limitelor arătate în alineatul precedent, instanţa este obligată ca, în afară de temeiurile invocate şi cererile formulate de apelant, sa examineze cauza sub toate aspectele de fapt şi de drept.

Neagravarea situaţiei în propriul apel

Articolul 372

(1) Instanţa de apel, soluţionând cauza, nu poate crea o situaţie mai grea pentru cel care a declarat apel.

(2) De asemenea, în apelul declarat de procuror în favoarea unei părţi, instanţa de apel nu poate agrava situaţia acesteia.

Efectul extensiv

Articolul 373

Instanţa de apel examinează cauza prin extindere şi cu privire la părţile care nu au declarat apel sau la care acesta nu se referă, putind hotărî şi în privinta lor, fără să poată crea acestor părţi o situaţie mai grea.

Motivarea apelului

Articolul 374

Motivele de apel se formulează în scris, prin cererea de apel sau printr-un memoriu separat, care trebuie să fie depus la instanţa de apel cel mai tirziu până în ziua judecaţii. Motivele de apel se pot formula şi oral în ziua judecaţii.

Fixarea termenului de judecată şi prezenta părţilor

Articolul 375

(1) Preşedintele instanţei de apel, primind dosarul, fixează termen pentru judecarea apelului.

(2) Judecarea apelului se face cu citarea părţilor.

(3) Judecarea apelului nu poate avea loc decît în prezenta inculpatului, când acesta se afla în stare de deţinere.

(4) Abrogat.

Alin. (4) al art. 375 a fost abrogat de LEGEA nr. 281 din 24 iunie 2003 publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 468 din 1 iulie 2003.

Prezenta procurorului

Articolul 376

Participarea procurorului la judecarea apelului este obligatorie, oricare ar fi obiectul cauzei.

Ordinea în care se da cuvintul

Articolul 377

(1) Dacă la termenul fixat apelul este în stare de judecată, preşedintele completului da cuvintul apelantului, apoi intimatului şi în urma procurorului. Dacă între apelurile declarate se afla şi apelul procurorului, primul cuvint îl are acesta.

(2) În cazul în care procurorul sau părţile invoca necesitatea administrării de noi probe, trebuie să indice probele şi mijloacele de proba cu ajutorul cărora pot fi obţinute. Dispoziţiile art. 67 se aplică în mod corespunzător.

(3) Procurorul şi părţile au dreptul la replica cu privire la chestiunile noi ivite cu ocazia dezbaterilor.

(4) Inculpatul are cel din urma cuvintul.

Alin. (2) al art. 377 a fost modificat de pct. 171 al art. I din LEGEA nr. 356 din 21 iulie 2006, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 677 din 7 august 2006.

Judecarea apelului

Articolul 378

(1) Instanţa verifica hotărârea atacată pe baza lucrărilor şi a materialului din dosarul cauzei, precum şi a oricăror probe noi, administrate în faţa instanţei de apel.

(1^1) Cu ocazia judecării apelului, instanţa este obligată sa procedeze la ascultarea inculpatului prezent, potrivit dispoziţiilor cuprinse în Partea specială, titlul II, capitolul II, atunci când acesta nu a fost ascultat la instanţa de fond, precum şi atunci când instanţa de fond nu a pronunţat împotriva inculpatului o hotărâre de condamnare.

(2) În vederea soluţionării apelului, instanţa poate da o noua apreciere probelor administrate în faţa primei instanţe.

(3) Instanţa este obligată să se pronunţe asupra tuturor motivelor de apel invocate.

Alin. (1) şi (2) ale art. 378 au fost modificate de pct. 172 al art. I din LEGEA nr. 356 din 21 iulie 2006, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 677 din 7 august 2006.

Alin. (1^1) al art. 378 a fost introdus de pct. 173 al art. I din LEGEA nr. 356 din 21 iulie 2006, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 677 din 7 august 2006.

Soluţiile la judecata în apel

Articolul 379

Instanţa, judecind apelul, pronunţa una dintre următoarele soluţii:

1. respinge apelul, mentinind hotărârea atacată:

a) dacă apelul este tardiv sau inadmisibil;

b) dacă apelul este nefondat;

2. admite apelul şi:

a) desfiinţează sentinta primei instanţe, pronuntind o noua hotărâre şi procedează potrivit art. 345 şi urm. privind judecata în fond;

b) desfiinţează sentinta primei instanţe şi dispune rejudecarea de către instanţa a carei hotărâre a fost desfiintata, pentru motivul ca judecarea cauzei la acea instanţa a avut loc în lipsa unei părţi nelegal citate sau care, legal citata, a fost în imposibilitate de a se prezenta şi de a înştiinţa instanţa despre aceasta imposibilitate. Rejudecarea de către instanţa a carei hotărâre a fost desfiintata se dispune şi atunci când exista vreunul dintre cazurile de nulitate prevăzute în art. 197 alin. 2, cu excepţia cazului de necompetentă, când se dispune rejudecarea de către instanţa competenţa.

Lit. b) a pct. 2 al art. 379 a fost modificată de pct. 174 al art. I din LEGEA nr. 356 din 21 iulie 2006, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 677 din 7 august 2006.

Soluţii complementare

Articolul 380

Dacă hotărârea este desfiintata pentru ca s-a constatat existenta vreunuia dintre cazurile prevăzute în art. 332 alin. 2, se dispune restituirea cauzei la procuror pentru a lua măsuri în vederea refacerii urmăririi penale.

Art. 380 este reprodus astfel cum a fost modificat de pct. 175 al art. I din LEGEA nr. 356 din 21 iulie 2006, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 677 din 7 august 2006.

Chestiuni complementare

Articolul 381

(1) Instanţa, deliberind asupra apelului, face, când este cazul, aplicatia dispoziţiilor privitoare la reluarea dezbaterilor şi a celor privitoare la repararea pagubei, la măsurile asiguratorii, la cheltuielile judiciare şi la orice alte probleme de care depinde soluţionarea completa a apelului. De asemenea, instanţa de apel verifica dacă s-a făcut o justa aplicare de către prima instanţa a dispoziţiilor privitoare la computarea reţinerii şi arestării şi adauga, dacă este cazul, timpul de arestare scurs după pronunţarea hotărârii atacate cu apel.

(2) Instanţa deliberează şi hotărăşte asupra oricărei alte probleme de care depinde soluţionarea completa a apelului.

Denumirea marginala a art. 381 a fost modificată de pct. 176 al art. I din LEGEA nr. 356 din 21 iulie 2006, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 677 din 7 august 2006.

Desfiinţarea hotărârii

Articolul 382

(1) În caz de admitere a apelului, hotărârea atacată se desfiinţează în întregime, dar în limitele prevăzute în art. 371 şi 373.

(2) Hotărârea poate fi desfiintata numai cu privire la unele fapte sau persoane, ori numai în ce priveşte latura penală sau civilă, dacă aceasta nu împiedica justa soluţionare a cauzei.

(3) Când prima instanţa a dispus arestarea inculpatului, instanţa de apel poate menţine măsura arestării în caz de desfiinţare a hotărârii.

Conţinutul deciziei

Articolul 383

(1) Decizia instanţei de apel trebuie să cuprindă în partea introductivă menţiunile prevăzute în art. 355, iar în expunere, temeiurile de fapt şi de drept care au dus, după caz la respingerea sau admiterea apelului, precum şi temeiurile care au dus la adoptarea oricăreia dintre soluţiile prevăzute în art. 379 pct. 2. Dispozitivul trebuie să cuprindă soluţia data de instanţa de apel, data pronunţării deciziei şi menţiunea ca pronunţarea s-a făcut în şedinţa publică.

(1^1) Dispoziţiile art. 350 se aplică în mod corespunzător.

(2) În cazul când inculpatul s-a aflat în stare de deţinere, în expunere şi dispozitiv trebuie să se arate timpul care se deduce din pedeapsa.

(3) Când s-a dispus rejudecarea, decizia trebuie să indice care este ultimul act procedural rămas valabil de la care procesul penal trebuie să-şi reia cursul.

(4) Abrogat.

Alin. (1^1) al art. 383 a fost introdus de pct. 177 al art. I din LEGEA nr. 356 din 21 iulie 2006, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 677 din 7 august 2006.

Alin. (4) al art. 383 a fost abrogat de pct. 178 al art. I din LEGEA nr. 356 din 21 iulie 2006, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 677 din 7 august 2006.

Procedura de rejudecare

Articolul 384

Judecarea în fond a cauzei de către instanţa de apel sau rejudecarea cauzei după desfiinţarea hotărârii atacate se desfăşoară potrivit dispoziţiilor cuprinse în partea specială, titlul II, capitolele 1 şi 2, care se aplică în mod corespunzător.

Limitele rejudecarii

Articolul 385

(1) Instanţa de rejudecare trebuie să se conformeze hotărârii instanţei de apel, în măsura în care situaţia de fapt rămâne cea avută în vedere la soluţionarea apelului.

(2) Dacă hotărârea a fost desfiintata în apelul procurorului, declarat în defavoarea inculpatului sau în apelul părţii vătămate, instanţa care rejudeca poate pronunţa şi o pedeapsă mai grea decât cea arătată în art. 372 alin. 2 şi art. 373.

(3) Când hotărârea este desfiintata numai cu privire la unele fapte sau persoane, ori numai în ce priveşte latura penală sau civila, instanţa de rejudecare se pronunţa în limitele în care hotărârea a fost desfiintata.

Alin. (2) al art. 385 a fost modificat de pct. 179 al art. I din LEGEA nr. 356 din 21 iulie 2006, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 677 din 7 august 2006.

Secţiunea II
Recursul

Hotărârile supuse recursului

Articolul 385^1

(1) Pot fi atacate cu recurs:

a) sentinţele pronunţate de judecătorii în cazurile prevăzute de lege;

b) sentinţele pronunţate de tribunalele militare în cazul infracţiunilor contra ordinii şi disciplinei militare, sancţionate de lege cu pedeapsa închisorii de cel mult 2 ani;

c) sentinţele pronunţate de curţile de apel şi Curtea Militară de Apel;

d) sentinţele pronunţate de secţia penală a Înaltei Curţi de Casaţie şi Justiţie;

d^1) sentinţele privind infracţiunile pentru care punerea în mişcare a acţiunii penale se face la plângerea prealabilă a persoanei vătămate;

e) deciziile pronunţate, ca instanţe de apel, de tribunale, tribunale militare teritoriale, curţi de apel şi Curtea Militară de Apel.

f) sentinţele pronunţate în materia executării hotărârilor penale, afară de cazul când legea prevede altfel, precum şi cele privind reabilitarea.

(2) Încheierile pot fi atacate cu recurs numai o dată cu sentinta sau decizia recurată, cu excepţia cazurilor când, potrivit legii, pot fi atacate separat cu recurs.

(3) Recursul declarat împotriva sentinţei sau deciziei se socoteşte făcut şi împotriva încheierilor, chiar dacă acestea au fost date după pronunţarea hotărârii.

(4) Nu pot fi atacate cu recurs sentinţele în privinta cărora persoanele prevăzute în art. 362 nu au folosit calea apelului ori când apelul a fost retras, dacă legea prevede aceasta cale de atac. Persoanele prevăzute în art. 362 pot declara recurs împotriva deciziei pronunţate în apel, chiar dacă nu au folosit apelul, dacă prin decizia pronunţată în apel a fost modificată soluţia din sentinta şi numai cu privire la aceasta modificare.

Lit. d) şi e) ale alin. (1) al art. 385^1 au fost modificate de LEGEA nr. 281 din 24 iunie 2003 publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 468 din 1 iulie 2003.
Alin. (4) al art. 385^1 a fost modificat de LEGEA nr. 281 din 24 iunie 2003 publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 468 din 1 iulie 2003.
Lit. a) şi b) ale alin. (1) al art. 385^1 au fost modificate de pct. 180 al art. I din LEGEA nr. 356 din 21 iulie 2006, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 677 din 7 august 2006.
Lit. d^1) a alin. (1) al art. 385^1 a fost introdusă de pct. 181 al art. I din LEGEA nr. 356 din 21 iulie 2006, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 677 din 7 august 2006.
Lit. e) a alin. (1) al art. 385^1 a fost modificată de pct. 182 al art. I din LEGEA nr. 356 din 21 iulie 2006, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 677 din 7 august 2006.
Lit. f) a alin. (1) al art. 385^1 a fost introdusă de pct. 183 al art. I din LEGEA nr. 356 din 21 iulie 2006, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 677 din 7 august 2006.

Persoanele care pot face recurs

Articolul 385^2

Pot face recurs persoanele arătate în art. 362, care se aplică în mod corespunzător.

Termenul de declarare a recursului

Articolul 385^3

(1) Termenul de recurs este de 10 zile, dacă legea nu dispune altfel.

(2) Dispoziţiile art. 363-365 privind data de la care curge termenul, repunerea în termen şi declararea peste termen a caii de atac se aplică în mod corespunzător.

Declararea, renunţarea şi retragerea recursului

Articolul 385^4

(1) Recursul se declara în condiţiile prevăzute în art. 366 şi 367, care se aplică în mod corespunzător.

(2) Părţile pot renunţa la recurs potrivit dispoziţiilor art. 368 şi pot retrage recursul în condiţiile art. 369, care se aplică în mod corespunzător.

Efectul suspensiv al recursului

Articolul 385^5

Recursul este suspensiv de executare atât în ce priveşte latura penală, cît şi latura civilă, afară de cazul când legea dispune altfel.

Efectul devolutiv şi limitele sale

Articolul 385^6

(1) Instanţa judeca recursul numai cu privire la persoana care l-a declarat şi la persoana la care se referă declaraţia de recurs şi numai în raport cu calitatea pe care recurentul o are în proces.

(2) Instanţa de recurs examinează cauza numai în limitele motivelor de casare prevăzute în art. 385^9.

(3) Recursul declarat împotriva unei hotărâri care, potrivit legii, nu poate fi atacată cu apel, nu este limitat la motivele de casare prevăzute în art. 385^9, iar instanţa este obligată ca, în afară temeiurilor invocate şi cererilor formulate de recurent, sa examineze întreaga cauza sub toate aspectele.

Efectul extensiv şi limitele sale

Articolul 385^7

(1) Instanţa de recurs examinează cauza prin extindere şi cu privire la părţile care nu au declarat recurs sau la care acesta nu se referă, putind hotărî şi în privinta lor, fără să poată crea acestor părţi o situaţie mai grea.

(2) Procurorul, chiar după expirarea termenului de recurs, poate cere extinderea recursului declarat de el în termen şi faţă de alte persoane decît acelea la care s-a referit, fără a se putea crea acestora o situaţie mai grea.

Neagravarea situaţiei în propriul recurs

Articolul 385^8

(1) Instanţa de recurs, soluţionând cauza, nu poate crea o situaţie mai grea pentru cel care a declarat recurs.

(2) În recursul declarat de procuror în favoarea unei părţi, instanţa de recurs nu poate agrava situaţia acesteia.

Cazurile în care se poate face recurs

Articolul 385^9

(1) Hotărârile sunt supuse casării în următoarele cazuri:

1. nu au fost respectate dispoziţiile privind competenţa după materie sau după calitatea persoanei;
2. instanţa nu a fost sesizată legal;
3. instanţa nu a fost compusa potrivit legii ori s-au încălcat prevederile art. 292 alin. 2 sau a existat un caz de incompatibilitate;
4. şedinţa de judecată nu a fost publică, în afară de cazurile când legea prevede altfel;
5. judecata a avut loc fără participarea procurorului sau a inculpatului, când aceasta era obligatorie, potrivit legii;
6. urmărirea penală sau judecata a avut loc în lipsa aparatorului, când prezenta acestuia era obligatorie;
7. judecata s-a făcut fără întocmirea referatului de evaluare în cauzele cu infractori minori;
8. când nu a fost efectuată expertiza psihiatrica a inculpatului în cazurile şi în condiţiile prevăzute de art. 117 alin. 1 şi 2;
9. hotărârea nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluţia ori motivarea soluţiei contrazice dispozitivul hotărârii sau acesta nu se înţelege;
10. instanţa nu s-a pronunţat asupra unei fapte reţinute în sarcina inculpatului prin actul de sesizare sau cu privire la unele probe administrate ori asupra unor cereri esenţiale pentru părţi, de natura sa garanteze drepturile lor şi sa influenteze soluţia procesului;
11. instanţa a admis o cale de atac neprevăzută de lege sau introdusă tardiv;
12. când instanţa a pronunţat o hotărâre de condamnare pentru o alta fapta decât cea pentru care condamnatul a fost trimis în judecata, cu excepţia cazurilor prevăzute în art. 334-337;
13. când inculpatul a fost condamnat pentru o faptă care nu este prevăzută de legea penală;
14. când s-au aplicat pedepse greşit individualizate în raport cu prevederile art. 72 din Codul penal sau în alte limite decît cele prevăzute de lege;
15. când persoana condamnata a fost înainte judecata în mod definitiv pentru aceeaşi fapta sau dacă exista o cauza de inlaturare a răspunderii penale, pedeapsa a fost gratiata ori a intervenit decesul inculpatului;
16. când în mod greşit inculpatul a fost achitat pentru motivul ca fapta săvârşită de el nu este prevăzută de legea penală sau când, în mod greşit, s-a dispus încetarea procesului penal pentru motivul ca exista autoritate de lucru judecat sau o cauza de inlaturare a răspunderii penale ori ca a intervenit decesul inculpatului sau pedeapsa a fost gratiata;
17. când faptei săvârşite i s-a dat o gresita încadrare juridică;
17^1. abrogat;
18. când s-a comis o eroare grava de fapt, având drept consecinţa pronunţarea unei hotărâri gresite de achitare sau de condamnare;

19. când judecătorii de fond au comis un exces de putere, în sensul că au trecut în domeniul altei puteri constituite în stat ;
20. când a intervenit o lege penală mai favorabilă condamnatului;
21. când judecata în prima instanţa sau în apel a avut loc fără citarea legală a unei părţi, sau care, legal citata, a fost în imposibilitate de a se prezenta şi de a înştiinţa despre aceasta imposibilitate.

(2) Cazurile de casare prevăzute în alin. 1 pot fi invocate atât cu privire la soluţionarea laturii penale, cît şi a laturii civile a cauzei.

(3) Cazurile prevăzute în alin. 1 pct. 1-7, 10, 13, 14, 19 şi 20 se iau în considerare întotdeauna din oficiu, iar cele de la pct. 11, 12, 15, 17 şi 18 se iau în considerare din oficiu numai când au influentat asupra hotărârii în defavoarea inculpatului.

(4) Când instanţa ia în considerare motivele de casare din oficiu, este obligată să le pună în discuţia părţilor.

Pct. 14 de la alin. 1 al art. 385^9 a fost modificat de pct. 3 al ORDONANŢEI DE URGENTA nr. 207/2000*).
*) Pct. 3 al ORDONANŢEI DE URGENTA nr. 207/2000 a fost abrogat prin Legea nr. 456/2001 publicată în M. Of. 410/25.07.2001.
Pct. 18 de la alin. 1 al art. 385^9 a fost abrogat de pct. 4 al ORDONANŢEI DE URGENTA nr. 207/2000*).
*) Pct. 4 al ORDONANŢEI DE URGENTA nr. 207/2000 a fost abrogat prin Legea nr. 456/2001.
Alin. 3 al art. 385^9 a fost modificat de pct. 5 al ORDONANŢEI DE URGENTA nr. 207/2000*).
*) Pct. 5 al ORDONANŢEI DE URGENTA nr. 207/2000 este abrogat prin Legea nr. 456/2001 publicată în M. Of. 410/25.07.2001.
Pct. 7 şi 12 ale alin. (1) al art. 385^9 au fost modificate de pct. 184 al art. I din LEGEA nr. 356 din 21 iulie 2006 , publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 677 din 7 august 2006.
Pct. 17^1 al alin. (1) al art. 385^9 a fost abrogat de pct. 185 al art. I din LEGEA nr. 356 din 21 iulie 2006, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 677 din 7 august 2006.
Pct. 18 al alin. (1) al art. 385^9 a fost modificat de pct. 186 al art. I din LEGEA nr. 356 din 21 iulie 2006, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 677 din 7 august 2006.
Alin. (3) al art. 385^9 a fost modificat de pct. 187 al art. I din LEGEA nr. 356 din 21 iulie 2006, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 677 din 7 august 2006.

Motivarea recursului

Articolul 385^10

(1) Recursul trebuie să fie motivat.

(2) Motivele de recurs se formulează în scris prin cererea de recurs sau printr-un memoriu separat, care trebuie depus la instanţa de recurs cu cel puţin 5 zile înaintea primului termen de judecată.

(2^1) În cazul în care nu sunt respectate condiţiile prevăzute în alin. 1 şi 2, instanţa ia în considerare numai cazurile de casare care, potrivit art. 385^9 alin. 3, se iau în considerare din oficiu.

(3) Dispoziţiile alineatelor precedente nu se aplică în cazul prevăzut în art. 385^6 alin. 3, când recursul poate fi motivat şi oral în ziua judecaţii.

Alin. (1) al art. 385^10 a fost modificat de LEGEA nr. 281 din 24 iunie 2003 publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 468 din 1 iulie 2003.
Alin. (2^1) al art. 385^10 a fost introdus de LEGEA nr. 281 din 24 iunie 2003 publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 468 din 1 iulie 2003.

Prezenta părţilor şi a procurorului

Articolul 385^11

(1) Judecarea recursului se face cu citarea părţilor.

(2) Judecarea recursului nu poate avea loc decît în prezenta inculpatului, când acesta se afla în stare de deţinere.

(3) Dispoziţiile alin. 2 nu sunt aplicabile în judecarea recursului împotriva încheierilor privind măsurile preventive.

(4) Participarea procurorului la judecarea recursului este obligatorie în toate cazurile.

Alin. (3) al art. 385^11 a fost modificat de LEGEA nr. 281 din 24 iunie 2003 publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 468 din 1 iulie 2003.

Raportul scris

Articolul 385^12

(1) Preşedintele instanţei de recurs, primind dosarul, fixează termen pentru judecarea recursului şi poate delega, totodată, unul din judecătorii care compun completul de judecată să facă un raport scris asupra

recursului. La Înaltă Curte de Casaţie şi Justiţie raportul poate fi întocmit de un judecător sau de un magistrat-asistent.

(2) Raportul trebuie să cuprindă, pe scurt, obiectul procesului, soluţiile pronunţate de instanţe şi faptele reţinute de ultima instanţa, în măsura în care sunt necesare soluţionării recursului.

(3) Raportul trebuie să mai conţină observaţii cu referiri, dacă este cazul, la jurisprudenta interna, precum şi la jurisprudenta Curţii Europene a Drepturilor Omului, fără a se arata opinia raportorului.

(4) În raport se semnaleaza din oficiu şi cazurile de casare arătate în art. 385^9 alin. 2.

(5) Raportul se depune la dosarul cauzei cu cel puţin 5 zile înaintea primului termen de judecată.

Art. 385^12 este reprodus astfel cum a fost modificat de pct. 188 al art. I din LEGEA nr. 356 din 21 iulie 2006, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 677 din 7 august 2006.

Dezbaterea recursului

Articolul 385^13

(1) După citirea raportului, când s-a dispus întocmirea acestuia, preşedintele completului da cuvintul recurentului, apoi intimatului şi în urma procurorului. Dacă între recursurile declarate se afla şi recursul procurorului, primul cuvint îl are acesta.

(2) Procurorul şi părţile au dreptul la replica cu privire la chestiunile noi ivite cu ocazia dezbaterilor.

(3) Inculpatul are cel din urma cuvintul.

Verificarea hotărârii

Articolul 385^14

(1) Instanţa verifica hotărârea atacată pe baza lucrărilor şi materialului din dosarul cauzei şi a oricăror înscrisuri noi, prezentate la instanţa de recurs.

(1^1) Cu ocazia judecării recursului, instanţa este obligată sa procedeze la ascultarea inculpatului prezent, potrivit dispoziţiilor cuprinse în Partea specială, titlul II, capitolul II, atunci când acesta nu a fost ascultat la instanţele de fond şi apel, precum şi atunci când aceste instanţe nu au pronunţat împotriva inculpatului o hotărâre de condamnare.

(2) Instanţa este obligată să se pronunţe asupra tuturor motivelor de recurs invocate de procuror şi de părţi.

Alin. (1) al art. 385^14 a fost modificat de pct. 189 al art. I din LEGEA nr. 356 din 21 iulie 2006, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 677 din 7 august 2006.

Alin. (1^1) al art. 385^14 a fost introdus de pct. 190 al art. I din LEGEA nr. 356 din 21 iulie 2006, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 677 din 7 august 2006.

Soluţiile

Articolul 385^15

Instanţa, judecind recursul, pronunţa una din următoarele soluţii:

1. respinge recursul, mentinind hotărârea atacată:

a) dacă recursul este tardiv sau inadmisibil;

b) dacă recursul este nefondat;

2. admite recursul, casind hotărârea atacată şi:

a) menţine hotărârea primei instanţe, când apelul a fost greşit admis;

b) achită pe inculpat sau dispune încetarea procesului penal în cazurile prevăzute în art. 11;

c) dispune rejudecarea de către instanţa a carei hotărâre a fost casată, în cazurile prevăzute în art. 385^9 alin. 1 pct. 3-5, pct. 6 teza a doua, pct. 7-10 şi pct. 21, şi rejudecarea de către instanţa competenţa, în cazul prevăzut în art. 385^9 alin. 1 pct. 1.

Când recursul priveşte atât hotărârea primei instanţe, cat şi hotărârea instanţei de apel, în caz de admitere şi dispunerea rejudecarii de către instanţa a carei hotărâre a fost casată, cauza se trimite la prima instanţa, dacă ambele hotărâri au fost casate, şi la instanţa de apel, când numai hotărârea acesteia a fost casată.

În cazul în care admite recursul declarat împotriva deciziei pronunţate în apel, instanţa de recurs desfiinţează şi hotărârea primei instanţe, dacă se constata aceleaşi încălcări de lege ca în decizia recurată.

Înaltă Curte de Casaţie şi Justiţie, dacă admite recursul, când este necesară administrarea de probe, dispune rejudecarea de către instanţa a carei hotărâre a fost casată;

d) dispune rejudecarea de către instanţa de recurs în cazurile prevăzute în art. 385^9 alin. 1 pct. 11-20, precum şi în cazul prevăzut în art. 385^6 alin. 3.

Lit. c) şi d) ale pct. 2 al art. 385^15 au fost modificate de pct. 191 al art. I din LEGEA nr. 356 din 21 iulie 2006, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 677 din 7 august 2006.

Lit. d) a pct. 2 al art. 385^15 a fost modificată de pct. 19 al art. I din ORDONANŢA DE URGENŢĂ nr. 60 din 6 septembrie 2006, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 764 din 7 septembrie 2006.
Soluţii şi chestiuni complementare

Articolul 385^16

Când instanţa de recurs casează hotărârea şi retine cauza spre rejudecare potrivit art. 385^15 pct. 2 lit. d), se pronunţa prin decizie şi asupra probelor ce urmează a fi administrate, fixând termen pentru rejudecare. La termenul fixat pentru rejudecare, instanţa este obligată sa procedeze la ascultarea inculpatului prezent, potrivit dispoziţiilor cuprinse în Partea specială, titlul II, capitolul II, atunci când acesta nu a fost ascultat la instanţele de fond şi apel, precum şi atunci când aceste instanţe nu au pronunţat împotriva inculpatului o hotărâre de condamnare.
Dispoziţiile art. 380 şi art. 381 se aplică în mod corespunzător.

Art. 385^16 este reprodus astfel cum a fost modificat de pct. 192 al art. I din LEGEA nr. 356 din 21 iulie 2006, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 677 din 7 august 2006.
Desfiinţarea hotărârii şi conţinutul deciziei

Articolul 385^17

(1) În caz de admitere a recursului, hotărârea atacată se casează în întregime, dar în limitele prevăzute în art. 385^6 şi 385^7.

(2) Dispoziţiile art. 382 alin. 2 şi 3 se aplică în mod corespunzător.

(3) Decizia instanţei de recurs trebuie să cuprindă, în partea introductivă, menţiunile prevăzute în art. 355, iar în expunere, temeiurile de fapt şi cele de drept care au dus, după caz, la respingerea sau admiterea recursului, precum şi temeiurile care au dus la adoptarea soluţiilor prevăzute în art. 385^15 pct. 2. Dispozitivul trebuie să cuprindă soluţia data de instanţa de recurs, data pronunţării deciziei şi menţiunea ca pronunţarea s-a făcut în şedinţa publică.

(4) Dispoziţiile art. 383 alin. 2-4 se aplică în mod corespunzător.

(5) Dacă instanţa retine cauza spre rejudecare, în decizie se menţionează probele ce urmează a fi administrate.

(6) Partea din hotărâre care nu a fost casată rămâne definitivă şi devine executorie la data pronunţării hotărârii instanţei de recurs.

Alin. (6) al art. 385^17 a fost introdus de pct. 193 al art. I din LEGEA nr. 356 din 21 iulie 2006, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 677 din 7 august 2006.
Limitele rejudecarii

Articolul 385^18

(1) Instanţa de rejudecare trebuie să se conformeze hotărârii instanţei de recurs, în măsura în care situaţia de fapt rămâne cea avută în vedere la soluţionarea recursului.

(2) Când hotărârea este desfiintata numai cu privire la unele fapte sau persoane, ori numai în ce priveşte latura penală sau civilă, instanţa de rejudecare se pronunţa în limitele în care hotărârea a fost casată.
Procedura de rejudecare

Articolul 385^19

Rejudecarea cauzei după casarea hotărârii atacate se desfăşoară potrivit dispoziţiilor cuprinse în partea specială, titlul II, capitolele I şi II, care se aplică în mod corespunzător.

Capitolul IV
CĂILE EXTRAORDINARE DE ATAC

Secţiunea I
Contestaţia în anulare

Cazurile de contestaţie în anulare

Articolul 386

Împotriva hotărîrilor penale definitive se poate face contestaţie în anulare în următoarele cazuri:

a) când procedura de citare a părţii pentru termenul la care s-a judecat cauza de către instanţa de recurs nu a fost îndeplinită conform legii;

b) când partea dovedeşte ca la termenul la care s-a judecat cauza de către instanţa de recurs a fost în imposibilitate de a se prezenta şi de a incunostinta instanţa despre aceasta împiedicare;

c) când instanţa de recurs nu s-a pronunţat asupra unei cauze de încetare a procesului penal dintre cele prevăzute în art. 10 alin. 1 lit. f)-i^1), cu privire la care existau probe în dosar;

d) când împotriva unei persoane s-au pronunţat doua hotărâri definitive pentru aceeaşi fapta.

e) când, la judecarea recursului sau la rejudecarea cauzei de către instanţa de recurs, inculpatul prezent nu a fost ascultat, iar ascultarea acestuia este obligatorie potrivit art. 385^14 alin. 1^1 ori art. 385^16 alin. 1.

Lit. c) a art. 386 a fost modificată de LEGEA nr. 281 din 24 iunie 2003 publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 468 din 1 iulie 2003.

Lit. e) a art. 386 a fost introdusă de pct. 194 al art. I din LEGEA nr. 356 din 21 iulie 2006, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 677 din 7 august 2006.

Cererea de contestaţie

Articolul 387

(1) Contestaţia în anulare poate fi facuta de oricare dintre părţi, iar contestaţia pentru motivele prevăzute în art. 386 lit. c) şi d), şi de procuror.

(2) În cererea de contestaţie în anulare pentru motivele prevăzute în art. 386 lit. a)-c) şi e) trebuie să se arate toate cazurile de contestaţie pe care le poate invoca contestatorul şi toate motivele aduse în sprijinul acestora.

Alin. (2) al art. 387 a fost modificat de pct. 195 al art. I din LEGEA nr. 356 din 21 iulie 2006, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 677 din 7 august 2006.

Termenul de introducere

Articolul 388

(1) Contestaţia în anulare pentru motivele arătate în art. 386 lit. a)-c) şi e) poate fi introdusă de către persoana împotriva căreia se face executarea, cel mai târziu în 10 zile de la începerea executării, iar de către celelalte părţi, în termen de 30 de zile de la data pronunţării hotărârii a carei anulare se cere.

(2) Contestaţia pentru cazul prevăzut în art. 386 lit. d) poate fi introdusă oricând.

Alin. (1) al art. 388 a fost modificat de pct. 196 al art. I din LEGEA nr. 356 din 21 iulie 2006, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 677 din 7 august 2006.

Instanţa competenţa

Articolul 389

(1) Contestaţia în anulare pentru cazurile prevăzute în art. 386 lit. a)-c) şi e) se introduce la instanţa de recurs care a pronunţat hotărârea a carei anulare se cere.

(2) Contestaţia pentru cazul prevăzut în art. 386 lit. d) se introduce la instanţa la care a rămas definitivă ultima hotărâre.

Alin. (1) al art. 389 a fost modificat de pct. 197 al art. I din LEGEA nr. 356 din 21 iulie 2006, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 677 din 7 august 2006.

Suspendarea executării

Articolul 390

Până la soluţionarea contestaţiei în anulare, instanţa sesizată, luând concluziile procurorului, poate suspenda executarea hotărârii a carei anulare se cere.

Admiterea în principiu

Articolul 391

(1) Instanţa examinează admisibilitatea în principiu a cererii de contestaţie prevăzute în art. 386 lit. a)-c) şi e), fără citarea părţilor.

(2) Instanţa constatind ca cererea de contestaţie este facuta în termenul prevăzut de lege, ca motivul pe care se sprijină contestaţia este dintre cele prevăzute în art. 386 şi ca în sprijinul contestaţiei se depun ori se invoca dovezi care sunt la dosar, admite în principiu contestaţia şi dispune citarea părţilor interesate.

Alin. (1) al art. 391 a fost modificat de pct. 198 al art. I din LEGEA nr. 356 din 21 iulie 2006, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 677 din 7 august 2006.

Procedura de judecare

Articolul 392

(1) La termenul fixat pentru judecarea contestaţiei în anulare, instanţa, ascultând părţile şi concluziile procurorului, dacă găseşte contestaţia intemeiata, desfiinţează prin decizie hotărârea a carei anulare se cere şi procedează fie de îndată, fie acordind un termen, după caz, la rejudecarea recursului, sau la rejudecarea cauzei după casare.

(2) Când condamnatul se afla în stare de deţinere, dispoziţiile art. 375 alin. 2 şi 3 se aplică în mod corespunzător.

(3) Judecarea contestaţiei prevăzute în art. 386 lit. d) se face cu citarea părţilor interesate în cauza în care s-a pronunţat ultima hotărâre. Instanţa, ascultând părţile şi concluziile procurorului, dacă găseşte contestaţia intemeiata, desfiinţează prin decizie sau, după caz, prin sentinta, ultima hotărâre sau acea parte din ultima hotărâre cu privire la care exista autoritate de lucru judecat.

(4) Sentinta data în contestaţie este supusă apelului, iar decizia data în apel este supusă recursului.

Secţiunea II
Revizuirea

Hotărârile supuse revizuirii

Articolul 393

(1) Hotărârile judecătoreşti definitive pot fi supuse revizuirii, atât cu privire la latura penală cît şi cu privire la latura civilă.

(2) Când o hotărâre priveşte mai multe infracţiuni sau mai multe persoane, revizuirea se poate cere pentru oricare dintre fapte sau dintre făptuitori.

Cazurile de revizuire

Articolul 394

(1) Revizuirea poate fi cerută când:

a) s-au descoperit fapte sau împrejurări ce nu au fost cunoscute de instanţa la soluţionarea cauzei;

b) un martor, un expert sau un interpret a savirsit infracţiunea de mărturie mincinoasă în cauza a carei revizuire se cere;

c) un înscris care a servit ca temei al hotărârii a carei revizuire se cere a fost declarat fals;

d) un membru al completului de judecată, procurorul ori persoana care a efectuat acte de cercetare penală a comis o infracţiune în legătură cu cauza a carei revizuire se cere;

e) când doua sau mai multe hotărâri judecătoreşti definitive nu se pot concilia.

(2) Cazul de la lit. a) constituie motiv de revizuire, dacă pe baza faptelor sau împrejurărilor noi se poate dovedi netemeinicia hotărârii de achitare, de încetare a procesului penal ori de condamnare.

(3) Cazurile de la lit. b), c) şi d) constituie motive de revizuire, dacă au dus la darea unei hotărâri nelegale sau netemeinice.

(4) În cazul prevăzut de lit. e), toate hotărârile care nu se pot concilia sunt supuse revizuirii.

Dovedirea unor cazuri de revizuire

Articolul 395

(1) Situaţiile care constituie cazurile de revizuire prevăzute în art. 394 lit. b), c) şi d) se dovedesc prin hotărâre judecătorească sau prin ordonanţa procurorului, dacă prin acestea s-a dispus asupra fondului cauzei.

(2) Când organele arătate în alin. 1 nu pot sau nu au putut examina fondul cauzei, situaţiile menţionate se constata în procedura de revizuire.

Persoanele care pot cere revizuirea

Articolul 396

(1) Pot cere revizuirea:

a) oricare parte din proces, în limitele calităţii sale procesuale;

b) soţul şi rudele apropiate ale condamnatului, chiar şi după moartea acestuia.

(2) Procurorul poate din oficiu sa initieze procedura revizuirii.

(3) Organele de conducere ale unităţilor la care se referă art. 145 din Codul penal care au cunoştinţa despre vreo fapta sau împrejurare care ar motiva revizuirea sunt obligate sa sesizeze pe procuror.

Cererea de revizuire

Articolul 397

(1) Cererea de revizuire se adresează procurorului de la parchetul de pe lângă instanţa care a judecat cauza în prima instanţa.

(2) Cererea se face în scris, cu arătarea cazului de revizuire pe care se întemeiază şi a mijloacelor de proba în dovedirea acestuia.

(3) Dacă cererea nu îndeplineşte condiţiile arătate în alin. 2, procurorul cheamă persoana care a făcut cererea în vederea completării sau precizarii
acesteia.

Termenul de introducere a cererii

Articolul 398

(1) Cererea de revizuire în favoarea condamnatului se poate face oricând, chiar după executarea pedepsei sau după moartea condamnatului.

(2) Cererea de revizuire în defavoarea condamnatului, a celui achitat sau a celui faţă de care s-a încetat procesul penal, se poate face în termen de un an, care curge:

a) în cazul prevăzut în art. 394 lit. a), precum şi în cazurile prevăzute la lit. b), c) şi d) când nu sunt constatate prin hotărâre definitivă, de la data când faptele sau împrejurările au fost cunoscute de persoana care face cererea;

b) în cazurile prevăzute în art. 394 lit. b), c) şi d), dacă sunt constatate prin hotărâre definitivă, de la data când hotărârea a fost cunoscută de persoana care face cererea.

(3) Dispoziţiile din alineatul precedent se aplică şi în cazul când procurorul se sesizează din oficiu.

(4) Revizuirea în defavoarea inculpatului nu se poate face când a intervenit o cauza care împiedica punerea în mişcare a acţiunii penale sau continuarea procesului penal.

Efectuarea actelor de cercetare

Articolul 399

(1) După introducerea cererii de revizuire procurorul asculta, dacă este cazul, potrivit art. 397 alin. 3, persoana care solicită revizuirea. În cazul când este necesară efectuarea de cercetări pentru a verifica temeinicia cererii de revizuire, procurorul dispune aceasta prin ordonanţa.

(2) Totodată, procurorul cere, dacă este necesar, dosarul cauzei.

(3) Pentru efectuarea actelor de cercetare procurorul poate delega organul de cercetare penală. Dispoziţiile art. 217 alin. ultim sunt aplicabile.

(4) Termenul de efectuare a actelor de cercetare este de 2 luni şi curge de la data introducerii cererii de revizuire.

(5) După efectuarea cercetărilor, procurorul înaintează întregul material împreună cu concluziile sale instanţei competente.

Suspendarea executării

Articolul 400

Abrogat.

Art. 400 a fost abrogat de LEGEA nr. 281 din 24 iunie 2003 publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 468 din 1 iulie 2003.

Instanţa competenţa

Articolul 401

Competenţa sa judece cererea de revizuire este instanţa care a judecat cauza în prima instanţa. Când temeiul cererii de revizuire consta în existenta unor hotărâri ce nu se pot concilia, competenţa se determina potrivit dispoziţiilor art. 35.

Măsuri premergătoare

Articolul 402

(1) La primirea lucrărilor trimise de procuror, preşedintele instanţei fixează termen de judecată pentru examinarea cererii de revizuire, în vederea admiterii în principiu, dispunind citarea părţilor interesate.

(2) Când persoana în favoarea sau defavoarea căreia s-a cerut revizuirea se afla în stare de deţinere, chiar într-o alta cauza, preşedintele dispune încunoştinţarea acestei persoane despre termen şi la măsuri pentru desemnarea unui apărător din oficiu.

(3) Persoana arestata este adusă la judecata.

Alin. (3) al art. 402 a fost modificat de LEGEA nr. 281 din 24 iunie 2003 publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 468 din 1 iulie 2003.

Admiterea în principiu

Articolul 403

(1) Instanţa, ascultând concluziile procurorului şi ale părţilor, examinează dacă cererea de revizuire este facuta în condiţiile prevăzute de lege şi dacă din probele stinse în cursul cercetării efectuate de procuror rezultă date suficiente pentru admiterea în principiu. Instanţa poate verifica oricare dintre probele pe care se întemeiază cererea sau poate, când este necesar, sa administreze probe noi.

(2) Persoanele prevăzute în art. 394 lit. b) şi d) nu pot fi ascultate ca martori în cauza supusă revizuirii.

(3) Instanţa, în baza celor constatate, dispune prin încheiere admiterea în principiu a cererii de revizuire sau, prin sentinta, respingerea acesteia.

(4) Când cererea de revizuire a fost facuta pentru un condamnat decedat, sau când condamnatul care a făcut cererea ori în favoarea căruia s-a făcut revizuirea a decedat după introducerea cererii, prin derogare de la dispoziţiile art. 10 alin. 1 lit. g) procedura de revizuire îşi va urma cursul, iar în cazul admiterii în principiu, după rejudecarea cauzei, instanţa va hotărî potrivit dispoziţiilor din art. 13 alin. 2 şi 3 care se aplică în mod corespunzător.

Măsurile care pot fi luate după admiterea în principiu

Articolul 404

(1) Odată cu admiterea în principiu a cererii de revizuire instanţa poate suspenda motivat, în tot sau în parte, executarea hotărârii supuse revizuirii.

(2) Instanţa poate de asemenea lua oricare dintre măsurile preventive, dacă sunt întrunite condiţiile legale.

(3) În cazul admiterii în principiu a cererii de revizuire pentru existenta unor hotărâri ce nu se pot concilia, cauzele în care aceste hotărâri au fost pronunţate se reunesc în vederea rejudecarii.

Alin. (1) al art. 404 a fost modificat de LEGEA nr. 281 din 24 iunie 2003 publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 468 din 1 iulie 2003.

Rejudecarea

Articolul 405

(1) Rejudecarea cauzei după admiterea în principiu a cererii de revizuire se face potrivit regulilor de procedura privind judecarea în prima instanţa.

(2) Instanţa, dacă găseşte necesar, administrează din nou probele care au fost efectuate în cursul primei judecati sau cu ocazia admiterii în principiu a cererii de revizuire.

Soluţiile după rejudecare

Articolul 406

(1) Instanţa, dacă constata ca cererea de revizuire este intemeiata, anulează hotărârea în măsura în care a fost admisă revizuirea sau hotărârile care nu se pot concilia şi pronunţa o noua hotărâre potrivit dispoziţiilor art. 345-353, care se aplică în mod corespunzător.

(2) De asemenea, dispoziţiile art. 373 se aplică în mod corespunzător.

(3) Totodată, instanţa dispune, dacă este cazul, restituirea amenzii plătite şi a averii confiscate, precum şi a cheltuielilor judiciare pe care cel în favoarea căruia s-a admis revizuirea nu era ţinut să le suporte, iar pentru cei condamnaţi la pedeapsa închisorii cu executarea la locul de muncă, restituirea cotei facuta venit la bugetul de stat şi calcularea ca vechime şi continuitate în munca a duratei pedepsei executate.

(4) Dacă instanţa constata ca cererea de revizuire este neîntemeiată, o respinge.

Calea de atac

Articolul 407

Sentinţele instanţei de revizuire, date potrivit art. 403 alin. 3 şi art. 406 alin. 1, sunt supuse aceloraşi cai de atac ca şi hotărârile la care se referă revizuirea, iar deciziile date în apel sunt supuse recursului.

Revizuirea dispoziţiilor civile

Articolul 408

Regulile cuprinse în prezenta secţiune se aplică în mod corespunzător şi în ce priveşte revizuirea hotărârii penale cu privire la latura civilă.

Revizuirea în cazul hotărârilor Curţii Europene a Drepturilor Omului

Articolul 408^1

(1) Hotărârile definitive pronunţate în cauzele în care Curtea Europeană a Drepturilor Omului a constatat o încălcare a unui drept prevăzut de Convenţia europeană pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăţilor fundamentale pot fi supuse revizuirii, dacă consecinţele grave ale acestei încălcări continua să se producă şi nu pot fi remediate decât prin revizuirea hotărârii pronunţate.

(2) Pot cere revizuirea:

a) persoana al carei drept a fost încălcat;

b) soţul şi rudele apropiate ale condamnatului, chiar şi după moartea acestuia;

c) procurorul.

(3) Cererea de revizuire se introduce la Înaltă Curte de Casaţie şi Justiţie, care judeca cererea în complet de 9 judecători.

(4) Cererea de revizuire se poate face în termen de un an de la data rămânerii definitive a hotărârii Curţii Europene a Drepturilor Omului.

(5) După sesizare, instanţa poate dispune, din oficiu, la propunerea procurorului sau la cererea părţii, suspendarea executării hotărârii atacate.
(6) Participarea procurorului este obligatorie.
(7) La judecarea cererii de revizuire, părţile se citeaza. Partea arestata este adusă la judecata.
(8) Când părţile sunt prezente la judecarea cererii de revizuire, se asculta şi concluziile acestora.
(9) Instanţa examinează cererea în baza actelor dosarului şi se pronunţa prin decizie.
(10) Când instanţa constata ca cererea este tardivă, inadmisibila sau nefondata, o respinge.
(11) Când instanţa constata ca cererea este fondată:
a) desfiinţează, în parte, hotărârea atacată sub aspectul dreptului încălcat şi, rejudecand cauza, cu aplicarea dispoziţiilor din capitolul III, secţiunea II, inlatura consecinţele încălcării dreptului;
b) desfiinţează hotărârea şi, când este necesară administrarea de probe, dispune rejudecarea de către instanţa în faţa căreia s-a produs încălcarea dreptului, aplicându-se dispoziţiile din capitolul III, secţiunea II.
(12) Decizia pronunţată de Înaltă Curte de Casaţie şi Justiţie nu este supusă nici unei cai de atac.

Art. 408^1 a fost introdus de pct. 3 al art. I din LEGEA nr. 576 din 14 decembrie 2004, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 1.223 din 20 decembrie 2004.
Art. 408^1 este reprodus astfel cum a fost modificat de pct. 199 al art. I din LEGEA nr. 356 din 21 iulie 2006, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 677 din 7 august 2006.

Secţiunea III
Recursul în interesul legii

Denumirea Secţiunii a III-a, Cap. IV, Titlul II a fost modificată de pct. 4 al art. I din LEGEA nr. 576 din 14 decembrie 2004, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 1.223 din 20 decembrie 2004.
Recursul în anulare

Articolul 409

Abrogat.

Art. 409 a fost modificat de LEGEA nr. 281 din 24 iunie 2003 publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 468 din 1 iulie 2003.
Art. 409 a fost abrogat de pct. 5 al art. I din LEGEA nr. 576 din 14 decembrie 2004, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 1.223 din 20 decembrie 2004.
Cazurile în care se poate face recurs în anulare

Articolul 410

Abrogat.

Subpunctul 4 al punctului I al art. 410 a fost modificat de pct. 6 al ORDONANŢEI DE URGENTA nr. 207/2000 *).
*) Pct. 6 al ORDONANŢEI DE URGENTA nr. 207/2000 este abrogat prin Legea nr. 456/2001 publicată în M. Of. 410/25.07.2001 pentru aprobarea cu modificări şi aprobări a ORDONANŢEI DE URGENTA nr. 207/2000.
Subpunctul 8 al punctului I al art. 410 a fost abrogat de pct. 7 din ORDONANŢA DE URGENŢĂ nr. 207/2000*)
*) Pct. 7 al ORDONANŢEI DE URGENTA nr. 207/2000 a fost abrogat prin Legea nr. 456/2001.
La articolul 410, după alineatul 2 s-a introdus un nou alineat, care a devenit alineatul 3, iar alineatul 3 a devenit alineatul 4, prin ORDONANŢA DE URGENŢĂ nr. 207/2000.
Alin. (3) al art. 410 a fost modificat de LEGEA nr. 281 din 24 iunie 2003 publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 468 din 1 iulie 2003.
Alin. (3^1) al art. 410 a fost introdus de LEGEA nr. 281 din 24 iunie 2003 publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 468 din 1 iulie 2003.
Art. 410 a fost abrogat de pct. 5 al art. I din LEGEA nr. 576 din 14 decembrie 2004, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 1.223 din 20 decembrie 2004.
Termenul de declarare

Articolul 411

Abrogat.

---

*) La articolul 411, după alineatul 2 s-a introdus un nou alineat, care a devenit alineatul 3, alineatele 3 şi 4 au devenit alineatele 4 şi 5, prin ORDONANŢA DE URGENŢĂ 207/2000.
Art. 411 a fost abrogat de pct. 5 al art. I din LEGEA nr. 576 din 14 decembrie 2004, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 1.223 din 20 decembrie 2004.

Suspendarea executării

Articolul 412

Abrogat.

Art. 412 a fost modificat de LEGEA nr. 281 din 24 iunie 2003 publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 468 din 1 iulie 2003.

Art. 412 a fost abrogat de pct. 5 al art. I din LEGEA nr. 576 din 14 decembrie 2004, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 1.223 din 20 decembrie 2004.

Extinderea recursului în anulare

Articolul 412^1

Abrogat.

Art. 412^1 a fost abrogat de pct. 5 al art. I din LEGEA nr. 576 din 14 decembrie 2004, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 1.223 din 20 decembrie 2004.

Citarea părţilor

Articolul 413

Abrogat.

Art. 413 a fost abrogat de pct. 5 al art. I din LEGEA nr. 576 din 14 decembrie 2004, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 1.223 din 20 decembrie 2004.

Retragerea recursului în anulare

Articolul 414

Abrogat.

Art. 414 a fost abrogat de pct. 5 al art. I din LEGEA nr. 576 din 14 decembrie 2004, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 1.223 din 20 decembrie 2004.

Motivarea, judecarea şi soluţionarea recursului în anulare

Articolul 414^1

Abrogat.

Alin. (1^1) al art. 414^1 a fost introdus de LEGEA nr. 281 din 24 iunie 2003 publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 468 din 1 iulie 2003.

Art. 414^1 a fost abrogat de pct. 5 al art. I din LEGEA nr. 576 din 14 decembrie 2004, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 1.223 din 20 decembrie 2004.

Recursul în interesul legii

Articolul 414^2

(1) Procurorul general al Parchetului de pe lângă Înaltă Curte de Casaţie şi Justiţie, direct, sau ministrul justiţiei, prin intermediul procurorului general al Parchetului de pe lângă Înaltă Curte de Casaţie şi Justiţie, precum şi colegiile de conducere ale curţilor de apel şi ale parchetelor de pe lângă acestea au obligaţia, pentru a asigura interpretarea şi aplicarea unitară a legilor penale şi de procedura penală pe întreg teritoriul tarii, sa ceara Înaltei Curţi de Casaţie şi Justiţie să se pronunţe asupra chestiunilor de drept care au primit o soluţionare diferita din partea instanţelor judecătoreşti.

(2) Cererile de recurs în interesul legii se soluţionează de secţiile unite ale Înaltei Curţi de Casaţie şi Justiţie, care se pronunţa prin decizie. Deciziile se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I, precum şi pe pagina de internet a Înaltei Curţi de Casaţie şi Justiţie. Acestea se aduc la cunoştinţa instanţelor şi de Ministerul Justiţiei.

(3) Soluţiile se pronunţa numai în interesul legii, nu au efect asupra hotărârilor judecătoreşti examinate şi nici cu privire la situaţia părţilor din acele procese. Dezlegarea data problemelor de drept judecate este obligatorie pentru instanţe.

Alin. (1) şi (2) ale art. 414^2 au fost modificate de LEGEA nr. 281 din 24 iunie 2003 publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 468 din 1 iulie 2003.

Art. 414^2 este reprodus astfel cum a fost modificat de pct. 200 al art. I din LEGEA nr. 356 din 21 iulie 2006, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 677 din 7 august 2006.

---

*) Conform art. II din LEGEA nr. 576 din 14 decembrie 2004, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 1.223 din 20 decembrie 2004 cauzele privind recursurile în anulare declarate până la data intrării în vigoare a prezentei

legi vor continua să fie judecate de Înaltă Curte de Casaţie şi Justiţie, potrivit dispoziţiilor în vigoare la data declarării recursurilor în anulare.

Titlul III
EXECUTAREA HOTĂRÎRILOR PENALE

Capitolul I
DISPOZIŢII GENERALE

Hotărâri executorii

Articolul 415

(1) Hotărârile instanţelor penale devin executorii la data când au rămas definitive.

(2) Hotărârile nedefinitive sunt executorii atunci când legea dispune aceasta.

Rămînerea definitivă a hotărârii primei instanţe

Articolul 416

Hotărârile primei instanţe rămân definitive:

1. la data pronunţării, când hotărârea nu este supusă apelului şi nici recursului;
2. la data expirării termenului de apel:
   a) când nu s-a declarat apel în termen;
   b) când apelul declarat a fost retras înăuntrul termenului;
3. la data retragerii apelului, dacă aceasta s-a produs după expirarea termenului de apel;
4. la data expirării termenului de recurs în cazul hotărîrilor nesupuse apelului sau dacă apelul a fost respins:
   a) când nu s-a declarat recurs în termen;
   b) când recursul declarat a fost retras înăuntrul termenului;
5. la data retragerii recursului declarat împotriva hotărîrilor menţionate la pct. 4, dacă aceasta s-a produs după expirarea termenului de recurs;
6. la data pronunţării hotărârii prin care s-a respins recursul declarat împotriva hotărîrilor menţionate la pct. 4.

Rămînerea definitivă a hotărârii instanţei de apel

Articolul 416^1

Hotărârile instanţei de apel rămân definitive:

1. la data expirării termenului de recurs:
   a) când apelul a fost admis fără trimitere pentru rejudecare şi nu s-a declarat recurs în termen;
   b) când recursul declarat împotriva hotărârii menţionate la lit. a) a fost retras înăuntrul termenului;
2. la data retragerii recursului declarat împotriva hotărârii menţionate la lit. a), dacă aceasta s-a produs după expirarea termenului de recurs;
3. la data pronunţării hotărârii prin care s-a respins recursul declarat împotriva hotărârii menţionate la lit. a).

Rămînerea definitivă a hotărârii instanţei de recurs

Articolul 417

Hotărârea instanţei de recurs rămâne definitivă la data pronunţării acesteia când:

a) recursul a fost admis şi procesul a luat sfârşit în faţa instanţei de recurs, fără rejudecare;

b) cauza a fost rejudecata de către instanţa de recurs, după admiterea recursului;

c) cuprinde obligarea la plata cheltuielilor judiciare, în cazul respingerii recursului.

Instanţa de executare

Articolul 418

(1) Hotărârea instanţei penale, rămasă definitivă la prima instanţa de judecată, la instanţa de apel sau la instanţa de recurs, se pune în executare de către prima instanţa de judecată.

(2) Hotărârile pronunţate în prima instanţa de către Înaltă Curte de Casaţie şi Justiţie se pun în executare, după caz, de Tribunalul Municipiului Bucureşti sau de tribunalul militar teritorial cu sediul în Bucureşti.

(3) Când hotărârea rămâne definitivă în faţa instanţei ierarhic superioare, aceasta trimite instanţei de executare un extras din acea hotărâre, cu datele necesare punerii în executare, în ziua pronunţării hotărârii de către instanţa ierarhic superioară.

(4) Dispoziţiile alineatelor precedente sunt aplicabile şi în cazul hotărârilor nedefinitive, dar executorii, cu excepţia celor privind măsurile preventive care se pun în executare de instanţa care le-a dispus.

Alin. (3) şi (4) ale art. 418 au fost modificate de pct. 201 al art. I din LEGEA nr. 356 din 21 iulie 2006, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 677 din 7 august 2006.

Judecătorul delegat cu executarea

Articolul 419

(1) Instanţa de executare deleagă pe unul din judecătorii săi, pentru efectuarea punerii în executare.

(2) Dacă cu prilejul punerii în executare a hotărârii sau în cursul executării se iveşte vreo nelamurire sau împiedicare, judecătorul delegat poate sesiza instanţa de executare, care va proceda potrivit dispoziţiilor art. 460.

Capitolul II
PUNEREA ÎN EXECUTARE A HOTĂRÎRILOR

Secţiunea I
Punerea în executare a pedepselor principale

Punerea în executare a pedepsei închisorii sau detenţiunii pe viaţa

Articolul 420

(1) Pedeapsa închisorii şi pedeapsa detenţiunii pe viaţa se pun în executare prin emiterea mandatului de executare. Mandatul de executare se emite de judecătorul delegat al instanţei de executare în ziua rămânerii definitive a hotărârii la instanţa de fond sau, după caz, în ziua primirii extrasului prevăzut în art. 418 alin. 3, se întocmeşte în trei exemplare şi cuprinde: denumirea instanţei de executare, data emiterii, datele privitoare la persoana condamnatului prevăzute în art. 70, numărul şi data hotărârii care se executa şi denumirea instanţei care a pronunţat-o, pedeapsa pronunţată şi textul de lege aplicat, timpul reţinerii şi arestării preventive care s-a dedus din durata pedepsei, menţiunea dacă cel condamnat este recidivist, ordinul de arestare şi de deţinere, semnatura judecătorului delegat, precum şi ştampila instanţei de executare.

(2) În cazul în care cel condamnat se afla în stare de libertate, odată cu emiterea mandatului de executare a pedepsei închisorii sau a pedepsei detenţiunii pe viaţa, judecătorul delegat emite şi un ordin prin care interzice condamnatului sa părăsească ţara. Ordinul se întocmeşte în trei exemplare şi cuprinde: denumirea instanţei de executare, data emiterii, datele privitoare la persoana condamnatului prevăzute în art. 70, pedeapsa pronunţată împotriva acestuia, numărul şi data hotărârii de condamnare, denumirea instanţei care a pronunţat-o, numărul mandatului de executare a pedepsei emis pe numele condamnatului, dispoziţia de interzicere a părăsirii tarii, semnatura judecătorului delegat, precum şi ştampila instanţei de executare.

Art. 420 este reprodus astfel cum a fost modificat de pct. 202 al art. I din LEGEA nr. 356 din 21 iulie 2006, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 677 din 7 august 2006.

Trimiterea spre executare a mandatului de executare a pedepsei şi a ordinului de interzicere a părăsirii tarii

Articolul 421

(1) Pentru aducerea la îndeplinire a mandatului de executare, se trimit doua exemplare, după caz, organului de poliţie, când condamnatul este liber, comandantului locului de deţinere, când condamnatul este arestat, sau comandantului unităţii militare unde condamnatul face serviciul militar.

(2) Pentru aducerea la îndeplinire a ordinului de interzicere a părăsirii tarii, se trimite de îndată câte un exemplar organului competent sa elibereze pasaportul şi Inspectoratului General al Poliţiei de Frontiera.

(3) În cazul în care cel condamnat se afla în stare de libertate, organele de executare prevăzute în alin. 1 şi 2 au obligaţia de a lua măsurile prevăzute de lege în vederea punerii în executare a mandatului de executare a pedepsei şi a ordinului de interzicere a părăsirii tarii, în ziua primirii acestora.

Art. 421 este reprodus astfel cum a fost modificat de pct. 203 al art. I din LEGEA nr. 356 din 21 iulie 2006, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 677 din 7 august 2006.

Executarea mandatului de executare a pedepsei şi a ordinului de interzicere a părăsirii tarii

Articolul 422

(1) Pe baza mandatului de executare organul de poliţie procedează la arestarea condamnatului. Celui arestat i se inmineaza un exemplar al mandatului şi este dus la locul de deţinere cel mai apropiat, unde organul de poliţie preda celălalt exemplar al mandatului de executare.

(1^1) În vederea punerii în executare a mandatului emis în executarea unei hotărâri definitive de condamnare, organul de poliţie poate pătrunde în domiciliul sau reşedinţa unei persoane fără învoirea acesteia, precum şi în sediul unei persoane juridice fără învoirea reprezentantului legal al acesteia.

(2) Dispoziţiile art. 161 sunt aplicabile în mod corespunzător, obligaţia de încunoştinţare revenind organului de poliţie.

(3) Dacă persoana împotriva căreia s-a emis mandatul nu este gasita, organul de poliţie constata aceasta printr-un proces-verbal şi ia măsuri pentru darea în urmărire, precum şi pentru darea în consemn la punctele de trecere a frontierei. Un exemplar de pe procesul-verbal împreună cu un exemplar al mandatului de executare se trimit instanţei care a emis mandatul.

(3^1) Dispoziţiile art. 184 alin. 3^1 se aplică în mod corespunzător.

(4) Comandantul unităţii militare, primind mandatul de executare, inmineaza un exemplar condamnatului şi ia măsuri pentru trimiterea acestuia la locul de executare a pedepsei.

(5) Când condamnatul se afla arestat, un exemplar al mandatului de executare i se inmineaza de către comandantul locului de deţinere.

(6) Comandantul locului de deţinere consemnează într-un proces-verbal data de la care condamnatul a început executarea pedepsei.

(7) O copie de pe procesul-verbal se trimite instanţei de executare.

(7^1) Pe baza ordinului de interzicere a părăsirii tarii, organele în drept refuza celui condamnat eliberarea pasaportului sau, după caz, procedează la ridicarea acestuia şi iau măsuri pentru darea condamnatului în consemn la punctele de trecere a frontierei.

Alin. (3^1) al art. 422 a fost introdus de LEGEA nr. 281 din 24 iunie 2003 publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 468 din 1 iulie 2003.

Denumirea marginala a art. 422 a fost modificată de pct. 204 al art. I din LEGEA nr. 356 din 21 iulie 2006, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 677 din 7 august 2006.

Alin. (1^1) al art. 422 a fost introdus de pct. 205 al art. I din LEGEA nr. 356 din 21 iulie 2006, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 677 din 7 august 2006.

Alin. (3) al art. 422 a fost modificat de pct. 206 al art. I din LEGEA nr. 356 din 21 iulie 2006, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 677 din 7 august 2006.

Alin. (7^1) al art. 422 a fost introdus de pct. 207 al art. I din LEGEA nr. 356 din 21 iulie 2006, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 677 din 7 august 2006.

Punerea în executare a pedepsei închisorii cu executarea la locul de muncă

Articolul 422^1

Pedeapsa închisorii cu executarea la locul de muncă se pune în executare prin emiterea mandatului de executare. Mandatul se emite de instanţa de executare, se întocmeşte în 4 exemplare şi cuprinde, pe lângă menţiunile prevăzute în art. 420, care se aplică în mod corespunzător, şi următoarele date: denumirea, sediul unităţii unde se executa pedeapsa, dispoziţia de executare a pedepsei către conducerea unităţii şi de reţinere şi vărsare la bugetul de stat a cotei prevăzute de lege.

Trimiterea spre executare a mandatului şi a dispozitivului hotărârii

Articolul 422^2

(1) Pentru aducerea la îndeplinire a mandatului de executare emis, se trimite cîte un exemplar unităţii unde se va executa pedeapsa, condamnatului şi organului de poliţie din localitatea în care îşi are sediul unitatea.

(2) O copie de pe dispozitivul hotărârii se trimite de instanţa de executare consiliului local în a cărui circumscripţie îşi are domiciliul condamnatul.

Obiecţii privind identitatea

Articolul 423

Dacă persoana faţă de care se efectuează executarea mandatului ridica obiecţii în ce priveşte identitatea, se procedează potrivit dispoziţiilor art. 153, care se aplică în mod corespunzător.

Articolul 424

Abrogat.

Punerea în executare a amenzii penale

Articolul 425

(1) Persoana condamnata la pedeapsa amenzii este obligată să depună recipisa de plată integrală a amenzii la instanţa de executare, în termen de 3 luni de la rămînerea definitivă a hotărârii.

(2) Când cel condamnat se găseşte în imposibilitate de a achită integral amenda în termenul prevăzut în alineatul precedent, instanţa de executare, la cererea condamnatului, poate dispune eşalonarea plăţii amenzii, pe cel mult 2 ani în rate lunare.

(3) În caz de neîndeplinire a obligaţiei în termenul arătat în alin. 1 sau de neplata a unei rate, instanţa de executare comunică un extras de pe acea parte din dispozitiv care priveşte aplicarea amenzii organelor competente, în vederea executării amenzii potrivit dispoziţiilor legale privind executarea silită a creanţelor fiscale şi cu procedura prevăzută de aceste dispoziţii.

(4) Abrogat.

(5) Abrogat.

Litera b) a alin. (3) al art. 425 a fost modificată de LEGEA nr. 281 din 24 iunie 2003 publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 468 din 1 iulie 2003.

Alin. (3) al art. 425 a fost modificat de pct. 208 al art. I din LEGEA nr. 356 din 21 iulie 2006, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 677 din 7 august 2006.
Alin. (4) şi (5) ale art. 425 au fost abrogate de pct. 209 al art. I din LEGEA nr. 356 din 21 iulie 2006, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 677 din 7 august 2006.

Secţiunea II
Punerea în executare a pedepselor complimentare

Interzicerea exerciţiului unor drepturi

Articolul 426

Pedeapsa interzicerii exerciţiului unor drepturi se pune în executare prin trimiterea de către instanţa de executare a unei copii de pe dispozitivul hotărârii, consiliului local în a cărui circumscripţie îşi are domiciliul condamnatul şi organului care supraveghează exercitarea acestor drepturi.

Degradarea militară

Articolul 427

Pedeapsa degradării militare se pune în executare prin trimiterea de către instanţa de executare a unei copii de pe hotărâre, după caz, comandantului unităţii militare din care a făcut parte cel condamnat sau comandantului centrului militar în raza căruia domiciliază condamnatul.

Articolul 428

Abrogat.

Secţiunea III
Punerea în executare a măsurilor de siguranţă

Obligarea la tratament medical

Articolul 429

(1) Măsura de siguranţă a obligării la tratament medical luată printr-o hotărâre definitivă se pune în executare prin comunicarea copiei de pe dispozitiv şi a copiei de pe raportul medico-legal, direcţiei sanitare din judeţul pe teritoriul căruia locuieşte persoana faţă de care s-a luat această măsură. Direcţia sanitară judeteana va comunică de îndată persoanei faţă de care s-a luat măsura obligării la tratament medical, unitatea sanitară la care urmează sa i se facă tratament.

(1^1) La luarea măsurii obligării la tratament medical, persoana la care se referă măsura are dreptul de a cere să fie examinata şi de un medic specialist desemnat de aceasta, ale cărui concluzii sunt înaintate instanţei de judecată, iar la data rămânerii definitive a hotărârii, şi direcţiei sanitare prevăzute în alin. 1.

(2) Instanţa de executare comunică persoanei faţă de care s-a luat măsura obligării la tratament medical, ca este obligată să se prezinte de îndată la unitatea sanitară la care urmează sa i se facă tratamentul, atrăgându-i-se atenţia ca în caz de nerespectare a măsurii luate se va dispune internarea medicală.

(3) În cazul în care obligarea la tratament medical însoţeşte pedeapsa închisorii ori a detenţiunii pe viaţa sau priveşte o persoană aflată în stare de deţinere, comunicarea prevăzută în alin. 1 se face administraţiei locului de deţinere.

Alin. (1^1) al art. 429 a fost introdus de pct. 210 al art. I din LEGEA nr. 356 din 21 iulie 2006, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 677 din 7 august 2006.

Obligaţii în legătură cu tratamentul medical

Articolul 430

(1) Unitatea sanitară la care făptuitorul a fost repartizat pentru efectuarea tratamentului medical este obligată sa comunice instanţei:

a) dacă persoana obligată la tratament s-a prezentat pentru a urma tratamentul;

b) sustragerea de la efectuarea tratamentului după prezentare;

c) când măsura dispusă de instanţa nu este sau nu mai este necesară, însă pentru înlăturarea stării de pericol pe care o prezintă persoana obligată la tratament este indicat un alt tratament;

d) dacă pentru efectuarea tratamentului medical este necesară internarea medicală.

(2) În cazul când unitatea sanitară nu se afla în circumscripţia instanţei care a dispus executarea, comunicarea prevăzută la lit. b)-d) se face judecătoriei în a carei circumscripţie se afla unitatea sanitară.

(3) Dispoziţiile alineatelor precedente se aplică în mod corespunzător şi în cazul arătat în art. 429 alin. 3.

Înlocuirea tratamentului medical

Articolul 431

(1) Primind comunicarea, instanţa de executare sau instanţa prevăzută în art. 430 alin. 2 dispune efectuarea unui raport medico-legal cu privire la starea de sănătate a persoanei faţă de care este luată măsura de siguranţă.

(1^1) Persoana obligată la tratament medical are dreptul de a cere să fie examinata şi de un medic specialist desemnat de aceasta, ale cărui concluzii sunt înaintate instanţei prevăzute în alin. 1.

(1^2) După primirea raportului medico-legal şi a concluziilor medicului specialist prevăzut în alin. 1^1, instanţa asculta concluziile procurorului, ale persoanei faţă de care este luată măsura de siguranţă şi aparatorului acesteia, precum şi ale expertului şi medicului specialist, atunci când considera necesar, dispunând fie înlocuirea tratamentului, fie internarea medicală.

(1^3) Dacă persoana faţă de care s-a luat măsura de siguranţă nu are apărător, i se asigura un avocat din oficiu.

(2) O copie de pe hotărârea definitivă a instanţei prevăzute în art. 430 alin. 2 se comunică instanţei de executare.

Alin. (1) al art. 431 a fost modificat de pct. 211 al art. I din LEGEA nr. 356 din 21 iulie 2006, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 677 din 7 august 2006.

Alin. (1^1), (1^2) şi (1^3) ale art. 431 au fost introduse de pct. 212 al art. I din LEGEA nr. 356 din 21 iulie 2006, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 677 din 7 august 2006.

Internarea medicală

Articolul 432

(1) Măsura de siguranţă a internării medicale luată printr-o hotărâre definitivă se pune în executare prin comunicarea copiei de pe dispozitiv şi a unei copii de pe raportul medico-legal direcţiei sanitare din judeţul pe teritoriul căruia locuieşte persoana faţă de care s-a luat această măsură.

(2) La luarea măsurii internării medicale, persoana la care se referă măsura are dreptul de a cere să fie examinata şi de un medic specialist desemnat de aceasta, ale cărui concluzii sunt înaintate instanţei de judecată, iar la data rămânerii definitive a hotărârii, şi direcţiei sanitare prevăzute în alin. 1.

(3) Judecătorul delegat al instanţei de executare comunică judecătoriei în a carei circumscripţie se afla unitatea sanitară la care s-a făcut internarea data la care s-a efectuat internarea, în vederea luării în supraveghere.

(4) După primirea comunicării, judecătorul delegat al judecătoriei în a carei circumscripţie se afla unitatea sanitară verifica periodic, dar nu mai târziu de 6 luni, dacă internarea medicală mai este necesară. În acest scop, judecătorul delegat dispune efectuarea unui raport medico-legal cu privire la starea de sănătate a persoanei faţă de care s-a luat măsura internării medicale şi, după primirea acestuia, sesizează judecătoria în a carei circumscripţie se afla unitatea sanitară pentru a dispune asupra menţinerii, înlocuirii sau încetării măsurii.

Alin. (2)-(4) ale art. 432 au fost introduse de pct. 213 al art. I din LEGEA nr. 356 din 21 iulie 2006, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 677 din 7 august 2006.

Obligaţii în legătură cu internarea medicală

Articolul 433

(1) Direcţia sanitară este obligată să efectueze internarea, încunoştinţând despre această instanţă de executare.

(1^1) În cazul în care persoana faţă de care s-a luat măsura internării medicale refuza să se supună internării, executarea acestei măsuri se va face cu sprijinul organelor de poliţie. În vederea executării măsurii internării medicale, organul de poliţie poate pătrunde în domiciliul sau reşedinţa unei persoane fără învoirea acesteia, precum şi în sediul unei persoane juridice fără învoirea reprezentantului legal al acesteia.

(1^2) Dacă persoana faţă de care s-a luat măsura internării medicale nu este gasita, direcţia sanitară constata aceasta printr-un proces-verbal şi sesizează organele de poliţie pentru darea în urmărire, precum şi pentru darea în consemn la punctele de trecere a frontierei. Un exemplar de pe procesul-verbal împreună cu un exemplar al sesizării adresate organelor de poliţie se trimit instanţei de executare.

(2) Unitatea sanitară la care s-a făcut internarea are obligaţia, în cazul când considera ca internarea nu mai este necesară, sa încunoştiinţeze judecătoria în a carei circumscripţie se găseşte unitatea sanitară.

Alin. (1^1) şi (1^2) ale art. 433 au fost introduse pct. 20 al art. I din ORDONANŢA DE URGENŢĂ nr. 60 din 6 septembrie 2006, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 764 din 7 septembrie 2006.

Menţinerea, înlocuirea sau încetarea măsurii internării medicale

Articolul 434

(1) Judecătoria, după primirea sesizării judecătorului delegat sau a incunostintarii prevăzute în art. 433 alin. 2, ascultând concluziile procurorului, ale persoanei faţă de care este luată măsura internării, atunci când aducerea acesteia în faţa instanţei este posibila, şi ale aparatorului sau, precum şi ale expertului care a întocmit raportul medico-legal, atunci când considera necesar, dispune, după caz, menţinerea internării medicale, încetarea acesteia sau înlocuirea cu măsura obligării la tratament medical.

(2) Încetarea sau înlocuirea măsurii internării poate fi cerută şi de persoana internată sau de procuror. În acest caz, judecătoria dispune efectuarea raportului medico-legal. Dispoziţiile art. 431 alin. 1^1 se aplică în mod corespunzător.

(3) Dacă persoana internată nu are apărător, i se asigura un avocat din oficiu.

(4) O copie de pe hotărârea definitivă prin care s-a dispus menţinerea, înlocuirea sau încetarea internării medicale se comunică instanţei de executare.

Art. 434 este reprodus astfel cum a fost modificat de pct. 214 al art. I din LEGEA nr. 356 din 21 iulie 2006, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 677 din 7 august 2006.

Măsuri de siguranţă provizorii

Articolul 435

(1) În cazul în care măsura obligării la tratament medical sau a internării medicale a fost luată în mod provizoriu în cursul urmăririi penale sau al judecaţii, punerea în executare se face de către instanţa de judecată care a luat această măsură.

(2) Dispoziţiile prevăzute în art. 430-434 se aplică în mod corespunzător.

Alin. (1) al art. 435 a fost modificat de LEGEA nr. 281 din 24 iunie 2003 publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 468 din 1 iulie 2003.

Executarea altor măsuri de siguranţă

Articolul 436

(1) Măsura de siguranţă a interzicerii unei funcţii sau profesii şi măsura de siguranţă a interzicerii de a se afla în anumite localităţi se pun în executare prin comunicarea unei copii de pe dispozitiv organului în drept sa aducă la îndeplinire aceste măsuri şi sa supravegheze respectarea lor.

(2) Acest organ are îndatorirea să asigure executarea măsurii luate şi sa sesizeze organul de urmărire penală în caz de sustragere de la executarea măsurii de siguranţă.

(3) Măsura de siguranţă a interzicerii de a se afla în anumite localităţi poate fi amînată sau întreruptă de organul care are îndatorirea să asigure executarea acestei măsuri, în caz de boala sau pentru orice alt motiv care justifica amînarea sau întreruperea.

Revocarea măsurilor de siguranţă

Articolul 437

(1) Persoana cu privire la care s-a luat una dintre măsurile prevăzute în art. 115 şi 116 din Codul penal poate cere instanţei corespunzătoare în grad instanţei de executare în a carei circumscripţie locuieşte, revocarea măsurii, când temeiurile care au impus luarea acesteia au încetat.

(2) Revocarea poate fi cerută şi de procuror.

(3) Soluţionarea cererii se face cu citarea persoanei faţă de care este luată măsura, după ascultarea concluziilor aparatorului acesteia şi ale procurorului.

Art. 437 este reprodus astfel cum a fost modificat de pct. 215 al art. I din LEGEA nr. 356 din 21 iulie 2006, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 677 din 7 august 2006.

Executarea expulzării

Articolul 438

(1) Când prin hotărârea de condamnare la pedeapsa închisorii s-a luat măsura de siguranţă a expulzării, se face menţiune în mandatul de executare a pedepsei închisorii ca la data liberării, condamnatul să fie predat organului de poliţie, care va proceda la efectuarea expulzării.

(2) Dacă măsura expulzării nu însoţeşte pedeapsa închisorii, comunicarea în vederea expulzării se face organului de poliţie, imediat ce hotărârea a rămas definitivă.

(3) În vederea punerii în executare a măsurii expulzării, organul de poliţie poate pătrunde în domiciliul sau reşedinţa unei persoane fără învoirea acesteia, precum şi în sediul unei persoane juridice fără învoirea reprezentantului legal al acesteia.

(4) Dacă persoana faţă de care s-a luat măsura expulzării nu este gasita, organul de poliţie constata aceasta printr-un proces-verbal şi ia măsuri pentru darea în urmărire, precum şi pentru darea în consemn la punctele de trecere a frontierei. Un exemplar al procesului-verbal se trimite instanţei de executare.

Alin. (3) şi (4) ale art. 438 au fost introduse pct. 21 al art. I din ORDONANŢA DE URGENŢĂ nr. 60 din 6 septembrie 2006, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 764 din 7 septembrie 2006.

Executarea confiscării speciale

Articolul 439

Măsura de siguranţă a confiscării speciale luată prin ordonanţa sau hotărâre se executa după cum urmează:

a) lucrurile confiscate se predau organelor în drept a le prelua sau valorifica potrivit dispoziţiilor legii;

b) când s-a dispus distrugerea lucrurilor confiscate, aceasta se face în prezenta, după caz, a procurorului sau judecătorului, intocmindu-se proces-verbal care se depune la dosarul cauzei.

Executarea interdicţiei de a reveni în locuinta familiei pe o perioadă determinata

Articolul 439^1

(1) Când prin hotărârea de condamnare la pedeapsa închisorii s-a luat măsura de siguranţă prevăzută în art. 118^1 din Codul penal, a interdicţiei de a reveni în locuinta familiei pe o perioadă determinata, o copie de pe dispozitivul hotărârii se comunică organului de poliţie în a cărui circumscripţie se afla locuinta familiei.

(2) Dacă pedeapsa închisorii se executa într-un loc de detenţie, se face menţiune în mandatul de executare a pedepsei închisorii sa i se pună în vedere condamnatului, la data liberării să se prezinte la organul de poliţie, care procedează potrivit alin. 3. Totodată, se trimite o copie de pe dispozitivul hotărârii comandantului locului de deţinere.

(3) Organul de poliţie are îndatorirea să asigure executarea măsurii luate prin supravegherea respectării interdicţiei de a nu reveni în locuinta familiei şi sa sesizeze organul de urmărire penală în caz de sustragere de la executarea măsurii.

Art. 439^1 a fost introdus de LEGEA nr. 281 din 24 iunie 2003 publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 468 din 1 iulie 2003.

Secţiunea IV
Punerea în executare a dispoziţiilor privind înlocuirea răspunderii penale

Înlocuirea răspunderii penale

Articolul 440

În cazul înlocuirii răspunderii penale, executarea mustrării şi a mustrării cu avertisment se efectuează conform art. 487, care se aplică în mod corespunzător, iar executarea amenzii se efectuează potrivit art. 442 şi 443.

Articolul 441

Abrogat.

Secţiunea IV^1
Punerea în executare a dispoziţiilor prin care s-au aplicat sancţiunile prevăzute în art. 18^1 din Codul penal

Executarea sancţiunilor

Articolul 441^1

Executarea mustrării şi a mustrării cu avertisment se efectuează conform art. 487, care se aplică în mod corespunzător, iar executarea amenzii se efectuează potrivit art. 442 şi 443.

Secţiunea V
Punerea în executare a amenzii judiciare şi a cheltuielilor judiciare avansate de stat

Amenzile judiciare

Articolul 442

(1) Amenda judiciară se pune în executare de către organul judiciar care a aplicat-o.

(2) Punerea în executare se face prin trimiterea unui extras de pe acea parte din dispozitiv care priveşte aplicarea amenzii judiciare organului care, potrivit legii, executa amenda penală.

(3) Executarea amenzilor judiciare se face de organul arătat în alineatul precedent.

Cheltuielile judiciare avansate de stat

Articolul 443

(1) Dispoziţia din hotărârea penală privind obligarea la plata cheltuielilor judiciare avansate de stat se pune în executare potrivit art. 442 alin. 2.

(2) Când obligarea la plata cheltuielilor judiciare avansate de stat s-a dispus prin ordonanţa, punerea în executare se face de procuror, aplicindu-se în mod corespunzător dispoziţiile art. 442 alin. 2.

(3) Executarea cheltuielilor judiciare se face de către organele care, potrivit legii, executa amenda penală.

Secţiunea VI
Punerea în executare a dispoziţiilor civile din hotărâre

Restituirea lucrurilor şi valorificarea celor neridicate

Articolul 444

(1) Când prin hotărârea penală s-a dispus restituirea unor lucruri care se afla în păstrarea sau la dispoziţia instanţei de executare, restituirea se face de către judecătorul însărcinat cu executarea, prin remiterea acelor lucruri persoanelor în drept. În acest scop, sunt încunoştinţate persoanele cărora urmează sa li se restituie lucrurile.

(2) Dacă în termen de 6 luni de la primirea încunoştiinţării, persoanele chemate nu se prezintă a le primi, lucrurile trec în patrimoniul statului. Instanţa constata aceasta prin încheiere şi dispune predarea lucrurilor organelor în drept a le prelua sau valorifica potrivit dispoziţiilor legii.

(3) Dacă restituirea lucrurilor nu s-a putut efectua, deoarece nu se cunosc persoanele cărora ar trebui să le fie restituite şi nimeni nu le-a reclamat în termen de 6 luni de la rămînerea definitivă a hotărârii, sunt aplicabile în mod corespunzător dispoziţiile alineatului precedent.

(4) Când restituirea lucrurilor a fost dispusă de către procuror sau de către organul de cercetare penală, acesta procedează potrivit prevederilor din alineatele precedente.

Înscrisurile declarate false

Articolul 445

(1) Dispoziţia hotărârii penale care declara un înscris ca fiind fals în totul sau în parte se executa sau se pune în executare de către judecătorul delegat.

(2) Când înscrisul declarat fals a fost anulat în totalitatea lui, se face menţiune despre aceasta pe fiecare pagina, iar în caz de anulare parţială, numai pe paginile care conţin falsul.

(3) Înscrisul declarat fals rămâne la dosarul cauzei.

(4) În cauza în care este necesar ca despre înscrisul declarat fals să se facă menţiune în scriptele unei unităţi dintre cele la care se referă art. 145 din Codul penal, i se trimite acesteia o copie de pe hotărâre.

(5) Instanţa poate dispune, când constata existenta unui interes legitim, eliberarea unei copii, cu menţiunile arătate în alin. 2, de pe înscrisul sub semnatura privată falsificat. În aceleaşi condiţii, instanţa poate dispune restituirea înscrisului oficial parţial falsificat.

Despăgubirile civile şi cheltuielile judiciare

Articolul 446

Dispoziţiile din hotărârea penală privitoare la despăgubirile civile şi la cheltuielile judiciare cuvenite părţilor se executa potrivit legii civile.

Capitolul III
ALTE DISPOZIŢII PRIVIND EXECUTAREA

Secţiunea I
Schimbări în executarea unor hotărâri

Revocarea sau anularea suspendării executării pedepsei

Articolul 447

(1) Asupra revocării sau anulării suspendării condiţionate a executării pedepsei prevăzute în art. 83 ori în art. 85 din Codul penal sau a suspendării executării pedepsei sub supraveghere prevăzută în art. 86^4 ori în art. 86^5 din Codul penal se pronunţa, din oficiu sau la sesizarea procurorului, instanţa care judeca ori a judecat în prima instanţa infracţiunea ce ar putea atrage revocarea sau anularea.

(2) Dacă până la expirarea termenului de încercare nu au fost respectate obligaţiile civile prevăzute în art. 84 sau cele prevăzute în art. 86^4 alin. 1 din Codul penal, partea interesată sau procurorul sesizează instanţa care a pronunţat în prima instanţa suspendarea, în vederea revocării suspendării executării pedepsei.

Revocarea sau anularea executării pedepsei la locul de muncă

Articolul 447^1

Revocarea sau anularea executării pedepsei la locul de muncă, în cazurile prevăzute în art. 86^9 şi 86^10 din Codul penal, se dispune, după caz, de către instanţa de executare sau de către instanţa corespunzătoare în a carei circumscripţie se afla unitatea unde se executa pedeapsa, ori de către instanţa care judeca sau a judecat în prima instanţa infracţiunea ce ar putea atrage revocarea sau anularea. Sesizarea instanţei se face

din oficiu, de către procuror, de unitate sau de organul poliţiei. În cazul prevăzut în art. 86^9 alin. 4, instanţa poate fi sesizată şi de către cel condamnat.

Înlocuirea pedepsei detenţiunii pe viaţa

Articolul 448

(1) Înlocuirea pedepsei detenţiunii pe viaţa cu pedeapsa închisorii se dispune, din oficiu sau la cererea procurorului ori a celui condamnat, de către instanţa de executare, iar dacă cel condamnat se afla în stare de deţinere, de către instanţa corespunzătoare în a carei circumscripţie se afla locul de deţinere.

(2) Hotărârea de înlocuire, rămasă definitivă, se pune în executare potrivit dispoziţiilor art. 420-423.

Alte modificări de pedepse

Articolul 449

(1) Pedeapsa pronunţată poate fi modificată, dacă la punerea în executare a hotărârii sau în cursul executării pedepsei se constata, pe baza unei alte hotărâri definitive, existenta vreuneia dintre următoarele situaţii:

a) concursul de infracţiuni;

b) recidiva;

c) acte care intră în conţinutul aceleiaşi infracţiuni.

(2) Instanţa competenţa sa dispună asupra modificării pedepsei este instanţa de executare a ultimei hotărâri sau, în cazul când cel condamnat se afla în stare de deţinere ori în executarea pedepsei la locul de muncă, instanţa corespunzătoare în a carei circumscripţie se afla locul de deţinere sau, după caz, unitatea unde se executa pedeapsa.

(3) Sesizarea instanţei se face din oficiu, la cererea procurorului ori a celui condamnat.

Înlocuirea pedepsei amenzii

Articolul 449^1

(1) Înlocuirea pedepsei amenzii în cazul prevăzut în art. 63^1 din Codul penal se dispune de instanţa de executare.

(2) Sesizarea instanţei se face din oficiu sau de către organul care, potrivit legii, executa amenda.

Liberarea condiţionată

Articolul 450

(1) Liberarea condiţionată se dispune, la cererea sau la propunerea facuta potrivit dispoziţiilor legii privind executarea pedepselor, de către judecătoria în a carei circumscripţie se afla locul de deţinere, iar în cazul prevăzut în art. 62 alin 3 din Codul penal, de către tribunalul militar în a cărui circumscripţie se afla închisoarea militară.

(2) Când instanţa constata că nu sunt îndeplinite condiţiile pentru acordarea liberării condiţionate, prin hotărârea de respingere fixează termenul după expirarea căruia propunerea sau cererea va putea fi reînnoită. Termenul nu poate fi mai mare de un an şi curge de la rămânerea definitivă a hotărârii.

(3) Instanţele prevăzute în alin. 1 se pronunţa şi asupra revocării liberării condiţionate, în cazul când instanţa care a judecat pe condamnat pentru o alta infracţiune nu s-a pronunţat în aceasta privinta.

(4) Hotărârea instanţei este supusă recursului. Termenul de recurs este de 3 zile. Recursul declarat de procuror este suspensiv de executare.

(5) Instanţa în faţa căreia hotărârea a rămas definitivă este obligată sa comunice locului de deţinere copie de pe dispozitivul prin care s-a dispus revocarea liberării condiţionate.

Alin. (4) al art. 450 a fost modificat de LEGEA nr. 281 din 24 iunie 2003 publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 468 din 1 iulie 2003.

Alin. (2) al art. 450 a fost modificat de pct. 216 al art. I din LEGEA nr. 356 din 21 iulie 2006, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 677 din 7 august 2006.

Încetarea executării pedepsei la locul de muncă

Articolul 450^1

(1) Încetarea executării pedepsei la locul de muncă se dispune de judecătoria în a carei circumscripţie se afla unitatea unde condamnatul executa pedeapsa.

(2) Dispoziţiile art. 450 alin. 2, 3 şi 4 se aplică în mod corespunzător.

(3) Instanţa în faţa căreia hotărârea a rămas definitivă este obligată sa comunice unităţii unde se executa pedeapsa, precum şi organului de poliţie din localitatea în care îşi are sediul unitatea, copie de pe dispozitivul prin care s-a dispus încetarea executării pedepsei.

Înlocuirea executării pedepsei pentru militari

Articolul 451

(1) Înlocuirea executării pedepsei închisorii cu executarea în închisoare militară, în cazul condamnaţilor care au devenit militari în termen în cursul judecaţii la o instanţa civilă, precum şi pentru cei care au devenit militari în termen după rămînerea definitivă a hotărârii de condamnare, se dispune de către tribunalul militar în a cărui circumscripţie se găseşte unitatea militară din care face parte cel condamnat, la sesizarea comandantului.

(2) Înlocuirea executării pedepsei închisorii într-o închisoare militară, cu executarea într-un loc de deţinere, în cazul condamnaţilor care au fost trecuţi în rezerva înainte de începerea executării pedepsei, se dispune de către instanţa prevăzută la alineatul precedent, din oficiu sau la sesizarea comandantului unităţii militare din care făcea parte cel condamnat.

Reducerea pedepsei pentru militari

Articolul 452

(1) Reducerea pedepsei ce se executa în închisoare militară în cazul şi în condiţiile prevăzute în art. 62 alin. 2 din Codul penal se face la sesizarea comandantului acelei inchisori.

(2) Instanţa competenţa sa reducă pedeapsa este tribunalul militar în a cărui circumscripţie se afla închisoarea militară.

Secţiunea II
Amînarea executării pedepsei închisorii sau a detenţiunii pe viaţa

Cazurile de amînare

Articolul 453

(1) Executarea pedepsei închisorii sau a detenţiunii pe viaţa poate fi amînată în următoarele cazuri:

a) când se constata pe baza unei expertize medico-legale ca cel condamnat suferă de o boala grava care face imposibila executarea pedepsei, iar instanţa apreciază ca amânarea executării şi lăsarea în libertate nu prezintă un pericol concret pentru ordinea publică. În acest caz, executarea pedepsei se amana până când starea de sănătate a condamnatului se va ameliora, astfel încât pedeapsa să poată fi pusă în executare;

b) când o condamnata este gravida sau are un copil mai mic de un an. În aceste cazuri, executarea pedepsei se amina până la încetarea cauzei care a determinat amînarea;

c) când din cauza unor împrejurări speciale executarea imediata a pedepsei ar avea consecinţe grave pentru condamnat, familie sau unitatea la care lucrează. În acest caz, executarea poate fi amînată cel mult 3 luni şi numai o singură dată.

(2) Cererea de amînare a executării pedepsei închisorii sau a detenţiunii pe viaţa poate fi facuta de procuror, de condamnat, de persoanele arătate în art. 362 alineatul ultim, iar în cazul de la lit. c) din prezentul articol, şi de către conducerea unităţii la care lucrează condamnatul.

(2^1) Cererea poate fi retrasă de cel care a formulat-o.

(2^2) În cazurile prevăzute în alin. 1 lit. a) şi b), hotărârile prin care se dispune amânarea executării pedepsei sunt executorii de la data pronunţării.

(3) Dispoziţiile prezentului articol se aplică şi în cazul celui condamnat la executarea pedepsei la locul de muncă. În situaţia prevăzută la lit. b), executarea pedepsei poate fi amînată pe perioada stabilită de normele legale cu privire la concediul ce se acordă salariatelor înainte şi după naştere.

Alin. (2^1) şi (2^2) ale art. 453 au fost introduse de pct. 217 al art. I din LEGEA nr. 356 din 21 iulie 2006, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 677 din 7 august 2006.

Lit. a) a alin. (1) al art. 453 a fost modificată de pct. 22 al art. I din ORDONANŢA DE URGENŢĂ nr. 60 din 6 septembrie 2006, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 764 din 7 septembrie 2006.

Obligaţiile condamnatului în cazul amânării executării

Articolul 453^1

(1) Pe durata amânării executării pedepsei, condamnatul va respecta următoarele obligaţii:

a) sa nu depăşească limita teritorială fixată decât în condiţiile stabilite de instanţa;

b) să se prezinte la instanţa ori de câte ori este chemat sau la organul de poliţie desemnat cu supravegherea de instanţa, conform programului de supraveghere întocmit de organul de poliţie sau ori de câte ori este chemat;

c) sa nu îşi schimbe locuinta fără încuviinţarea instanţei care a dispus amânarea;

d) sa nu detina, sa nu folosească şi sa nu poarte nicio categorie de arme.

(2) Pe durata amânării executării pedepsei, instanţa poate impune condamnatului să respecte una sau mai multe dintre următoarele obligaţii:

a) sa poarte permanent un sistem electronic de supraveghere*);

b) sa nu se deplaseze la anumite spectacole sportive ori culturale sau în orice alte locuri stabilite de instanţa;

c) sa nu se apropie de persoana vătămată, membrii familiei acesteia, persoana împreună cu care a comis fapta, martori, experţi ori alte persoane, stabilite de instanţa, şi sa nu comunice cu acestea direct sau indirect;
d) sa nu conducă niciun vehicul sau anumite vehicule stabilite;
e) sa nu se afle în locuinta persoanei vătămate;
f) sa nu exercite profesia, meseria sau sa nu desfăşoare activitatea în exercitarea căreia a săvârşit fapta.

Art. 453^1 a fost introdus de pct. 23 al art. I din ORDONANŢA DE URGENŢĂ nr. 60 din 6 septembrie 2006, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 764 din 7 septembrie 2006.
*) Conform art. III din ORDONANŢA DE URGENŢĂ nr. 60 din 6 septembrie 2006, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 764 din 7 septembrie 2006, dispoziţiile din Codul de procedură penală privind obligaţia de a purta permanent un sistem electronic de supraveghere intră în vigoare la 1 iulie 2007.
Instanţa competenţa

Articolul 454

(1) Instanţa competenţa să se pronunţe asupra acordării aminarii executării pedepsei este instanţa de executare.
(1^1) Instanţa de executare comunică hotărârea prin care s-a dispus amânarea executării pedepsei, în ziua în care aceasta devine definitivă, secţiei de poliţie în a carei raza teritorială locuieşte condamnatul, jandarmeriei, poliţiei comunitare, organelor competente sa elibereze pasaportul, organelor de frontieră, precum şi altor instituţii, în vederea asigurării respectării obligaţiilor impuse. Organele în drept refuza eliberarea pasaportului sau, după caz, ridica provizoriu pasaportul pe durata amânării.
(1^2) În caz de încălcare cu rea-credinţa a obligaţiilor, instanţa revoca amânarea şi dispune punerea în executare a pedepsei privative de libertate. Organul de poliţie desemnat cu supravegherea de către instanţa verifica periodic respectarea obligaţiilor de către condamnat, iar în cazul în care constata încălcări ale acestora sesizează, de îndată, instanţa de executare.
(2) Instanţa de executare tine evidenta amanarilor acordate şi, la expirarea termenului, ia măsuri pentru emiterea mandatului de executare, iar dacă mandatul a fost emis, ia măsuri pentru aducerea lui la îndeplinire. Dacă nu s-a stabilit un termen, judecătorul delegat al instanţei de executare este obligat sa verifice periodic dacă mai subzistă cauza care a determinat amânarea executării pedepsei, iar când constata ca aceasta a încetat, sa ia măsuri pentru emiterea mandatului de executare sau, după caz, pentru aducerea lui la îndeplinire.

Alin. (2) al art. 454 a fost modificat de pct. 218 al art. I din LEGEA nr. 356 din 21 iulie 2006, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 677 din 7 august 2006.
Alin. (1^1) şi (1^2) ale art. 454 au fost introduse de pct. 24 al art. I din ORDONANŢA DE URGENŢĂ nr. 60 din 6 septembrie 2006, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 764 din 7 septembrie 2006.

Secţiunea III
Întreruperea executării pedepsei închisorii sau a detenţiunii pe viaţa

Cazurile de întrerupere

Articolul 455

(1) Executarea pedepsei închisorii sau a detenţiunii pe viaţa poate fi întreruptă în cazurile şi condiţiile prevăzute în art. 453, la cererea persoanelor arătate în alineatul 2 al aceluiaşi articol.
(2) Dispoziţiile art. 453^1 şi art. 454 alin. 1^1 şi 1^2 se aplică în mod corespunzător.

Alin. (2) al art. 455 a fost introdus de pct. 25 al art. I din ORDONANŢA DE URGENŢĂ nr. 60 din 6 septembrie 2006, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 764 din 7 septembrie 2006.
Instanţa competenţa

Articolul 456

Instanţa competenţa sa dispună asupra întreruperii executării pedepsei este instanţa de executare sau instanţa în a carei circumscripţie se afla locul de deţinere sau, după caz, unitatea unde se executa pedeapsa la locul de muncă, corespunzătoare în grad instanţei de executare.
Evidenta întreruperii executării pedepsei

Articolul 457

(1) Instanţa care a acordat întreruperea comunică de îndată această măsură locului de deţinere sau, după caz, unităţii unde condamnatul executa pedeapsa şi organului de poliţie, iar dacă întreruperea a fost acordată de instanţa în a carei raza teritorială se afla locul de deţinere sau unitatea, aceasta comunică măsura luată şi instanţei de executare.

(2) Instanţa de executare, administraţia locului de deţinere şi unitatea unde condamnatul executa pedeapsa ţin evidenta intreruperilor acordate. Dacă la expirarea termenului de întrerupere cel condamnat la pedeapsa închisorii nu se prezintă la locul de deţinere, administraţia trimite de îndată o copie de pe mandatul de executare organului de poliţie, în vederea executării. Pe copia mandatului de executare se menţionează şi cît a mai rămas de executat din durata pedepsei. Dacă, la expirarea termenului de întrerupere, cel condamnat la pedeapsa închisorii cu executare la locul de muncă nu se prezintă la unitate, aceasta înştiinţează de îndată instanţa de executare.

(2^1) Dispoziţiile art. 454 alin. 2 teza a doua se aplică în mod corespunzător.

(3) Administraţia locului de deţinere sau unitatea comunică instanţei de executare data la care a reinceput executarea pedepsei.

(4) Timpul cît executarea a fost întreruptă nu se socoteşte în executarea pedepsei.

Alin. (2^1) al art. 457 a fost introdus de pct. 219 al art. I din LEGEA nr. 356 din 21 iulie 2006, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 677 din 7 august 2006.

Secţiunea IV
Înlăturarea sau modificarea pedepsei

Intervenirea unei legi penale noi

Articolul 458

(1) Când după rămînerea definitivă a hotărârii de condamnare intervine o lege ce nu mai prevede că infracţiune fapta pentru care s-a pronunţat condamnarea, ori o lege care prevede o pedeapsă mai uşoară decît cea care se executa ori urmează a se executa, instanţa ia măsuri pentru aducerea la îndeplinire, după caz, a dispoziţiilor art. 12, 14 şi 15 din Codul penal.

(2) Aplicarea dispoziţiilor din alineatul precedent se face din oficiu sau la cererea procurorului ori a celui condamnat, de către instanţa de executare, iar dacă cel condamnat se afla în executarea pedepsei, de către instanţa corespunzătoare în grad în a carei circumscripţie se afla locul de deţinere sau unitatea unde condamnatul executa pedeapsa la locul de muncă.

Amnistia şi graţierea

Articolul 459

Aplicarea amnistiei, când intervine după rămînerea definitivă a hotărârii, precum şi aplicarea graţierii se fac de către un judecător de la instanţa de executare, iar dacă cel condamnat se afla în executarea pedepsei, de către un judecător de la instanţa corespunzătoare în a carei circumscripţie se afla locul de deţinere sau unitatea unde se executa pedeapsa la locul de muncă.

Capitolul IV
DISPOZIŢII COMUNE

Procedura la instanţa de executare

Articolul 460

(1) Când rezolvarea situaţiilor reglementate în prezentul titlu este data în competenţa instanţei de executare, preşedintele dispune citarea părţilor interesate şi ia măsuri pentru desemnarea unui apărător din oficiu, în cazurile prevăzute în art. 171.

(2) Condamnatul arestat este adus la judecata.

(3) Participarea procurorului este obligatorie.

(4) După concluziile procurorului şi ascultarea părţilor, instanţa se pronunţa prin sentinta.

(5) Dispoziţiile cuprinse în partea specială, titlul II, care nu sunt contrare dispoziţiilor din acest capitol, se aplică în mod corespunzător.

(6) Dispoziţiile alineatelor precedente se aplică şi în cazul în care rezolvarea uneia din situaţiile reglementate în prezentul titlu este data în competenţa instanţei în a carei circumscripţie se afla locul de deţinere sau unitatea unde cel condamnat executa pedeapsa. Soluţia se comunică instanţei de executare.

Alineatul (2) al art. 460 a fost modificat de articolul 1 punctul 33 din ORDONANŢA DE URGENŢĂ nr. 109 din 24 octombrie 2003, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 748 din 26 octombrie 2003.

Contestaţia la executare

Articolul 461

(1) Contestaţia contra executării hotărârii penale se poate face în următoarele cazuri:

a) când s-a pus în executare o hotărâre care nu era definitivă;

b) când executarea este îndreptată împotriva altei persoane decît cea prevăzută în hotărârea de condamnare;

c) când se iveşte vreo nelamurire cu privire la hotărârea care se executa sau vreo împiedicare la executare;

d) când se invoca amnistia, prescripţia, graţierea sau orice alta cauza de stingere ori de micşorare a pedepsei, precum şi orice alt incident ivit în cursul executării.

(2) În cazurile prevăzute la lit. a), b) şi d) contestaţia se face, după caz, la instanţa prevăzută în alin. 1 sau 6 al art. 460, iar în cazul prevăzut la lit. c), la instanţa care a pronunţat hotărârea ce se executa.

(3) Contestaţia împotriva actelor de executare privind confiscarea averii se soluţionează de instanţa civilă, potrivit legii civile.

Rezolvarea contestaţiei

Articolul 462

(1) Procedura de rezolvare a contestaţiei la executare este cea prevăzută în art. 460.

(2) În cazul arătat în art. 461 lit. d), dacă din hotărârea pusă în executare nu rezultă datele şi situaţiile de existenta cărora depinde soluţionarea contestaţiei, constatarea acestora se face de către instanţa competenţa sa judece contestaţia.

Contestaţia privitoare la dispoziţiile civile

Articolul 463

(1) Contestaţia privitoare la executarea dispoziţiilor civile ale hotărârii se face, în cazurile prevăzute în art. 461 lit. a) şi b), la instanţa de executare prevăzută în art. 460, iar în cazul prevăzut în art. 461 lit. c) la instanţa care a pronunţat hotărârea ce se executa.

(2) Procedura de rezolvare a acestei contestaţii este cea prevăzută în art. 460 alin. 1 şi 2.

(3) Contestaţia împotriva actelor de executare se soluţionează de către instanţa civilă potrivit legii civile.

Contestaţia privitoare la amenzile judiciare

Articolul 464

Contestaţia contra executării amenzilor judiciare se soluţionează de către instanţa care le-a pus în executare.

Titlul IV
PROCEDURI SPECIALE

Capitolul I
URMĂRIREA ŞI JUDECAREA UNOR INFRACŢIUNI FLAGRANTE

Infracţiunea flagrantă

Articolul 465

(1) Este flagrantă infracţiunea descoperită în momentul săvârşirii sau imediat după savirsire.

(2) Este de asemenea considerată flagrantă şi infracţiunea al carei făptuitor, imediat după savirsire, este urmărit de persoana vătămată, de martorii oculari sau de strigatul public, ori este surprins aproape de locul comiterii infracţiunii cu arme, instrumente sau orice alte obiecte de natura a-l presupune participant la infracţiune.

(3) În cazurile de mai sus, orice persoană are dreptul sa prinda pe făptuitor şi sa-l conducă înaintea autorităţii.

Cazuri de aplicare a procedurii speciale

Articolul 466

Infracţiunile flagrante pedepsite prin lege cu închisoare mai mare de un an şi de cel mult 12 ani, precum şi formele agravate ale acestor infracţiuni, săvârşite în municipii sau oraşe, în mijloace de transport în comun, balciuri, târguri, porturi, aeroporturi sau gări, chiar dacă nu aparţin unităţilor teritoriale arătate mai sus, precum şi în orice alt loc aglomerat, se urmăresc şi se judeca potrivit dispoziţiilor prevăzute în acest capitol, care se completează cu dispoziţiile din prezentul cod.

Art. 466 a fost modificat de LEGEA nr. 281 din 24 iunie 2003 publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 468 din 1 iulie 2003.

Constatarea infracţiunii

Articolul 467

(1) Organul de urmărire penală sesizat întocmeşte un proces-verbal, în care consemnează cele constatate cu privire la fapta săvârşită. În procesul-verbal consemnează de asemenea declaraţiile învinuitului şi ale celorlalte persoane ascultate.

(2) Dacă este cazul, organul de urmărire penală stringe şi alte probe.

(3) Procesul-verbal se citeşte învinuitului, precum şi persoanelor care au fost ascultate, cărora li se atrage atenţia ca pot completa declaraţiile sau ca pot face obiecţii cu privire la acestea.

(4) Procesul-verbal se semnează de organul de urmărire penală, de invinuit şi de persoanele ascultate.

Reţinerea şi arestarea învinuitului sau a inculpatului

Articolul 468

(1) Invinuitul este reţinut. Reţinerea durează 24 de ore. La sesizarea organului de cercetare sau din oficiu, procurorul poate solicita judecătorului arestarea învinuitului, care nu poate depăşi 10 zile, acestea calculandu-se de la data expirării ordonanţei de reţinere.

(2) Dacă procurorul apreciază ca sunt suficiente dovezi pentru punerea în mişcare a acţiunii penale, da rechizitoriu prin care pune în mişcare acţiunea penală şi dispune trimiterea în judecata şi trimite dosarul instanţei competente înainte de expirarea mandatului de arestare.

(3) În cazul în care procurorul nu a dispus trimiterea în judecata în termen de 3 zile de la data emiterii ordonanţei de reţinere, se aplică art. 146 şi următoarele.

Art. 468 a fost modificat de LEGEA nr. 281 din 24 iunie 2003 publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 468 din 1 iulie 2003.

Alin. (1) al art. 468 a fost modificat de articolul 1 punctul 34 din ORDONANŢA DE URGENŢĂ nr. 109 din 24 octombrie 2003, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 748 din 26 octombrie 2003.

Continuarea cercetării după restituire

Articolul 469

(1) În cazul când judecătorul a emis mandat de arestare a învinuitului şi procurorul a restituit cauza, organul de cercetare este obligat sa continue cercetarea şi sa înainteze dosarul procurorului o dată cu invinuitul, cel mai târziu în 3 zile de la arestarea acestuia.

(2) În cazul când nu s-a putut efectua complet cercetarea în termenul arătat în alineatul precedent, continuarea cercetării penale se face potrivit dispoziţiilor procedurii obişnuite.

Alin. (1) al art. 469 a fost modificat de articolul 1 punctul 35 din ORDONANŢA DE URGENŢĂ nr. 109 din 24 octombrie 2003, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 748 din 26 octombrie 2003.

Verificarea lucrărilor de cercetare penală

Articolul 470

(1) Procurorul, primind dosarul, procedează la verificarea lucrărilor urmăririi penale şi se pronunţa în cel mult 2 zile de la primire, putind dispune trimiterea în judecata, scoaterea de sub urmărire sau încetarea urmăririi penale, potrivit art. 262, ori restituirea cauzei potrivit art. 265.

(2) Când procurorul dispune trimiterea în judecata, întocmeşte rechizitoriu şi înaintează de îndată instanţei de judecată dosarul cauzei.

(3) Dacă procurorul restituie cauza pentru completarea sau refacerea urmăririi penale, urmărirea se efectuează potrivit procedurii obişnuite. Dispoziţiile art. 267 şi 268 se aplică în mod corespunzător.

Alin. (2) al art. 470 a fost modificat de articolul 1 punctul 36 din ORDONANŢA DE URGENŢĂ nr. 109 din 24 octombrie 2003, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 748 din 26 octombrie 2003.

Alin. (2) al art. 470 a fost modificat de pct. 220 al art. I din LEGEA nr. 356 din 21 iulie 2006, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 677 din 7 august 2006.

Instanţa competenţa

Articolul 471

(1) Competenţa de judecată în cauzele privitoare la infracţiunile flagrante prevăzute în art. 466 este cea obişnuită.

(2) Pentru municipiile împărţite în sectoare, ministrul justiţiei poate desemna una sau mai multe judecătorii care să judece aceste cauze.

Măsuri pregătitoare

Articolul 472

(1) Preşedintele instanţei fixează termenul de judecată, care nu poate depăşi 5 zile de la data primirii dosarului, dispunând totodată aducerea cu mandat a martorilor şi a părţii vătămate.

(2) Inculpatul este adus la judecata. Celelalte părţi nu se citeaza.

(3) Participarea procurorului la judecata este obligatorie.

(4) Instanţa verifica dacă în cauza sunt întrunite condiţiile prevăzute în articolul 466.

(5) Când instanţa constata ca în cauza nu sunt întrunite aceste condiţii, judecata se face potrivit procedurii obişnuite.

Alin. (1) al art. 472 a fost modificat de LEGEA nr. 281 din 24 iunie 2003 publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 468 din 1 iulie 2003.

Judecata în prima instanţa

Articolul 473

(1) Instanţa procedează la judecarea cauzei ascultând pe inculpat, martorii prezenţi, precum şi persoana vătămată dacă este de faţa. Judecata se face pe baza acestor declaraţii şi a lucrărilor din dosar.

(2) Instanţa poate dispune, din oficiu sau la cerere, administrarea de probe noi, în care scop ia măsurile corespunzătoare, pe care le aduce la îndeplinire în mod direct sau prin organele de poliţie.

(3) Pentru administrarea probelor instanţa poate acorda termene care în total nu trebuie să depăşească 10 zile.

Măsuri cu privire la starea de libertate

Articolul 474

Când instanţa se desesizeaza pentru incompetenta sau retine cauza pentru a fi judecata potrivit procedurii obişnuite, ori amina judecarea cauzei potrivit art. 473 alin. ultim, trebuie să dispună asupra stării de libertate a inculpatului.

Hotărârea instanţei

Articolul 475

(1) Instanţa este obligată să se pronunţe asupra cauzei în aceeaşi zi în care s-au încheiat dezbaterile, sau cel mai tirziu în următoarele 2 zile.

(2) Inculpatul aflat în stare de deţinere este adus la pronunţare.

(3) Hotărârea trebuie redactată în cel mult 24 de ore.

(4) Când inculpatul a fost pus anterior în libertate, dacă instanţa pronunţa pedeapsa închisorii, poate dispune arestarea acestuia.

(5) Instanţa este obligată a dispune punerea în libertate a inculpatului arestat, în cazurile prevăzute în art. 350 alin. 2 şi 3, care se aplică în mod corespunzător.

Acţiunea civilă

Articolul 476

(1) Inst nta examinează acţiunea civilă numai dacă persoana vătămată este prezenta şi se constituie parte civilă, iar pretenţiile acesteia pot fi soluţionate fără amînarea judecaţii.

(2) Dacă persoana vătămată este o unitate dintre cele la care se referă art. 145 din Codul penal ori o persoană lipsită de capacitate de exerciţiu sau cu capacitate de exerciţiu restrînsa, instanţa examinează acţiunea civilă chiar în lipsa acestora şi chiar dacă nu s-au constituit parte civilă, iar soluţionarea acţiunii civile nu duce la amînarea cauzei.

(3) Dacă nu sunt întrunite condiţiile alineatelor precedente, instanţa rezerva soluţionarea acţiunii pe calea unei acţiuni separate, care este scutită de taxe de timbru.

Apelul şi recursul

Articolul 477

(1) Termenul de apel şi cel de recurs sunt de 3 zile de la pronunţare.

(2) Dosarul cauzei se înaintează instanţei de apel sau, după caz, instanţei de recurs în următoarele 24 de ore de la declararea apelului ori a recursului.

(3) Judecarea în apel şi în recurs se face de urgenta.

Cazul infracţiunilor concurente, indivizibile sau conexe

Articolul 478

(1) În caz de concurs de infracţiuni, când procedura prevăzută în prezentul capitol se aplică numai unora dintre infracţiunile concurente, se procedează la disjungere, urmărirea şi judecarea infracţiunilor facindu-se separat.

(2) În caz de indivizibilitate sau conexitate, dacă procedura prevăzută în prezentul capitol se aplică numai unora dintre fapte ori unora dintre infractori, iar disjungerea nu este posibila, urmărirea şi judecata se fac potrivit procedurii obişnuite.

Cazuri când se aplică procedura specială

Articolul 479

(1) Procedura prevăzută în prezentul capitol nu se aplică infracţiunilor săvârşite de minori.

(2) În cazul infracţiunilor pentru care punerea în mişcare a acţiunii penale se face numai la plângerea prealabilă a persoanei vătămate, dacă acestea sunt flagrante şi săvârşite în condiţiile prevăzute în art. 466, constatarea săvârşirii lor este obligatorie şi se face potrivit art. 467. Procedura de urmărire şi judecare prevăzută în acest capitol se aplică numai dacă persoana vătămată a introdus în termen de 24 de ore de la săvârşirea infracţiunii flagrante plângerea prealabilă la organul de urmărire penală. În acest scop, persoana vătămată este chemată şi intrebata de organul de urmărire penală dacă înţelege să facă plângere în termenul mai sus arătat.

Alin. (2) al art. 479 a fost modificat de pct. 221 al art. I din LEGEA nr. 356 din 21 iulie 2006, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 677 din 7 august 2006.

Capitolul I^1
Procedura privind tragerea la răspundere penală a persoanei juridice*)

Cap. I^1 din Titlul IV al Părţii speciale a fost introdus de pct. 222 al art. I din LEGEA nr. 356 din 21 iulie 2006, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 677 din 7 august 2006.

*) Conform alin. (1) al art. III din LEGEA nr. 356 din 21 iulie 2006, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 677 din 7 august 2006 prezenta lege intră în vigoare la 30 de zile de la publicarea în Monitorul Oficial al României, Partea I, iar prevederile privind persoana juridică, la data intrării în vigoare a normelor corespunzătoare din Codul penal, respectiv 10 octombrie 2006.

Dispoziţii generale

Articolul 479^1

Dispoziţiile Codului de procedura penală se aplică şi în cazul infracţiunilor săvârşite de persoanele juridice, cu completările şi derogarile prevăzute în prezentul capitol.

Art. 479^1 a fost introdus de pct. 222 al art. I din LEGEA nr. 356 din 21 iulie 2006, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 677 din 7 august 2006.

Obiectul şi exercitarea acţiunii penale

Articolul 479^2

(1) Acţiunea penală are ca obiect tragerea la răspundere penală a persoanelor juridice care au săvârşit infracţiuni.

(2) Persoana juridică este reprezentată la îndeplinirea actelor procesuale şi procedurale de reprezentantul sau legal.

(3) Dacă pentru aceeaşi fapta sau pentru fapte conexe s-a început urmărirea penală şi împotriva reprezentantului legal al persoanei juridice, aceasta îşi numeşte un mandatar pentru a o reprezenta.

(4) În cazul prevăzut în alin. 3, dacă persoana juridică nu îşi numeşte un mandatar, acesta este desemnat de organul de urmărire penală sau de instanţa de judecată din rândul practicienilor în insolventa, autorizaţi potrivit legii.

(5) Practicienilor în insolventa desemnaţi potrivit alin. 4 li se aplică, în mod corespunzător, dispoziţiile art. 190 alin. 1, 2 şi 4-6.

Art. 479^2 a fost introdus de pct. 222 al art. I din LEGEA nr. 356 din 21 iulie 2006, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 677 din 7 august 2006.

Competenţa teritorială

Articolul 479^3

Competenţa teritorială este determinata de:

a) locul unde a fost săvârşită infracţiunea;

b) locul unde se afla sediul persoanei juridice;

c) locul unde locuieşte persoana vătămată sau unde aceasta îşi are sediul.

Art. 479^3 a fost introdus de pct. 222 al art. I din LEGEA nr. 356 din 21 iulie 2006, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 677 din 7 august 2006.

Citarea

Articolul 479^4

(1) Persoana juridică se citeaza la sediul acesteia. Când sediul este fictiv ori persoana juridică nu mai funcţionează la sediul declarat, iar noul sediu nu este cunoscut, citaţia se afişează la sediul consiliului local în a cărui raza teritorială s-a săvârşit infracţiunea.

(2) Dacă persoana juridică este reprezentată prin mandatar, numit în condiţiile prevăzute în art. 479^2 alin. 3 şi 4, citarea se face la locuinta mandatarului ori la sediul practicianului în insolventa desemnat în calitate de mandatar.

Art. 479^4 a fost introdus de pct. 222 al art. I din LEGEA nr. 356 din 21 iulie 2006, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 677 din 7 august 2006.

Art. 479^4 este reprodus astfel cum a fost modificat de pct. 26 al art. I din ORDONANŢA DE URGENŢĂ nr. 60 din 6 septembrie 2006, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 764 din 7 septembrie 2006.

Măsuri preventive

Articolul 479^5

(1) Judecătorul, în cursul urmăririi penale, la propunerea procurorului, sau instanţa, în cursul judecaţii, poate dispune, dacă exista motive temeinice care justifica presupunerea rezonabila ca persoana juridică a săvârşit o faptă prevăzută de legea penală şi numai pentru a se asigura buna desfăşurare a procesului penal, una sau mai multe dintre următoarele măsuri preventive:

a) suspendarea procedurii de dizolvare sau lichidare a persoanei juridice;

b) suspendarea fuziunii, a divizării sau a reducerii capitalului social al persoanei juridice;

c) interzicerea unor operaţiuni patrimoniale specifice, susceptibile de a antrena diminuarea semnificativă a activului patrimonial sau insolventa persoanei juridice;

d) interzicerea de a încheia anumite acte juridice, stabilite de organul judiciar;

e) interzicerea de a desfăşura activităţi de natura celor în exerciţiu sau cu ocazia cărora a fost comisă infracţiunea.

(2) În vederea asigurării respectării măsurilor prevăzute în alin. 1 lit. a)-e), instanţa poate obliga persoana juridică la depunerea unei cauţiuni constând într-o sumă de bani sau alte valori fixate de organul judiciar. Cuantumul cauţiunii nu poate fi mai mic de 5.000 lei. Cauţiunea se restituie la data rămânerii definitive a hotărârii de condamnare pronunţată în cauza, dacă persoana juridică a respectat măsurile preventive, precum şi în cazul în care, prin hotărâre definitivă, s-a dispus achitarea persoanei juridice sau încetarea procesului penal faţă de aceasta. În cazul în care s-a dispus faţă de persoana juridică o soluţie de netrimitere în judecata, restituirea cauţiunii se dispune de către procuror. Cauţiunea nu se restituie în cazul nerespectării de către persoana juridică a măsurilor preventive, făcându-se venit la bugetul statului la data rămânerii definitive a hotărârii de condamnare.

(3) Măsurile preventive prevăzute în alin. 1 pot fi dispuse pe o perioadă de cel mult 60 de zile, cu posibilitatea prelungirii, dacă se menţin temeiurile care au determinat luarea acestora, fiecare prelungire neputând depăşi 60 de zile.

(4) În cursul urmăririi penale, măsurile preventive se dispun de judecător, prin încheiere motivată data în camera de consiliu, cu citarea persoanei juridice.

(5) Participarea procurorului este obligatorie.

(6) Încheierea poate fi atacată cu recurs în 3 zile de la pronunţare, pentru cei prezenţi, şi de la comunicare, pentru cei lipsa.

(7) Măsurile preventive se revoca, din oficiu sau la cerere, când nu mai exista temeiuri care să justifice menţinerea acestora. Dispoziţiile alin. 4-6 se aplică în mod corespunzător.

(8) Împotriva reprezentantului persoanei juridice sau a mandatarului acesteia pot fi luate măsurile prevăzute în art. 183 şi art. 198 alin. 2, iar faţă de practicianul în insolventa, măsura prevăzută în art. 198 alin. 2.

Art. 479^5 a fost introdus de pct. 222 al art. I din LEGEA nr. 356 din 21 iulie 2006, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 677 din 7 august 2006.

Măsurile asiguratorii

Articolul 479^6

Faţa de persoana juridică se pot lua măsuri asiguratorii, în vederea asigurării confiscării speciale, repararii pagubei produse prin infracţiune, precum şi pentru garantarea executării pedepsei amenzii.

Art. 479^6 a fost introdus de pct. 222 al art. I din LEGEA nr. 356 din 21 iulie 2006, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 677 din 7 august 2006.

Procedura de informare

Articolul 479^7

(1) Organul judiciar comunică organului care a autorizat înfiinţarea persoanei juridice şi organului care a înregistrat persoana juridică începerea urmăririi penale, punerea în mişcare a acţiunii penale şi trimiterea în

judecata a persoanei juridice, la data dispunerii acestor măsuri, în vederea efectuării menţiunilor corespunzătoare.

(2) Organele prevăzute în alin. 1 sunt obligate sa comunice organului judiciar, în termen de 24 de ore de la data înregistrării, în copie certificată, orice menţiune înregistrată de acestea cu privire la persoana juridică.

(3) Persoana juridică este obligată sa comunice organului judiciar, în termen de 24 de ore, intenţia de fuziune, divizare, dizolvare, reorganizare, lichidare sau reducere a capitalului social.

(4) Neîndeplinirea sau îndeplinirea cu întârziere a obligaţiilor prevăzute în alin. 2 şi 3 constituie abatere judiciară şi se sancţionează cu amendă judiciară de la 500 lei la 5.000 lei.

(5) După rămânerea definitivă a hotărârii de condamnare la pedeapsa amenzii, instanţa de executare comunică o copie de pe dispozitivul hotărârii organului care a autorizat înfiinţarea persoanei juridice şi organului care a înregistrat persoana juridică, în vederea efectuării menţiunilor corespunzătoare.

Art. 479^7 a fost introdus de pct. 222 al art. I din LEGEA nr. 356 din 21 iulie 2006, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 677 din 7 august 2006.

Alin. (5) al art. 479^7 a fost introdus de pct. 27 al art. I din ORDONANŢA DE URGENŢĂ nr. 60 din 6 septembrie 2006 publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 764 din 7 septembrie 2006.

Interzicerea fuziunii, a divizării, a reducerii capitalului social, a dizolvării sau lichidării

Articolul 479^8

După rămânerea definitivă a hotărârii de condamnare şi până la executarea pedepselor aplicate persoanei juridice, nu se poate iniţia fuziunea, divizarea, dizolvarea sau lichidarea acesteia.

Art. 479^8 a fost introdus de pct. 222 al art. I din LEGEA nr. 356 din 21 iulie 2006, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 677 din 7 august 2006.

Punerea în executare a pedepsei amenzii

Articolul 479^9

(1) Persoana juridică condamnata la pedeapsa amenzii este obligată să depună recipisa de plată integrală a amenzii la instanţa de executare, în termen de 3 luni de la rămânerea definitivă a hotărârii de condamnare.

(2) Când persoana juridică condamnata se găseşte în imposibilitatea de a achită integral amenda în termenul prevăzut în alin. 1, instanţa de executare, la cererea acesteia, poate dispune eşalonarea plăţii amenzii pe cel mult 2 ani, în rate lunare.

(3) În caz de neîndeplinire a obligaţiei de plată a amenzii în termenul arătat în alin. 1 sau de neplata a unei rate, instanţa de executare comunică un extras de pe acea parte din dispozitiv care priveşte aplicarea amenzii organelor competente, în vederea executării acesteia, potrivit dispoziţiilor legale privind executarea silită a creanţelor fiscale şi cu procedura prevăzută de aceste dispoziţii.

Art. 479^9 a fost introdus de pct. 222 al art. I din LEGEA nr. 356 din 21 iulie 2006, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 677 din 7 august 2006.

Punerea în executare a pedepsei complementare a dizolvării persoanei juridice

Articolul 479^10

(1) O copie de pe dispozitivul hotărârii de condamnare prin care s-a aplicat pedeapsa dizolvării persoanei juridice se comunică, la data rămânerii definitive, instanţei civile competente, care deschide procedura de lichidare şi desemnează lichidatorul din rândul practicienilor în insolventa autorizaţi potrivit legii. Remunerarea lichidatorului se face din averea persoanei juridice sau, în cazul lipsei acesteia, din fondul de lichidare constituit potrivit legii.

(2) O copie de pe dispozitivul hotărârii de condamnare se comunică, la data rămânerii definitive, organului care a autorizat înfiinţarea persoanei juridice şi organului care a înregistrat persoana juridică, pentru a lua măsurile necesare.

Art. 479^10 a fost introdus de pct. 222 al art. I din LEGEA nr. 356 din 21 iulie 2006, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 677 din 7 august 2006.

Punerea în executare a pedepsei complementare a suspendării activităţii sau a uneia dintre activităţile persoanei juridice

Articolul 479^11

O copie de pe dispozitivul hotărârii de condamnare prin care s-a aplicat pedeapsa suspendării activităţii sau a uneia dintre activităţile persoanei juridice se comunică, la data rămânerii definitive, organului care a autorizat înfiinţarea persoanei juridice şi organului care a înregistrat persoana juridică, pentru a lua măsurile necesare.

Art. 479^11 a fost introdus de pct. 222 al art. I din LEGEA nr. 356 din 21 iulie 2006, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 677 din 7 august 2006.
Punerea în executare a pedepsei complementare a interzicerii de a participa la procedurile de achiziţii publice

Articolul 479^12

(1) O copie de pe dispozitivul hotărârii de condamnare prin care s-a aplicat persoanei juridice pedeapsa interzicerii de a participa la procedurile de achiziţii publice se comunică, la data rămânerii definitive:

a) Oficiului registrului comerţului, în vederea efectuării formalităţilor de publicitate în registrul comerţului;

b) Ministerului Justiţiei, în vederea efectuării formalităţilor de publicitate în registrul naţional al persoanelor juridice fără scop patrimonial;

c) altor autorităţi care ţin evidenta persoanelor juridice, în vederea efectuării formalităţilor de publicitate.

(2) O copie de pe dispozitivul hotărârii de condamnare prin care s-a aplicat persoanei juridice pedeapsa interzicerii de a participa la procedurile de achiziţii publice se comunică, la data rămânerii definitive, organului care a autorizat înfiinţarea persoanei juridice şi organului care a înregistrat persoana juridică, pentru a lua măsurile necesare.

Art. 479^12 a fost introdus de pct. 222 al art. I din LEGEA nr. 356 din 21 iulie 2006, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 677 din 7 august 2006.
Punerea în executare a pedepsei complementare a închiderii unor puncte de lucru

Articolul 479^13

O copie de pe dispozitivul hotărârii de condamnare prin care s-a aplicat persoanei juridice pedeapsa închiderii unor puncte de lucru se comunică, la data rămânerii definitive, organului care a autorizat înfiinţarea persoanei juridice şi organului care a înregistrat persoana juridică, pentru a lua măsurile necesare.

Art. 479^13 a fost introdus de pct. 222 al art. I din LEGEA nr. 356 din 21 iulie 2006, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 677 din 7 august 2006.
Punerea în executare a pedepsei complementare a afişării sau a difuzării hotărârii de condamnare

Articolul 479^14

(1) Un extras al hotărârii de condamnare se comunică, la data rămânerii definitive, persoanei juridice condamnate, pentru a-l afişa în forma, locul şi pentru perioada stabilite de instanţa de judecată.

(2) Un extras al hotărârii de condamnare se comunică, la data rămânerii definitive, persoanei juridice condamnate, pentru a asigura difuzarea hotărârii în forma stabilită de instanţa, prin intermediul presei scrise sau audiovizuale ori prin alte mijloace de comunicare audiovizuala, desemnate de instanţa.

(3) Persoana condamnata înaintează instanţei de executare dovada începerii executării afişării sau, după caz, dovada executării publicării hotărârii de condamnare, în termen de 30 de zile de la comunicarea hotărârii, dar nu mai târziu de 10 zile de la începerea executării ori, după caz, de la executare.

(4) O copie de pe hotărârea de condamnare, în întregime, sau un extras al acesteia se comunică, la data rămânerii definitive, organului care a autorizat înfiinţarea persoanei juridice şi organului care a înregistrat persoana juridică, pentru a lua măsurile necesare.

Art. 479^14 a fost introdus de pct. 222 al art. I din LEGEA nr. 356 din 21 iulie 2006, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 677 din 7 august 2006.
Supravegherea executării pedepselor complementare aplicate persoanei juridice

Articolul 479^15

(1) În caz de neexecutare cu rea-credinţa a pedepselor complementare aplicate persoanei juridice, instanţa de executare aplica dispoziţiile art. 71^2 alin. 2 sau, după caz, art. 71^3 alin. 2 ori 3 din Codul penal.

(2) Sesizarea instanţei se face din oficiu, de către judecătorul delegat al instanţei de executare ori de către organele cărora li s-a comunicat hotărârea definitivă de condamnare a persoanei juridice, potrivit art. 479^11-479^14.

(3) Persoana juridică este citata la judecata.

(4) Participarea procurorului este obligatorie.

(5) După concluziile procurorului şi ascultarea persoanei juridice condamnate, instanţa se pronunţa prin sentinta.

Art. 479^15 a fost introdus de pct. 222 al art. I din LEGEA nr. 356 din 21 iulie 2006, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 677 din 7 august 2006.

Capitolul II

PROCEDURA ÎN CAUZELE CU INFRACTORI MINORI

Dispoziţii generale

Articolul 480

Urmărirea şi judecarea infracţiunilor săvârşite de minori, precum şi punerea în executare a hotărârilor privitoare la aceştia se fac potrivit procedurii obişnuite, cu completările şi derogarile din prezentul capitol şi din secţiunea IV^1 a cap. I din titlul IV al părţii generale.

Art. 480 a fost modificat de LEGEA nr. 281 din 24 iunie 2003 publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 468 din 1 iulie 2003.

Persoanele chemate la organul de urmărire

Articolul 481

(1) Când invinuitul sau inculpatul este un minor care nu a împlinit 16 ani, la orice ascultare sau confruntare a minorului, dacă organul de urmărire penală considera necesar, citeaza Serviciul de protecţie a victimelor şi reintegrare socială a infractorilor de la domiciliul minorului, precum şi pe părinţi, iar când este cazul, pe tutore, curator sau persoana în îngrijirea ori supravegherea căreia se afla minorul.

(2) Citarea persoanelor prevăzute în alineatul precedent este obligatorie la efectuarea prezentării materialului de urmărire penală.

(3) Neprezentarea persoanelor legal citate la efectuarea actelor arătate în alin. 1 şi 2 nu împiedica efectuarea acelor acte.

Alin. (1) al art. 481 a fost modificat de pct. 223 al art. I din LEGEA nr. 356 din 21 iulie 2006, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 677 din 7 august 2006.

Obligativitatea referatului de evaluare

Articolul 482*)

(1) În cauzele cu infractori minori, organul de urmărire penală sau instanţa de judecată are obligaţia sa dispună efectuarea referatului de evaluare de către Serviciul de protecţie a victimelor şi reintegrare socială a infractorilor de la domiciliul minorului, potrivit legii.

(2) Referatul de evaluare are rolul de a furniza organului judiciar date privind persoana minorului şi perspectivele de reintegrare socială a acestuia.

(3) Datele privind persoana minorului se referă la:

a) starea fizica şi profilul psihologic ale minorului;

b) dezvoltarea intelectuală şi morala a minorului;

c) mediul familial şi social în care a trăit şi s-a dezvoltat minorul;

d) factorii care influenţează conduita minorului şi care au favorizat comportamentul infractional al acestuia;

e) trecutul infractional al minorului;

f) comportamentul minorului înainte şi după comiterea faptei.

(4) La întocmirea referatului de evaluare, Serviciul de protecţie a victimelor şi reintegrare socială a infractorilor poate consulta medicul de familie al minorului, profesorii acestuia, precum şi orice alte persoane care pot furniza date despre persoana minorului.

Art. 482 este reprodus astfel cum a fost modificat de pct. 224 al art. I din LEGEA nr. 356 din 21 iulie 2006, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 677 din 7 august 2006.

*) Conform art. II din ORDONANŢA DE URGENŢĂ nr. 60 din 6 septembrie 2006, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 764 din 7 septembrie 2006, dispoziţiile art. 482 din Codul de procedură penală, privind efectuarea referatului de evaluare de către Serviciul de protecţie a victimelor şi reintegrare socială a infractorilor în cauzele cu infractori minori, şi cele ale art. 484 alin. 2 din Codul de procedură penală, privind citarea obligatorie a Serviciului de protecţie a victimelor şi reintegrare socială a infractorilor la judecarea cauzelor cu infractori minori, se suspenda până la 31 martie 2007. Până la această dată, în cauzele cu infractori minori se vor efectua anchete sociale de către persoane desemnate de autoritatea tutelara a consiliului local în a cărui raza teritorială domiciliază minorul, iar la judecarea cauzelor cu infractori minori citarea Serviciului de protecţie a victimelor şi reintegrare socială a infractorilor este facultativă.

Compunerea instanţei

Articolul 483

(1) Cauzele în care inculpatul este minor se judeca, potrivit regulilor de competenţa obişnuite, de către judecători anume desemnaţi potrivit legii.

(2) Instanţa compusa potrivit dispoziţiilor alineatului precedent rămâne competenţa sa judece şi face aplicarea dispoziţiilor procedurale speciale privitoare la minori, chiar dacă între timp inculpatul a împlinit vârsta de 18 ani.

(3) Inculpatul care a săvârşit infracţiunea în timpul când era minor este judecat potrivit dispoziţiilor procedurale speciale privitoare la minori.

Alin. (1) al art. 483 a fost modificat de LEGEA nr. 281 din 24 iunie 2003 publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 468 din 1 iulie 2003.
Alin. (3) al art. 483 a fost modificat de pct. 225 al art. I din LEGEA nr. 356 din 21 iulie 2006, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 677 din 7 august 2006.

Persoane chemate la judecarea minorilor

Articolul 484

(1) Judecarea cauzei privind o infracţiune săvârşită de un minor se face în prezenta acestuia, cu excepţia cazului când minorul s-a sustras de la judecata.

(2) La judecarea cauzei se citeaza, în afară de părţi, Serviciul de protecţie a victimelor şi reintegrare socială a infractorilor de la domiciliul minorului, părinţii acestuia sau, după caz, tutorele, curatorul, persoana în îngrijirea ori supravegherea căreia se afla minorul, precum şi alte persoane a căror prezenta este considerată necesară de către instanţa*).

(3) Persoanele arătate în alineatul precedent au dreptul şi îndatorirea sa dea lămuriri, sa formuleze cereri şi să prezinte propuneri în privinta măsurilor ce ar urma să fie luate.

(4) Neprezentarea persoanelor legal citate nu împiedica judecarea cauzei.

Alin. (2) al art. 484 a fost modificat de LEGEA nr. 281 din 24 iunie 2003 publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 468 din 1 iulie 2003.
Alin. (2) al art. 484 a fost modificat de pct. 226 al art. I din LEGEA nr. 356 din 21 iulie 2006, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 677 din 7 august 2006.
*) Conform art. II din ORDONANŢA DE URGENŢĂ nr. 60 din 6 septembrie 2006, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 764 din 7 septembrie 2006, dispoziţiile art. 482 din Codul de procedură penală, privind efectuarea referatului de evaluare de către Serviciul de protecţie a victimelor şi reintegrare socială a infractorilor în cauzele cu infractori minori, şi cele ale art. 484 alin. 2 din Codul de procedură penală, privind citarea obligatorie a Serviciului de protecţie a victimelor şi reintegrare socială a infractorilor la judecarea cauzelor cu infractori minori, se suspenda până la 31 martie 2007. Până la această dată, în cauzele cu infractori minori se vor efectua anchete sociale de către persoane desemnate de autoritatea tutelara a consiliului local în a cărui raza teritorială domiciliază minorul, iar la judecarea cauzelor cu infractori minori citarea Serviciului de protecţie a victimelor şi reintegrare socială a infractorilor este facultativă.

Desfăşurarea judecaţii

Articolul 485

(1) Şedinţa în care are loc judecarea infractorului minor se desfăşoară separat de celelalte şedinţe.

(2) Şedinţa nu este publică. La desfăşurarea judecaţii pot asista persoanele arătate în articolul precedent, apărătorii părţilor, precum şi alte persoane cu încuviinţarea instanţei.

(3) Când inculpatul este minor sub 16 ani, instanţa după ce îl asculta poate dispune îndepărtarea lui din şedinţa, dacă apreciază ca cercetarea judecătorească şi dezbaterile ar putea avea o influenţa negativa asupra minorului.

Inculpaţi minori cu majori

Articolul 486

Când în aceeaşi cauza sunt mai mulţi inculpaţi, dintre care unii minori şi alţii majori, instanţa judeca în compunerea prevăzută în art. 483 şi după procedura obişnuită, aplicând însă cu privire la inculpatii minori dispoziţiile cuprinse în acest capitol.

Art. 486 este reprodus astfel cum a fost modificat de pct. 227 al art. I din LEGEA nr. 356 din 21 iulie 2006, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 677 din 7 august 2006.

Executarea mustrării

Articolul 487

(1) În cazul când s-a luat faţă de minor măsura educativă a mustrării, aceasta se executa de îndată, în şedinţa în care s-a pronunţat hotărârea.

(2) Când din orice împrejurări măsura mustrării poate fi executată îndată după pronunţare, se fixează un termen pentru când se dispune aducerea minorului, citindu-se totodată părinţii, ori dacă este cazul, tutorele sau curatorul ori persoana în îngrijirea sau supravegherea căreia se afla minorul.

Punerea în executare a libertăţii supravegheate

Articolul 488

(1) Când instanţa a luat faţă de minor măsura libertăţii supravegheate, această măsură se pune în executare chiar în şedinţa în care este pronunţată, dacă minorul şi persoana sau reprezentantul instituţiei sau unităţii speciale căreia i s-a încredinţat supravegherea sunt de faţa.

(2) Când punerea în executare nu se poate face în aceeaşi şedinţa, se fixează un termen pentru când se dispune aducerea minorului şi chemarea persoanelor prevăzute în alineatul precedent.

Revocarea şi înlocuirea libertăţii supravegheate

Articolul 489

Revocarea măsurii libertăţii supravegheate pentru vreuna din cauzele prevăzute în art. 108 din Codul penal, cu excepţia cazului când minorul a savirsit din nou o infracţiune, precum şi înlocuirea libertăţii supravegheate se dispun de instanţa care a pronunţat această măsură.

Internarea minorului

Articolul 490

(1) În cazul când s-a luat faţă de minor măsura educativă a internării într-un centru de reeducare, instanţa poate dispune, prin aceeaşi hotărâre, punerea în executare de îndată a măsurii luate. Punerea în executare se face prin trimiterea unei copii de pe hotărâre organului de poliţie de la locul unde se afla minorul.

(2) Organul de poliţie ia măsuri pentru internarea minorului.

(2^1) În vederea punerii în executare a măsurii educative a internării într-un centru de reeducare, organul de poliţie poate pătrunde în domiciliul sau reşedinţa unei persoane fără învoirea acesteia, precum şi în sediul unei persoane juridice fără învoirea reprezentantului legal al acesteia.

(2^2) Dacă persoana faţă de care s-a luat măsura educativă a internării într-un centru de reeducare nu este gasita, organul de poliţie constata aceasta printr-un proces-verbal şi ia măsuri pentru darea în urmărire, precum şi pentru darea în consemn la punctele de trecere a frontierei. Un exemplar al procesului-verbal se trimite centrului de reeducare în care se va face internarea.

(3) Copia de pe hotărâre se preda centrului de reeducare în care minorul este internat.

(4) Centrul de reeducare comunică instanţei efectuarea internării.

Alin. (2^1) şi (2^2) ale art. 490 au fost introduse de pct. 28 al art. I din ORDONANŢA DE URGENŢĂ nr. 60 din 6 septembrie 2006, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 764 din 7 septembrie 2006.

Schimbări privind măsura internării

Articolul 491

(1) Liberarea minorului dintr-un centru de reeducare înainte de a deveni major, revocarea liberării înainte de a deveni major, precum şi ridicarea sau prelungirea măsurii internării într-un centru de reeducare se dispun din oficiu sau la sesizare de judecătoria sau tribunalul care a judecat în prima instanţa pe minor.

(2) Aceeaşi instanţa este competenţa sa dispună ridicarea, prelungirea sau înlocuirea măsurii internării într-un institut medical-educativ.

Amînarea sau întreruperea executării măsurii internării

Articolul 491^1

Executarea măsurii educative a internării într-un centru de reeducare poate fi amînată sau întreruptă în cazurile şi în condiţiile prevăzute în art. 453 şi 455.

Revocarea măsurilor luate faţă de minor

Articolul 492

Revocarea sau menţinerea măsurilor educative, precum şi a măsurii liberării minorului dintr-un centru de reeducare înainte de a deveni major, sau dintr-un institut medical-educativ, când minorul a savirsit din nou o infracţiune, se dispune de instanţa competenţa sa judece acea infracţiune.

Dispoziţii privind apelul şi recursul

Articolul 493

Dispoziţiile art. 483-489 se aplică în mod corespunzător şi la judecata în instanţa de apel şi de recurs, în cauzele privitoare la infracţiuni săvârşite de minori.

Capitolul II^1
Procedura dării în urmărire

Cap. II^1 a fost introdus de pct. 29 al art. I din ORDONANŢA DE URGENŢĂ nr. 60 din 6 septembrie 2006, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 764 din 7 septembrie 2006.

Darea în urmărire

Articolul 493^1

(1) Darea în urmărire se solicita şi se dispune pentru identificarea, căutarea, localizarea şi prinderea unei persoane în scopul aducerii acesteia în faţa organelor judiciare ori punerii în executare a anumitor hotărâri judecătoreşti.

(2) Darea în urmărire se solicita şi se dispune în următoarele cazuri:

a) nu s-a putut executa un mandat de arestare preventivă, un mandat de executare a unei pedepse privative de libertate, măsura educativă a internării într-un centru de reeducare, măsura internării medicale sau măsura expulzării, întrucât persoana faţă de care s-a luat una dintre aceste măsuri nu a fost gasita;

b) persoana a evadat din starea legală de reţinere sau deţinere ori a fugit dintr-un centru de reeducare sau din unitatea în care executa măsura internării medicale;

c) în vederea depistarii unei persoane urmărite internaţional despre care exista date ca se afla în România.

(3) Darea în urmărire se solicita de:

a) organul de poliţie care a constatat imposibilitatea executării măsurilor prevăzute în alin. 2 lit. a);

b) administraţia locului de deţinere, centrul de reeducare sau unitatea medicală prevăzută în alin. 2 lit. b);

c) procurorul competent potrivit legii, în cazul prevăzut în alin. 2 lit. c).

(4) Darea în urmărire se dispune prin ordin de Inspectoratul General al Poliţiei Române.

(5) Ordinul de dare în urmărire se comunică în cel mai scurt timp organelor competente sa elibereze pasaportul, care au obligaţia sa refuze eliberarea pasaportului sau, după caz, sa ridice provizoriu pasaportul pe durata măsurii, precum şi organelor de frontieră pentru darea în consemn.

(6) De asemenea, ordinul de dare în urmărire se comunică în copie:

a) celui în faţa căruia urmează să fie adusă persoana urmărită în momentul prinderii;

b) parchetului competent care supraveghează activitatea de urmărire a persoanei date în urmărire.

Art. 493^1 a fost introdus de pct. 29 al art. I din ORDONANŢA DE URGENŢĂ nr. 60 din 6 septembrie 2006, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 764 din 7 septembrie 2006.

Urmărirea

Articolul 493^2

(1) Ordinul de dare în urmărire se pune în executare de îndată de către structurile competente ale Ministerului Administraţiei şi Internelor, care vor desfăşura, la nivel naţional, activităţi de identificare, căutare, localizare şi prindere a persoanei urmărite.

(2) Instituţiile publice sunt obligate sa sprijine, în condiţiile legii şi conform competentelor legale, organele de poliţie care efectuează urmărirea unei persoane date în urmărire.

(3) Activitatea de urmărire a unei persoane arestate preventiv, desfăşurată de organele de poliţie, este supravegheată de procurori anume desemnaţi din cadrul parchetului de pe lângă curtea de apel în a cărui circumscripţie se afla sediul instanţei competente care a soluţionat în fond propunerea de arestare preventivă. Când mandatul de arestare preventivă a fost emis într-o cauza de competenţa Parchetului de pe lângă Înaltă Curte de Casaţie şi Justiţie, supravegherea activităţii de urmărire este efectuată de procurori anume desemnaţi din cadrul structurii competente care efectuează sau a efectuat urmărirea penală în cauza.

(4) În celelalte cazuri activitatea de urmărire a persoanelor date în urmărire este supravegheată de procurori anume desemnaţi din cadrul parchetului de pe lângă curtea de apel în a cărui circumscripţie se afla sediul instanţei de executare ori al altei instanţe competente potrivit legii speciale.

Art. 493^2 a fost introdus de pct. 29 al art. I din ORDONANŢA DE URGENŢĂ nr. 60 din 6 septembrie 2006, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 764 din 7 septembrie 2006.

Activităţi ce pot fi efectuate în procedura urmăririi

Articolul 493^3

(1) În vederea identificarii, cautarii, localizarii şi prinderii persoanelor date în urmărire pot fi efectuate, în condiţiile prevăzute de lege, următoarele activităţi:

a) interceptarea şi înregistrarea convorbirilor sau comunicărilor efectuate prin telefon sau prin orice mijloc electronic de comunicare, precum şi alte înregistrări;

b) reţinerea şi predarea corespondentei şi a obiectelor;

c) percheziţia;

d) ridicarea de obiecte şi înscrisuri;

e) punerea sub supraveghere a conturilor bancare şi a conturilor asimilate acestora.

(2) Activităţile prevăzute în alin. 1 lit. a)-c) pot fi efectuate numai cu autorizarea:

a) instanţei de executare, în cazurile prevăzute în art. 493^1 alin. 2 lit. a) şi b);

b) unui judecător al instanţei competente potrivit legii speciale, în cazul prevăzut în art. 493^1 alin. 2 lit. c).

(3) Activităţile prevăzute în alin. 1 lit. d) şi e) pot fi efectuate numai cu autorizarea procurorului care supraveghează activitatea organelor de poliţie care efectuează urmărirea persoanei date în urmărire. De asemenea, procurorul poate dispune sa i se transmită înscrisuri, documente bancare, financiare sau contabile.

Art. 493^3 a fost introdus de pct. 29 al art. I din ORDONANŢA DE URGENŢĂ nr. 60 din 6 septembrie 2006, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 764 din 7 septembrie 2006.

Interceptarea şi înregistrarea convorbirilor sau comunicărilor efectuate prin telefon sau prin orice mijloc electronic de comunicare în procedura urmăririi

Articolul 493^4

(1) Interceptarea şi înregistrarea convorbirilor sau comunicărilor efectuate prin telefon sau prin orice mijloc electronic de comunicare în procedura urmăririi se dispun, la propunerea procurorului care supraveghează activitatea organelor de poliţie care efectuează urmărirea persoanei date în urmărire, dacă instanţa apreciază ca identificarea, căutarea, localizarea şi prinderea persoanelor date în urmărire nu pot fi făcute prin alte mijloace ori ar fi mult întârziate.

(2) Autorizaţia se da pentru durata necesară interceptarii şi înregistrării, dar nu pentru mai mult de 30 de zile, în camera de consiliu, de preşedintele instanţei competente, iar în lipsa acestuia, de către judecătorul desemnat de acesta şi poate fi reînnoită, înainte sau după expirarea celei anterioare, în aceleaşi condiţii, pentru motive temeinic justificate, fiecare prelungire neputând depăşi 30 de zile. Durata totală a interceptarilor şi înregistrărilor autorizate, cu privire la aceeaşi persoana, pentru prinderea unei persoane urmărite nu poate depăşi 120 de zile în aceeaşi cauza.

(3) Procurorul dispune încetarea imediata a interceptarilor şi înregistrărilor înainte de expirarea duratei autorizaţiei, dacă nu mai exista motivele care le-au justificat, informand despre această instanţă care a emis autorizaţia.

(4) Autorizarea interceptarii şi înregistrării convorbirilor sau comunicărilor se face prin încheiere motivată, care va cuprinde: motivele care justifica măsura; persoana, mijlocul de comunicare sau locul supus supravegherii; perioada pentru care sunt autorizate interceptarea şi înregistrarea.

(5) Procurorul procedează personal la efectuarea interceptarilor şi înregistrărilor sau poate dispune ca acestea să fie efectuate de organul de cercetare penală. Persoanele care sunt chemate sa dea concurs tehnic la interceptari şi înregistrări sunt obligate sa păstreze secretul operaţiunii efectuate, încălcarea acestei obligaţii fiind pedepsita potrivit Codului penal.

(6) În caz de urgenta, când întârzierea obţinerii autorizării ar aduce grave prejudicii activităţii de urmărire a persoanei date în urmărire, procurorul poate dispune, cu titlu provizoriu, prin ordonanţa motivată, înscrisă în registrul special prevăzut în art. 228 alin. 1^1, interceptarea şi înregistrarea convorbirilor sau comunicărilor, pe o durată de cel mult 48 de ore.

(7) În termen de 48 de ore de la expirarea termenului prevăzut în alin. 6, procurorul prezintă ordonanţa, împreună cu suportul pe care sunt fixate interceptarile şi înregistrările efectuate şi un proces-verbal de redare rezumativa a convorbirilor, judecătorului, în vederea confirmării. Judecătorul se pronunţa asupra legalităţii şi temeiniciei ordonanţei în cel mult 24 de ore, prin încheiere motivată data în camera de consiliu. În cazul în care ordonanţa este confirmată, iar procurorul a solicitat prelungirea autorizării, judecătorul va dispune autorizarea pe mai departe a interceptarii şi înregistrării, în condiţiile alin. 4. Dacă judecătorul nu confirma ordonanţa procurorului, va dispune încetarea de îndată a interceptarilor şi înregistrărilor, iar cele efectuate vor fi şterse sau, după caz, distruse de către procuror, încheindu-se în acest sens un proces-verbal care se comunică în copie judecătorului.

(8) Convorbirile sau comunicările interceptate şi înregistrate care nu contribuie la identificarea, localizarea sau prinderea persoanei date în urmărire se arhiveaza la sediul parchetului, în locuri speciale, în plic sigilat, cu asigurarea confidenţialităţii, şi pot fi transmise pentru consultare procurorului care efectuează sau supraveghează urmărirea penală ori judecătorului sau completului investit cu soluţionarea cauzei, la solicitarea acestora. După prinderea persoanei urmărite, acestea vor fi şterse sau, după caz, distruse de către procuror, încheindu-se în acest sens un proces-verbal.

(9) Convorbirile sau comunicările interceptate şi înregistrate care contribuie la identificarea, localizarea sau prinderea persoanei date în urmărire sunt certificate, conform art. 91^3 alin. 1 şi 2, de procurorul care supraveghează activitatea organelor de poliţie care efectuează urmărirea persoanei date în urmărire. După prinderea persoanei urmărite, procesele-verbale de redare, împreună cu suportul pe care acestea sunt fixate, se transmit judecătorului care a emis autorizaţia şi se arhiveaza la sediul instanţei, în locuri speciale, în plic sigilat, cu asigurarea confidenţialităţii. După arhivare, suportul pe care sunt imprimate convorbirile înregistrate poate fi consultat numai cu încuviinţarea prealabilă a preşedintelui instanţei.

(10) Convorbirile sau comunicările interceptate şi înregistrate, din cuprinsul cărora rezultă date sau informaţii concludente şi utile privitoare la pregătirea sau săvârşirea unei infracţiuni, certificate în condiţiile alineatului precedent, sunt transmise, împreună cu suportul original, de îndată parchetului competent şi pot fi folosite ca probe.

Art. 493^4 a fost introdus de pct. 29 al art. I din ORDONANŢA DE URGENŢĂ nr. 60 din 6 septembrie 2006, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 764 din 7 septembrie 2006.

Alte înregistrări

Articolul 493^5

Dispoziţiile art. 493^4 se aplică în mod corespunzător şi în cazul înregistrărilor în mediul ambiental, localizarii sau urmăririi prin GPS ori prin alte mijloace electronice de supraveghere.

Art. 493^5 a fost introdus de pct. 29 al art. I din ORDONANŢA DE URGENŢĂ nr. 60 din 6 septembrie 2006, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 764 din 7 septembrie 2006.

Punerea sub supraveghere a conturilor bancare şi a conturilor asimilate acestora în procedura urmăririi

Articolul 493^6

(1) În vederea identificarii, cautarii, localizarii şi prinderii persoanelor date în urmărire, procurorul care supraveghează activitatea organelor de poliţie care efectuează urmărirea poate dispune punerea sub supraveghere a conturilor bancare şi a conturilor asimilate acestora pe o durată care nu poate depăşi 30 de zile.

(2) Măsura poate fi reînnoită, înainte sau după expirarea celei anterioare, în aceleaşi condiţii, pentru motive temeinic justificate, fiecare prelungire neputând depăşi 30 de zile. Durata totală a supravegherii conturilor bancare şi a conturilor asimilate acestora, cu privire la aceeaşi persoana, pentru prinderea unei persoane urmărite nu poate depăşi 120 de zile în aceeaşi cauza.

(3) Procurorul dispune încetarea imediata a activităţii de supraveghere a conturilor bancare şi a conturilor asimilate acestora, dacă nu mai exista motivele care au justificat-o.

Art. 493^6 a fost introdus de pct. 29 al art. I din ORDONANŢA DE URGENŢĂ nr. 60 din 6 septembrie 2006, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 764 din 7 septembrie 2006.

Revocarea urmăririi

Articolul 493^7

(1) Urmărirea se revoca în momentul prinderii persoanei urmărite sau atunci când au dispărut temeiurile care au justificat darea în urmărire.

(2) Revocarea se dispune prin ordin de Inspectoratul General al Poliţiei Române, care se transmite în copie, de îndată:

a) parchetului competent care supraveghează activitatea de urmărire a persoanei date în urmărire;

b) organelor competente sa elibereze pasaportul şi organelor de frontieră.

(3) Procurorul care supraveghează activitatea de urmărire a persoanei date în urmărire dispune, de îndată, încetarea imediata a activităţilor de supraveghere luate conform art. 493^4-493^6.

Art. 493^7 a fost introdus de pct. 29 al art. I din ORDONANŢA DE URGENŢĂ nr. 60 din 6 septembrie 2006, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 764 din 7 septembrie 2006.

Capitolul III
PROCEDURA REABILITĂRII JUDECĂTOREŞTI

Instanţa competenţa

Articolul 494

Competenţa să se pronunţe asupra reabilitării judecătoreşti este fie instanţa care a judecat în prima instanţa cauza în care s-a pronunţat condamnarea pentru care se cere reabilitarea, fie instanţa corespunzătoare în a carei circumscripţie domiciliază condamnatul.

Cererea de reabilitare

Articolul 495

(1) Cererea de reabilitare judecătorească se face de condamnat, iar după moartea acestuia, de soţ sau de rudele apropiate. Soţul sau rudele apropiate pot continua procedura de reabilitare pornită anterior decesului.

(2) În cerere trebuie să se menţioneze:

a) adresa condamnatului, iar când cererea este facuta de altă persoană, adresa acesteia;

b) condamnarea pentru care se cere reabilitarea şi fapta pentru care a fost pronunţată acea condamnare;

c) localităţile unde condamnatul a locuit şi locurile de muncă pe tot intervalul de timp de la executarea pedepsei şi până la introducerea cererii, iar în cazul când executarea pedepsei a fost prescrisă, de la data rămânerii definitive a hotărârii şi până la introducerea cererii;

d) temeiurile cererii;

e) indicaţii utile pentru identificarea dosarului şi orice alte date pentru soluţionarea cererii.

(3) La cerere se anexează actele din care reiese ca sunt îndeplinite condiţiile reabilitării.

Măsuri premergătoare

Articolul 496

Preşedintele instanţei, fixind termenul pentru soluţionarea cererii de reabilitare, dispune citarea petitionarului şi a persoanelor a căror ascultare o considera ca ar fi necesară, ia măsuri pentru aducerea dosarului în care se găseşte hotărârea de condamnare şi cere o copie de pe fişa cu antecedente penale ale condamnatului.

Respingerea cererii pentru lipsa condiţiilor de forma

Articolul 497

(1) Cererea de reabilitare se respinge pentru neîndeplinirea condiţiilor de forma în următoarele cazuri:

a) când a fost introdusă înainte de termenul legal;

b) când lipseşte menţiunea prevăzută în art. 495 alin. 2 lit. a) şi petiţionarul nu s-a prezentat la termenul de înfăţişare;

c) când lipseşte vreuna din menţiunile prevăzute în art. 495 alin. 2 lit. b)-e) şi petiţionarul nu a completat cererea la prima înfăţişare şi nici la termenul ce i s-a acordat în vederea completării.

(2) În cazul prevăzut la lit. a), cererea poate fi repetată după împlinirea termenului legal, iar în cazurile prevăzute la lit. b) şi c), oricând.

Soluţionarea cererii

Articolul 498

La termenul fixat instanţa asculta persoanele citate, concluziile procurorului şi verifica dacă sunt îndeplinite condiţiile cerute de lege pentru admiterea reabilitării. Când din materialul aflat la dosar nu rezultă date suficiente cu privire la îndeplinirea condiţiilor de reabilitare, instanţa dispune completarea materialului de către persoana interesată, iar dacă considera necesar, cere de la organele competente relaţii cu privire la comportarea celui condamnat.

Situaţii privind despăgubirile civile

Articolul 499

(1) Când condamnatul sau persoana care a făcut cererea de reabilitare dovedeşte că nu i-a fost cu putinta sa achite despăgubirile civile şi cheltuielile judiciare, instanţa, apreciind împrejurările, poate dispune reabilitarea sau poate să acorde, în vederea soluţionării cererii, un termen pentru a achită în întregime sau în parte suma datorată. Acest termen nu poate depăşi 6 luni.

(2) În caz de obligaţie solidară, instanţa fixează suma ce trebuie achitată, în vederea reabilitării, de condamnat sau de urmaşii săi.

(3) Drepturile acordate părţii civile prin hotărârea de condamnare nu se modifica prin hotărârea data asupra reabilitării.

Suspendarea examinării cererii

Articolul 500

Dacă înainte de soluţionarea cererii de reabilitare a fost pusă în mişcare acţiunea penală pentru o alta infracţiune săvârşită de condamnat, examinarea cererii se suspenda până la soluţionarea definitivă a cauzei privitoare la noua invinuire.

Apelul şi recursul

Articolul 501

Hotărârea prin care instanţa rezolva cererea de reabilitare este supusă apelului, iar hotărârea pronunţată de instanţa de apel este supusă recursului.

Menţiuni despre reabilitare

Articolul 502

După rămînerea definitivă a hotărârii de reabilitare, instanţa dispune să se facă menţiune despre aceasta pe hotărârea prin care s-a pronunţat condamnarea pentru care s-a admis reabilitarea.

Anularea reabilitării

Articolul 503

(1) Anularea reabilitării se hotărăşte la cererea procurorului, de către instanţa prevăzută în art. 494.

(2) Procedura prevăzută pentru soluţionarea cererii de reabilitare se aplică în mod corespunzător şi pentru soluţionarea cererii de anulare.

Capitolul IV
Repararea pagubei materiale sau a daunei morale în cazul condamnării pe nedrept sau al privarii ori restrângerii de libertate în mod nelegal

---

Titlul cap. 4 a fost modificat de LEGEA nr. 281 din 24 iunie 2003 publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 468 din 1 iulie 2003.

Cazuri care dau dreptul la repararea pagubei

Articolul 504

(1) Persoana care a fost condamnata definitiv are dreptul la repararea de către stat a pagubei suferite, dacă în urma rejudecarii cauzei s-a pronunţat o hotărâre definitivă de achitare.

(2) Are dreptul la repararea pagubei şi persoana care, în cursul procesului penal, a fost privată de libertate ori căreia i s-a restrâns libertatea în mod nelegal.

(3) Privarea sau restrangerea de libertate în mod nelegal trebuie stabilită, după caz, prin ordonanţa a procurorului de revocare a măsurii privative sau restrictive de libertate, prin ordonanţa a procurorului de scoatere de sub urmărire penală sau de încetare a urmăririi penale pentru cauza prevăzută în art. 10 alin. 1 lit. j) ori prin hotărâre a instanţei de revocare a măsurii privative sau restrictive de libertate, prin hotărâre definitivă de achitare sau prin hotărâre definitivă de încetare a procesului penal pentru cauza prevăzută în art. 10 alin. 1 lit. j).

(4) Are drept la repararea pagubei suferite şi persoana care a fost privată de libertate după ce a intervenit prescripţia, amnistia sau dezincriminarea faptei.

Art. 504 a fost modificat de LEGEA nr. 281 din 24 iunie 2003 publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 468 din 1 iulie 2003.

Felul şi întinderea reparatiei

Articolul 505

(1) La stabilirea întinderii reparatiei se tine seama de durata privarii de libertate sau a restrângerii de libertate suportate, precum şi de consecinţele produse asupra persoanei ori asupra familiei celui privat de libertate sau a cărui libertate a fost restrânsă.

(2) Reparaţia consta în plata unei sume de bani sau, ţinându-se seama de condiţiile celui îndreptăţit la repararea pagubei şi de natura daunei produse, în constituirea unei rente viagere ori în obligaţia ca, pe cheltuiala statului, cel privat de libertate sau a cărui libertate a fost restrânsă să fie încredinţat unui institut de asistenţa socială şi medicală.

(3) Persoanelor îndreptăţite la repararea pagubei, care înainte de privarea de libertate erau încadrate în munca, li se calculează, la vechimea în munca stabilită potrivit legii, şi timpul cat au fost private de libertate.

(4) Reparaţia este, în toate cazurile, suportată de stat, prin Ministerul Finanţelor Publice.

Art. 505 a fost modificat de LEGEA nr. 281 din 24 iunie 2003 publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 468 din 1 iulie 2003.

Acţiunea pentru repararea pagubei

Articolul 506

(1) Acţiunea pentru repararea pagubei poate fi pornită de persoana indreptatita, potrivit art. 504, iar după moartea acesteia poate fi continuată sau pornită de către persoanele care se aflau în întreţinerea sa.

(2) Acţiunea poate fi introdusă în termen de 18 luni de la data rămânerii definitive, după caz, a hotărârilor instanţei de judecată sau a ordonanţelor procurorului, prevăzute în art. 504.

(3) Pentru obţinerea repararii pagubei, persoana indreptatita se poate adresa tribunalului în a cărui circumscripţie domiciliază, chemând în judecata civilă statul, care este citat prin Ministerul Finanţelor Publice.

(4) Acţiunea este scutită de taxa judiciară de timbru.

Art. 506 a fost modificat de LEGEA nr. 281 din 24 iunie 2003 publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 468 din 1 iulie 2003.

Acţiunea în regres

Articolul 507

În cazul în care repararea pagubei a fost acordată potrivit art. 506, cat şi în situaţia în care statul român a fost condamnat de către o instanţa internationala, acţiunea în regres împotriva aceluia care, cu rea-credinţa sau din grava neglijenţa, a provocat situaţia generatoare de daune, este obligatorie.

Art. 507 a fost modificat de LEGEA nr. 281 din 24 iunie 2003 publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 468 din 1 iulie 2003.

Art. 507 este reprodus astfel cum a fost modificat de pct. 228 al art. I din LEGEA nr. 356 din 21 iulie 2006, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 677 din 7 august 2006.

Capitolul V
PROCEDURA ÎN CAZ DE DISPARIŢIE A ÎNSCRISURILOR JUDICIARE

Constatarea dispariţiei înscrisului

Articolul 508

(1) În cazul dispariţiei unui dosar judiciar sau a unui înscris care aparţine unui astfel de dosar, organul de urmărire penală sau preşedintele instanţei la care se găsea dosarul sau înscrisul întocmeşte un proces-verbal prin care constata dispariţia şi arata măsurile care s-au luat pentru găsirea lui.

(2) Pe baza procesului-verbal se procedează potrivit dispoziţiilor prevăzute în prezentul capitol.

Obiectul procedurii speciale

Articolul 509

(1) Când dosarul sau înscrisul dispărut este reclamat de un interes justificat şi nu poate fi refăcut potrivit procedurii obişnuite, procurorul prin ordonanţa sau instanţa de judecată prin încheiere dispune, după caz, înlocuirea sau reconstituirea dosarului ori înscrisului dispărut.

(2) Încheierea instanţei se da fără citarea părţilor, afară de cazul când instanţa considera necesară chemarea acestora. Încheierea nu este supusă nici unei cai de atac.

Efectuarea procedurii speciale

Articolul 510

(1) Înlocuirea sau reconstituirea se efectuează de organul de urmărire penală ori de instanţa de judecată înaintea căreia cauza se găseşte pendinte, iar în cauzele definitiv soluţionate, de instanţa la care dosarul se găseşte în conservare.

(2) Când constatarea dispariţiei s-a făcut de un organ de urmărire penală sau de o instanţa de judecată, altele decît cele arătate în alineatul precedent, organul de urmărire penală sau instanţa de judecată care a constatat dispariţia trimite organului de urmărire penală sau instanţei de judecată competente toate materialele necesare efectuării înlocuirii ori reconstituirii înscrisului dispărut.

Înlocuirea înscrisului

Articolul 511

(1) Înlocuirea înscrisului dispărut are loc atunci când exista copii oficiale de pe acel înscris. Organul de urmărire penală sau instanţa de judecată ia măsuri pentru obţinerea copiei.

(2) Copia obţinută tine locul înscrisului original până la găsirea acestuia.

(3) Persoanei care a predat copia oficială i se eliberează o copie certificată de pe aceasta.

Reconstituirea înscrisului

Articolul 512

(1) Când nu exista o copie oficială de pe înscrisul dispărut, se procedează la reconstituirea acestuia. Reconstituirea unui dosar se face prin reconstituirea înscrisurilor pe care le conţinea.

(2) În vederea reconstituirii pot fi folosite orice mijloace de proba.

(3) Rezultatul reconstituirii se constata, după caz, prin ordonanţa organului de urmărire penală confirmată de procuror sau prin hotărârea instanţei data cu citarea părţilor.

(4) Hotărârea de reconstituire este supusă apelului, iar hotărârea pronunţată de instanţa de apel este supusă recursului.

Capitolul VI
ASISTENŢA JUDICIARĂ INTERNATIONALA

Secţiunea I
Dispoziţii generale

Condiţiile şi modalităţile de realizare

Articolul 513

Condiţiile şi modalităţile de realizare a asistenţei judiciare internaţionale în materie penală sunt cele stabilite prin dispoziţiile cuprinse în legea specială şi în prezentul capitol, dacă prin convenţiile internaţionale nu se prevede altfel.

Art. 513 a fost modificat de LEGEA nr. 704 din 3 decembrie 2001*) publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 807 din 17 decembrie 2001.

*) LEGEA nr. 704 din 3 decembrie 2001 a fost abrogată de LEGEA nr. 302 din 28 iunie 2004 publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 594 din 1 iulie 2004.

Art. 513 a fost modificat de LEGEA nr. 281 din 24 iunie 2003 publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 468 din 1 iulie 2003.

Secţiunea II
Comisia rogatorie*)

NOTA C.T.C.E. Piatra-Neamt

*) Actul normativ aplicabil în materia cooperării judiciare internaţionale în materie penală este LEGEA nr. 302 din 28 iunie 2004, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 594 din 1 iulie 2004.

Comisia rogatorie în străinătate - A se vedea NOTA C.T.C.E. Piatra-Neamt de mai sus

Articolul 514*)

(1) Organul de urmărire penală sau instanţa de judecată, când socoteşte necesară efectuarea unui act procedural în străinătate, se adresează prin comisie rogatorie organului de urmărire penală sau instanţei judecătoreşti din străinătate, care are posibilitatea să efectueze acel act.

(2) Dispoziţiile art. 134 sunt aplicabile.

---

*) Art. 514 a fost abrogat de LEGEA nr. 704 din 3 decembrie 2001**) publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 807 din 17 decembrie 2001.

**) LEGEA nr. 704 din 3 decembrie 2001 a fost abrogată de LEGEA nr. 302 din 28 iunie 2004 publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 594 din 1 iulie 2004.

Transmiterea comisiei rogatorii - A se vedea NOTA C.T.C.E. Piatra-Neamt de mai sus

Articolul 515*)

Comisia rogatorie se înaintează, după caz, procurorului general sau ministrului justiţiei, care la rindul lor intervin la Ministerul Afacerilor Externe pentru transmiterea comisiei rogatorii.

---

*) Art. 515 a fost abrogat de LEGEA nr. 704 din 3 decembrie 2001**) publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 807 din 17 decembrie 2001.

**) LEGEA nr. 704 din 3 decembrie 2001 a fost abrogată de LEGEA nr. 302 din 28 iunie 2004 publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 594 din 1 iulie 2004.

Valabilitatea actului efectuat - A se vedea NOTA C.T.C.E. Piatra-Neamt de mai sus

Articolul 516*)

*) Actul procedural îndeplinit în ţara străină, potrivit legii acelei tari, este valabil înaintea organelor judiciare române.

Art. 516 a fost abrogat de LEGEA nr. 704 din 3 decembrie 2001**) publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 807 din 17 decembrie 2001.

**) LEGEA nr. 704 din 3 decembrie 2001 a fost abrogată de LEGEA nr. 302 din 28 iunie 2004 publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 594 din 1 iulie 2004.

Comisia rogatorie din străinătate - A se vedea NOTA C.T.C.E. Piatra-Neamt de mai sus

Articolul 517*)

(1) Organul de urmărire penală sau instanţa de judecată poate efectua comisii rogatorii cerute de organe de urmărire penală ori de instanţe judecătoreşti din străinătate.

(2) Cererea pentru efectuarea comisiei rogatorii se trimite de către Ministerul Afacerilor Externe, după caz, procurorului general ori ministrului justiţiei, care sesizează organul de urmărire penală sau instanţa de judecată competenţa. ----------

*) Art. 517 a fost abrogat de LEGEA nr. 704 din 3 decembrie 2001**) publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 807 din 17 decembrie 2001.

**) LEGEA nr. 704 din 3 decembrie 2001 a fost abrogată de LEGEA nr. 302 din 28 iunie 2004 publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 594 din 1 iulie 2004.

Condiţiile de prezentare a materialelor - A se vedea NOTA C.T.C.E. Piatra-Neamt de mai sus

Articolul 518*)
Cererea de comisie rogatorie adresată unei autorităţi străine, precum şi înscrisurile care o însoţesc trebuie să fie traduse şi legalizate potrivit regulilor privind înscrisurile oficiale ce urmează să fie prezentate unor autorităţi din străinătate.
---
*) Art. 518 a fost abrogat de LEGEA nr. 704 din 3 decembrie 2001**) publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 807 din 17 decembrie 2001.
**) LEGEA nr. 704 din 3 decembrie 2001 a fost abrogată de LEGEA nr. 302 din 28 iunie 2004 publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 594 din 1 iulie 2004.

Secţiunea III
Recunoaşterea hotărîrilor penale sau a altor acte judiciare străine

Cazuri de recunoaştere

Articolul 519
Abrogat.

Art. 519 a fost abrogat de LEGEA nr. 302 din 28 iunie 2004 publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 594 din 1 iulie 2004.
Condiţiile de recunoaştere

Articolul 520
Abrogat.

Art. 520 a fost abrogat de LEGEA nr. 302 din 28 iunie 2004 publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 594 din 1 iulie 2004.
Recunoaşterea pe cale principala

Articolul 521
Abrogat.

Art. 521 a fost abrogat de LEGEA nr. 302 din 28 iunie 2004 publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 594 din 1 iulie 2004.
Executarea dispoziţiilor civile

Articolul 522
Executarea dispoziţiilor civile dintr-o hotărâre judecătorească penală străină se face potrivit regulilor prevăzute pentru executarea hotărîrilor civile străine.

Secţiunea IV
Rejudecarea în caz de extrădare

Secţiunea 4 a fost introdusă de LEGEA nr. 281 din 24 iunie 2003 publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 468 din 1 iulie 2003.
Rejudecarea celor judecati în lipsa în caz de extrădare

Articolul 522^1
(1) În cazul în care se cere extrădarea unei persoane judecate şi condamnate în lipsa, cauza va putea fi rejudecata de către instanţa care a judecat în prima instanţa, la cererea condamnatului.
(2) Dispoziţiile art. 405-408 se aplică în mod corespunzător.

Art. 522^1 a fost introdus de LEGEA nr. 281 din 24 iunie 2003 publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 468 din 1 iulie 2003.
DISPOZIŢII FINALE
Termenii explicaţi în Codul penal

Articolul 523
Termenii sau expresiile al căror înţeles este anume explicat în Codul penal au acelaşi înţeles şi în Legea de procedura penală.

Articolul 524
Prezentul cod intră în vigoare pe data de 1 ianuarie 1969.
NOTĂ:

Potrivit art. 3 din Legea nr. 141/1996, prevederile din prezentul cod referitoare la pedeapsa complimentară a confiscării averii, cu excepţia art. 406 alin. 3 şi art. 461 alin. 3, se abroga.

NOTE:
1. Art. 2 şi 3 din LEGEA nr. 281 din 24 iunie 2003 publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 468 din 1 iulie 2003 prevăd:
Art. 2: Următorii termeni din Codul de procedură penală şi din alte legi cu dispoziţii de procedura penală se înlocuiesc astfel:
- "raza teritorială", cu "circumscripţie", ori de câte ori se referă la instanţele judecătoreşti şi la parchetele de pe lângă acestea;
- "organe de cercetare ale poliţiei", cu "organe de cercetare ale poliţiei judiciare".
Art. 3: 1. Lucrătorii din Ministerul de Interne specializaţi în efectuarea activităţilor de constatare a infracţiunilor, de strangere a datelor în vederea începerii urmăririi penale şi de cercetare penală, prevăzuţi în art. 201 din Codul de procedură penală, fac parte din poliţia judiciară.
2. Organele de poliţie judiciară îşi desfăşoară activitatea, în mod nemijlocit, sub conducerea, supravegherea şi controlul procurorului, fiind obligate sa aducă la îndeplinire toate dispoziţiile acestuia.
3. Lucrătorii de poliţie judiciară din structurile teritoriale îşi îndeplinesc atribuţiile, în mod nemijlocit, sub autoritatea şi controlul prim-procurorilor parchetelor de pe lângă judecătorii şi tribunale, corespunzător arondarii acestora.
Procurorii generali ai parchetelor de pe lângă curţile de apel îşi exercită autoritatea şi controlul nemijlocit asupra lucrătorilor de poliţie judiciară din circumscripţia curţii de apel.
Procurorul general al Parchetului de pe lângă Curtea Suprema de Justiţie îşi exercită autoritatea şi controlul direct sau prin procurori desemnaţi asupra organelor de poliţie judiciară din Inspectoratul General al Poliţiei Române şi din întregul teritoriu.
4. Lucrătorii de poliţie care nu fac parte din organele de poliţie judiciară au dreptul şi obligaţia de a efectua orice act de constatare a săvârşirii infracţiunilor, incunostintand despre aceasta, de îndată, procurorul sau organele de cercetare ale poliţiei judiciare, cu înaintarea totodată a actelor de constatare.
5. Eliberarea din funcţie a lucrătorilor de poliţie judiciară nu se poate dispune decât cu avizul procurorului general al Parchetului de pe lângă Curtea Suprema de Justiţie.
Lucrătorii de poliţie judiciară nu pot primi de la organele ierarhic superioare nici o alta însărcinare, în afară unor situaţii şi evenimente excepţionale sau în realizarea sarcinilor de pregătire şi perfecţionare profesională.
6. Promovarea în funcţie a lucrătorilor de poliţie judiciară se face numai cu avizul procurorului general al Parchetului de pe lângă Curtea Suprema de Justiţie.
7. Pentru neîndeplinirea sau îndeplinirea necorespunzătoare de către lucrătorii de poliţie judiciară a obligaţiilor ce le revin, procurorul general al Parchetului de pe lângă Curtea Suprema de Justiţie poate propune ministrului de interne eliberarea din funcţia de lucrator de poliţie judiciară.
8. Pentru faptele de indisciplina săvârşite de organele de cercetare penală ale poliţiei judiciare, procurorul general al Parchetului de pe lângă Curtea Suprema de Justiţie poate solicita ministrului de interne declanşarea procedurii pentru angajarea răspunderii disciplinare.
2. Art. 9 din LEGEA nr. 281 din 24 iunie 2003 publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 468 din 1 iulie 2003 prevede:
Art. 9: 1. Cauzele aflate în curs de urmărire penală la data intrării în vigoare a prezentei legi vor fi urmărite de organele de urmărire penală competente potrivit acestei legi.
Actele şi lucrările efectuate potrivit legii anterioare, până la data intrării în vigoare a prezentei legi, rămân valabile.
2. Mandatul de arestare preventivă emis de procuror până la intrarea în vigoare a prezentei legi îşi produce în continuare efectele şi după această dată.
În cazurile în care arestarea preventivă dispusă de procuror nu a fost supusă controlului instanţei, procurorul, în 24 de ore de la intrarea în vigoare a prezentei legi, prezintă dosarul cauzei instanţei căreia i-ar reveni competenţa sa judece cauza în fond, cu propunerea motivată de luare a măsurii arestării preventive, pentru zilele care au rămas după scăderea din 30 de zile a perioadei în care invinuitul sau inculpatul a fost arestat. Instanţa va proceda potrivit art. 146 sau, după caz, art. 149^1 din Codul de procedură penală.
3. Cauzele aflate în curs de judecată, la data intrării în vigoare a prezentei legi, vor continua să fie judecate de instanţele competente, potrivit dispoziţiilor aplicabile anterior acestei date. În caz de admitere a apelului sau a recursului, dacă se dispune desfiinţarea sau, după caz, casarea hotărârii şi rejudecarea cauzei, aceasta se va judeca de instanţa competenţa, potrivit prezentei legi.
4. Cauzele aflate în curs de judecată la instanţele militare, la data intrării în vigoare a prezentei legi, date în competenţa instanţelor civile, vor continua să fie judecate de instanţele militare, potrivit legii anterioare.

5. În cazul rezolutiilor de neincepere a urmăririi penale, al ordonanţelor ori, după caz, al rezolutiilor de clasare, de scoatere de sub urmărire penală sau de încetare a urmăririi penale, date de procuror până la intrarea în vigoare a prezentei legi, termenul de introducere a plângerii prevăzute în art. 278^1 din Codul de procedură penală este de un an şi curge de la intrarea în vigoare a prezentei legi, dacă nu s-a împlinit termenul de prescripţie a răspunderii penale.

NOTĂ:

A. Art. 11 din LEGEA nr. 281 din 24 iunie 2003 publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 468 din 1 iulie 2003 prevede:

Prezenta lege intră în vigoare la data publicării ei în Monitorul Oficial al României, Partea I, şi se pune în aplicare după cum urmează:

1. dispoziţiile privind arestarea preventivă şi percheziţia, de la data intrării în vigoare a legii;

2. celelalte dispoziţii, de la data de 1 ianuarie 2004.

B. Art. 2 din ORDONANŢA DE URGENŢĂ nr. 66 din 10 iunie 2003 publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 502 din 11 iulie 2003 prevede:

"Dispoziţiile prevăzute la pct. 31-33, 35 şi 36 ale art. I din Legea nr. 281/2003 privind modificarea şi completarea Codului de procedura penală şi a unor legi speciale, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 468 din 1 iulie 2003, precum şi dispoziţiile din această lege privind măsura preventivă a obligării de a nu părăsi ţara se aplică începând cu data intrării în vigoare a prezentei ordonanţe de urgenţă."

În alin. (2), (3) şi (4) ale art. III din LEGEA nr. 356 din 21 iulie 2006, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 677 din 7 august 2006 se prevede:

"(2) Cauzele aflate în curs de urmărire penală sau de judecată la parchetele ori instanţele militare la data intrării în vigoare a prezentei legi, date în competenţa parchetelor sau instanţelor civile, vor continua să fie urmărite ori judecate de parchetele sau instanţele militare.

(3) Cauzele aflate în curs de judecată la data intrării în vigoare a prezentei legi vor continua să fie judecate de instanţele competente, potrivit dispoziţiilor aplicabile anterior acestei date. În caz de admitere a apelului sau a recursului, dacă se dispune desfiinţarea sau, după caz, casarea hotărârii şi rejudecarea cauzei, aceasta se va judeca de instanţa competenţa, potrivit prezentei legi.

(4) Cauzele aflate în curs de urmărire penală la data intrării în vigoare a prezentei legi vor fi urmărite de organele de urmărire penală competente potrivit acestei legi. Actele şi lucrările efectuate potrivit legii anterioare, până la data intrării în vigoare a prezentei legi, rămân valabile."